

**Uchwała Nr
Rady Miejskiej w Stargardzie
z dnia**

w sprawie przyjęcia sprawozdania z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Stargardzie w 2023 roku.

Na podstawie art. 110 ust. 9 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 r. poz. 901, 1693, 1938 i 2760) i art. 179 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2024 r. poz. 177) uchwala się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się sprawozdanie z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w 2023 roku stanowiące załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Opinia Nr 22/2024
Do projektu nie zgłasza zastrzeżeń
pod względem prawnym i redakcyjnym

RADCA PRAWNY

Monika Kaszczyńska-Słaba

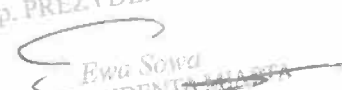
UZASADNIENIE

Zadania gminy z zakresu pomocy społecznej realizowane są przez gminny ośrodek pomocy społecznej, którego kierownik, zgodnie z art. 110 ust. 9 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, składa radzie gminy coroczne sprawozdanie z działalności ośrodka oraz przedstawia potrzeby w zakresie pomocy społecznej.

Jednocześnie w myśl art. 179 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do dnia 31 marca każdego roku wójt (burmistrz, prezydent miasta) przedkłada radzie gminy roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz potrzeby związane z realizacją tych zadań.

Biorąc pod uwagę, iż podmiotem wyznaczonym, zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, do realizacji przedmiotowych zadań jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Stargardzie, sprawozdanie z jego działalności obejmuje także sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz potrzeby związane z realizacją tych zadań.

W 2023 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej swoje cele i zadania realizował zgodnie ze statutem oraz przepisami prawa, co wyraża załączone do uchwały sprawozdanie i w związku z powyższym podjęcie niniejszej uchwały uważam za zasadne.

Z up. PREZYDENTA MIASTA

Ewa Sowa
Z-ca PREZYDENTA MIASTA

Załącznik do uchwały Nr
Rady Miejskiej w Stargardzie
z dnia

**Sprawozdanie z działalności
Miejskiego Ośrodka
Pomocy Społecznej
w Stargardzie
w 2023 roku**

**Miejski Ośrodek
Pomocy Społecznej
w Stargardzie**

Spis treści

I. ZAKRES ZADAŃ I KADRA MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ.	5
1. Misja, cele i zadania.	5
2. Struktura organizacyjna, zatrudnienie, podnoszenie umiejętności i kwalifikacji zawodowych, superwizje.	10
II. STRUKTURA DOCHODÓW I WYDATKÓW.	13
1. Dochody	13
2. Wydatki	15
III. POMOC SPOŁECZNA.	21
1. Informacje ogólne.	21
2. Rodziny objęte pomocą społeczną.	22
2.1. Typy rodzin i powody przyznania pomocy.	22
2.2. Wydatki na pomoc społeczną.	24
3. Świadczenia pieniężne z pomocy społecznej.	27
3.1. Zasiłki stałe.	27
3.2. Zasiłki okresowe.	28
3.3. Zasiłki celowe i specjalne zasiłki celowe.	29
3.4. Wynagrodzenie za sprawowanie opieki.	30
4. Świadczenia niepieniężne z pomocy społecznej.	30
4.1. Posiłek.	30
4.2. Ubranie.	31
4.3. Schronienie.	31
4.4. Składki na ubezpieczenie zdrowotne.	35
4.5. Pomoc rzeczowa.	36
4.6. Sprawienie pogrzebu.	36
4.7. Poradnictwo specjalistyczne.	36
4.8. Interwencja kryzysowa.	44
4.9. Praca socjalna.	45
4.10. Usługi opiekuńcze.	48
4.11. Specjalistyczne usługi opiekuńcze.	50
4.12. Pobyt i usługi w domach pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia.	51
4.12.1. Domy pomocy społecznej.	51
4.12.2. Środowiskowy Dom Samopomocy typu B dla osób z niepełnosprawnością intelektualną.	55
4.12.3. Środowiskowy Dom Samopomocy typu AC dla dorosłych osób przewlekłe psychicznie chorych oraz osób wykazujących inne przewlekłe zaburzenia czynności psychicznych.	55
4.12.4. Dzienny Dom „Senior + ”.	56
4.12.5. Gminny ośrodek wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie i kobiet lub kobiet z dziećmi pozbawionych schronienia.	57
IV. REALIZACJA PROGRAMÓW OSŁONOWYCH.	57
1. Program „Posiłek w szkole i w domu”.	57
2. Realizacja Programu i zasad udzielania pomocy osobom zagrożonym eksmisją.	59
3. Realizacja programów wspierających osoby niepełnosprawne i seniorów.	60
3.1. Program „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” – edycja 2023.	60
3.2. Program „Opieka wytchnieniowa” w Stargardzie w 2023 roku.	61
3.3. Całodobowa opieka wytchnieniowa w mieszkaniu wytchnieniowym.	62
3.3.1. Program Ministra Rodziny i Polityki Społecznej „Opieka wytchnieniowa” – edycja 2023.	62
3.3.2. Program Zarządu Województwa Zachodniopomorskiego.	63
3.4. Dobre wsparcie dla seniorów.	63
3.5. Program „Korpus Wsparcia Seniorów” na 2023 rok.	63

V. REALIZACJA INNYCH PROGRAMÓW, PROJEKTÓW I PRZEDSIĘWZIĘĆ...	64
1. Projekt „Ekonomiczna samodzielność kluczem do sukcesu”.....	64
2. Zajęcia edukacyjne w ramach Programu „Szkoła dla Rodziców”.....	65
3. Program Edukacyjny dla Osób Doznających Przemocy.....	65
4. Program Terapeutyczny dla Osób Uwikłanych w Przemoc.....	66
5. Zajęcia profilaktyczne z przeciwdziałania przemocy domowej.....	66
6. Współdziałanie z Zachodniopomorską Wojewódzką Komendą OHP.....	67
VI. INNE DZIAŁANIA ZWIĄZANE Z POMOCĄ SPOŁECZNĄ.....	67
1. Prace społecznie użyteczne.....	67
2. Potwierdzanie prawa do świadczeń opieki zdrowotnej.....	68
3. Pomoc osobom opuszczającym zakłady karne.....	69
4. Współdziałanie z Centrum Integracji Społecznej.....	70
5. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie/domowej.....	70
5.1. Obsługa techniczno-organizacyjna Zespołu Interdyscyplinarnego.....	70
5.2. Działania pracowników socjalnych w sprawach dotyczących przemocy w rodzinie/domowej.....	72
6. Obsługa Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.....	72
VII. POMOC OBYWATEŁOM UKRAINY.....	74
1. Działania wspierające i aktywizujące.....	74
2. Jednorazowe świadczenie 300 zł dla obywateli Ukrainy.....	74
3. Opieka tymczasowa dla dzieci obywateli Ukrainy.....	75
4. Wypłata świadczeń pieniężnych na podstawie art. 13 ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa sfinansowanych Funduszu Pomocy.....	75
VIII. REALIZACJA ZADAŃ Z ZAKRESU WSPIERANIA RODZINY.....	76
1. Realizacja zadań.....	76
1.1. Działalność profilaktyczna.....	77
1.2. Wsparcie dla rodzin zagrożonych umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej.....	81
1.2.1. Asystentura rodzinna, piecza zastępcza i działania na rzecz powrotu dzieci do rodzin naturalnych.....	86
1.3. Placówki wsparcia dziennego.....	94
IX. POMOC MATERIALNA O CHARAKTERZE SOCJALNYM DLA UCZNIÓW.....	96
X. ŚWIADCZENIA RODZINNE I ALIMENTACYJNE.....	98
1. Świadczenia rodzinne.....	98
2. Pozostałe świadczenia.....	107
3. Koordynacja systemów zabezpieczenia społecznego.....	109
4. Fundusz alimentacyjny i postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych.....	110
XI. DODATKI MIESZKANIOWE I DOPLATY DO CZYNSZU.....	117
1. Dodatki mieszkaniowe.....	117
2. Dopłaty do czynszu.....	122
XII. RZĄDOWA TARCZA ENERGETYCZNA I ANTYINFLACYJNA.....	124
1. Dodatki węglowe.....	124
2. Dodatki dla gospodarstw domowych z tytułu wykorzystywania niektórych źródeł ciepła.....	125
3. Dodatki elektryczne.....	126
4. Refundacja podatku VAT dla gospodarstw ogrzewanych gazem.....	127
5. Dodatki osłonowe.....	128
XIII. REMONTY I MODERNIZACJE.....	129
1. Remont schodów zewnętrznych.....	129
XIV. POTRZEBY.....	130
1. Potrzeby w zakresie świadczeń pomocy społecznej.....	130
2. Potrzeby w zakresie rozwoju usług na rzecz świadczeniobiorców pomocy społecznej.....	130

3. Potrzeby związane z realizacją zadań dotyczących wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej.	132
4. Potrzeby szkoleniowe i kadrowe.....	132
5. Potrzeby związane z zabezpieczeniem środków finansowych na dodatki mieszkaniowe.	132
6. Potrzeby związane z zabezpieczeniem funkcjonowania Ośrodka.	132
7. Rozbudowa Ośrodka.	133
Spis tabel.....	134
Spis schematów	136

I. ZAKRES ZADAŃ I KADRA MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ.

1. Misja, cele i zadania.

Misją Ośrodka, określoną w obowiązującym w 2023 r. regulaminie kontroli zarządczej, jest zapewnienie profesjonalnej i przyjaznej obsługi w zakresie zadań realizowanych przez Ośrodek oraz świadczenie usług mających na celu wspieranie osób i rodzin w zaspokajaniu ich potrzeb, w szczególności w społeczności lokalnej.

Celem działania Ośrodka, zgodnie z obowiązującym statutem, jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości, przede wszystkim poprzez podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem.

Do podstawowych zadań Ośrodka zgodnie z obowiązującym statutem należy:

- wspieranie osób i rodzin w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwienie im życia w warunkach odpowiadających godności człowieka,
- realizacja rządowych programów pomocy społecznej i miejskich programów osłonowych.

Obowiązek przedstawienia sprawozdania z działalności Ośrodka oraz potrzeb w zakresie pomocy społecznej wynika z treści art. 110 ust. 9 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.

W 2023 r. Ośrodek realizował przekazane mu zadania wynikające z ustaw oraz krajowych i lokalnych programów.

Tabela nr 1. Realizowane ustawy i wynikające z nich programy krajowe i lokalne.

Realizowane ustawy	Realizowane programy krajowe ustanowione na podstawie ustawy	Realizowane strategie i programy lokalne ustanowione na podstawie ustawy
Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej	<p>1. Wieloletni rządowy program „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019–2023 przyjęty Uchwałą Nr 140 Rady Ministrów z dnia 15 października 2018 r. - Moduł I i II.</p> <p>2. Program „Korpus Wsparcia Seniorów” na rok 2023 Ministra Rodziny i Polityki Społecznej</p>	<p>1. Strategia rozwiązywania problemów społecznych dla Miasta Stargard na lata 2021 – 2027 przyjęta Uchwałą Nr XXIV/275/2021 Rady Miejskiej w Stargardzie z dnia 26 stycznia 2021 r.</p> <p>2. Wieloletni program osłonowy w zakresie dożywiania „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023 przyjęty Uchwałą Nr II/29/2018 Rady Miejskiej w Stargardzie z dnia 18 grudnia 2018 r.</p> <p>3. Program budowania lokalnego systemu opieki nad dzieckiem i rodziną „Szkoła Rodzina, Środowisko” przyjęty Uchwałą Nr XXXIII/349/2017 Rady Miejskiej w Stargardzie Szczecińskim z dnia 29 sierpnia 2017 r.</p> <p>4. Program i zasady udzielania pomocy osobom zagrożonym eksmisją przyjęty Uchwałą Nr XIX/221/2012 Rady Miejskiej w Stargardzie Szczecińskim z dnia 26 czerwca 2012 r., zmieniony Uchwałą NR XLI/483/2014 Rady Miejskiej w Stargardzie Szczecińskim z dnia 26 sierpnia 2014 r.</p>

		<p>5. Program osłonowy z zakresu pomocy osobom zagrożonym zachorowalnością na wybrane typy chorób przyjęty Uchwałą Nr XXVIII/307/09 Rady Miejskiej w Stargardzie Szczecińskim z dnia 24 lutego 2009 r., zmieniony Uchwałą Nr XXXVI/389/09 Rady Miejskiej w Stargardzie Szczecińskim z dnia 24 listopada 2009 r.</p> <p>6. Program osłonowy „Korpus Wsparcia Seniorów w Stargardzie w 2023 roku” przyjęty Uchwałą Nr XLIX/504/2023 Rady Miejskiej w Stargardzie z dnia 28 lutego 2023 r.</p> <p>7. Program osłonowy „Opieka wytchnieniowa” w Stargardzie w 2023 roku przyjęty Uchwałą Nr XLIX/505/2023 Rady Miejskiej w Stargardzie z dnia 28 lutego 2023 r.</p>
Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej	1. „Program asystent rodziny na rok 2023” Ministra Rodziny i Polityki Społecznej.	<p>1. Miejski Program Wspierania Rodziny dla Miasta Stargard na lata 2023 – 2025 przyjęty Uchwałą Nr XLVII/474/2022 Rady Miejskiej w Stargardzie z dnia 21 grudnia 2022 r.</p> <p>2. Program budowania lokalnego systemu opieki nad dzieckiem i rodziną „Szkoła Rodzina, Środowisko” przyjęty Uchwałą Nr XXXIII/349/2017 Rady Miejskiej w Stargardzie Szczecińskim z dnia 29 sierpnia 2017 r.</p> <p>3. Miejski program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii i przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na lata 2022 – 2025 przyjęty Uchwałą Nr XXXVIII/405/2022 Rady Miejskiej w Stargardzie z dnia 29 marca 2022 r.</p>
Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej	Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na rok 2023 przyjęty Uchwałą Nr 248 Rady Ministrów z dnia 9 grudnia 2022 r.	<p>1. Miejski program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii i przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na lata 2022 – 2025 przyjęty Uchwałą Nr XXXVIII/405/2022 Rady Miejskiej w Stargardzie z dnia 29 marca 2022 r.</p> <p>2. Program budowania lokalnego systemu opieki nad dzieckiem i rodziną „Szkoła Rodzina, Środowisko” przyjęty Uchwałą Nr XXXIII/349/2017 Rady Miejskiej w Stargardzie Szczecińskim z dnia 29 sierpnia 2017 r.</p>

Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi	-	<p>1. Miejski program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii i przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na lata 2022 – 2025 przyjęty Uchwałą Nr XXXVIII/405/2022 Rady Miejskiej w Stargardzie z dnia 29 marca 2022 r.</p> <p>2. Program budowania lokalnego systemu opieki nad dzieckiem i rodziną „Szkoła Rodzina, Środowisko” przyjęty Uchwałą Nr XXXIII/349/2017 Rady Miejskiej w Stargardzie Szczecińskim z dnia 29 sierpnia 2017 r.</p>
Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii	-	<p>1. Miejski program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii i przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na lata 2022 – 2025 przyjęty Uchwałą Nr XXXVIII/405/2022 Rady Miejskiej w Stargardzie z dnia 29 marca 2022 r.</p> <p>2. Program budowania lokalnego systemu opieki nad dzieckiem i rodziną „Szkoła Rodzina, Środowisko” przyjęty Uchwałą Nr XXXIII/349/2017 Rady Miejskiej w Stargardzie Szczecińskim z dnia 29 sierpnia 2017 r.</p>
Ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych	-	-
Ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów	-	-
Ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci	„Program Rodzina 500 plus”.	-
Ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”	<p>1. Program kompleksowego wsparcia dla rodzin „Za życiem”, przyjęty uchwałą Nr 160 Rady Ministrów z dnia 20 grudnia 2016 roku.</p> <p>2. „Program asystent rodziny na rok 2023” Ministra Rodziny i Polityki Społecznej.</p>	-
Ustawa z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów	-	-

Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych	-	-
Ustawa z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych	-	-
Ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych	-	-
Ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. o pomocy państwa w ponoszeniu wydatków mieszkaniowych w pierwszych latach najmu mieszkania	-	Mieszkanie na Start - program bezzwrotnego finansowego wsparcia osób fizycznych w ponoszeniu wydatków z tytułu najmu mieszkania – realizowany na podstawie zawartej pomiędzy BGK i Gminą Miasto-Stargard umowy Nr 52/MnS/2021 w sprawie stosowania dopłat z dnia 19 lipca 2021 r.
Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty	-	-
Ustawa z dnia 23 października 2018 r. o Funduszu Solidarnościowym	Programy Ministra Rodziny i Polityki Społecznej: 1. „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” – edycja 2023. 2. „Opieka wytchnieniowa” – edycja 2023.	-
Ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym	-	-
Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska	Program „Czyste Powietrze”.	
Ustawa z dnia 17 grudnia 2021 r. o dodatku osłonowym	-	-
Ustawa z dnia 5 sierpnia 2022 r. o dodatku węglowym	-	-
Ustawa z dnia 15 września 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach w zakresie niektórych źródeł ciepła w związku z sytuacją na rynku paliw	-	-

Ustawa z 7 października 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach służących ochronie odbiorców energii elektrycznej w 2023 r. w związku z sytuacją na rynku energii elektrycznej	-	-
Ustawa z dnia 12 marca 2022 roku o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa	-	-
Ustawa z dnia 15 grudnia 2022 r. o szczególnej ochronie niektórych odbiorców paliw gazowych w 2023 r. oraz w 2024 r. w związku z sytuacją na rynku gazu	-	-

Poniższa tabela zawiera informacje o ilości wydanych przez MOPS decyzji administracyjnych i rozstrzygnięć w związku z realizacją zadań wynikających z powyższych przepisów.

Tabela nr 2. Liczba decyzji i rozstrzygnięć wydanych przez MOPS w latach 2023-2021.

Zakres	2023	2022	2021
świadczenia pomocy społecznej	6.551	7.089	7.304
potwierdzenia prawa do świadczeń opieki zdrowotnej	526	447	483
stypendia i zasiłki szkolne	51	67	64
dodatki mieszkaniowe	1.637	1.619	1.528
świadczenia rodzinne i alimentacyjne	3.540	3.552	4.361
świadczenia „Za życiem”	2	4	3
zasiłki dla opiekuna	3	10	27
świadczenia wychowawcze	35*	159*	8.381
jednorazowe świadczenie 300 zł dla obywateli Ukrainy	171	1.087	x
dopłaty do czynszu	4	5	x
dodatki osłonowe	4	6.337	x
dodatki węglowe	59	2.345	x
dodatki dla gospodarstw domowych z tytułu wykorzystywania niektórych źródeł ciepła	23	749	x
refundacja podatku VAT	210	x	x
Razem	12.816	23.470	22.151

* realizację zadania od 2022 r. przejął ZUS.

Ponadto w 2023 r. wydano **473 zaświadczenia** (369 w 2022 r., 385 w 2021 r.), w tym:

- **68** zaświadczeń stwierdzających korzystanie z różnych form wsparcia z zakresu pomocy społecznej (75 w 2022 r., 88 w 2021 r.),
- **104** zaświadczeń (informacji) dotyczących wypłat dodatków mieszkaniowych (68 w 2022 r., 22 w 2021 r.),

- **225** zaświadczeń w różnych celach, m.in.: ubiegania się o zasiłek rodzinny za granicą, otrzymania świadczeń emerytalnych ZUS, rejestracji w PUP, w sprawie alimentacyjnej do Sądu, otrzymania stypendium socjalnego w szkołach wyższych, weryfikacji dochodów do TBS (192 w 2022 r., 242 w 2021 r.),
- **76** zaświadczeń o wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu przypadającego na jednego członka gospodarstwa domowego wydawane w związku z Programem „Czyste Powietrze” (34 w 2022 r., 33 w 2021 r.).

2. Struktura organizacyjna, zatrudnienie, podnoszenie umiejętności i kwalifikacji zawodowych, supervizje.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej funkcjonuje jako samodzielna jednostka organizacyjna Gminy-Miasto Stargard, dla której organem prowadzącym jest Prezydent Miasta Stargard. Zgodnie z regulaminem organizacyjnym Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Stargardzie wprowadzonym zarządzeniem Nr 167/2021 Prezydenta Miasta Stargard z dnia 09 czerwca 2021 r. w skład struktury organizacyjnej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Stargardzie w 2023 r. wchodziły następujące komórki organizacyjne:

- 1) Dział ds. Rodziny i Pomocy Środowiskowej:
 - a) Zespół ds. Bezdomności,
 - b) Zespół ds. Wspierania Rodziny, Pieczy Zastępczej i Pracy Socjalnej,
 - c) Zespół ds. Przemocy i Pomocy Psychologicznej,
- 2) Punkt obsługi klienta pomocy społecznej,
- 3) Dział ds. Seniorów i Osób Niepełnosprawnych:
 - a) Zespół ds. Domów Pomocy Społecznej,
 - b) Zespół ds. Usług Opiekuńczych i Ośrodków Wsparcia,
- 4) Dział Realizacji Pomocy Społecznej,
- 5) Dział Świadczeń Rodzinnych i Alimentacyjnych,
- 6) Dział Dodatków Mieszkaniowych,
- 7) Dział Finansowo-Księgowy,
- 8) Dział Administracji i Kadr,
- 9) Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- 10) Obsługa prawna,
- 11) Stanowisko ds. BHP,
- 12) Inspektor Ochrony Danych,
- 13) Pozyskiwanie środków zewnętrznych i kontroli,
- 14) Sprawozdawczość i analizy.

Według stanu na dzień 31.12.2023 r. w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej zatrudnionych było **156 pracowników na 152,25 etatu** (w 2022 r. 151 pracowników na 147,25 etatu), z tego:

- 2 osoby zatrudnione w ramach umowy o pracę na zastępstwo,
- 14 osób zatrudnionych w ramach umowy o pracę na czas określony,
- 4 osoby zatrudnione w ramach robót publicznych,
- 136 osób zatrudnionych na umowę o pracę na czas nieokreślony, w tym:
 - 13 pracowników socjalnych,
 - 6 starszych pracowników socjalnych,
 - 12 specjalistów pracy socjalnej,
 - 2 starszych specjalistów pracy socjalnej,
 - 3 starszych specjalistów pracy socjalnej – koordynatorów,
 - 3 asystentów rodziny,
 - 5 psychologów,

- 1 terapeuta,
- 1 konsultant prawny,
- 1 radca prawny.

W 2023 r. w tutejszym Ośrodku zatrudniona w ramach umowy o pracę była 1 obywatelka Ukrainy, która opuściła swój kraj w związku z konfliktem zbrojnym na terenie Ukrainy oraz 1 obywatelka Ukrainy w ramach umowy zlecenia, która również opuściła swój kraj z powodu wojny.

Z uwagi na konieczność ciągłego doskonalenia zawodowego pracownicy Ośrodka uczestniczyli w szkoleniach stacjonarnych oraz w szkoleniach i webinarach online:

1) szkolenia dla pracowników socjalnych i asystentów rodziny z zakresu:

a) przeciwdziałania przemocy:

- Projekt ustawy o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
- Funkcjonowanie Zespołów Interdyscyplinarnych i grup diagnostyczno-pomocowych po zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej,
- Przeciwdziałanie przemocy domowej – rewolucyjne zmiany 2023,
- Jak pracować z osobami, które doświadczają przemocy domowej,
- Praca z osobą stosującą przemoc w obszarze interwencji i pomocy psychologicznej,
- Asystent jako ważne ogniwo na rzecz ochrony dziecka przed przemocą – jak rozpoznać czy dziecko jest ofiarą,

b) pracy na rzecz osób, rodzin i dzieci:

- Depresja i samobójstwa dzieci i młodzieży,
- Trening zastępowania agresji,
- Trening umiejętności wychowawczych,
- Podstawy metodycznego działania asystenta rodziny,
- Szkolenie dla asystenta rodziny,
- Opracowywanie planów pracy z rodzinami objętymi wsparciem asystentów rodziny i realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- Nowelizacja systemu pieczy zastępczej 2023,
- Podstawy prawne organizacji i funkcjonowania pieczy zastępczej,
- Obszerne zmiany w procedurze zabezpieczenia dziecka. Rola i uprawnienia OPS i pracownika socjalnego w procedurze zabezpieczenia dziecka z rodziny,
- Sztuka motywowania w obszarze pomocy i interwencji, podejścia i metody, dialog motywujący,
- Praca z przypadkiem w oparciu o nowatorskie techniki w pracy socjalnej (dialog motywujący, coaching, podejście skoncentrowane na rozwiązaniach),
- Szkoła dla rodziców i wychowawców część III,

c) udzielania świadczeń i realizacji programów rządowych:

- Zmiany w zakresie kierowania, odpłatności i funkcjonowania Domów Pomocy Społecznej,
- Dochód w pomocy społecznej,
- Posiłek w szkole i w domu w świetle nowelizacji
- Rządowy Program Korpus Wsparcia Seniorów 2024,

d) organizacji społeczności lokalnej:

- zasady tworzenia Centrum Usług Społecznych, zdobycie kwalifikacji Organizatora Społeczności Lokalnej oraz Koordynatora Indywidualnych Planów Usług Społecznych;

2) szkolenia dla pozostałych pracowników Ośrodka w zakresie:

a) pozyskiwania środków z Funduszy Europejskich:

- Zasady przygotowywania projektów współfinansowanych ze środków UE w nowej perspektywie 2021-2027, w tym kwalifikowalność wydatków,

- Szkolenie z przygotowywania wniosku na konkurs 6.18 Rozwój usług społecznych, w tym świadczonych w społeczności lokalnej typ 1 – 2,
- Przygotowywanie wniosków o dofinansowanie ze środków EFS w perspektywie UE 2021-2027,
- Metodyka Zarządzania Projektami PM² Komisji Europejskiej. Poziom podstawowy.
- Dostępność i równość jako fundamenty prawidłowej realizacji projektów finansowanych w ramach programu Fundusze Europejskie dla Pomorza na lata 2021-2027,
- Przygotowanie wniosku o dofinansowanie projektu z wykorzystaniem Systemu Obsługi Wniosków Aplikacyjnych SOWA EFS w ramach programu FEPZ 2021-2027,
- Przygotowanie wniosków o dofinansowanie ze środków EFS+ w perspektywie UE 2021-2027,
- Obowiązki informacyjno-promocyjne w projektach dofinansowanych z Funduszy Europejskich w latach 2021-2027,
- Wytyczne dotyczące kwalifikowalności wydatków na lata 2021-2027,
- Zasady horyzontalne w funduszach europejskich 2021-2027,
- Rozlicz projekt EFS z sukcesem – SL2014 w praktyce,
- Tworzenie lub rozwój Centrów Usług Społecznych (CUS) w ramach EFS+ finansowane z nowej perspektywy 2021-2027,

b) kontroli zarządczej:

- Kontrola zarządcza w praktyce, nt.: Dlaczego warto wprowadzić systemowe podejście do zarządzania ryzykiem?,
- Dlaczego warto planować i rozliczać działalność z uwzględnieniem wszystkich komórek organizacyjnych jednostki,
- Postępowanie administracyjne w aspekcie kontroli zarządczej,
- Pracownik-sygnalista w praktyce - najnowsza ustawa,

c) przepisów KPA:

- Wybrane problemy stosowania KPA w działalności jednostek organizacyjnych pomocy społecznej,
- Terminy załatwiania spraw administracyjnych,
- Możliwość wzruszania decyzji administracyjnych w nadzwyczajnych trybach postępowania,

d) zamówień publicznych:

- Opis przedmiotu zamówienia zgodny z Pzp i wytycznymi,
- Prawo Zamówień Publicznych,
- Szkolenie uzp on-line dla kontrolerów zamówień publicznych,
- Szkolenie dla zamawiających i wykonawców,

e) Kodeksu Pracy i obowiązków kadrowo-administracyjnych w związku ze zmianami prawa:

- Zmiany w Kodeksie Pracy, a dokumentacja pracownicza w zakresie przejrzystych warunków zatrudnienia w pytaniach i odpowiedziach,
- Zmiany Kodeksu Pracy w kontekście funkcjonowania OPS-u,
- Przygotuj się do zmian w Kodeksie Pracy - planowane zmiany od kwietnia 2023,
- Nowa treść informacji o warunkach i uprawnieniach w zatrudnieniu do umów o pracę,
- Aktualizacja i tworzenie regulaminów pracy w 2023 roku,
- Zmiany w wynagradzaniu pracowników samorządowych od 1 lipca 2023 r.,
- Ochrona danych osobowych w kadrach po nowelizacji prawa pracy w 2023 roku,
- Umowy cywilnoprawne,
- Szkolenie w zakresie obsługi systemu e-Kancelaria,
- Ustawa o doręczeniach elektronicznych - aspekty prawne i organizacyjne,
- e-Doręczenia w pytaniach i odpowiedziach,
- e-Doręczenia – co należy wiedzieć przed 10 grudnia?,
- e-Doręczenia w procedurze administracyjnej,

- ABC księgowości i podatków - KSEF – jak krok po kroku przygotować firmę lub jednostkę na zmiany?,

f) zarządzania zasobami ludzkimi:

- Mobbing w miejscu pracy,
- Zespół w obliczu zmiany - jak nią efektywnie zarządzić,
- Błędy w motywowaniu i jak ich unikać,
- Empatyczny menedżer – jak zarządzać emocjami zespołu?,

g) udzielania świadczeń i realizacji innych czynności wynikających z przepisów:

- Dodatek gazowy,
- Fundusz Alimentacyjny 2023,
- Świadczenie wspierające a świadczenia pielęgnacyjne,
- Świadczenia rodzinne w świetle ustawy o świadczeniu wspierającym,
- Świadczenia opiekuńcze w świetle nowelizacji ustawy o świadczeniach rodzinnych,
- Dodatki mieszkaniowe 2023/2024 – aktualne problemy z uwzględnieniem termomodernizacji,
- Centralna ewidencja emisyjności budynków – zamieszczanie danych i informacji z zakresu działania OPS-ów,
- Dochodzenie przez OPS należności z tytułu wydatków na świadczenia z pomocy społecznej, E-usługi sytemu ZONE (Zintegrowanego Systemu Ograniczania Niskiej Emisyjności),

h) deinstytucjonalizacji usług społecznych:

- Deinstytucjonalizacja usług społecznych. Jak tworzyć Lokalne Plany DI – spotkanie z praktykiem,
- Teleopieka i deinstytucjonalizacja usług społecznych,

i) dostępności dla osób niepełnosprawnych:

- PFRON wspiera dostępność- Możliwości finansowania dostępności.

Ponadto pracownicy Ośrodka uczestniczyli w **konferencjach**:

- Zmiany demograficzne w Europie w perspektywie regionów: wyzwania i szanse dla polityki społecznej,
- Piecza zastępcza – wyzwania i rzeczywistość,
- Włączenie społeczne w zamówieniach publicznych,
- PFRON wspiera dostępność - Światowy Dzień Wiedzy o Dostępności.

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej każdy pracownik socjalny ma prawo do korzystania z superwizji pracy socjalnej prowadzonej przez superwizorów pracy socjalnej. Superwizja pracy socjalnej polega na ustawicznym rozwoju zawodowym pracowników socjalnych, służącym utrzymaniu wysokiego poziomu świadczonych usług, zachowaniu i wzmacnianiu kompetencji zawodowych, udzielaniu wsparcia, poszukiwaniu źródeł trudności w pracy i możliwości ich pokonywania.

W roku 2023 r. w tutejszym Ośrodku odbyły się **3 superwizje grupowe**, w których uczestniczyło **10 pracowników socjalnych**.

Ponadto umożliwiono korzystanie z superwizji psychologom i terapeutom zatrudnionym w Zespole Psychologiczno-Terapeutycznym. W 2023 r. przeprowadzone zostało **5 grupowych superwizji**, z których skorzystało **6 psychologów i 1 terapeuta**.

II. STRUKTURA DOCHODÓW I WYDATKÓW.

1. Dochody

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej uzyskuje dochody własne, które przekazywane są do budżetu gminy oraz dochody związane z realizacją zadań zleconych i własnych rozliczanych z urzędem administracji państwowej (dotacje na dofinansowanie zadań

własnych), które przekazywane są do budżetu państwa oraz dochody do rozliczenia z Funduszem Pomocy Ukrainie.

W 2023 r. uzyskano **dochody w łącznej kwocie 2.874.158,80 zł.**

Tabela nr 3. Poziom dochodów Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w latach 2023–2022.

Dochody	2023	2022	Różnica	%
Dochody własne	1 450 380,02	1 137 653,36	312 726,66	127,49
- w tym z tytułu:				
odpłatności za wykonane usługi opiekuńcze	583 873,79	441 019,59	142 854,20	132,39
odpłatności za pobyt w Gminnym Ośrodku Wsparcia dla Ofiar Przemocy	21 138,69	21 314,46	-175,77	99,18
odpłatności za pobyt w Dziennym Domu Senior+	26 076,47	20 312,72	5 763,75	128,38
odpłatności za pobyt w schroniskach dla bezdomnych	152 682,01	112 021,04	40 660,97	136,30
odpłatności za pobyt w domach pomocy społecznej	369 931,03	306 855,04	63 075,99	120,56
kar umownych za nieterminową realizację umów przez biegłych oraz rozliczenia zaliczek sądowych w sprawach realizowanych przez Miejską Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	3 104,80	439,44	2 665,36	606,54
odzyskanych kosztów upomnień i kosztów egzekucyjnych	1 658,75	1 538,31	120,44	107,83
kar i odszkodowań wynikających z zawartych umów	0,00	150,00	-150,00	0,00
odsetek od środków na rachunkach bankowych	17 469,09	29 598,47	-12 129,38	59,02
provizji za rozliczenie podatku dochodowego od osób fizycznych oraz zwrotu środków na podnoszenie kwalifikacji pracowników	5 880,43	3 006,00	2 874,43	195,62
refundacji z Powiatowego Urzędu Pracy prac społecznie użytecznych oraz robót publicznych za poprzedni rok	25 009,32	24 385,05	624,27	102,56
zwrotu nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych oraz odsetek	217 411,85	167 129,63	50 282,22	130,09
zwrotu świadczeń i nienależnie pobranych świadczeń z pomocy społecznej	17 949,15	1 260,26	16 688,89	1 324,24
zwrotu nienależnie pobranych dodatków mieszkaniowych wraz z odsetkami oraz nieodebranych (przedawnionych) ryczałtów mieszkaniowych	3 449,57	3 802,85	-353,28	90,71
zwrotu nienależnie pobranych stypendiów	0,00	43,00	-43,00	0,00
Dochody rozliczane z urzędem administracji państwowej	1 422 140,49	1 446 379,76	-24 239,27	98,32
- w tym z tytułu:				
zwrotu przez dłużników alimentacyjnych zaliczek alimentacyjnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz odsetek od spłaconych nienależnie pobranych świadczeń	1 355 237,19	1 330 486,69	24 750,50	101,86
zwrotu nienależnie pobranych świadczeń z pomocy społecznej, świadczeń wychowawczych, rozliczeń składek na ubezpieczenie zdrowotne i społeczne	66 903,30	115 893,07	-48 989,77	57,73
Dochody rozliczane z Funduszem Pomocy Ukrainie	1 638,29	3,10	1 635,19	52 848,06
- w tym z tytułu:				
nienależnie pobranych świadczeń z pomocy społecznej	1 191,01	0,00	1 191,01	X
nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych dla obywateli Ukrainy	447,28	3,10	444,18	14 428,39
Dochody rozliczane z Funduszem Covid	0,00	30,21	-30,21	X
- w tym z tytułu:				
spłaty odsetek od nienależnie pobranego dodatku węglowego	0,00	30,21	-30,21	X
Ogółem dochody MOPS	2 874 158,80	2 584 066,43	290 092,37	111,23

Dochody związane z realizacją zadań ogółem wykazują tendencję wzrostową.

W 2023 roku uzyskano **dochód 2.874.158,80 zł - większy o:**

- **290.092,37 zł, tj. o 11,23 %** w stosunku do roku 2022 kiedy osiągnięto dochód w wysokości 2.584.066,43 zł,
- **432.494,67 zł, tj. o 17,71 %** w stosunku do 2021 r., w którym wyniósł 2.441.664,13 zł.

Tendencja wzrostowa wynika w szczególności ze zwiększonej liczby osób korzystających odpłatnie z usług opiekuńczych, ze wzrostu liczby osób bezdomnych wymagających schronienia (w szczególności w schroniskach z usługami opiekuńczymi) współfinansujących pobyt z własnych dochodów, wzrostu wartości współfinansowania pobytu w domach pomocy społecznej oraz skutecznej egzekucji administracyjnej nienależnie pobranych świadczeń.

Wystąpił spadek w zakresie dochodów rozliczanych z urzędem administracji państwowej wynikających ze zwrotów nienależnie pobranych świadczeń z pomocy społecznej, świadczeń wychowawczych, rozliczeń składek na ubezpieczenie zdrowotne i społeczne – o 48 989,77 zł. Wysokość dochodów zależy od ilości stwierdzonych świadczeń nienależnie pobranych oraz możliwości odzyskania należności. W poprzednich latach dużo świadczeniobiorców przechodziło na emerytury i zwroty dotyczyły świadczeń pobranych w tym samym czasie co naliczona emerytura, z której ZUS potrącał należności i przekazywał do MOPS. W roku 2023 takich przypadków było dużo mniej. Ponadto zmniejszenie dochodów nastąpiło w związku z przejściem w roku 2022 przez ZUS zadania dotyczącego przyznawania i wypłaty świadczeń wychowawczych.

2. Wydatki

W roku 2023 Ośrodek na realizację zadań **wydatkował łącznie 59.607.910,86 zł**. Źródłem finansowania zadań były:

- środki własne Gminy-Miasto Stargard w wysokości **26.127.381,70 zł**,
- dotacje z budżetu państwa na realizację zadań własnych w wysokości **4.913.850,35 zł**,
- dotacje z budżetu państwa na realizację zadań zleconych w wysokości **26.112.992,11 zł**,
- środki z Funduszu Pomocy Ukrainie **2.023.279,40 zł**,
- środki z Funduszu COVID **197.446,15 zł**,
- środki pozabudżetowe z Funduszu Solidarnościowego **232.961,15 zł**.

Poniższa tabela przedstawia zestawienie wydatków wg zadań i źródeł finansowania.

Jak wynika z poniższej tabeli największą pozycją budżetu jest realizacja wypłat świadczeń rodzinnych – 39,32% wartości wydatków oraz realizacja zadań pomocy społecznej - 24,34% wartości wydatków.

Pozostałe zadania stanowią łącznie 18,74%, a koszty obsługi wszystkich zadań stanowią 17,60% wartości wydatków.

Tabela nr 4. Struktura wydatków MOPS w roku 2023.

Wydatki	Ogółem 2023	Źródło finansowania			
		Środki własne	Dotacje z budżetu państwa na zadania własne	Dotacje z budżetu państwa na zadania zlecone	Udział procentowy w wydatkach ogółem
Pomoc społeczna	14 506 723,58	10 772 960,29	3 659 063,48	74 699,81	24,34%
Zasiłki celowe	224 443,11	224 443,11	0,00	0,00	
Zasiłki okresowe	515 192,68	0,00	515 192,68	0,00	
Zasiłki stałe	2 346 140,39	0,00	2 346 140,39	0,00	
Pogrzeby	31 900,84	31 900,84	0,00	0,00	
Schronienie	231 540,10	231 540,10	0,00	0,00	
Program rządowy "Posiłek w szkole i w domu"	739 590,03	147 950,03	591 640,00	0,00	
Wynagrodzenie za sprawowanie opieki nad osobą całkowicie lub częściowo ubezwłasnowolnioną	38 310,75	13 365,54	0,00	24 945,21	
Składki zdrowotne	206 090,41	0,00	206 090,41	0,00	
Domy pomocy społecznej	7 238 137,87	7 238 137,87	0,00	0,00	
Usługi opiekuńcze	2 885 622,80	2 885 622,80	0,00	0,00	
Specjalistyczne usługi opiekuńcze	49 754,60	0,00	0,00	49 754,60	
Dodatki mieszkaniowe	3 523 406,28	3 523 406,28	0,00	0,00	5,91%
Dodatek osłonowy	1 173,92	0,00	0,00	1 173,92	0,00%
Świadczenia rodzinne	23 437 575,26	0,00	0,00	23 437 575,26	39,32%
Świadczenia rodzinne i pielęgnacyjne oraz zasiłki dla opiekuna	20 700 982,47	0,00	0,00	20 700 982,47	
Świadczenia "za życiem"	8 000,00	0,00	0,00	8 000,00	
Świadczenia wychowawcze	149 247,88	0,00	0,00	149 247,88	
Składki emerytalno rentowe	2 063 104,73	0,00	0,00	2 063 104,73	
Składki zdrowotne	516 240,18	0,00	0,00	516 240,18	
Fundusz alimentacyjny	1 812 053,09	0,00	0,00	1 812 053,09	3,04%
Przeciwdziałanie alkoholizmowi	717 690,40	717 690,40	0,00	0,00	1,20%
Pozostałe zadania	2 690 710,35	2 558 607,48	97 912,87	34 190,00	4,51%
Stypendia	77 442,94	15 488,59	61 954,35	0,00	
Prace społecznie użyteczne	41 592,20	41 592,20	0,00	0,00	
Pieczna zastępcza	2 339 318,31	2 303 359,79	35 958,52	0,00	
Decyzje o potwierdzeniu prawa do świadczeń zdrowotnych	34 190,00	0,00	0,00	34 190,00	
Program Korpus Wsparcia Seniora	19 765,20	19 765,20	0,00	0,00	
Program opieka wytchnieniowa w miejscu zamieszkania	170 053,60	170 053,60	0,00	0,00	
Inne projekty	8 348,10	8 348,10	0,00	0,00	
Obsługa administracyjna	10 464 891,28	8 554 717,25	1 156 874,00	753 300,03	17,56%
Ogółem środki budżetowe	57 154 224,16	26 127 381,70	4 913 850,35	26 112 992,11	95,88%
Środki z Funduszu Pomocy Ukrainie	2 023 279,40	0,00	111 972,12	1 911 307,28	3,39%

Zapewnienie schronienia i wyżywienia obywatelom Ukrainy korzystającym z zakwaterowania zbiorowego	139 580,00	0,00	0,00	139 580,00	
Zapewnienie schronienia i wyżywienia obywatelom Ukrainy na terenie miasta	1 218 280,00	0,00	0,00	1 218 280,00	
Zasiłki okresowe	23 540,41	0,00	23 540,41	0,00	
Zasiłki stałe	58 482,70	0,00	58 482,70	0,00	
Posiłki dla dzieci	18 482,69	0,00	18 482,69	0,00	
Składki zdrowotne	7 646,99	0,00	7 646,99	0,00	
Stypendia szkolne	3 819,33	0,00	3 819,33	0,00	
Wypłata jednorazowego świadczenia 300,00 zł	50 400,00	0,00	0,00	50 400,00	
Pomoc psychologiczna	68 156,86	0,00	0,00	68 156,86	
Świadczenia rodzinne	391 807,54	0,00	0,00	391 807,54	
Składki emerytalno-rentowe	17 805,65	0,00	0,00	17 805,65	
Składki zdrowotne	5 972,94	0,00	0,00	5 972,94	
Obsługa administracyjna	19 304,29	0,00	0,00	19 304,29	
Środki z funduszu COVID	197 446,15	0,00	33 100,50	164 345,65	0,33%
Dodatek węglowy	42 000,00	0,00	0,00	42 000,00	
Dodatek grzewczy – dodatek do innych źródeł ciepła	30 000,00	0,00	0,00	30 000,00	
Dodatek elektryczny	63 500,00	0,00	0,00	63 500,00	
Dodatek gazowy – refundacja podatku VAT	25 623,19	0,00	0,00	25 623,19	
Program Korpus Wsparcia Seniora	33 100,50	0,00	33 100,50	0,00	
Obsługa administracyjna	3 222,46	0,00	0,00	3 222,46	
Środki pozabudżetowe - Fundusz Solidarnościowy	232 961,15	232 961,15	0,00	0,00	0,40%
Program Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej	229 344,41	229 344,41	0,00	0,00	
Program Opieka wytchnieniowa - całodobowa	3 616,74	3 616,74	0,00	0,00	
Razem wydatki MOPS	59 607 910,86	26 360 342,85	5 058 922,97	28 188 645,04	100,00%

Poniższy schemat przedstawia ogólne wydatki MOPS oraz wydatki na poszczególne rodzaje działalności w 2023 r.

Schemat nr 1. Wydatki MOPS.

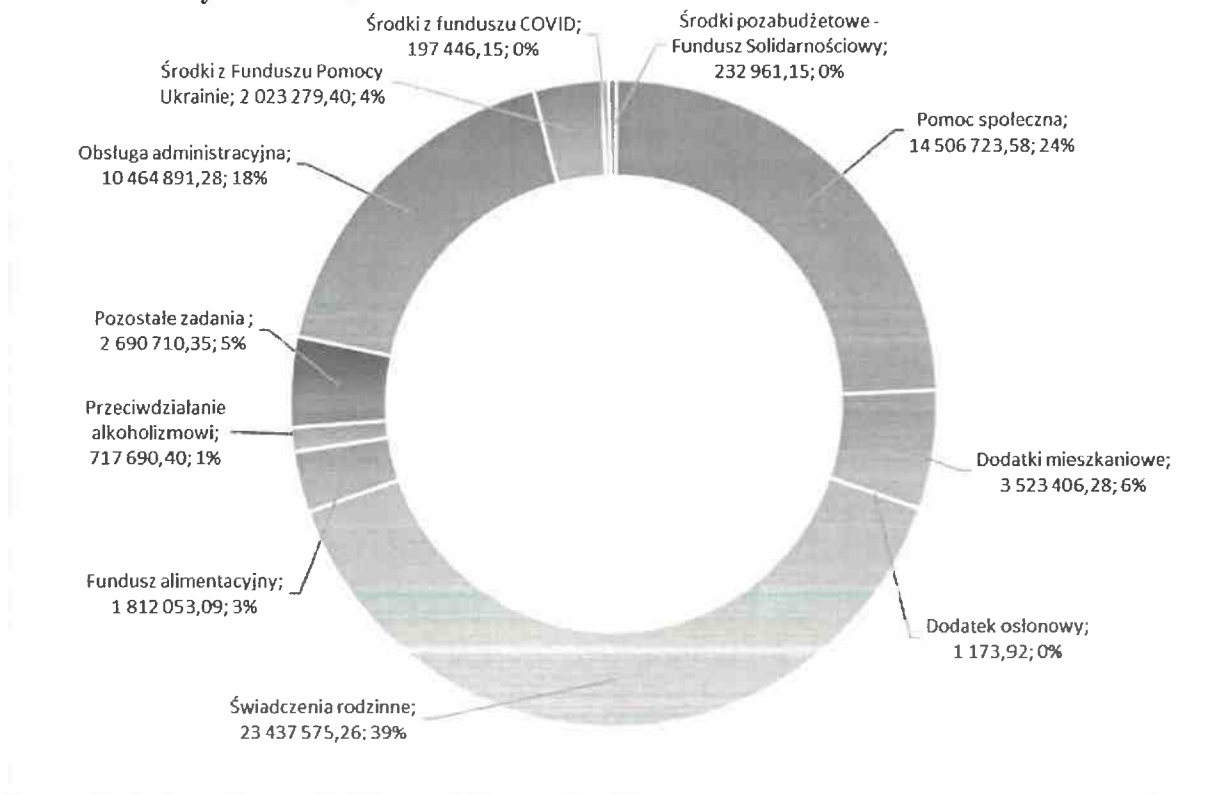

Tabela nr 5. Poziom wydatków Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w latach 2023–2022.

Wydatki	Ogółem 2023	Ogółem 2022	Różnica	% wykonania 2023/2022
Pomoc społeczna	14 506 723,58	13 313 416,93	1 193 306,65	108,96%
Zasiłki celowe	224 443,11	154 386,79	70 056,32	145,38%
Zasiłki okresowe	515 192,68	541 272,81	-26 080,13	95,18%
Zasiłki stałe	2 346 140,39	2 578 163,53	-232 023,14	91,00%
Pogrzeby	31 900,84	42 041,95	-10 141,11	75,88%
Schronienie	231 540,10	199 638,14	31 901,96	115,98%
Program rządowy "Pomoc państwa w zakresie żywienia"	739 590,03	595 112,41	144 477,62	124,28%
Wynagrodzenie za sprawowanie opieki nad osobą ubezwłasnowolnioną	38 310,75	32 538,90	5 771,85	117,74%
Składki zdrowotne	206 090,41	242 182,70	-36 092,29	85,10%
Domy pomocy społecznej	7 238 137,87	6 186 016,54	1 052 121,33	117,01%
Usługi opiekuńcze	2 885 622,80	2 684 537,19	201 085,61	107,49%
Specjalistyczne usługi opiekuńcze	49 754,60	57 525,97	-7 771,37	86,49%
Dodatki mieszkaniowe	3 523 406,28	2 928 234,32*	595 171,96	120,33%
Dodatek osłonowy	1 173,92	3 199 301,76	-3 198 127,84	0,04%
Świadczenia rodzinne	23 437 575,26	49 288 644,25	-25 851 068,99	47,55%
Świadczenia rodzinne i pielęgnacyjne oraz zasiłki dla opiekuna	20 700 982,47	19 795 912,36	905 070,11	104,57%
Świadczenia „za życiem”	8 000,00	24 000,00	-16 000,00	33,33%
Świadczenia wychowawcze	149 247,88	27 185 517,41	-27 036 269,53	0,55%
Składki emerytalno-rentowe	2 063 104,73	1 852 143,58	210 961,15	111,39%
Składki zdrowotne	516 240,18	431 070,90	85 169,28	119,76%

Fundusz alimentacyjny	1 812 053,09	2 054 673,05	-242 619,96	88,19%
Przeciwdziałanie alkoholizmowi	717 690,40	622 496,42	95 193,98	115,29%
Pozostałe zadania	13 155 601,63	11 389 329,32	1 766 272,31	115,51%
Stypendia	77 442,94	94 511,86	-17 068,92	81,94%
Prace społecznie użyteczne	41 592,20	37 700,50	3 891,70	110,32%
Pieczna zastępcza	2 339 318,31	1 891 458,41	447 859,90	123,68%
Decyzje o potwierdzeniu prawa do świadczeń zdrowotnych	34 190,00	25 000,00	9 190,00	136,76%
Zakup produktów żywnościowych dla osób w kwarantannie	0,00	1 228,55	-1 228,55	0,00%
Program Korpus Wsparcia Seniora	19 765,20	0,00	19 765,20	x
Program opieka wytchnieniowa w miejscu zamieszkania	170 053,60	0,00	170 053,60	x
Inne projekty	8 348,10	0,00	8 348,10	x
Obsługa administracyjna	10 464 891,28	9 339 430,00	1 125 461,28	112,05%
Ogółem środki budżetowe	57 154 224,16	82 796 096,05	-25 641 871,89	69,03%
Środki z Funduszu Pomocy Ukrainie	2 023 279,40	945 567,58	1 077 711,82	213,98%
Zapewnienie schronienia i wyżywienia obywatelom Ukrainy korzystających z zakwaterowania zbiorowego	139 580,00	0,00	139 580,00	x
Zapewnienie schronienia i wyżywienia obywatelom Ukrainy na terenie miasta	1 218 280,00	0,00	1 218 280,00	x
Zasiłki okresowe	23 540,41	40 397,76	-16 857,35	58,27%
Zasiłki stałe	58 482,70	25 608,31	32 874,39	228,37%
Posiłki dla dzieci	18 482,69	49 032,09	-30 549,40	37,70%
Składki zdrowotne	7 646,99	3 994,86	3 652,13	191,42%
Stypendia szkolne	3 819,33	1 736,00	2 083,33	220,01%
Wypłata jednorazowego świadczenia 300,00 zł	50 400,00	512 700,00	-462 300,00	9,83%
Pomoc psychologiczna	68 156,86	55 440,48	12 716,38	122,94%
Świadczenia rodzinne	391 807,54	229 673,50	162 134,04	170,59%
Składki emerytalno-rentowe	17 805,65	8 008,61	9 797,04	222,33%
Składki zdrowotne	5 972,94	1 907,10	4 065,84	313,19%
Obsługa administracyjna	19 304,29	17 068,87	2 235,42	113,10%
Środki z funduszu COVID	197 446,15	7 896 304,23	-7 698 858,08	2,50%
Dodatek węglowy	42 000,00	6 669 000,00	-6 627 000,00	0,63%
Dodatek grzewczy – dodatek do innych źródeł ciepła	30 000,00	989 500,00	-959 500,00	3,03%
Dodatek elektryczny	63 500,00	0,00	63 500,00	x
Dodatek gazowy – refundacja podatku VAT	25 623,19	0,00	25 623,19	x
Program Korpus Wsparcia Seniora	33 100,50	85 001,21	-51 900,71	38,94%
Obsługa administracyjna	3 222,46	152 803,02	-149 580,56	2,11%
Środki pozabudżetowe - Fundusz Solidarnościowy	232 961,15	530 744,73	-297 783,58	43,89%

Projekt Opieka wytnieniowa w miejscu zamieszkania	0,00	234 491,08	-234 491,08	0,00%
Projekt Opieka wytnieniowa całodobowa	3 616,74	0,00	3 616,74	x
Projekt Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej	229 344,41	296 253,25	-66 909,24	77,41%
Razem wydatki MOPS	59 607 910,86	92 168 712,59	-32 560 801,73	64,67%

* Wraz z wydatkami na dodatki energetyczne w kwocie 5.110,51 zł.

Na podstawie analizy porównawczej poziomu wydatków w latach 2023 – 2022 stwierdzić należy, że w stosunku do roku 2023 znacznie zmniejszyły się wydatki Ośrodka ogółem. **Wydatki w roku 2023 spadły o 35,33% w stosunku do roku 2022.** Wysokość wydatków zmniejszyła się o kwotę **32.560.801,73 zł.** Główną przyczyną było przekazanie zadania wypłaty świadczeń wychowawczych do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych oraz zakończenie realizacji dodatku węglowego i grzewczego.

Poniższe poszczególne zadania wykazały wyższe amplitudy zmian wartościowych:

1. Spadek wydatków w stosunku do 2022 roku dotyczył w szczególności n/w zadań:

- Świadczenia wychowawcze 149.247,88 zł (27.185.517,41 zł) - spadek o 27.036.269,53 zł, tj. o **99,45%** - w związku z przejęciem zadania obsługi programu przez ZUS Ośrodek realizował wnioski złożone przed 1 stycznia 2022 r. i wypłacał świadczenia za okres do 31 maja 2022 r. w oparciu o wydane rozstrzygnięcia w zakresie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego przez Wojewodów,
- Fundusz alimentacyjny 1.812.053,09 zł (2.054.673,05 zł) - spadek o 242.619,96 zł, tj. o **11,81%** - z powodu zmniejszenia ilości świadczeniobiorców i tym samym wysokości wypłaconych świadczeń, co spowodowane jest głównie niskim kryterium dochodowym w stosunku do najniższego wynagrodzenia,
- Zasiłki stałe 2.346.140,39 zł (2.578.163,53 zł) - spadek o 232.023,14 zł, tj. o **9%** - z powodu spadku ilości osób uprawnionych,
- Wypłata jednorazowego świadczenia 300,00 zł dla osób przybywających z Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na Ukrainie 50.400,00 zł (512.700,00 zł) - spadek o 462.300,00 zł, tj. o **90,17%** - z powodu spadku ilości osób przybywających,
- Dodatek węglowy 42.000,00 zł (6.669.000,00 zł) – spadek o 6.627.000,00 zł tj. o **99,37%** - z powodu braku podstaw prawnych do przyjmowania wniosków w roku 2023,
- Dodatek grzewczy 30.000,00 zł (989.500,00 zł) – spadek o 959.500,00 zł tj. o **96,97%** - z powodu braku podstaw prawnych do przyjmowania wniosków w roku 2023.

2. Wzrost wydatków w stosunku do 2022 roku dotyczył w szczególności n/w zadań:

- Koszty obsługi administracyjnej 10.487.418,01 zł (9.509.301,89 zł) - wzrost o 978.116,12 zł, tj. o **10,29%** - w związku ze wzrostem cen materiałów i usług związanych z utrzymaniem Ośrodka, regulacją wynagrodzeń dla pracowników,
- Świadczenia rodzinne i pielęgnacyjne oraz zasiłki dla opiekuna 20.700.982,47 zł (19.795.912,36 zł) - wzrost o 905.070,11 zł, tj. o **4,57%** - na skutek zwiększenia zarówno ilości jak i wysokości wypłacanego świadczenia pielęgnacyjnego,
- Domy pomocy społecznej 7.238.137,87 zł (6.186.016,54 zł) - wzrost o 1.052.121,33 zł, tj. o **17,01%** - ze względu na wzrost kosztów utrzymania mieszkańców DPS,
- Dodatki mieszkaniowe 3.523.406,28 zł (2.923.123,81 zł) - wzrost o 600.282,47 zł, tj. o **20,54%** - ze względu na wzrost ilości osób i wysokości świadczeń spowodowanych wzrostem czynszów,

- Usługi opiekuńcze 2.885.622,80 zł (2.684.537,19 zł) - wzrost o 201.085,61 zł, tj. o **7,49%** - w szczególności z tytułu regulacji płac dla opiekunek,
- Piecza zastępcza 2.339.318,31 zł (1891.458,41 zł) - wzrost o 447.859,90 zł, tj. o **23,68%** - ze względu na wzrost miesięcznych kosztów utrzymania dzieci w pieczy zastępczej instytucjonalnej i rodzinnej oraz wzrost ilości dzieci umieszczonych w pieczy,
- Zapewnienie schronienia i wyżywienia obywatelom Ukrainy korzystającym z zakwaterowania zbiorowego i na terenie miasta 1.347.860,00 zł – wzrost o **100%** w związku z przejściem od 1.07.2023 r. realizacji zadania od Wydziału Zarządzania Kryzysowego.

W roku 2023 kolejny raz zaistniała sytuacja braku chętnych do skorzystania z Programu osłonowego z zakresu pomocy osobom zagrożonym na wybrane typy chorób zgodnie z nadal obowiązującą Uchwałą nr XXVIII/307/09 Rady Miejskiej w Stargardzie (zmienioną Uchwałą Rady Miejskiej w Stargardzie Szczecińskim Nr XXXVI/389/09 z dnia 24.11.2009 r.). W ramach programu można było bezpłatnie lub częściowo odpłatnie skorzystać ze szczepień przeciwko grypie, wirusowemu zapaleniu wątroby typu B, rakowi szyjki macicy.

Skala zmian w wysokościach wydatków na poszczególne zadania podyktowana jest wysoką dynamiką działań prowadzonych przez Ośrodek. Opisy powyższych zadań, zawierające m.in. rozszerzone uzasadnienia zaistniałych zmian zawarte są w kolejnych częściach sprawozdania.

III. POMOC SPOŁECZNA.

1. Informacje ogólne.

Organizację, zadania, rodzaje świadczeń z pomocy społecznej oraz zasady i tryb ich udzielania określa ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz.U z 2023 r. poz. 901 z późn. zm.). Pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokajania niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka, a osoby i rodziny korzystające z pomocy są obowiązane do współdziałania w rozwiązywaniu ich trudnej sytuacji życiowej. Trudna sytuacja życiowa (m. in. bezrobocie, niepełnosprawność, bezdomność, uzależnienia, przemoc w rodzinie, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, itp.) oraz posiadane dochody nie przekraczające kryteriów dochodowych określonych w oparciu o próg interwencji socjalnej warunkują prawo do bezzwrotnych świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej.

Kryterium dochodowym dla **osoby samotnie gospodarującej w 2023 r.** był dochód netto nie przekraczający kwoty **776 zł**, natomiast dla **osoby w rodzinie** - kwoty **600 zł**.

W systemie pomocy społecznej przez rodzinę rozumie się osoby spokrewnione i niespokrewnione, pozostające w faktycznym związku, wspólnie zamieszkujące i gospodarujące.

Osobie odbywającej karę pozbawienia wolności nie przysługuje prawo do świadczeń z pomocy społecznej, natomiast tymczasowo aresztowanej zawiesza się prawo do świadczeń z pomocy społecznej. Za okres tymczasowego aresztowania nie udziela się świadczeń.

Pracownicy MOPS realizując zadania z zakresu pomocy społecznej w celu udzielenia efektywnego wsparcia, ściśle współpracowali z wieloma instytucjami, organizacjami społecznymi i pozarządowymi.

2. Rodziny objęte pomocą społeczną.

2.1. Typy rodzin i powody przyznania pomocy.

Tabela nr 6. Typy rodzin objętych pomocą społeczną w latach 2023-2021.

Wyszczególnienie	2023				2022				2021	
	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie	Liczba rodzin z Ukrainy	Liczba osób w rodzinie z Ukrainy	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie	Liczba rodzin z Ukrainy	Liczba osób w rodzinie z Ukrainy	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie
Rodziny ogółem, w tym o liczbie osób:	1.764	3.393	51	112	1.598	2.743	75	200	1.830	3.244
1	879	879	22	22	1.058	1.058	11	11	1.179	1.179
2	373	746	9	18	239	478	22	44	253	506
3	372	1.116	12	36	115	345	28	84	172	516
4	85	340	6	24	109	436	10	40	123	492
5	29	145	1	5	52	260	3	15	77	385
6 i więcej	26	167	1	7	25	166	1	6	26	166
rodziny z dziećmi	222	811	27	85	262	952	59	178	343	1.163
rodziny niepełne	121	389	18	50	140	430	26	71	202	608
rodziny emerytów i rencistów	324	422	23	37	309	407	12	24	136	171

W stosunku do 2022 r. **zwiększyła się o 166** liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej i liczba osób w tych rodzinach **o 650** (w stosunku do 2021 r. liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej **zmniejszyła się o 66**, ale **wzrosła o 149** liczba osób w rodzinach).

Przeciętna liczba osób w rodzinie: **1,92 w 2023 r.** (1,72 w 2022 r., 1,77 w 2021 r.).

Z uwagi na trwający konflikt zbrojny w Ukrainie w 2023 roku tut. Ośrodek przyznawał pomoc społeczną także rodzinom pochodzącym z Ukrainy. W roku 2023 z pomocy społecznej skorzystało łącznie **51** takich rodzin (**112** osób w tych rodzinach), natomiast w 2022 roku 75 takich rodzin (200 osób w tych rodzinach). Głównymi powodami przyznania pomocy rodzinom pochodzącym z Ukrainy było: ubóstwo, sytuacja kryzysowa, długotrwała lub ciężka choroba oraz bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego.

Ogółem pomocą (łącznie z obywatelami Ukrainy) objęto 1.815 rodzin i 3.505 osób w tych rodzinach (w roku 2022 - 1.673 rodziny i 2.943 osoby w tych rodzinach).

Tabela nr 7. Powody przyznania pomocy finansowej i w naturze w latach 2023-2021.

Powód trudnej sytuacji życiowej	2023				2022				2021	
	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie	Liczba rodzin z Ukrainy	Liczba osób w rodzinie z Ukrainy	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie	Liczba rodzin z Ukrainy	Liczba osób w rodzinie z Ukrainy	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie
Ubóstwo	684	1080	43	89	767	1.239	28	73	822	1.303
Sieroctwo	0	0	0	0	2	4	0	0	2	5
Bezdomność	144	154	2	4	143	154	0	0	160	172
Potrzeba ochrony macierzyństwa	40	173	2	6	35	144	2	8	34	126
Bezrobocie	202	421	4	8	217	432	3	9	280	576
Niepełnosprawność	568	781	2	2	635	878	2	2	626	852
Długotrwała lub ciężka choroba	802	1058	21	37	882	1.195	11	26	819	1.111
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego	156	556	8	28	185	621	9	30	200	645
- rodziny niepełne	103	332	7	21	126	389	7	20	136	399
- rodziny wielodzietne	37	198	1	7	43	226	2	10	45	230
Przemoc w rodzinie	25	75	0	0	15	47	0	0	22	62
Alkoholizm	33	39	0	0	45	54	0	0	69	86
Narkomania	10	13	0	0	8	9	0	0	7	7
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	31	31	0	0	29	32	0	0	21	25
Zdarzenia losowe	0	0	0	0	16	39	2	4	6	7
Sytuacje kryzysowe	6	18	18	48	2	7	12	33	4	15

W stosunku do 2022 r. stwierdza się **spadek** liczby rodzin korzystających z różnych form pomocy z powodu:

- ubóstwa o **83** - (o 138 w porównaniu do 2021 r.),
- sieroctwa o **2** - (o 2 w porównaniu do 2021 r.),
- bezrobocia o **15** - (o 78 w porównaniu do 2021 r.),
- niepełnosprawności o **67** - (o 58 w porównaniu do 2021 r.),
- długotrwałej lub ciężkiej choroby o **80** - (o 17 w stosunku do 2021 r.),

- bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego o **29** - (o 44 w porównaniu do 2021 r.),
- alkoholizmu o **12** - (o 36 w porównaniu do 2021 r.),
- zdarzeń losowych o **16** - (o 6 w porównaniu do 2021 r.),

W stosunku do 2022 r. stwierdza się **wzrost** liczby rodzin korzystających z powodu:

- bezdomności o **1** - (ale spadek o 16 w stosunku do 2021 r.),
- potrzeby ochrony macierzyństwa o **5** - (o 6 w stosunku do 2021 r.),
- przemocy w rodzinie o **10** - (o 3 w porównaniu do 2021 r.),
- narkomanii o **2** - (o 3 w stosunku do 2021 r.),
- trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego o **2** - (o 10 w stosunku do 2021 r.),
- sytuacji kryzysowych o **4** - (o 2 w porównaniu do 2021 r.).

W powyższych tabelach uwzględnione są rodziny/osoby, które korzystały z pomocy w oparciu o ustawę z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej i inne działania związane z pomocą społeczną.

Tabele nie uwzględniają rodzin, które nie korzystały z pomocy społecznej, a jedynie z pomocy wynikającej, np. z ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych czy ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym.

W Powiatowym Urzędzie Pracy w Stargardzie na dzień 31 grudnia 2023 r. zarejestrowane były 2685 osoby (2698 osoby w 2022 r., 1402 osoby w 2021 r.).

Wskaźnik bezrobocia wynosił 4,2 % (5,2% w 2022 r., 3,6% w 2021 r.).

2.2. Wydatki na pomoc społeczną.

Tabela nr 8. Struktura wydatków – zadania własne i zlecone w latach 2023-2021.

Formy pomocy	2023		2022		2021	
	Liczba rodzin	Kwota w zł	Liczba rodzin	Kwota w zł	Liczba rodzin	Kwota w zł
Usługi opiekuńcze	259	2.885.622,80	221	2.684.537,19	212	2.398.760,46
Specjalistyczne usługi opiekuńcze*	6	49.754,60	6	57.525,97	6	60.718,10
Oplaty za domy pomocy społecznej	168	7.238.137,87	160	6.186.016,54	161	5.308.563,77
Składki na ubezpieczenie zdrowotne	418	206.090,41	466	242.182,70	466	222.082,15
Składki na ubezpieczenia zdrowotne dla obywateli Ukrainy	25	7.646,99	19	3.994,86	x	x
Sprawienie pogrzebu	10	31.900,84	14	42.041,95	20	45.431,72
Posiłek w szkole i w domu**, w tym:	1095	739.590,03	1100	595.112,41	1309	606.149,62
- posiłek dla dzieci i młodzieży	130	169.310,74	110	88.752,81	107	70.067,07
Posiłek w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu” dla dzieci obywateli Ukrainy**	10	11.436,18	x	x	x	x
Posiłki dla dzieci – obywateli Ukrainy – fin. z Funduszu Pomocy Ukrainie**	20	18.482,69	130	49.032,09	x	x

Zasiłki stałe	397	2.346.140,39	425	2.578.163,53	454	2.410.684,23
Zasiłki stałe dla obywateli Ukrainy	20	58.482,70	14	25.608,31	x	x
Zasiłki okresowe, w tym z powodu:	331	515.192,68	359	541.272,81	435	654.718,17
- bezrobocia	122	163.432,00	123	163.720,00	179	260.587,00
- długotrwałej choroby	126	190.766,00	128	203.211,00	115	168.434,00
- niepełnosprawności	41	60.393,00	38	58.957,00	55	74.637,00
Zasiłki okresowe dla obywateli Ukrainy	16	23.540,41	42	40.397,76	x	x
Zasiłki celowe ogółem, w tym :	320	223.001,49	331	154.386,79	486	253.573,83
- w formie specjalnych zasiłków celowych	49	20.747,91	50	17.541,15	116	53.140,00
- ubranie	113	9.210,00	115	7.560,00	150	12.420,00
- leki i leczenie	127	50.161,46	118	42.573,54	127	49.269,62
- drobne remonty	1	64,98	0	0,00	2	600,00
- opał	143	128.700,00	149	57.820,00	347	102.980,00
- gaz	17	3.140,21	13	1.981,70	19	5.027,57
- energia elektryczna	18	3.358,89	15	2.837,90	35	9.576,62
- sprzęt domowy	0	0,00	2	400,00	4	710,00
- zdarzenia losowe	0	0,00	2	6.200,00	6	19.049,99
- zasiłki na inne cele	133	14.260,79	142	15.411,10	189	19.701,56
- żywność i posiłki	26	14.105,16	39	15.865,95	47	34.088,47
- dofinansowanie do schronienia	0	0,00	2	3.736,60	1	150,00
Zasiłki celowe dla obywateli Ukrainy	6	1.441,62	x	x	x	x
Schronienie w schroniskach, w tym:	16	231.540,10	19	199.638,14	17	123.975,77
- z usługami opiekuńczymi	7	111.668,00	11	127.914,00	4	35.150,00
Wynagrodzenie za sprawowanie opieki nad osobą dorosłą częściowo lub całkowicie ubezwłasnowolnioną	3	24.945,21	3	32.538,90	1	6.682,44
Razem	1.063	14.601.510,83	1.165	13.432.449,95	1.234	12.091.520,26
w tym pomoc przyznana dla obywateli Ukrainy ogółem	51	121.030,59	75	119.033,02	x	x

* W tabeli ujęto specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi świadczone przez MOPS w Stargardzie. W ramach zadań zleconych MOPS w Stargardzie uczestniczy również w zadaniu realizowanym przez Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną Koło w Stargardzie, w zakresie wydawania decyzji administracyjnych oraz przeprowadzania wywiadów środowiskowych dotyczących specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi świadczonych przez ww. Stowarzyszenie w mieszkaliństwie wspomagany. W 2023r. taką formą pomocy objęto 33 osoby (w 2022 r. i 2021 r. również 33 osoby).

** Ze względu na możliwości techniczne wykazano liczbę osób objętych programem.

W 2023 r. w stosunku do 2022 r. nastąpił **wzrost o 1.169.060,88 zł, tj. o 8,7% wydatków ogółem** na realizację wszystkich zadań wyszczególnionych w tabeli nr 8. Natomiast w stosunku do 2021 r. nastąpił wzrost o 2.509.990,57 zł, tj. 20,76% wydatków ogółem.

W 2023 r. w stosunku do roku 2022 wzrost wydatków wystąpił w najwyższym stopniu w pozycjach:

- usługi opiekuńcze o 201.085,60 zł, tj. o **7,49%** (w stosunku do roku 2021 o 486.862,34 zł, tj. o 20,30%),
- opłaty za domy pomocy społecznej o 1.052.121,33 zł, tj. **17,01%** (w stosunku do roku 2021 o 1.929.574,10 zł, tj. o 36,35%),
- „Posiłek w szkole i w domu” (w tym dla dzieci z Ukrainy) o 144.477,62 zł, tj. o **24,28%** (w stosunku do roku 2021 o 133.440,41 zł, tj. o 22,01%),
- zasiłki celowe (w tym: zasiłki celowe specjalne oraz dla obywateli Ukrainy) o 70.056,32 zł, tj. o **45,38%** (natomiast spadek o 29.130,72 zł, tj. o 11,49% w stosunku do roku 2021),
- schronienie w schroniskach o 31.901,96 zł, tj. o **15,98%** (w stosunku do roku 2021 o 107.564,33 zł, tj. o 86,76%).

Wzrost wydatków związanych z zabezpieczeniem potrzeb mieszkańców miasta w zakresie sprawowania opieki nad osobą starszą, niepełnosprawną, zależną w miejscu jej zamieszkania i instytucjonalnej, potwierdza postępujące starzenie się społeczeństwa. Wskazuje również na zwiększającą się liczbę osób niesamodzielnych wymagających wsparcia w codziennym funkcjonowaniu przez osoby drugie lub instytucje. Wzrost wydatków na program „Posiłek w szkole i w domu” jest spowodowany wzrostem cen żywności, w tym odpłatności za ciepłe posiłki. W stosunku do roku 2022 odpłatność za ciepły posiłek wzrosła o 25,23%, natomiast średnia kwota przyznawanego zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności wzrosła o 10,83%. Wzrost wydatków w zakresie kosztów schronienia w schroniskach wynikał ze zwiększenia wysokości opłat pobieranych przez podmioty prowadzące schroniska w ramach umów zawartych przez MOPS w 2023 r. Znaczący wzrost wydatków na zasiłki celowe wynika ze wzrostu udzielonej pomocy na zakup opału w okresie grzewczym 2023/2024 (w poprzednim okresie grzewczym obowiązywały dodatki na zakup opału wprowadzone odrębnymi ustawami).

Spadek wydatków w stosunku do roku 2022 nastąpił w najwyższym stopniu w pozycjach:

- składki na ubezpieczenie zdrowotne (wraz ze składkami dla obywateli Ukrainy) o 32.440,16 zł, tj. o **13,18%** (w stosunku do roku 2021 o 8.344,75 zł, tj. o 3,76%),
- zasiłki stałe (wraz z zasiłkami dla obywateli Ukrainy) o 199.148,75 zł, tj. o **7,65%** (w stosunku do roku 2021 o 6.061,14 zł, tj. o 0,25%),
- zasiłki okresowe (wraz z zasiłkami dla obywateli Ukrainy) o 42.937,48 zł, tj. o **7,38%**, (w stosunku do roku 2021 o 115.985,08 zł, tj. o 17,72%),
- wynagrodzenie za sprawowanie opieki nad osobą dorosłą ubezwłasnowolnioną (całkowicie lub częściowo) o 7.593,69 zł, tj. o **23,34%** (natomiast w stosunku do roku 2021 wzrost o 18.262,77 zł, tj. o 273,29%).

Spadek wydatków w zakresie świadczeń z pomocy społecznej, takich jak: zasiłki stałe i okresowe, wskazuje na zwiększenie samodzielności ekonomicznej rodzin, zwłaszcza rodzin z dziećmi, będącej w znaczącym stopniu, podobnie jak w roku ubiegłym, efektem programów rządowych skierowanych do tej grupy odbiorców.

3. Świadczenia pieniężne z pomocy społecznej.

3.1. Zasiłki stałe.

Zasiłek stały w roku 2023 przysługiwał:

- pełnoletniej osobie samotnie gospodarującej, całkowicie niezdolnej do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności, jeżeli jej dochód był niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej, tj. 776 zł,
- pełnoletniej osobie pozostającej w rodzinie, całkowicie niezdolnej do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności, jeżeli jej dochód, jak również dochód na osobę w rodzinie były niższe od kryterium dochodowego na osobę w rodzinie, tj. 600 zł,
- kwota zasiłku nie mogła być wyższa niż 719 zł miesięcznie i niższa niż 30 zł miesięcznie.

Tabela nr 9. Zasiłki stałe w latach 2023-2021.

Wyszczególnienie	Liczba			Kwota wydatków (w zł)			Średnia kwota zasiłku miesięcznie (w zł)		
	2023	2022	2021	2023	2022	2021	2023	2022	2021
Rodziny ogółem, w tym:									
osoby samotne	402*	432	454	2.346.140,39	2.578.163,53	2.410.684,23	x	x	x
osoby pozostające w rodzinie	42	57	66	87.076,39	144.291,53	172.487,23	247,38	275,36	257,83
Obywatele Ukrainy, w tym:									
osoby samotne	16	8	x	48.659,60	16.684,20	x	389,28	362,70	x
osoby pozostające w rodzinie	4	6	x	9.823,10	8.924,11	x	251,87	356,96	x

*w jednej rodzinie 2 osoby pobierają zasiłek

Z rodzin ogółem (bez obywateli Ukrainy) w porównaniu do roku 2022 wystąpił **spadek liczby osób otrzymujących zasiłki stałe o 30 osób, tj. o 6,94%** (w stosunku do roku 2021 o 52 osoby, tj. o 11,45%).

Spadły również wydatki na zasiłki stałe o 232.023,14 zł, tj. o 9,00 % (w porównaniu do roku 2021 o 64.543,84 zł, tj. o 2,68%).

Wzrosła średniomiesięczna kwota zasiłku dla osób samotnych o 25,49 zł, tj. o 4,42%, natomiast dla osób w rodzinie spadła o 27,98 zł, tj. o 10,16%.

Zasiłki stałe były finansowane w 100% z dotacji z budżetu państwa.

Dodatkowo w 2023 roku przyznano i wypłacono **zasiłki stałe dla obywateli Ukrainy**, które zostały sfinansowane w ramach **Funduszu Pomocy Ukrainie**. Pomoc tę otrzymało łącznie **20 osób**, a wydatki na zasiłki stałe dla obywateli Ukrainy wyniosły łącznie 58.482,70 zł -164

świadczenia (w 2022 r. pomoc tę otrzymało łącznie 14 osób, a wydatki wyniosły łącznie 25.608,31 zł - 71 świadczeń).

Łącznie zasiłki stałe w 2023 r. otrzymały osoby w 422 rodzinach, w tym 378 osób samotnych i 46 osoby pozostające w rodzinie. Kwota wydatków łącznie wyniosła 2.404.623,09 zł (w 2022 r. otrzymały osoby w 451 rodzinach, w tym 388 osób samotnych i 63 osoby pozostające w rodzinie, łączna kwota wydatków wyniosła 2.603.771,84 zł).

3.2. Zasiłki okresowe.

Zasiłek okresowy przysługuje w szczególności ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego:

- osobie samotnie gospodarującej, której dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej - 776 zł,
- rodzinie, której dochód jest niższy od kryterium dochodowego rodziny - 600 zł x liczba członków rodziny.

Wysokość zasiłku okresowego ustala się:

- w przypadku osoby samotnie gospodarującej – do wysokości różnicy między kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej a dochodem tej osoby, z tym że kwota zasiłku nie może być wyższa niż 600 zł miesięcznie,
- w przypadku rodziny – do wysokości różnicy między kryterium dochodowym rodziny a dochodem tej rodziny.

Kwota zasiłku okresowego ustalona zgodnie z ww. kryteriami nie może być niższa (kwota gwarantowana, wypłacana z budżetu państwa) niż 50 % różnicy między:

- kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej a dochodem tej osoby,
- kryterium dochodowym rodziny a dochodem tej rodziny.

Kwota zasiłku okresowego nie może być niższa niż 20 zł miesięcznie. Dotyczy to sytuacji, gdy różnica wynosi mniej niż 20 zł.

Okres na jaki przyznawany jest zasiłek okresowy ustala ośrodek pomocy społecznej na podstawie okoliczności sprawy.

Tabela nr 10. Zasiłki okresowe w latach 2023-2021.

Wyszczególnienie	2023	2022	2021	W stosunku do 2022 r.		W stosunku do 2021 r.	
				Różnica	%	Różnica	%
Liczba rodzin	331	360	435	-29	-8,05	-104	-23,91
Kwota ogółem	515.192,68	541.272,81	654.718,21	-26.080,13	-4,82	-139.525,53	-21,31
Obywatele Ukrainy – liczba rodzin	16	42	x	x	x	x	x
Obywatele Ukrainy – kwota ogółem	23.540,41	40.397,76	x	x	x	x	x

W porównaniu do lat poprzednich spadła zarówno liczba rodzin korzystających z pomocy w formie zasiłków okresowych, jak i kwoty wydatków ogółem.

W 2023 r. na wypłatę zasiłków okresowych wydatkowano kwotę **515.192,68 zł**, która pochodziła w całości z dotacji z budżetu państwa (w 2022 r. 541.272,81 zł z dotacji z budżetu

państwa, w 2021 r. 652.213,21 zł z dotacji z budżetu państwa oraz 2.505,00 zł ze środków własnych gminy).

Średnia wysokość zasiłku okresowego w 2023 r. wyniosła **383,04 zł** (w 2022 r. 377,19 zł).

Dodatkowo w 2023 roku przyznano i wypłacono zasiłki okresowe dla obywateli Ukrainy, które zostały sfinansowane w ramach Funduszu Pomocy Ukrainie. Pomoc tę otrzymało łącznie 16 rodzin, wydatki na zasiłki okresowe dla obywateli Ukrainy wyniosły łącznie **23.540,41 zł** (43 świadczenia). W stosunku do roku 2022 r. liczba rodzin korzystających z tej formy pomocy zmalała o 26, tj. o 61,90%, a wydatki spadły o kwotę 16.857,35 zł, tj. o 41,73%.

Średnia wysokość zasiłku okresowego dla obywateli Ukrainy w 2023 r. wyniosła **547,45 zł** (w 2022 r. 631,21 zł).

Łącznie zasiłki okresowe w 2023 r. otrzymały 347 środowiska rodzinne (w 2022 r. 402). **Kwota wydatków łącznie wyniosła 538.733,09 zł** (w 2022 r. 581.670,57 zł).

3.3. Zasiłki celowe i specjalne zasiłki celowe.

W celu zaspokojenia niezbędnej potrzeby życiowej może być przyznany zasiłek celowy, w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw, a także kosztów pogrzebu.

Zasiłek celowy może być również przyznany osobie/rodzinie, która poniosła straty w wyniku zdarzenia losowego, klęski żywiołowej lub ekologicznej.

W szczególnie uzasadnionych przypadkach osobie/rodzinie o dochodach przekraczających kryterium dochodowe może być przyznany specjalny zasiłek celowy w wysokości nieprzekraczającej odpowiednio kryterium dochodowego osoby/rodziny.

Tabela nr 11. Zasiłki celowe i specjalne zasiłki celowe w latach 2023-2021.

Wyszczególnienie	2023	2022	2021	W stosunku do 2022 r.		W stosunku do 2021 r.	
				Różnica	%	Różnica	%
Liczba rodzin korzystających z zasiłków celowych	320	331	486	-11	-3,32	-166	-34,16
w tym: ze specjalnych zasiłków celowych	49	50	116	-1	-2,00	-67	-57,76
Kwota ogółem wydatków na zasiłki celowe	223.001,49	154.386,79	253.573,79	68.614,70	44,44	-30.572,30	-12,06
w tym: na specjalne zasiłki celowe	20.747,91	17.541,15	53.140,00	3.206,76	18,28	-32.392,09	-60,96
Obywatele Ukrainy – liczba rodzin	6	x	x	x	x	x	x
Obywatele Ukrainy – kwota ogółem	1.441,62	x	x	x	x	x	x

W zakresie wydatków na zasiłki celowe nastąpił wzrost w stosunku do 2022 r. :

- ubranie o 1.650 zł, tj. o 21,83%,

- leki i leczenie o 7.587,92 zł, tj. 17,82%,
- drobne remonty o 64,98 zł, tj. o 100%,
- opał o 70.880,00 zł, tj. o 122,59%,
- gaz o 1.158,51 zł, tj. o 58,46%,
- energia elektryczna o 520,99 zł, tj. o 18,36%.

W zakresie wydatków na zasiłki celowe nastąpił spadek w stosunku do 2022 r. :

- sprzęt domowy o 400 zł, tj. o 100%,
- zdarzenia losowe o 6.200 zł, tj. o 100%,
- zasiłki na inne cele o 1.150,31 zł, tj. o 7,46 %,
- żywność i posiłki o 1.760,79 zł, tj. o 11,10%.

Na wzrost wydatków na zasiłki celowe w roku 2023 największy wpływ miało zaprzestanie udzielania dodatków do zakupu opału takich jak dodatek węglowy, czy dodatek grzewczy. W związku z tym Ośrodek przyznawał wyższą niż w poprzednim roku pomoc na zakup opału. W roku 2023 z tej formy pomocy skorzystały 143 rodziny, a średnia wartość udzielonego wsparcia wyniosła 900 zł (w roku 2022 - 388 zł).

Średnia wysokość zasiłku celowego w 2023 r. wyniosła **187,11 zł** (w 2022 r. - 139,29 zł).

Łącznie zasiłki celowe w 2023 r. otrzymało 326 środowisk rodzinnych (w 2022 r. 331).
Kwota wydatków łącznie wyniosła 224.443,11 zł (w 2022 r. 154.386,79 zł).

3.4. Wynagrodzenie za sprawowanie opieki.

W oparciu o art. 53a ustawy o pomocy społecznej MOPS wypłacił wynagrodzenie **3 opiekunom** w łącznej kwocie **24.945,21 zł** za sprawowanie opieki nad osobą dorosłą ubezwłasnowolnioną częściowo lub całkowicie (w 2022 r. – 32.538,90 zł – 3 opiekunom, w 2021 r. – 6.682,44 zł dla 1 osoby).

Udzielenie świadczeń w postaci wynagrodzenia za sprawowanie opieki nie wymaga przeprowadzenia rodzinnego wywiadu środowiskowego oraz wydania decyzji administracyjnej. Wynagrodzenie to obliczone w stosunku miesięcznym nie może przekraczać 1/10 przeciętnego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw, bez wypłat nagród z zysku, ogłoszonego przez Prezesa GUS za okres poprzedzający dzień przyznania wynagrodzenia, a jego wysokość ustalana jest przez sąd.

4. Świadczenia niepieniężne z pomocy społecznej.

4.1. Posiłek.

Pomoc doraźna albo okresowa w postaci jednego gorącego posiłku dziennie przysługuje osobie, która własnym staraniem nie może go sobie zapewnić (art. 48 b ust. 2 ustawy o pomocy społecznej). Posiłki przyznane dzieciom i młodzieży w okresie nauki w szkole mogą być realizowane w formie ich zakupu.

Dożywianie w szkołach i wypłata zasiłków na zakup posiłku lub żywności w celu przygotowania posiłku realizowane były w 2023 r. w oparciu o Uchwałę Nr II/29/2018 Rady Miejskiej w Stargardzie z dnia 18 grudnia 2018 r. w związku z ustanowieniem przez Radę Ministrów wieloletniego rządowego programu osłonowego w zakresie dożywiania „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019 – 2023, o którym mowa w pkt. 5.1 niniejszego sprawozdania. Posiłki były również finansowane z Funduszu Pomocy Ukrainie dla dzieci obywateli Ukrainy.

4.2. Ubranie.

Osobie potrzebującej zapewnia się niezbędne ubranie, którego jest pozbawiona. MOPS nie dysponuje magazynem z odzieżą używaną. W Ośrodku znajdują się natomiast pojemniki, do których można przekazywać ubrania, a osoby potrzebujące wybierają asortyment im przydatny. W tym zakresie nie jest prowadzona ewidencja.

W przypadku gdy występuje brak odpowiedniego ubrania, osoby kierowane są do organizacji pozarządowych lub otrzymują pomoc finansową na jego zakup.

Tabela nr 12. Pomoc finansowa na zakup ubrania w latach 2023-2021.

Wyszczególnienie	2023	2022	2021
Liczba rodzin	113	116	150
Średnia kwota zasiłku (w zł)	66,26	48,77	82,80
Wydatki ogółem (w zł)	9 210,00	7 560,00	12.420,00

4.3. Schronienie.

Udzielenie schronienia następuje przez przyznanie tymczasowego miejsca noclegowego w noclegowniach, schroniskach, domach dla bezdomnych i innych miejscach do tego przeznaczonych. Na terenie miasta Stargard pomoc osobom bezdomnym świadczona była przez:

1) Centrum Socjalne Caritas w Stargardzie w zakresie:

- a) wydawania posiłków,
- b) udzielania schronienia w:
 - schronisku dla bezdomnych mężczyzn przy ul. Krasińskiego 10 – 36 miejsc,
 - gminnym ośrodku wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie i kobiet lub kobiet z dziećmi pozbawionych schronienia przy ul. Krasińskiego 19 – 35 miejsc,
 - ogrzewalni dla osób bezdomnych (także osób będących pod wpływem alkoholu nie wymagających leczenia szpitalnego i nieagresywnych) przy ul. Krasińskiego 10 – 8 miejsc (w przypadku niskich temperatur zwiększa się liczbę miejsc nawet do ponad 20),
 - noclegowni dla osób bezdomnych przy ul. Krasińskiego 10 A – 49 miejsc,

2) Stowarzyszenie Ludzi Bezdomnych i Samotnych Matek z Dziećmi przy ul. Okulickiego 3 w zakresie:

- a) udzielania posiłków,
- b) wydawania suchego prowiantu,
- c) udzielania schronienia dla mężczyzn, kobiet i dzieci – 42 miejsca (w tym 2 interwencyjne),

3) Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w zakresie:

- a) działalności informacyjnej dotyczącej możliwości uzyskania różnorodnych form pomocy społecznej, w tym schronienia na terenie miasta, województwa oraz poza jego terenem,
- b) poradnictwa w sprawach, m. in. mieszkaniowych, leczenia, w tym odwykowego, załatwiania spraw urzędowych, uzyskania stopnia niepełnosprawności,
- c) pracy socjalnej skierowanej do osób przebywających w schroniskach, noclegowni, altanach ogrodowych i innych miejscach pobytu polegającej, m. in. na:
 - pomocy w uzyskaniu stopnia niepełnosprawności,
 - pomocy w uzyskaniu świadczeń emerytalnych lub rentowych,
 - reprezentowaniu i pośredniczeniu w załatwianiu spraw urzędowych,

- aktywizowaniu i wspieraniu w utrzymaniu higieny osobistej, trzeźwości, ubioru odpowiedniego do pory roku, poszukiwaniu lub utrzymania pracy,
 - kontaktowaniu ze specjalistami (prawnik, terapeuta, doradca zawodowy, pracownik ds. kadr, przedstawiciel TBS) w celu zdobycia ogólnej wiedzy z zakresu możliwości poprawy sytuacji osób bezdomnych,
- d) udzielania pomocy: pieniężnej - zasiłki stałe, okresowe, celowe i niepieniężnej: składki zdrowotne lub objęcie ubezpieczeniem zdrowotnym, kierowanie do schronisk, pomoc w postaci ciepłych posiłków, udzielenie pomocy w formie ubrania.

Tabela nr 13. Liczba osób bezdomnych objętych pomocą MOPS w latach 2023-2021.

Wyszczególnienie	Liczba ogółem			Stargardzianie przebywający na terenie Stargardu			Stargardzianie przebywający poza Stargardem			Osoby bezdomne spoza Stargardu przebywające na terenie Stargardu		
	2023	2022	2021	2023	2022	2021	2023	2022	2021	2023	2022	2021
Osoby bezdomne ogółem	359	364	325	212	216	198	38	35	29	109	113	98
w tym:												
osoby dorosłe	340	346	307	198	203	189	38	34	28	104	109	90
dzieci	19	18	18	14	13	9	0	1	1	5	4	8
- w CS Caritas schronisku dla bezdomnych mężczyzn	49	32*	46	44	30*	41	X			5	2	5
- w GOW	47	43	34	43	40	31	X			4	3	4
w tym												
dzieci	16	14	12	14	13	9	X			2	1	3
- w schronisku SLB	58	52	56	6	3	8	X			52	49	48
tym												
kobiety	11	10	9	0	0	0	X			11	10	9
dzieci	3	3	5	0	0	0	X			3	3	5
- w schroniskach na terenie innych gmin	16	19*	17	X			16	19*	17	X		
tym												
kobiety	1	1	1	X			1	1	1	X		
dzieci	0	1	1	X			0	1	1	X		
- w noclegowniach												
- w ogrzewalniach												
- w hotelach												
- w altanach ogrodowych												
- w pomieszczeniach niemieszkalnych (komórki, pustostany, ulice)	175	216	166	119	143	118	8	14	6	48	59	41
w tym kobiety	16	8	6	5	5	5	0	0	0	11	1	3
- w szpitalach	13	3	6	0	0	0	13	3	13	0	0	0
w tym												
kobiety	1	1	1	0	0	0	1	1	1	0	0	0
%	100	100	100	59	59	61	11	10	9	30	31	30

*W 2022 roku 1 osoba bezdomna została wykazana w 2 miejscach (przebywała w schronisku dla osób bezdomnych na terenie innej gminy i w schronisku CS Caritas) – liczba osób bezdomnych ogółem zawiera rzeczywistą liczbę osób bezdomnych.

W 2023 r. Do Domu Pomocy Społecznej skierowano 2 bezdomnych stargardzian (w roku 2022 i 2021 – po 1 osobie).

Tabela nr 14. Wydatki na schronienie w schroniskach w latach 2023-2021

Wyszczególnienie	2023	2022	2021	Wzrost w stosunku do 2022 r.		Wzrost w stosunku do 2021 r.	
				Różnica	%	Różnica	%
Schronienie w schroniskach,	231.540,10	199.638,14	123.975,77	31.901,96	15,98	107.564,33	86,76
w tym:							
z usługami opiekuńczymi	111.668,00	71.724,00	35.150,00	39.944,00	55,69	76.518,00	217,69

Tabela nr 15. Liczba osób bezdomnych objętych pomocą finansową MOPS, wydatki i dochody MOPS związane z pobytem osób bezdomnych w schroniskach na terenie innych gmin w latach 2023-2021.

Wyszczególnienie	2023	2022	2021
Osoby bezdomne korzystające ze świadczeń z pomocy społecznej,	198	214	241
w tym:			
• osoby bezdomne spoza Stargardu	74	69	68
• ogółem osoby bezdomne ze Stargardu, którym MOPS opłacił schronienie na podstawie umów zawartych z podmiotami prowadzącymi schroniska na terenie innych gmin	16	19	17
w tym	7	8	4
• w schroniskach z usługami opiekuńczymi			
Wydatki ogółem na pokrycie kosztów schronienia dla osób bezdomnych ze Stargardu w schroniskach na terenie innych gmin (w zł)	231.540,10	199.638,14	123.975,77
w tym			
• w schroniskach z usługami opiekuńczymi	111.668,00	71.724,00	35.150,00
Dochód z tytułu opłat za pobyt w schroniskach	152.682,01	112.021,04	76.107,84

Wzrost wydatków i dochodów w tym zakresie wynikał ze zwiększenia wysokości opłat pobieranych przez podmioty prowadzące schroniska (w szczególności z usługami opiekuńczymi) w ramach umów zawartych przez MOPS w 2023 r.

Większość osób pokrywała wydatki związane z pobytem w schroniskach w ramach posiadanych zasobów, tj. z emerytur, rent, zasiłków stałych i okresowych.

W 2023 roku 53 osoby (w tym 15 dzieci) to środowiska nowe, dotychczas nienotowane w Ośrodku jako osoby bezdomne (w 2022 roku 39 osób, w 2021 roku 61 osób).

W Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej współpracę z osobami bezdomnymi prowadziło 4 pracowników socjalnych (tak jak w roku 2022 i 2021).

Tabela nr 16. Przeprowadzane wywiady środowiskowe i zawierane kontrakty socjalne z osobami bezdomnymi w latach 2023-2021.

Wyszczególnienie	Liczba		
	2023	2022	2021
Wywiady środowiskowe ogółem, w tym:	699	886	749
- w sprawie udzielenia pomocy	514	654	599
- na potrzeby innych ośrodków pomocy społecznej	119	133	84

- inne wywiady	66	99	66
Kontrakty socjalne	115	124	92
Osoby bezdomne, z którymi zawarto kontrakt socjalny	112	122	85

Tabela nr 17. Realizacja kontraktów socjalnych zawieranych z osobami bezdomnymi w 2023 r.

Wyszczególnienie	2023
Liczba zrealizowanych kontraktów socjalnych ogółem, w tym ze względu na zawarte w nich cele:	103
<ul style="list-style-type: none"> Pobyt w schronisku dla osób bezdomnych lub w Gminnym Ośrodku Wsparcia i uczestniczenie w zajęciach organizowanych w tych placówkach 	103
<ul style="list-style-type: none"> Uczestnictwo w zajęciach w CIS, podjęcie zatrudnienia w ramach PSU, inne działania prowadzące do uzyskania zatrudnienia i podjęcia pracy 	15
<ul style="list-style-type: none"> Podjęcie terapii odwykowej (z różnym skutkiem) 	7
Liczba niezrealizowanych kontraktów socjalnych (zerwanie kontraktu socjalnego)	12

W 2023 roku widoczny jest spadek liczby przeprowadzonych wywiadów środowiskowych oraz liczby zawartych kontraktów socjalnych w stosunku do 2022 i 2021 r. Powyższe jest wynikiem spadku liczby osób bezdomnych korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej (o 16 osób w stosunku do 2022 roku i o 43 osoby w stosunku do 2021 r.). Ponadto w ciągu roku 2023 r. zmarło 15 bezdomnych osób co również wpłynęło na liczbę wywiadów i zawartych kontraktów socjalnych.

Pracownicy socjalni przy wykonywaniu swoich zadań na rzecz bezdomnych, na co dzień współpracują z Policją, Strażą Miejską i streetworkerami.

Systematycznie, we współpracy ze Strażą Miejską i Policją, w okresie od stycznia 2023 r. do końca marca 2023 r. oraz od listopada 2023 r. do końca grudnia 2023 r. prowadzone były przynajmniej raz w tygodniu monitoringi sytuacji osób bezdomnych znajdujących się w miejscach niemieszkalnych, takich jak altany ogrodowe lub znajdujących się na ulicach, którzy odmawiają pomocy w formie uzyskania schronienia w placówkach dla osób bezdomnych. W razie konieczności podejmowane były, adekwatne do sytuacji, działania wspierające osoby bezdomne.

W okresie od 01.01.2023 r. do 07.02.2023 r. oraz od 17.11.2023 r. do 31.12.2023 r. osobom bezdomnym przebywającym na co dzień na ulicy lub w innych miejscach niemieszkalnych wydawane były gorące posiłki przez Stowarzyszenie Ludzi Bezdomnych i Samotnych Matek z Dziećmi. Posiłki te wydawano w uzgodnionym wcześniej punkcie, tj. przy Amfiteatrze. Zadanie było finansowane ze środków własnych Stowarzyszenia. Ponadto w razie konieczności osoby bezdomne zaopatrywane były w niezbędną odzież i obuwie. Monitoringiem w 2023 roku łącznie objęto 92 osoby bezdomne (w 2022 roku 70 osób bezdomnych, w 2021 roku 61 osób).

W ramach działań prewencyjnych w okresie jesienno-zimowym osobom bezdomnym przekazywane były informacje o możliwych formach pomocy. Ponadto MOPS opracował plakaty i ulotki z informacją o dostępnych usługach i formach pomocy osobom bezdomnym, które zostały rozwieszone w miejscach użyteczności publicznej takich jak: przychodnie, dworzec PKP, Starostwo Powiatowe, szpital, STBS, Urząd Miasta. Powyższe informacje

umieszczone również zostały na stronie internetowej MOPS oraz wyświetlane były w formie informacji multimedialnej w środkach komunikacji miejskiej.

4.4. Składki na ubezpieczenie zdrowotne.

Opłacanie składek zdrowotnych za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej reguluje ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (t.j. Dz. U. z 2024 poz. 146).

Tabela nr 18. Składki zdrowotne za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej w latach 2023-2021.

Wyszczególnienie	2023	2022	2021
Liczba świadczeniobiorców niepodlegających ubezpieczeniu z innego tytułu, za których opłacono składki zdrowotne	418	466	466
Wydatki ogółem (w zł)	206.090,41	242.182,70	222.082,15

Tabela nr 19. Liczba osób i wydatki poniesione na opłacenie składek zdrowotnych w latach 2023-2021.

Opłacone składki zdrowotne za:	Liczba osób			Wydatki (w zł)		
	2023	2022	2021	2023	2022	2021
- dzieci do czasu rozpoczęcia realizacji obowiązku szkolnego	2	1	1	111,60	55,80	446,00
- osoby objęte indywidualnym programem zatrudnienia socjalnego w CIS	51	67	51	23.101,47	25.236,90	17.473,00
- obywatele Ukrainy objęci indywidualnym programem zatrudnienia socjalnego w CIS	6	6	x	2.006,01	1.811,88	x
- osoby pobierające zasiłek stały	365	397	413	182.877,34	216.566,45	203.873,15
- obywatele Ukrainy pobierający zasiłek stały	19	13	x	5.640,98	2.182,98	x
- osoby bezdomne realizujące program wychodzenia z bezdomności	0	1	1	0	323,55	290,00
- osoby realizujące kontrakt socjalny	0	0	0	0	0	0
OGÓŁEM	443	485	466	213.737,40	246.177,56	222.082,15
<i>w tym ogółem za obywateli Ukrainy</i>	<i>25</i>	<i>19</i>	<i>x</i>	<i>7.646,99</i>	<i>3.994,86</i>	<i>x</i>

Liczba świadczeniobiorców, za których MOPS opłacił składki zdrowotne **spadła o 10,30%** w stosunku do lat poprzednich, jednak z uwagi na konflikt zbrojny w Ukrainie doszedł nowy rodzaj świadczeniobiorców – obywatele Ukrainy i w roku 2023 odprowadzono składki zdrowotne za 25 osób (19 osób w 2022 r.).

Natomiast systematycznie wzrasta **średnia wysokość opłacanej składki**, która w 2023 r. wyniosła **54,19 zł** (w roku 2022 r. średnia wysokość składki wynosiła 52,62 zł, a w 2021 r. 48,77 zł).

4.5. Pomoc rzeczowa.

Pracownicy socjalni w ramach współpracy z instytucjami, organizacjami społecznymi i osobami fizycznymi pozyskali, zorganizowali lub wytypowali rodziny do uzyskania wsparcia niepieniężnego, w postaci:

- paczek żywnościowych z okazji Świąt Bożego Narodzenia przekazanych przez Prezydenta Miasta Stargard – 7 rodzin wielodzietnych,
- paczki żywnościowej i sprzętu gospodarstwa domowego z Okazji Świąt Bożego Narodzenia przekazana przez studentów Zachodniopomorskiej Szkoły Biznesu Wydział w Stargardzie - 1 rodzina czteroosobowa (w tym 3 dzieci),
- paczek w ramach projektu „Szlachetna paczka” – 13 rodzin,
- przekazanych do Ośrodka odzieży, obuwia, zabawek, które osoby zainteresowane mogły pobierać wg indywidualnych potrzeb, poza systemem ewidencji,
- żywności ze Stowarzyszenia Misja Dobra Nowina w Stargardzie dla 827 osób (wydano 362 skierowania do otrzymania żywności przez te osoby),
- żywności ze Stowarzyszenia Misja Dobra Nowina w Stargardzie dla 160 osób narodowości ukraińskiej (wydano 52 skierowania do otrzymania żywności przez te osoby),

Ponadto wytypowano 10 dzieci (z 6 rodzin) do wypoczynku letniego (kolonia) w miejscowości Przesieka koło Karpacza. Wyjazd został zorganizowany przez Zachodniopomorskie Zrzeszenie Ludowe Zespoły Sportowe ze Szczecina ze środków Zachodniopomorskiego Kuratorium Oświaty.

4.6. Sprawienie pogrzebu.

Sprawienie pogrzebu, w tym osobom bezdomnym, należy do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym. Sprawienie pogrzebu odbywa się w sposób ustalony przez gminę zgodnie z wyznaniem zmarłego.

W 2023 r. MOPS zlecił sprawienie **pogrzebów** Zakładowi Usług Pogrzebowych HADES w Stargardzie w oparciu o podpisaną umowę, w tym jednego pochówku zbiorowego dzieci nienarodzonych, którego koszt wyniósł **1015 zł** (w 2022 r. koszt jednego pochówku zbiorowego dzieci nienarodzonych wyniósł **450 zł**).

Tabela nr 20. Pogrzeby indywidualne w latach 2023-2021.

Wyszczególnienie	2023	2022	2021	Spadek w stosunku do 2022 r.		Spadek w stosunku do 2021 r.	
				Różnica	%	Różnica	%
Liczba pogrzebów	9	13	19	-4	-30	-10	-52,63
Wydatki ogółem (w zł)	30.885,84	41.591,95	45.111,72	-10.706,11	-25,74	-14.225,88	-31,53

Osoby zmarłe nie były ubezpieczone i nie pozostawiły masy spadkowej, nie miały rodziny lub rodzina nie była w stanie sprawić pochówku z uwagi na trudną sytuację finansową.

Średni koszt pogrzebu wyniósł **3.876,20 zł** (w 2022 r. 3.485,58 zł, w 2021 r. - 2.949,53 zł).

W przypadku 1 pochówku uzyskano refundację kosztów pogrzebu z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

4.7. Poradnictwo specjalistyczne.

Poradnictwo specjalistyczne, w szczególności prawne, psychologiczne i rodzinne, jest świadczone osobom i rodzinom, które mają trudności lub wykazują potrzebę wsparcia w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych, bez względu na posiadany dochód.

Poradnictwo prawne realizuje się przez udzielanie informacji o obowiązujących przepisach z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego, zabezpieczenia społecznego, ochrony praw lokatorów oraz poprzez pomoc w sporządzaniu pism urzędowych i pozwów do sądów.

Poradnictwo psychologiczne realizuje się przez procesy diagnozowania, profilaktyki, konsultacji i terapii.

Poradnictwo rodzinne obejmuje szeroko rozumiane problemy funkcjonowania rodziny, w tym problemy wychowawcze oraz problemy opieki nad osobą niepełnosprawną, a także terapię rodzinną.

Poradnictwo specjalistyczne świadczone było w MOPS w 2023 r. przez konsultanta prawnego, psychologów, terapeutów, pracowników socjalnych i asystentów rodziny.

Zespół psychologów i terapeutów w ramach realizowanego w Stargardzie programu „Szkoła-Rodzina-Środowisko” udzielał wsparcia dzieciom i rodzinom, przede wszystkim w zakresie zapobiegania sytuacjom kryzysowym.

W ramach pracy Zespołu Psychologiczno-Terapeutycznego w 2023 roku było zatrudnionych **7 osób** (8 osób w 2022 r.). **6 psychologów/terapeutów** (7 w roku 2022) było zatrudnionych w ramach programu Szkoła-Rodzina-Środowisko, 5 z nich (6 w roku 2022) oddelegowywano do pracy w 10 stargardzkich szkołach (9 w roku 2022).

Tabela nr 21. Konsultacje udzielane przez psychologów/terapeutów w latach 2023-2021.

Wyszczególnienie	2023	2022	2021	W stosunku do 2022 r.		W stosunku do 2021 r.	
				Różnica	%	Różnica	%
Liczba konsultacji ogółem, w tym:	2159	2291	1709	-132	-5,76	450	26,33
- dla uczniów	1398	1422	951	-24	-1,69	447	47,00
- dla rodziców	437	425	400	12	2,82	37	9,25
- dla nauczycieli	324	444	358	-120	-27,03	-34	-9,50

Tabela nr 22. Liczba osób/rodzin korzystających z porad udzielanych przez psychologów/terapeutów w latach 2023-2021.

Wyszczególnienie	2023	2022	2021	W stosunku do 2022 r.		W stosunku do 2021 r.	
				Różnica	%	Różnica	%
Liczba rodzin	234	225	199	9	4,00	35	17,59
Liczba uczniów	252	257	239	-5	-1,95	13	5,44
Liczba rodziców uczniów	235	208	160	27	12,98	75	46,88
Liczba nauczycieli	90	88	71	2	2,27	19	26,76

Obecność terapeuty/psychologa na terenie szkoły pozwala na bieżąco konsultować problemowe przypadki i posiłkować się wiedzą psychologa. Gdy uczeń lub rodzice uczniów wymagają terapii pedagodzy kierują zgłoszenia na konsultacje do Zespołu. Terapia odbywa się na terenie szkoły, do której uczęszcza dziecko lub na terenie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej (w zależności od woli osób zgłoszonych). Taka wersja wydaje się być optymalna dla skutecznego wspierania uczniów i rodzin z problemami, a także nauczycieli.

Poniższe tabele obrazują powody zgłoszeń oraz efekty pracy z dziećmi zgłoszonymi na konsultacje psychologiczne/terapeutyczne na terenie szkół podstawowych.

Tabela nr 23. Powody zgłoszeń dzieci do konsultacji z psychologiem w szkole w latach 2023-2022.

Lp.	Powody zgłoszeń na konsultację / Liczba osób	2023	2022
1.	Problemy w domu rodzinnym (m.in. konflikty wewnątrzrodzinne, uzależnienia, przemoc)	67	59
2.	Trudności emocjonalne	122	125
3.	Zachowania agresywne, opozycyjno-buntownicze, aspołeczne	55	57
4.	Trudności w nauce, nierealizowanie obowiązku szkolnego, zaległości szkolne, brak motywacji do nauki	32	47
5.	Zespół nadpobudliwości psychoruchowej z zaburzeniami koncentracji uwagi (ADHD)	17	18
6.	Zachowania ryzykowne, autodestrukcyjne	10	11
7.	Zachowania autoagresywne, samookaleczenia	16	21
8.	Trudności w relacjach rówieśniczych	61	57
9.	Problemy w zakresie trzymania odpowiednich granic dorosły – dziecko. Nieodpowiednie zachowanie na lekcji np. wchodzenie w dyskusje z nauczycielami	39	36
10.	Konflikty w klasie, wykluczenie z zespołu klasowego	31	27
11.	Obniżony nastrój, reakcja nerwicowa	31	41
12.	Depresja	12	13
13.	Zaburzenia lękowe	26	18
14.	Sytuacja kryzysowa np. po stracie opiekuna, poważna choroba w rodzinie	41	29
15.	Problemy w zakresie adaptacji i / lub zaburzenia procesu adaptacji	20	18
16.	Myśli samobójcze, epizod suicydalny	15	14
17.	Uzależnienia behawioralne, np. od komputera, telefonu	20	16
18.	Nadużywanie środków psychoaktywnych	3	2
19.	Brak akceptacji siebie, obniżona samoocena, niska wiara we własne możliwości	43	43
20.	Nieprawidłowości opiekuńczo-wychowawcze	13	28
21.	Konflikt małżeński	8	0
22.	Zaburzenia psychiczne	7	4
23.	Zaburzenia posttraumatyczne z objawami Zespołu Stresu Pourazowego	6	7
24.	Nieprawidłowe zachowanie na tle seksualnym	7	6
25.	Objawy demoralizacji	10	15
26.	Ofiary agresji/przemocy	3	9
27.	Sprawcy zachowania agresywnego/ używanie przemocy	0	14
28.	Żałoba	3	0

Tabela nr 24. Efekty udzielonej pomocy psychologicznej w szkole w latach 2023-2022.

Lp.	Efekty udzielonej pomocy / Liczba osób	2023	2022
1.	Wyrównanie funkcjonowania emocjonalnego	153	112
2.	Nabycie umiejętności radzenia sobie ze złością	41	43
3.	Obniżenie napięcia psychofizycznego	63	60
4.	Redukcja zachowań autodestrukcyjnych (np. poprzez wprowadzenie zachowań zastępczych)	13	19
5.	Nabycie umiejętności radzenia sobie ze stresem i emocjami w sytuacjach trudnych	56	56
6.	Nabycie umiejętności nawiązywania relacji z rówieśnikami	42	47
7.	Wzmacnianie zdolności komunikacyjnych w relacjach rówieśniczych	40	51
8.	Poprawa funkcjonowania poznawczego	52	46
9.	Wzrost motywacji do nauki	22	29
10.	Nabywanie umiejętności efektywnego uczenia się	15	16
11.	Poprawa relacji funkcjonowania rodzinnego i psychospołecznego (m.in. poprawa komunikacji wewnątrzrodzinnej)	40	48
12.	Wzmocnienie kompetencji rodzicielskich (np. stawianie granic dziecku, zaangażowanie rodziców w życie dziecka)	50	43
13.	Redukcja zachowań agresywnych w grupie	24	30
14.	Wzrost samopoczucia	54	77
15.	Wzrost samooceny	34	41
16.	Przepracowanie traumatycznego wydarzenia/traumy	8	14
17.	Przepracowanie innego rodzaju zaburzeń adaptacyjnych	21	19
18.	Wypracowanie adaptacyjnej strategii radzenia sobie w sytuacji trudnej	42	29
19.	Zmotywowanie do podjęcia terapii specjalistycznej (np. uzależnienia od substancji psychoaktywnych)	2	7
20.	Zniwelowanie/zmniejszenie nasilenia myśli samobójczych	8	11
21.	Wzrost samoświadomości, akceptacji siebie	29	41
22.	Redukcja objawów depresyjnych, lękowych, nerwicowych	32	26
23.	Poprawa funkcjonowania dzieci z ADHD	9	14
24.	Poprawa integracji sensorycznej	17	10
25.	Umiejętność samoregulacji	25	31
26.	Redukcja nieodpowiednich zachowań na lekcji	1	55
27.	Wzrost umiejętności komunikacyjnych	2	18
28.	Wzrost zaangażowania rodziców w problemy dziecka i jego wewnętrzny świat	14	26
29.	Wzrost świadomości rodzica w zakresie problemów dziecka	13	16
30.	Redukcja uzależnień behawioralnych	23	18
31.	Zniwelowanie zachowań opozycyjno-buntowniczych	0	24
32.	Ogólna poprawa funkcjonowania psychicznego, osobiste radzenie sobie z problemami	39	0
33.	Rezygnacja podjęcia terapii przez/ nieuczestniczenie w terapii	0	6
34.	Rezygnacja z terapii w trakcie	0	11

Tabela nr 25. Liczba zgłoszeń do Zespołu ds. Przemocy i Pomocy Psychologicznej w MOPS w latach 2023-2021.

Wyszczególnienie	2023	2022	2021	W stosunku do 2022 r.		W stosunku do 2021 r.	
				Różnica	%	Różnica	%
Liczba zgłoszeń ogółem, w tym:	166	137	173	29	21,17	-7	-4,05
dokonanych przez pracowników socjalnych MOPS, z tego dotyczących:	166	131	159	35	26,72	7	4,40
- rodzin z dziećmi ze szkół podstawowych, w tym dotyczących:	79	56	62	23	41,07	17	27,42
• dzieci	44	31	bd	13	41,94	bd	bd
• dorosłych członków ich rodzin	35	25	bd	10	40,00	bd	bd
- osób, które nie posiadają dzieci w wieku obejmującym naukę w szkole podstawowej, w tym dotyczących:	87	75	97	12	16,00	-10	-10,31
• młodzieży ze szkół ponadpodstawowych	11	bd	bd	bd	bd	bd	bd
nadesłanych ze szkół podstawowych z terenu Miasta Stargard	0	6	14	-6	-100,00	-14	-100,00

Wszystkie 166 zgłoszenia dokonane w 2023 r. zostały przekazane do realizacji psychologom. Ponadto w 2023 r. z poprzednich lat kontynuowano w formie stałej terapii 70 zgłoszeń, w tym 4 zgłoszenia przekazane do terapii w styczniu 2023 roku (82 w 2022 r., 78 w 2021 r.).

Tabela nr 26. Liczba rodzin i osób objętych pomocą psychologiczno-terapeutyczną w latach 2023-2021.

Wyszczególnienie	2023	2022	2021	W stosunku do 2022 r.		W stosunku do 2021 r.	
				Różnica	%	Różnica	%
Liczba rodzin ogółem, w tym:	236	215	240	21	9,77	-4	-1,67
- korzystających z terapii małżeńskiej lub rodzinnej	7	9	1	-2	-22,22	6	600,00
Liczba osób ogółem, w tym korzystających z terapii:	236	225	241	21	9,33	5	2,07
- dzieci i młodzieży	46	58	88	-12	-20,69	-42	-47,73
- dorosłych	190	167	153	23	13,77	37	24,18

W związku z działaniami wojennymi na terenie Ukrainy i przybyciem na teren Polski obywateli tego kraju, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w ramach umowy zlecenie zatrudniał w 2023 roku psychologa narodowości ukraińskiej (od 2022 r.).

Wsparcie psychologiczne w sytuacji kryzysowej w jakiej znaleźli się obywatele Ukrainy było bardzo istotne. Rozmowa ze specjalistą pomagała odzyskać równowagę psychiczną osób uciekających przed wojną.

W 2023 r. z indywidualnego wsparcia psychologicznego w MOPS skorzystały 22 osoby w tym 2 osoby kontynuowały terapię z 2022 roku (w okresie od czerwca do grudnia 2022 r. z takiego wsparcia skorzystało 18 obywateli Ukrainy, w tym 10 dorosłych i 8 dzieci).

Poniższe tabele obrazują powody zgłoszeń na konsultacje psychologiczne / terapeutyczne oraz efekty pracy z osobami objętymi terapią na terenie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Stargardzie.

Tabela nr 27. Powody zgłoszeń dorosłych i dzieci do konsultacji z psychologiem na terenie MOPS w latach 2023-2021.

Lp.	Powody zgłoszeń	2023	2022	2021
1.	Nieprawidłowe funkcjonowanie rodzin bądź członków rodzin spowodowane nadużywaniem alkoholu w rodzinie.	51	52	66
2.	Konflikty wewnątrzrodzinne.	100	85	130
3.	Zachowania agresywne, opozycyjne, buntownicze zwłaszcza dzieci i młodzieży.	12	15	36
4.	Zachowania ryzykowne, autodestrukcyjne.	12	25	41
5.	Myśli samobójcze, epizod suicydalny.	24	19	21
6.	Nieprawidłowe funkcjonowanie dzieci i młodzieży np.: nadużywanie alkoholu i innych środków odurzających.	34	5	7
7.	Depresyjność, zaburzenia lękowe, reakcje nerwicowe, traumatyczne przeżycia.	98	82	107
8.	Zaburzone relacje w rodzinach np. odwrócenie ról, nieumiejętność rodziców w pełnieniu ról rodzicielskich, problemy wychowawcze.	23	28	51
9.	Zaburzone granice wychowawcze, brak granic.	33	19	46
10.	Sytuacja kryzysowa związana z odejściem jednego z opiekunów.	22	34	25
11.	Nadpobudliwość psychoruchowa.	6	5	6
12.	Niezrealizowanie obowiązku szkolnego, zaległości szkolne, brak motywacji do nauki.	12	9	18
13.	Kryzys tożsamości, problemy osobowościowe, problemy egzystencjalne.	37	27	34
14.	Konflikty z rówieśnikami.	12	7	14
15.	Upośledzenie umysłowe/niepełnosprawność intelektualna.	2	4	2
16.	Zaburzenia odżywiania.	2	0	4
17.	Przemoc domowa.	52	59	72
18.	Zaburzenia procesu adaptacyjnego.	10	20	17
19.	Niskie kompetencje interpersonalne.	20	49	15
20.	Niskie umiejętności radzenia sobie ze stresem i emocjami.	24	76	17
21.	Niskie umiejętności społeczne.	21	45	15
22.	Rozwód rodziców.	24	23	8
23.	Trudności z adaptacją do nowej sytuacji życiowej, w tym do nowego środowiska, Państwa.	18	24	2
24.	Trudności związane z niepełnosprawnością (proces adaptacji do niepełnosprawności – nabytej bądź wrodzonej).	2	1	1
25.	Niskie poczucie własnej wartości.	28	12	6
26.	Choroby somatyczne.	6	4	4
27.	Zaburzenia zachowania seksualnego.	3	2	2
28.	Problemy emocjonalne.	11	0	6
29.	Konflikty małżeńskie.	0	0	12

30.	Zaburzenia psychiczne.	4	7	5
31.	Uzależnienie od alkoholu lub substancji psychoaktywnych u osób dorosłych.	11	3	4
32.	Uzależnienie od hazardu/gier komputerowych u dzieci i młodzieży.	4	1	4
33.	Żałoba.	7	7	0
34.	Epizod suicydalny	14	5	0
35.	Objawy zespołu pourazowego.	2	3	0
36.	Perfekcyjny, usztywniony styl funkcjonowania	4	0	0
37.	Nieprawidłowości opiekuńczo - wychowawcze	6	0	0

Tabela nr 28. Efekty pracy terapeutycznej – liczba osób w latach 2022-2021.

Lp.	Efekty pracy	2023	2022	2021
1.	Poprawa relacji z rodziną i funkcjonowania psychospołecznego.	50	48	76
2.	Nabycie umiejętności pełnienia ról.	25	34	34
3.	Zwiększenie samoświadomości.	95	96	123
4.	Zmniejszenie zachowań agresywnych.	11	15	22
5.	Nabycie umiejętności radzenia sobie ze złością.	25	22	49
6.	Podjęcie terapii odwykowej.	22	10	23
7.	Zaangażowanie rodziców w życie dziecka.	15	28	30
8.	Poprawa wyników w nauce.	5	3	14
9.	Wzrost umiejętności interpersonalnych.	25	40	50
10.	Niwelowanie zachowań destrukcyjnych (nieokaleczanie się).	2	6	6
11.	Odkrycie własnych zasobów.	34	55	58
12.	Wzmocnienie umiejętności interpersonalnych w relacji z dziećmi.	18	25	26
13.	Wzrost poziomu wglądu opiekunów dziecka w relacje rodzinne.	15	24	32
14.	Ustalenie zasad, praw i obowiązków rodziny.	21	27	39
15.	Nabycie umiejętności wyznaczania granic, wyrażania uczuć, określenia potrzeb.	58	47	52
16.	Poprawa zachowania w szkole.	10	8	16
17.	Zniwelowanie zachowań opozycyjno-buntowniczych.	7	5	13
18.	Zmotywowanie do utrzymania abstynencji.	7	10	9
19.	Wyrównywanie funkcjonowania emocjonalnego.	107	123	87
20.	Wzrost zachowań autokorekcyjnych, poczucia sprawczości.	44	46	50
21.	Zmniejszenie natężenia lęku.	0	0	8
22.	Wzrost świadomości w sytuacji kryzysowej	78	11	0
23.	Redukcja myśli samobójczych.	0	2	0
24.	Poprawa funkcjonowania, w tym rozwojowego i psychicznego.	10	14	0
25.	Poprawa radzenia sobie z problemami.	51	9	0

26.	Wzrost zaangażowania rodziców w problemy dziecka i zaangażowania rodziców w jego wewnętrzny świat.	3	0	0
27.	Redukcja napięcia, kontroli i działania przy perfekcjonizmie.	4	0	0

Powody zgłoszeń obywateli Ukrainy do konsultacji z psychologiem oraz osiągnięte efekty pracy przedstawiają poniższe tabele.

Tabela nr 29. Powody zgłoszeń dorosłych i dzieci narodowości ukraińskiej do konsultacji z psychologiem na terenie MOPS w latach 2023-2022.

Lp.	Powody zgłoszeń / Liczba osób	2023	2022
1.	Nieprawidłowe funkcjonowanie rodzin bądź członków rodzin spowodowane nadużywaniem alkoholu w rodzinie.	0	2
2.	Konflikty wewnątrzrodzinne.	16	6
3.	Zachowania agresywne, opozycyjne, buntownicze zwłaszcza dzieci i młodzieży.	0	1
4.	Depresyjność, zaburzenia lękowe, reakcje nerwicowe, traumatyczne przeżycia.	5	2
5.	Kryzys tożsamości, problemy osobowościowe, problemy egzystencjalne.	6	2
6.	Konflikty z rówieśnikami.	2	1
7.	Upośledzenie umysłowe/nieppełnosprawność intelektualna.	0	1
8.	Przemoc domowa.	0	1
9.	Trudności z adaptacją do nowej sytuacji życiowej, w tym do nowego środowiska.	7	3
10.	Trudności w zakresie umiejętności interpersonalnych i intrapersonalnych.	1	2
11.	Niskie poczucie własnej wartości.	1	1
12.	Trudności z radzeniem sobie ze stresem i emocjami.	0	1
13.	Zaburzenia procesu adaptacyjnego.	0	6
14.	Trudności związane z umiejętnościami społecznymi.	0	3

Tabela nr 30. Efekty pracy psychologa narodowości ukraińskiej w latach 2023-2022.

Lp.	Efekty pracy / Liczba osób	2023	2022
1.	Nabycie umiejętności pełnienia ról.	0	1
2.	Zwiększenie samoświadomości.	16	8
3.	Zmniejszenie zachowań agresywnych.	2	1
4.	Nieokaleczanie się.	2	1
5.	Zaangażowanie rodziców w życie dziecka.	9	2
6.	Wzrost umiejętności interpersonalnych.	9	4
7.	Odkrycie własnych zasobów.	5	3
8.	Wzrost poziomu wglądu opiekunów dziecka w relacje rodzinne.	9	1
9.	Ustalenie zasad, praw i obowiązków rodziny.	2	1
10.	Nabycie umiejętności wyznaczania granic, wyrażania uczuć, określenia potrzeb.	7	1

11.	Poprawa zachowania w szkole.	2	1
12.	Wyrównywanie funkcjonowania emocjonalnego.	6	2
13.	Wzrost zachowań autokorekcyjnych, poczucia sprawczości.	2	4

Kolejnym rodzajem specjalistycznej pomocy udzielanej na terenie MOPS było świadczenie poradnictwa prawnego, z którego mogli korzystać zarówno klienci, jak i pracownicy MOPS.

Tabela nr 31. Poradnictwo prawne w latach 2023-2021.

Wyszczególnienie	2023	2022	2021	W stosunku do 2022 r.		W stosunku do 2021 r.	
				Różnica	%	Różnica	%
Liczba konsultacji i porad ogółem, w tym dla:	571	740	879	-169	-22,84	-308	-35,04
- klientów MOPS	298	435	529	-137	-31,49	-231	-43,67
- pracowników MOPS w sprawach klientów	273	305	350	-32	-10,49	-77	-22,00
Ilość sporządzonych wniosków i pism procesowych w sprawach klientów	231	414	618	-183	-44,20	-387	-62,62
Ilość wystąpień z ramienia MOPS przed sądem (ilość spraw)	8	14	15	-6	-42,86	-7	-46,67

Terapeuci i konsultant prawny na bieżąco współpracowali w ramach konsultacji z pracownikami socjalnymi.

Do VI 2023 roku kontynuowano funkcjonowanie „Białej Linii” – możliwe było uzyskanie konsultacji psychologicznych przez telefon dla osób będących w kryzysie emocjonalnym (seniorów, dorosłych, młodzieży i dzieci). Pod telefonem dyżurowali psycholodzy/terapeuci z Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Stargardzie. Dyżury odbywały się od wtorku do czwartku w godzinach 19:00 - 21:00. Ze wsparcia psychologicznego w ww. okresie nikt nie skorzystał, dlatego też od miesiąca lipca 2023 roku podjęto decyzję o zawieszeniu linii telefonicznej (z powyższego wsparcia skorzystało 5 osób w 2022 roku, 20 osób w 2021 r.).

4.8. Interwencja kryzysowa.

Interwencja kryzysowa stanowi zespół interdyscyplinarnych działań podejmowanych na rzecz osób i rodzin będących w stanie kryzysu. Celem interwencji kryzysowej jest przywrócenie równowagi psychicznej i umiejętności samodzielnego radzenia sobie, a dzięki temu zapobieganie przejściu reakcji kryzysowej w stan chronicznej niewydolności psychospołecznej.

Interwencją kryzysową obejmuje się osoby i rodziny bez względu na posiadany dochód. W ramach interwencji kryzysowej udziela się natychmiastowej specjalistycznej pomocy psychologicznej, a w zależności od potrzeb – poradnictwa socjalnego lub prawnego, w sytuacjach uzasadnionych – schronienia do 3 miesięcy.

Matki z małoletnimi dziećmi oraz kobiety w ciąży dotknięte przemocą lub znajdujące się w innej sytuacji kryzysowej mogą w ramach interwencji kryzysowej znaleźć schronienie i wsparcie w domach dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży. Do tych domów mogą być również przyjmowani ojcowie z małoletnimi dziećmi albo inne osoby sprawujące opiekę prawną nad dziećmi.

Pracownicy MOPS podejmowali działania w ramach interwencji kryzysowej i zdarzenia losowego w **6 przypadkach** (w 21 w 2022 roku – w tym m.in. w 1 sytuacji dotyczącej pożaru, w 14 w 2021 roku).

Podejmowane interwencje dotyczyły:

- udzielania wsparcia w formie umieszczenia osób dotkniętych przemocą w GOW, SOW - 2 (tak samo w 2022 r.),
- udzielenia wsparcia dla rodzin, które znalazły się w sytuacji kryzysowej – 6 (16 w 2022 r.),
- odebrania dzieci z rodzin, w których pobyt stanowił zagrożenie zdrowia lub życia dla małoletnich – 4 (2 w 2022 r.).

4.9. Praca socjalna.

Praca socjalna świadczona jest na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym:

- z osobami i rodzinami w celu rozwinięcia lub wzmocnienia ich aktywności i samodzielności życiowej,
- ze społecznością lokalną w celu zapewnienia współpracy i koordynacji działań instytucji i organizacji istotnych dla zaspokajania potrzeb członków społeczności.

Praca socjalna może być prowadzona w oparciu o kontrakt socjalny. Pracownicy socjalni w oparciu o wywiad środowiskowy dokonują diagnozy sytuacji osób/rodzin planując pomoc finansową, rzeczową, pracę socjalną i terapeutyczną.

Tabela nr 32. Liczba rodzin korzystających z pomocy w formie pracy socjalnej w latach 2023-2021.

Wyszczególnienie	2023	2022	2021	W stosunku do 2022 r.		W stosunku do 2021 r.	
				Różnica	%	Różnica	%
Liczba rodzin ogółem, w tym:	1.515	1.094	1076	421	38,48	439	40,80
- korzystających wyłącznie z pomocy w formie pracy socjalnej (bez pomocy finansowej)	685	433	596	252	58,20	89	14,93

W roku 2023 2 osoby samotne i 9 rodzin (**11 środowisk**) objętych pracą socjalną nabyło umiejętności samodzielnego funkcjonowania w środowisku i ich funkcjonowanie nie wymaga dalszego wsparcia w ramach pomocy społecznej (w roku 2022 ogółem 15 środowisk, w tym 2 osoby samotne i 13 rodzin). Realizacja pracy socjalnej w tych środowiskach była niezbędna w związku z występowaniem:

- w 3 rodzinach problemów opiekuńczo-wychowawczych i bezrobocia;
- w 1 rodzinie problemów opiekuńczo-wychowawczych;
- w 1 rodzinie problemu bezradności;
- w 3 rodzinach problemu bezrobocia
- w 1 rodzinie problemu niepełnosprawności i ograniczenia w podjęciu zatrudnienia
- u 1 osoby problemu bezrobocia;
- u 1 osoby problemu bezradności i bezrobocia.

W związku z tym przez pracowników socjalnych przy wsparciu specjalistów z różnych dziedzin zostały zrealizowane różnorodne działania, w tym:

- wszystkie rodziny zostały prawidłowo zdiagnozowane,
- zastosowano adekwatne do diagnoz działania:
 - wszystkie rodziny zostały objęte wsparciem polegającym na wzmocnieniu, wydobyciu sił i zasobów członków rodziny oraz wsparciem polegającym na wskazywaniu problemu wraz z możliwymi rozwiązaniami;
 - 5 rodzin zostało objętych działaniami wychowawczymi, co znacznie poprawiło funkcjonowanie tych rodzin w sferze opiekuńczo-wychowawczej;
 - w 9 rodzinach i u 2 osób prowadzono działania polegające na rzecznictwie, poradnictwie, towarzyszeniu i budowaniu sieci wsparcia;
 - w 4 rodzinach wprowadzono wsparcie specjalisty – asystenta rodziny;
- w 4 rodzinach prowadzono działania ewaluacyjne, które potwierdziły prawidłowe funkcjonowanie tych rodzin w obszarach gdzie występował deficyt.

W celu określenia sposobu współdziałania w rozwiązywaniu problemów osoby lub rodziny znajdującej się w trudnej sytuacji życiowej, pracownik socjalny zawiera kontrakt socjalny z tą osobą lub rodziną.

Tabela nr 33. Liczba kontraktów socjalnych sporządzonych przez pracowników socjalnych i liczba osób, z którymi zawarte zostały kontrakty socjalne w latach 2023-2021.

Wyszczególnienie	2023	2022	2021	W stosunku do 2022 r.		W stosunku do 2021 r.	
				Różnica	%	Różnica	%
Liczba kontraktów ogółem, w tym dotyczących głównie:	194	207	179	-13	-6,28	15	8,38
- bezrobocia	53	67	71	-14	-20,90	-18	-25,35
- bezdomności	98	102	70	-4	-3,92	28	40,00
- uzależnienia	35	19	25	16	84,21	10	40,00
- przemocy	1	0	0	1	100,00	1	100,00
- innych problemów	7	19	13	-12	-63,16	-6	-46,15
Liczba osób, z którymi zostały zawarte kontrakty socjalne	206	209	188	-3	-1,44	18	9,57

Tabela nr 34. Wywiady środowiskowe przeprowadzane przez pracowników socjalnych w latach 2023-2021.

Wyszczególnienie	2023	2022	2021	w stosunku do 2022 r.		w stosunku do 2021 r.	
				Różnica	%	Różnica	%
Liczba wywiadów ogółem w tym:	4.540	5.758	5.255	-1.218	-21,15	-715	-13,61
1) w sprawie pomocy społecznej	3.194	3.577	4.175	-383	-10,71	-981	-23,50
2) w sprawie dodatków mieszkaniowych	52	23	5	29	126,09	47	940,00
3) w sprawie osób kierowanych i umieszczonych w domu pomocy społecznej	292	379	243	-87	-22,96	49	20,16

4) w sprawie świadczeń rodzinnych	80	101	114	-21	-20,79	-34	-29.82
5) w sprawie oddłużenia czynszowego	4	14	36	-10	-71,43	-32	-88.89
6) w sprawie potwierdzenia prawa do ubezpieczenia zdrowotnego	281	249	256	32	12,85	25	9.77
7) w sprawie przemocy	3	5	5	-2	-217	-2	-40,00
8) w sprawie wydania opinii o rodzinę zastępczą	11	17	12	-6	-35,29	-1	-8.33
9) na potrzeby innych ośrodków pomocy społecznej	213	243	143	-30	-12,35	70	48,95
10) w sprawie umorzenia świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych	3	3	0	X	X	3	X
11) wywiady alimentacyjne na potrzeby tut. Ośrodka	220	512	213	-292	-57,03	7	3,29
12) w sprawie przyznania asystenta rodziny	18	10	18	8	80	x	x
13) w innych sprawach	21	34	35	-13	-38.24	-14	-40,00
14) w sprawie pomocy społecznej obywatelom Ukrainy	121	228	x	-107	-46,93	x	x
15) w sprawie dodatku węglowego i innych źródeł ciepła	27	363	x	-336	-92.56	x	x

W porównaniu do lat ubiegłych wystąpił **spadek liczby przeprowadzonych wywiadów środowiskowych ogółem – o 1.218 wywiadów, tj. o 21,15%** w stosunku do 2022 r. (o 715 wywiadów, tj. o 13,61% w stosunku do roku 2021).

Powyższe było w szczególności spowodowane usamodzielnieniem się dużej części obywateli pochodzenia ukraińskiego poprzez podjęcie zatrudnienia, zakończeniem realizacji zadania wynikającego z ustawy z dnia 15 września 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach w zakresie niektórych źródeł ciepła w związku z sytuacją na rynku paliw oraz obowiązkiem sporządzania co 2 lata wywiadu alimentacyjnego w celu rozeznania sytuacji materialno-bytowych u osób zobowiązanych do alimentacji na rzecz osób korzystających z systemu pomocy społecznej.

Znaczący spadek zaznacza się również w liczbie wywiadów w sprawach z zakresu pomocy społecznej. Powyższe wynika z faktu szerokiego systemu wsparcia gospodarstw domowych poza systemem pomocy społecznej np. dodatek osłonowy, dodatek węglowy, świadczenie rodzicielskie, świadczenie 500 plus dla osób niesamodzielnych. Widoczny jest również spadek w liczbie wywiadów na okoliczność umieszczenia w DPS i u osób już umieszczonych. Spadek wywiadów u osób przebywających w DPS w stosunku do 2022 r. wynikał z faktu, iż w 2023 r. mieszkańcy domów pomocy społecznej nie występowali z wnioskami o udzielenie dodatkowej pomocy finansowej między innymi na zakup leków, środków opatrunkowych, ponadto rzadziej wnioskowali o wnoszenie opłaty zastępczej za pobyt w DPS.

Wśród wszystkich przeprowadzonych wywiadów widoczny jest znaczący **wzrost ilości wywiadów przeprowadzanych w sprawach:**

- dodatków mieszkaniowych (**o 29 wywiadów, tj. o 126,09%** w stosunku do roku 2022 i o 47 wywiadów tj. o 940,00% w stosunku do roku 2021),
- potwierdzenia prawa do ubezpieczenia zdrowotnego (**o 32 wywiadów, tj. o 12,85%** w stosunku do roku 2022 i o 25 wywiady, tj. o 9,77% w stosunku do roku 2021),

- przyznania asystenta rodziny (**o 8 wywiadów, tj. o 80,00%** w stosunku do roku 2022 ale tyle samo co w roku 2021).

Wzrost liczby wywiadów dotyczących dodatków mieszkaniowych wynikał z konieczności dokonania większej liczby ustaleń czy nie zachodziły sytuacje wykazania nieprawdziwej liczby osób oraz dysproporcji w dochodach wnioskodawców wykazanych w deklaracjach w stosunku do wydatków za lokale mieszkalne.

Kolejny widoczny wzrost liczby wywiadów dotyczy potwierdzenia prawa do ubezpieczenia zdrowotnego co wynika ze zwiększonej liczby kierowanych wniosków przez szpitale w przypadku nagłego przyjęcia pacjenta nie posiadającego ubezpieczenia zdrowotnego.

Zauważalny jest również wzrost przeprowadzanych wywiadów w zakresie przyznania asystenta rodziny co wynika z faktu wzrostu w stosunku do roku 2022 liczby postanowień Sądowych dotyczących objęcia rodziny współpracą asystenta.

Ponadto pracownicy socjalni sporządzili **5.880 pism** (6.993 w 2022 r. , 6.085 w 2021 r.) wewnętrznymi i do różnych instytucji dotyczących sytuacji świadczeniobiorców.

4.10. Usługi opiekuńcze.

Pomoc w formie usług opiekuńczych przysługuje osobie samotnej, która z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymaga pomocy innych osób, a jest jej pozbawiona. Usługi mogą być przyznane również osobie, która ma rodzinę, a rodzina, a także wspólnie niezamieszkujący małżonek, wstępni i zstępni nie mogą takiej opieki zapewnić.

Wydatki na usługi opiekuńcze obejmują koszty związane z funkcjonowaniem Działu ds. Seniorów i Osób Niepełnosprawnych, m. in. koszty osobowe i pochodne, badania lekarskie, świadczenia pracownicze wynikające z przepisów bhp i funduszu świadczeń socjalnych, bilety komunikacji miejskiej, ekwiwalent za odzież roboczą, środki higieny, zakup materiałów biurowych.

Realizacja usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, o których mowa w kolejnym punkcie, jest zadaniem obowiązkowym gminy.

Usługi opiekuńcze obejmują pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zleconą przez lekarza pielęgnację oraz w miarę możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem.

Według stanu na dzień 31.12.2023 r. usługi opiekuńcze świadczone były przez **39 opiekunek**, w tym 1 osoba zatrudniona na zastępstwo (38 opiekunek na dzień 31.12.2022 r., 39 opiekunek na dzień 31.12.2021 r.) zatrudnionych w MOPS w wymiarze **39 etatów** (wzrost o 1,00 etat w stosunku do roku 2022), które okresowo wspomagane były przez 3 osoby zatrudnione w ramach robót publicznych – na 44 etaty przewidziane w strukturze organizacyjnej MOPS w Zespole ds. Usług Opiekuńczych i Ośrodków Wsparcia (zawierające 5 etatów pracowników socjalnych).

Część usług Prezydent Miasta Stargard zlecał do realizacji Centrum Integracji Społecznej w Stargardzie przy ul. Krasieńskiego 19 w ramach realizowanego przez CIS programu reintegracji zawodowej i społecznej osób bezrobotnych. Usługi świadczyło **21 opiekunek z CIS** (14 opiekunek w 2022 r., 19 opiekunek w 2021 r.).

Tabela nr 35. Usługi opiekuńcze świadczone przez opiekunki MOPS i CIS w latach 2023-2021.

Wyszczególnienie	Liczba osób			Liczba godzin		
	2023	2022	2021	2023	2022	2021
Usługi opiekuńcze świadczone przez opiekunki zatrudnione w MOPS	211	183	165	49.441	46.912	43.839
Usługi opiekuńcze świadczone przez opiekunki zatrudnione w CIS	48	47	48	7.925	7.874	9.715
OGÓŁEM	259	230	213	57.366	54.786	53.554

W roku 2023 usługami opiekuńczymi objęto **99 osób**, które w poprzednich latach nie korzystały z tej formy pomocy (po 105 takich osób w roku 2022 i 2021).

Tabela nr 36. Sytuacja rodzinna osób korzystających z usług opiekuńczych w latach 2023-2021.

Osoby korzystające z usług opiekuńczych	Liczba osób		
	2023	2022	2021
Osoby samotne	55	53	36
Osoby zamieszkujące samotnie, ale posiadające rodziny	167	160	121
Osoby zamieszkujące z rodziną	37	21	56
OGÓŁEM	259	230	213

W roku 2023, podobnie jak w latach ubiegłych występowały sytuacje powodujące zaprzestanie świadczenia przez MOPS usług opiekuńczych. Powody te i liczbę osób, wobec których zaprzestano świadczenia usług opiekuńczych w latach 2023-2021 przedstawia poniższa tabela.

Tabela nr 37. Powody zaprzestania realizacji usług opiekuńczych w latach 2023-2021.

Powody zaprzestania realizacji usług	Liczba osób		
	2023	2022	2021
- śmierć podopiecznych	35	42	41
- rezygnacja/brak potrzeby w związku ze zmianą sytuacji podopiecznych	39	41	36
- umieszczenie podopiecznych w DPS	16	10	8
- umieszczenie podopiecznych w ZOL	6	3	4
- umieszczenie podopiecznych w hospicjum	0	0	1
OGÓŁEM	96	96	90

Tabela nr 38. Wydatki i dochody z tytułu świadczenia usług opiekuńczych w latach 2023-2021.

Wyszczególnienie	2023	2022	2021	Wzrost w stosunku do 2022 r.		Wzrost w stosunku do 2021 r.	
				Różnica	%	Różnica	%
Wydatki (w zł)	2.885.622,80	2.684.537,19	2.398.760,46	201.085,61	7,49	486.862,34	20,30
Dochód z tytułu odpłatności (w zł)	583.873,79	442.217,69	370.565,35	141.656,10	32,03	213.308,44	57,56

Odpłatność za godzinę usług opiekuńczych nie zmieniła się i wynosiła **23 zł** zgodnie z Uchwałą Nr V/80/2019 r. Rady Miejskiej w Stargardzie z 26 marca 2019 r. w sprawie szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne

usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz w sprawie szczegółowych warunków zwolnienia od opłat oraz trybu ich pobierania.

Tabela nr 39. Odpłatność za usługi opiekuńcze w latach 2023-2021.

Liczba osób korzystających z usług opiekuńczych:	2023	2022	2021
odpłatnie	251	221	197
nieodpłatnie	8	9	16
w tym:			
- z uwagi na niski dochód	5	5	8
- w wymiarze 1 godziny dziennie z uwagi na przekroczenie 85 roku życia	2	3	7
- w wymiarze 1 godziny dziennie jako kombatant	1	1	1

W roku 2023 wystąpił wzrost wydatków i dochodów z tytułu świadczenia usług opiekuńczych. Wynikało to przede wszystkim z powodu zwiększenia liczby osób objętych usługami w stosunku do lat ubiegłych oraz z niskiego kryterium dochodowego uprawniającego do stosowania ulg i wzrostu dochodów osiąganych przez podopiecznych i ich rodziny.

4.11. Specjalistyczne usługi opiekuńcze.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze są to usługi dostosowane do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności, świadczone przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem zawodowym.

Rodzaje specjalistycznych usług opiekuńczych, kwalifikacje osób je świadczących, warunki i tryb pobierania opłat określa rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych (Dz. U. z 2005 r. nr 189, poz. 1598 z późn. zm.).

Zasady odpłatności za świadczone usługi reguluje powyższe rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych, które zostało zmienione w części dot. przedziału dochodu uzyskiwanego przez osoby samotnie gospodarujące lub przypadającego na osobę w rodzinie i określenia wskaźników odpłatności rozporządzeniem Ministra Polityki Społecznej z dnia 16 lutego 2023 r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych (Dz. U. z 2023 r. poz. 395) obowiązującym od dnia 1 maja 2023 r.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze realizowane były przez MOPS w ramach zadań zleconych i obejmowały usługi świadczone na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi.

Tabela nr 40. Specjalistyczne usługi opiekuńcze świadczone przez opiekunki zatrudnione w MOPS w latach 2023-2021.

Wyszczególnienie	2023	2022	2021
Liczba opiekunek	2	2	2
Liczba osób objętych usługami	6	6	6
Liczba godzin zrealizowanych usług	1.181	1.517	1.755
Cena 1 godziny usług (w zł)	37,92*	34,59	37,81
Koszt realizacji zadania (w zł)	49.754,60	57.525,97	60.718,10
Dochód z tytułu odpłatności (w zł)	9.010,30	9.745,54	7.677,07

* Wyższa cena 1 godziny usługi ustalonej na 2023 r. wynika z mniejszej ilości godzin świadczonych usług w 2023 r. w stosunku do roku 2022 w ramach zatrudnienia tej samej ilości opiekunek świadczących specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi (2 osoby).

Specjalistyczne usługi opiekuńcze świadczone były także przez Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną Koło w Stargardzie w ramach zlecenia zadania przez Prezydenta Miasta Stargard i obejmowały usługi świadczone na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi.

Koszt 1 godziny usług wyniósł 12,91 zł (po 12,18 zł w latach 2022-2021).

Usługi świadczone były dla 33 osób zamieszkujących w mieszkalnictwie wspomagany (dla 34 osób w 2022 i 2021 r.).

4.12. Pobyt i usługi w domach pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia.

4.12.1. Domy pomocy społecznej.

Osobie wymagającej całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niemogącej samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, której nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych, przysługuje prawo do umieszczenia w domu pomocy społecznej.

Osobę kieruje się do domu pomocy społecznej odpowiedniego typu, po uzyskaniu zgody tej osoby lub jej przedstawiciela ustawowego albo zgody sądu na umieszczenie w domu pomocy społecznej.

W 2023 r. 170 stargardzian (162 w 2022 r., 161 w 2021 r.) przebywało w 35 domach pomocy społecznej (tak samo w latach 2022-2021 r.), w tym w:

- 14 placówkach dla osób przewlekle somatycznie chorych i w podeszłym wieku (16 w roku 2022),
- w 21 domach dla osób niepełnosprawnych intelektualnie i przewlekle psychicznie chorych (w 19 w roku 2022).

W 2023 r. w domach pomocy społecznej umieszczono 30 osób (27 osób w 2022 r., 21 osób w 2021 r.). Według stanu na dzień 31 grudnia 2023 r. na umieszczenie oczekiwało 14 kolejnych osób, co spowodowane było brakiem wolnych miejsc w placówkach danego typu (6 na dzień 31 grudnia 2022 r., a na dzień 31 grudnia 2021 r. 3 osoby).

Poniższa tabela zawiera dane porównawcze ilości osób umieszczonych w poszczególnych placówkach i ich typach wraz ze wskazaniem płci mieszkańców DPS pochodzących ze Stargardu.

Tabela nr 41. Pobyt osób w domach pomocy społecznej w 2023 r.

L.p.	Placówka	LICZBA OSÓB OGÓŁEM	KOBIETY	MĘŻCZYŹNI
I. Dla osób przewlekle somatycznie chorych i w podeszłym wieku		105	63	42
1.	Dom Pomocy Społecznej dla osób przewlekle somatycznie chorych w Dolicach	26	14	12
2.	Dom Pomocy Społecznej dla osób przewlekle somatycznie chorych w Pyrzycach	18	12	6
3.	Dom Pomocy Społecznej dla osób przewlekle somatycznie chorych we Włociborzu	1	-	1
4.	Dom Pomocy Społecznej dla osób przewlekle somatycznie chorych w Myśliborzu	10	6	4
5.	Dom Pomocy dla osób przewlekle somatycznie chorych w Białogardzie	2	1	1
6.	Dom Pomocy Społecznej dla osób przewlekle somatycznie chorych w Ziębicach	1	-	1
7.	Dom Pomocy Społecznej dla osób przewlekle somatycznie chorych w Śniatowie	4	3	1
8.	Dom Pomocy Społecznej dla osób przewlekle somatycznie chorych w Bornym Sulinowie	2	1	1
9.	Dom Pomocy Społecznej dla osób przewlekle somatycznie chorych w Dobiegniewie	2	2	-
10.	Dom Pomocy Społecznej dla osób przewlekle somatycznie chorych w Dębach	1	1	-
11.	Dom Pomocy Społecznej dla osób w podeszłym wieku i przewlekle somatycznie chorych w Szczecinie	4	3	1
12.	Dom Pomocy dla osób w podeszłym wieku, przewlekle somatycznie chorych w Żabowie	22	15	7
13.	Dom Pomocy Społecznej dla osób w podeszłym wieku w Krzeku	11	4	7
14.	Dom Pomocy Społecznej dla osób przewlekle somatycznie chorych w Lisówku	1	1	-
II. Dla osób niepełnosprawnych intelektualnie i przewlekle psychicznie chorych		65	25	40
1.	Dom Pomocy Społecznej dla osób niepełnosprawnych intelektualnie w Woli Chruścińskiej	1	1	-
2.	Dom Pomocy Społecznej dla osób niepełnosprawnych intelektualnie w Nowych Bielicach	2	2	-
3.	Dom Pomocy Społecznej dla osób niepełnosprawnych intelektualnie w Moryniu	2	2	-
4.	Dom Pomocy Społecznej dla osób niepełnosprawnych intelektualnie w Modrzewcu	7	-	7

5.	Dom Pomocy Społecznej dla osób niepełnosprawnych intelektualnie w Brzezinach	2	2	-
6.	Dom Pomocy Społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie w Przetocku	2	-	2
7.	Dom Pomocy Społecznej dla dzieci niepełnosprawnych intelektualnie w Bobolicach	2	2	-
8.	Dom Pomocy Społecznej dla dzieci niepełnosprawnych intelektualnie w Parchowie	1	-	1
9.	Dom Pomocy Społecznej dla osób niepełnosprawnych intelektualnie i przewlekłe psychicznie chorych w Nowogardzie	4	-	4
10.	Dom Pomocy dla osób niepełnosprawnych intelektualnie i chorych psychicznie w Resku	5	-	5
11.	Dom Pomocy Społecznej dla osób przewlekłe psychicznie chorych w Darskowie	5	2	3
12.	Dom Pomocy Społecznej dla osób przewlekłe psychicznie chorych w Żydowie	2	-	2
13.	Dom Pomocy Społecznej dla osób przewlekłe psychicznie chorych w Piotrowicach	10	6	4
14.	Dom Pomocy Społecznej dla osób przewlekłe psychicznie chorych w Jarominie	1	-	1
15.	Dom Pomocy Społecznej dla osób przewlekłe psychicznie chorych w Szczecinie	5	2	3
16.	Dom Pomocy Społecznej dla osób przewlekłe psychicznie chorych w Karsznicach	1	-	1
17.	Dom Pomocy Społecznej dla osób przewlekłe psychicznie chorych w Psarach	1	-	1
18.	Dom Pomocy Społecznej dla osób przewlekłe psychicznie chorych w Kolsku	6	3	3
19.	Dom Pomocy Społecznej dla osób przewlekłe psychicznie chorych w Mościskach	1	-	1
20.	Dom Pomocy Społecznej dla osób przewlekłe psychicznie chorych w Czarnem	4	3	1
21.	Dom Pomocy Społecznej dla osób niepełnosprawnych intelektualnie w Wieleniu	1	-	1
RAZEM		170	88	82

Średni miesięczny koszt utrzymania mieszkańca, w zależności od zasięgu domu, ustala wójt/ burmistrz/prezydent miasta, starosta lub marszałek województwa i ogłasza w wojewódzkim dzienniku urzędowym nie później niż do dnia 31 marca każdego roku.

Tabela nr 42. Koszt utrzymania mieszkańca w DPS w latach 2023-2022.

Wyszczególnienie	2023 (w zł)	Różnica – rok 2023 w stosunku do 2022 r. (%)	2022 (w zł)
Najniższy koszt utrzymania *	4.631,24	12,41	4.119,93
Najwyższy koszt utrzymania **	7.150,00	21,19	5.900,00
Przybliżony średni wzrost kosztów utrzymania mieszkańca w DPS w stosunku do roku poprzedniego	685,42	184,41	241,00

* W 2023 r. koszt utrzymania mieszkańca był najniższy w Domu Pomocy Społecznej dla osób niepełnosprawnych intelektualnie w Bobolicach (w 2022 r. w Domu Pomocy Społecznej dla osób przewlekłe psychicznie chorych w Żydowie).

** W 2023 r. koszt utrzymania mieszkańca był najwyższy w Domu Pomocy Społecznej dla osób przewlekłe psychicznie chorych przy ul. Lubomirskiego w Szczecinie (tak samo w roku 2022).

Obowiązani do wnoszenia opłat za pobyt w domu pomocy społecznej są w kolejności:

- mieszkaniiec domu, a w przypadku osób małoletnich przedstawiciel ustawowy z dochodów dziecka,
- małżonek, zstępni przed wstępnymi,
- gmina, z której osoba została skierowana do domu pomocy społecznej – przy czym ww. osoby i gmina nie mają obowiązku wnoszenia opłat, jeżeli mieszkaniiec domu ponosi pełną odpłatność.

W oparciu o obowiązujące przepisy opłatę za pobyt w DPS ponosi sam mieszkaniiec, jednak nie więcej niż 70% swojego dochodu.

Jeżeli nie pokrywa on opłaty w całości, różnicę ponoszą członkowie rodziny zobowiązani do alimentacji (małżonek, zstępni i wstępni).

W przypadku, gdy ich dochody nie przekraczają 300% kryterium dochodowego, koszty ponosi gmina.

Tabela nr 43. Umieszczenia i odpłatność za pobyt w DPS w latach 2023-2021.

Wyszczególnienie	2023	2022	2021	W stosunku do 2022 r.		W stosunku do 2021 r.	
				Różnica	%	Różnica	%
Liczba osób przebywających w DPS, w tym:	170	162	161	8	4,94	9	5,59
- liczba osób, za których pobyt opłaty wnoszone były przez mieszkańca domu i rodzinę	37	34	28	3	8,82	9	32
- liczba osób, za których pobyt opłaty wnoszone były przez mieszkańca domu i MOPS	133	128	133	5	3,91	0	0
Liczba osób nowo umieszczonych w DPS	30	27	21	3	11,11	9	42,86
Liczba osób oczekujących na umieszczenie na dzień 31 grudnia	14	6	3	8	x	11	x
Liczba DPS	35	35	35	0	x	0	x

Tabela nr 44. Wydatki i dochody z tytułu pobytu osób w DPS w latach 2023-2021.

Wyszczególnienie	2023 r.	2022 r.	2021 r.	W stosunku do 2022 r.		W stosunku do 2021 r.	
				Wzrost	%	Wzrost	%
Całkowity koszt realizacji zadania (w zł)	7.238.137,87	6.186.016,54	5.308.563,77	1.052.121,33	17,01	1.929.574,10	36,35
Dochód z tytułu odpłatności rodzin (w zł)	379.108,50	306.855,04	277.304,94	72.253,51	23,55	101.803,61	36,71
Średnia miesięczna dopłata MOPS do pobytu mieszkańców (w zł)	3.362,27	3.024,26	2.747,70	338,01	11,18	614,57	22,37

4.12.2. Środowiskowy Dom Samopomocy typu B dla osób z niepełnosprawnością intelektualną.

Środowiskowy Dom Samopomocy typu B mieści się przy ul. Brzozowej 26 w Stargardzie, w 2023 r. dysponował 40 miejscami (tak samo w roku 2022).

Świadczy usługi w ramach indywidualnych i zespołowych treningów samoobsługi i treningów umiejętności społecznych, polegających na nauce, nabywaniu lub podtrzymywaniu umiejętności w zakresie czynności dnia codziennego i funkcjonowania w życiu społecznym osobom z deficytem intelektualnym.

Prowadzenie ŚDS jest zadaniem zleconym gminie. Natomiast Miasto zleca jego prowadzenie Kołu Polskiego Stowarzyszenia na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną. MOPS kieruje osoby do ŚDS po uprzednim przeprowadzeniu wywiadu środowiskowego, wydaje decyzje administracyjne.

Tabela nr 45. Liczba osób korzystających z usług ŚDS typu B w latach 2023-2021.

Wyszczególnienie	2023	2022	2021
Liczba osób ogółem	43	41	41

Od dnia 30 maja 2021 r. zgodnie z ustawą z dnia 15 kwietnia 2021 r. o zmianie ustawy o pomocy społecznej oraz ustawy o ochronie zdrowia psychicznego (Dz.U. z 2021 r. poz. 803) osoby korzystające z ww. wsparcia nie wносиły opłat za pobyt w ośrodkach wsparcia.

4.12.3. Środowiskowy Dom Samopomocy typu AC dla dorosłych osób przewlekle psychicznie chorych oraz osób wykazujących inne przewlekle zaburzenia czynności psychicznych.

Środowiskowy Dom Samopomocy typu AC mieści się przy ul. Limanowskiego 24 w Stargardzie - w 2023 r. dysponował 30 miejscami (tak samo w roku 2022).

Dom ten świadczy usługi w ramach indywidualnych i zespołowych treningów samoobsługi i treningów umiejętności społecznych, polegających na nauce, nabywaniu lub podtrzymywaniu umiejętności w zakresie czynności dnia codziennego i funkcjonowania w życiu społecznym osobom przewlekle chorych psychicznie oraz osobom wykazującym inne przewlekle zaburzenia czynności psychicznych.

Prowadzenie ŚDS jest zadaniem zleconym gminie. Natomiast Miasto zleca jego prowadzenie Zachodniopomorskiemu Oddziałowi Okręgowemu Polskiego Czerwonego Krzyża

w Szczecinie. MOPS kieruje osoby do ŚDS po uprzednim przeprowadzeniu wywiadu środowiskowego i wydaje w tym zakresie decyzje administracyjne.

Od dnia 30 maja 2021 r. zgodnie z ustawą z dnia 15 kwietnia 2021 r. o zmianie ustawy o pomocy społecznej oraz ustawy o ochronie zdrowia psychicznego (Dz.U. z 2021 r. poz. 803) osoby korzystające z ww. wsparcia nie wносиły opłat za pobyt w ośrodkach wsparcia.

Tabela nr 46. Liczba osób korzystających z usług ŚDS typu AC w latach 2023-2021.

Wyszczególnienie	2023	2022	2021
Liczba osób ogółem, w tym:	27	29	25
- mieszkańców Miasta Stargard	26	29	23
- mieszkańców Gminy Stargard	1	0	2

4.12.4. Dzienny Dom „Senior +”.

Dzienny Dom „Senior +” mieści się w siedzibie Polskiego Czerwonego Krzyża w Stargardzie przy ul. Limanowskiego 24. Prowadzony jest w ramach zlecenia zadania przez Prezydenta Miasta Stargard organizacji pozarządowej - Zachodniopomorskiemu Oddziałowi Okręgowemu PCK w Szczecinie.

MOPS kieruje uczestników na podstawie wywiadu środowiskowego w formie decyzji administracyjnej.

Dzienny Dom Senior+ przeznaczony jest dla 20 osób (tak samo w roku 2022).

Tabela nr 47. Liczba osób korzystających z usług Dziennego Domu „Senior +” i odpłatność za pobyt w latach 2023-2021.

Wyszczególnienie	2023	2022	2021
Liczba osób uczestniczących w zajęciach	25	25	28
Liczba osób które przestały uczestniczyć w zajęciach ogółem, w tym z powodu:	5	8	7
- pogarszającego się stanu zdrowia	4	8	5
- zmiany miejsca zamieszkania	0	0	0
- śmierci	1	0	2
Liczba osób ponoszących 100 % odpłatności (300,00 zł)	12	6	6
Liczba osób ponoszących niepełną odpłatność zgodnie z ustaloną tabelą odpłatności	12	19	21
Liczba osób uczęszczających do placówki nieodpłatnie	1	-	-
Dochód z tytułu odpłatności (w zł)	26.076,47	20.312,72	13.110,74

Podstawą odpłatności jest dochód osób kierowanych. Odpłatności nie ponoszą osoby, jeżeli dochód osoby lub na osobę w rodzinie nie przekracza kryterium dochodowego (w 2022 r. 776 zł lub 600 zł x liczba osób w rodzinie, a w 2021 r. 701 zł lub 528 zł x liczba osób w rodzinie).

Odpłatność w placówce reguluje Uchwała Nr XXIII/241/2016 Rady Miejskiej w Stargardzie z dnia 25 października 2016 r. zmieniona w części dotyczącej nazwy Dziennego Domu Uchwałą Nr XXXIII/351/2017 Rady Miejskiej w Stargardzie z dnia 29 sierpnia 2017 r. oraz

NR II/35/2018 z dnia 18 grudnia 2018 r. w sprawie szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w gminnym ośrodku wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie i kobiet lub kobiet z dziećmi pozbawionych schronienia oraz Dziennym Domu Senior+.

4.12.5. Gminny ośrodek wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie i kobiet lub kobiet z dziećmi pozbawionych schronienia.

Gminny ośrodek wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie i kobiet lub kobiet z dziećmi pozbawionych schronienia przeznaczony jest dla **35 osób**.

W okresie od stycznia do grudnia 2023 r. w GOW przebywało **47 osób** (40 osób w 2022 r., 38 osób w 2021 r.).

Na koniec grudnia 2023 r. w GOW przebywało **14 osób**, w tym **11 kobiet i 3 dzieci** (na koniec grudnia 2022 r. 19 osób, w tym 15 kobiet i 4 dzieci, a na koniec grudnia 2021 r. 16 osób, w tym 12 kobiet i 4 dzieci).

MOPS wydał skierowania do GOW **47 osobom** z powodu bezdomności lub z powodu przemocy (40 osobom w 2022 r., 35 osobom w 2021 r.).

Ośrodek zapewnia całodobowy pobyt i wyżywienie, ochronę przed przemocą, wsparcie terapeutyczne i doradcze w poszukiwaniu pracy, opiekę nad dziećmi w przypadku podjęcia pracy i porady w zakresie praw obywatelskich.

Odpłatność w placówce reguluje Uchwała Nr XXIII/241/16 Rady Miejskiej w Stargardzie z dnia 25 października 2016 r. w sprawie szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w gminnym ośrodku wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie i kobiet lub kobiet z dziećmi pozbawionych schronienia, w Dziennym Domu „Senior+” oraz w Klubie „Senior+”, która kwotę bazową ustaliła na **500 zł**.

Tabela nr 48. Dochody z tytułu opłat za pobyt w GOW w latach 2023-2021.

Wyszczególnienie	2023	2022	2021
Liczba osób, które poniosły opłatę za pobyt w GOW	19	15	12
Dochód z tytułu opłat za pobyt w GOW (w zł)	21.138,69	21.314,46	16.779,27

IV. REALIZACJA PROGRAMÓW OSŁONOWYCH.

1. Program „Posiłek w szkole i w domu”.

Od 1 stycznia 2019 r. do 31 grudnia 2023 r. realizowany był program osłonowy w zakresie dożywiania „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019 – 2023. Program został utworzony i przyjęty przez Radę Miejską w Stargardzie Uchwałą Nr II/29/2018 z dnia 18 grudnia 2018 r. w związku z ustanowieniem przez Radę Ministrów wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019 - 2023 (M.P. z 2018 r. poz. 1007).

Celem Programu było ograniczenie zjawiska niedożywienia dzieci i młodzieży z rodzin o niskich dochodach lub znajdujących się w trudnej sytuacji oraz osób dorosłych, w szczególności osób samotnych, w podeszłym wieku, chorych lub osób niepełnosprawnych. Program jest elementem polityki społecznej gminy w zakresie:

- poprawy poziomu życia rodzin o niskich dochodach,
- poprawy stanu zdrowia dzieci i młodzieży,
- kształtowania właściwych nawyków żywieniowych.

W ramach Programu udzielane było wsparcie osobom spełniającym warunki otrzymania pomocy wskazane w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej oraz spełniającym kryterium dochodowe do 200 % odpowiedniego kryterium dochodowego, o którym mowa w ustawie o pomocy społecznej.

Rada Miejska w Stargardzie Uchwałą Nr XLVIII/493/2023 z dnia 31 stycznia 2023 r. zmieniła uchwałę w sprawie uchwalenia wieloletniego programu osłonowego w zakresie dożywiania „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023 podnosząc kryterium dochodowe ze 150% do 200% kryterium dochodowego, o którym mowa w ustawie o pomocy społecznej.

Wymagany procentowy udział środków własnych Gminy-Miasto Stargard w ramach realizacji Programu, podobnie jak w latach ubiegłych wynosił 20%.

W 2023 r. Program był finansowany:

- ze środków własnych gminy w kwocie **147.950,03 zł** (w 2022 r. w kwocie 119.022,48 zł, w 2021 r. w kwocie 121.229,92 zł),
- z dotacji z budżetu państwa w kwocie **591.640,00 zł** (w 2022 r. w kwocie 470.089,93 zł, w 2021 r. w kwocie 484.919,70 zł).

Tabela nr 49. Pomoc rzeczowa i finansowa w ramach Programu „Posiłek w szkole i w domu” w latach 2023-2021.

Wyszczególnienie	Osoby, rodziny i koszt (w zł)			Dzieci do czasu rozpoczęcia nauki w szkole podstawowej			Uczniowie do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej			Pozostałe osoby		
	2023	2022	2021	2023	2022	2021	2023	2022	2021	2023	2022	2021
Liczba osób objętych Programem w tym:	1095	1100	1309	149	141	157	261	150	286	692	717	877
- liczba osób korzystających z posiłku	130	110	107	21	14	9	113	98	99	0	0	0
koszt posiłków	169.310,74	88.752,81	70.067,07	20.409,00	11.802,00	6.596,00	148.902,00	76.901,00	63.412,00	0	0	0
koszt 1 posiłku	14,84	11,85	9,82	14,65	11,70	9,83	14,87	11,87	9,82	0	0	0
- liczba osób korzystających z zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności w celu przygotowania posiłku	1035	1.035	1.263	138	136	155	220	205	248	692	717	877
- liczba rodzin korzystających z zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności w celu przygotowania posiłku	603	623	743									
średnia kwota zasiłku celowego	181,08	163,39	118,87									
Koszt Programu ogółem, w tym:	739.590,03	589.112,41	606.149,62									
- ze środków własnych gminy (20%)	147.950,03	119.022,48	121.229,92									
- dotacji z budżetu państwa (80%)	591.640,00	470.089,93	484.919,70									

W roku 2023 z pomocy w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu” skorzystało dodatkowo **10 dzieci obywateli Ukrainy**. Koszt posiłków wyniósł łącznie **11.436,18 zł**.

Gorące posiłki wydawane były w 2023 r. w jadalni w CS Caritas, w 12 stargardzkich szkołach, gdzie dzieci pobierały naukę oraz w schronisku SLB.

2. Realizacja Programu i zasad udzielania pomocy osobom zagrożonym eksmisją.

W celu utrzymania osób i rodzin w środowisku zamieszkania oraz zapobiegania eksmisjom i bezdomności Rada Miejska w Stargardzie Szczecińskim przyjęła Uchwałę Nr XIX/221/2012 z dnia 26 czerwca 2012 r. w sprawie przyjęcia Programu i zasad udzielania pomocy osobom zagrożonym eksmisją.

Realizatorami Programu są:

- 1) Prezydent Miasta Stargard,
- 2) Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Stargardzie,
- 3) Stargardzkie TBS Sp. z o.o. w zakresie określonym w umowach z Miastem o zarządzanie i na administrowanie mieszkaniowym zasobem Miasta.

W 2023 r. Program realizowała **1 rodzina** (7 rodzin w 2022 r., 17 rodzin w 2021 r.), która uzyskała prawo do pomocy oddłużeniowej po zrealizowaniu kontraktu socjalnego.

W oparciu o uchwałę Nr XXXV/373/2017 Rady Miejskiej w Stargardzie z dnia 31 października 2017 r. w sprawie określenia szczegółowych zasad, sposobu i trybu udzielania ulg w spłacie należności pieniężnych mających charakter cywilnoprawny, warunków dopuszczalności pomocy publicznej w przypadkach, w których ulga stanowić będzie pomoc publiczną oraz wskazania organów lub osób do tego uprawnionych straciła moc uchwała Nr XIX/221/2012 Rady Miejskiej w Stargardzie Szczecińskim z dnia 26 czerwca 2012 r. w sprawie przyjęcia Programu i zasad udzielania pomocy osobom zagrożonym eksmisją. Uchwała weszła w życie 22 listopada 2017 r. i zmieniła zasady korzystania z ulg odnośnie zaległości. Zgodnie z § 13 tejże uchwały do spraw wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie przepisów niniejszej uchwały stosuje się przepisy dotychczasowe, zatem na dzień 31.12.2023 r. żadna rodzina już nie uczestniczyła w Programie na wcześniej ustalonych zasadach, w 2023 r. ostatnia z rodzin pozytywnie ukończyła Program i uzyskała prawo do pomocy oddłużeniowej (uczestnictwo w Programie na dzień 31 grudnia 2022 r. kontynuowała 1 rodzina, a na dzień 31 grudnia 2021 r. kontynuowało 7 rodzin).

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Stargardzie w dniu 05.08.2021 r. zawarł porozumienie o współpracy ze Stargardzkim Towarzystwem Budownictwa Społecznego w celu podejmowania wspólnych przedsięwzięć organizacyjnych i merytorycznych skierowanych do mieszkańców Stargardu mających problemy w opłacie czynszu i spłaty powstałego z tego tytułu zadłużenia w opłatach za zajmowane lokale mieszkalne.

Pracownicy socjalni w ramach zawartego porozumienia podejmowali działania mające na celu zmotywowanie klientów do podjęcia współpracy z STBS w kierunku zniwelowania powstałego zadłużenia, jego spłaty oraz zapobieżenia utracie przez klientów zajmowanego lokalu mieszkalnego.

W czerwcu 2023 r. z udziałem przedstawicieli MOPS odbyło się spotkanie zespołu doradczego powołanego 23.09.2021 r. w celu wypracowania w ramach współpracy właściwych praktyk postępowania w sprawach indywidualnych wobec klientów mających problemy z opłacaniem czynszu. W wyniku tego spotkania MOPS otrzymał listę dłużników - 28 rodzin, celem nawiązania kontaktu z tymi osobami przez pracowników socjalnych tut. Ośrodka. Pracownicy socjalni podejmowali próbę nawiązania kontaktu ze wskazanymi rodzinami. W wyniku podjętych działań nawiązali kontakt z 15 rodzinami, z których

4 rodziny (tyle samo w roku 2022) podpisały porozumienie w zakresie zniwelowania powstałego zadłużenia, jego spłaty oraz zapobieżenia utraty zajmowanego lokalu socjalnego zgodnie z Uchwałą nr XXXV/373/2017 Rady Miejskiej w Stargardzie z dnia 31.10.2021 r. w sprawie szczegółowych zasad, sposobu i trybu udzielania ulg w spłacaniu należności pieniężnych mających charakter cywilnoprawny, warunków dopuszczalności pomocy publicznej w przypadkach, w których ulga stanowić będzie pomoc publiczną, oraz wskazania organów lub osób do tego uprawnionych. Pozostałe 11 rodzin, z którymi udało się nawiązać kontakt zobowiązały się do skontaktowania z STBS w celu omówienia możliwości spłaty zadłużenia i ewentualnego zawarcia porozumienia. W przypadku 13 rodzin pracownikom socjalnym nie udało się nawiązać żadnego kontaktu. Do tych rodzin zostały przesłane pisma informujące o możliwości nawiązania kontaktu z STBS w celu omówienia spłaty ich zadłużenia.

3. Realizacja programów wspierających osoby niepełnosprawne i seniorów.

3.1. Program „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” – edycja 2023.

Gmina Miasto Stargard w roku 2023 ponownie przystąpiła do resortowego Programu Ministra Rodziny i Polityki Społecznej „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” – edycja 2023. W związku z wnioskiem przygotowanym przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Stargardzie na realizację programu w 2023 r. przyznano kwotę **241.311,88 zł** ze środków Funduszu Solidarnościowego (385.139,00 zł w 2022 r. i 125.154,00 zł w 2021 r.).

Celem programu było świadczenie usługi asystenta jako formy ogólnodostępnego wsparcia dla osób niepełnosprawnych przy wykonywaniu czynności dnia codziennego, poprawie funkcjonowania w życiu społecznym, ograniczaniu skutków niepełnosprawności, stymulacji do podejmowania aktywności na różnych szczeblach życia codziennego. Program miał również na celu przeciwdziałanie dyskryminacji i wykluczeniu społecznemu osób niepełnosprawnych.

Uczestnicy Programu mieli możliwość skorzystania z pomocy asystenta m.in. podczas załatwiania spraw urzędowych, wyjść, dojazdów lub powrotów do wybranych przez uczestników miejsc, uczestnictwa w wydarzeniach społecznych, kulturalnych, rozrywkowych i sportowych.

Tabela nr 50. Asystencja osobista osób niepełnosprawnych dla mieszkańców Miasta Stargard w latach 2023-2021.

Wyszczególnienie	2023	2022	2021
Liczba osób objętych wsparciem asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej ogółem, w tym:	21	17	8
- liczba osób dorosłych ze znacznym lub umiarkowanym stopniem niepełnosprawności	18	13	5
- liczba dzieci do 16 roku życia z orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji	3	4	3
Wydatki na realizację programu (w zł)	229.344,41	296.253,65	67.299,90

Na realizację programu w okresie od 01.03.2023 r. do 31.12.2023 r. wydatkowano kwotę 229.344,41 zł - mniej niż w 2022 r. o kwotę 66.909,24 zł. (spadek o 22,69%), w którym wykorzystano kwotę 296.253,65 zł w okresie od 01.02.2022 r. do 31.12.2022 r., ale więcej niż w 2021 r. o kwotę 162.044,51 zł (wzrost o 240,78%), w którym wykorzystano kwotę 67.299,90 zł w okresie od 01.04.2021 r. do 31.12.2021 r.

Stopień wykorzystania przyznanych środków uzależniony jest w dużej mierze od momentu uruchomienia usług po podpisaniu umowy na realizację programu. Środki na realizację ww. Programu nie zostały w pełni wydatkowane z uwagi na to, że uczestnicy wsparcia wykorzystali niepełną liczbę przysługujących im godzin z powodu np. wyjazdów na turnusy, zachorowań i pobyków w szpitalach.

Udział osób w programie był całkowicie nieodpłatny.

3.2. Program „Opieka wytchnieniowa” w Stargardzie w 2023 roku.

Gmina Miasto Stargard w roku 2023 realizowała na podstawie art. 17 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2021 r. poz. 2268 z późn. zm.) Program osłonowy „Opieka wytchnieniowa” w Stargardzie w 2023 roku. W 2023 roku Program został sfinansowany ze środków Gminy Miasto Stargard. Na realizację programu w 2023 roku przyznano kwotę **180.000,00 zł**.

Głównym celem Programu było wsparcie członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad:

- 1) dziećmi z orzeczeniem o niepełnosprawności,
- 2) osobami ze znacznym stopniem niepełnosprawności oraz orzeczeniami równoważnymi.

Program miał również na celu czasowe odciążenie opiekunów osób z niepełnosprawnościami poprzez zapewnienie im czasu na odpoczynek i regenerację, zadbanie o własne sprawy zdrowotne.

Usługa opieki wytchnieniowej była świadczona w ramach pobytu dziennego w miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej.

Tabela nr 51. Opieka wytchnieniowa w miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej na terenie Miasta Stargard w latach 2023-2021.

Wyszczególnienie	2023	2022	2021
Liczba osób objętych wsparciem ogółem, w tym:	31	34	25
- liczba opiekunów osób dorosłych ze znacznym stopniem niepełnosprawności	25	29	19
- liczba opiekunów dzieci do 16 roku życia z orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji	6	5	6
Wydatki na realizację programu (w zł)	170.053,60	234.491,08	167.238,99

Na realizację programu w okresie od 01.04.2023 r. do 31.12.2023 r. wydatkowano kwotę **170.053,60 zł** – mniej niż w 2022 r. o **64.437,48 zł (spadek o 27,48%)**, w którym wykorzystano kwotę 234.491,08 zł w okresie od 01.02.2022 r. do 31.12.2022 r. w ramach resortowego Programu Ministra Rodziny i Polityki Społecznej „Opieka wytchnieniowa” - edycja 2022, ale nieznacznie **więcej** niż w roku 2021 o **2.814,61 zł (wzrost o 1,68%)**, w którym wykorzystano kwotę 167.238,99 zł w okresie od 01.04.2021 r. do 31.12.2021 r.

Udział w programie osób był całkowicie nieodpłatny.

3.3. Całodobowa opieka wytchnieniowa w mieszkaniu wytchnieniowym.

3.3.1. Program Ministra Rodziny i Polityki Społecznej „Opieka wytchnieniowa” – edycja 2023.

Gmina Miasto Stargard w roku 2023 przystąpiła do resortowego Programu Ministra Rodziny i Polityki Społecznej „Opieka wytchnieniowa” – edycja 2023 w zakresie realizacji wsparcia dla opiekunów osób niepełnosprawnych w postaci zapewnienia całodobowej opieki wytchnieniowej. W związku z wnioskiem przygotowanym przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Stargardzie na realizację programu w 2023 r. przyznano kwotę **184.524,74 zł** ze środków Funduszu Solidarnościowego.

Program skierowany był do opiekunów pełnoletnich osób z niepełnosprawnością, posiadających orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczenie równoważne.

Program miał na celu czasowe zapewnienie wsparcia w postaci opieki wytchnieniowej - w formie doraźnej, czasowej przerwy w sprawowaniu bezpośredniej opieki - dla opiekunów faktycznych/nieformalnych mieszkających w Stargardzie (zamieszkujących we wspólnym gospodarstwie domowym z osobą niepełnosprawną i sprawujących nad nią całodobową opiekę) oraz odciążenie opiekunów osób z niepełnosprawnościami poprzez objęcie opieką całodobową osób wymagających takiej pomocy i umożliwienie opiekunom wykorzystania tego czasu np. na odpoczynek i regenerację, zadbanie o własne sprawy zdrowotne i życiowe.

Usługa opieki wytchnieniowej była świadczona bezpłatnie w ramach pobytu całodobowego w wydzielonym z zasobu mieszkaniowego Gminy-Miasto Stargard lokalu mieszkalnym spełniającym kryteria dostępności dla osób niepełnosprawnych i posiadającym pozytywną opinię Gminy-Miasto Stargard - w mieszkaniu wytchnieniowym mieszczącym się przy ul. M. Konopnickiej 23 w Stargardzie (przygotowanym przez Fundację Nauka dla Środowiska w ramach realizacji projektu pn. „Region Dobrego Wsparcia” ze środków EFS i budżetu państwa z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego 2014-2020 - Oś priorytetowa 7, Działanie 7.6).

Program realizowany był od 01.06.2023 r. do 31.12.2023 r. przez Szczecińskie Stowarzyszenie „Złoty Wiek”, które zostało wyłonione w drodze konkursu ogłoszonego przez Gminę Miasto Stargard. Pracownicy Działu ds. Seniorów i Osób Niepełnosprawnych w Ośrodku rozpatrywali złożone w tym zakresie wnioski i kierowali osoby niepełnosprawne do mieszkania wytchnieniowego na dany okres.

Wsparciem zostało objętych 11 mieszkańców Miasta Stargard, którzy mieli możliwość skorzystania po skierowaniu ich przez MOPS w ramach krótkotrwałego (do 7 dni) pobytu całodobowego. W sytuacjach szczególnie uzasadnionych i w przypadku wolnych miejsc istniała możliwość przedłużenia pobytu do 14 dni. Średni czas pobytu 1 osoby w mieszkaniu wytchnieniowym w okresie od czerwca do grudnia 2023 r. wynosił 12,45 dni (ogółem 137 osobodób).

3.3.2. Program Zarządu Województwa Zachodniopomorskiego.

W ramach konkursu ogłoszonego przez Zarząd Województwa Zachodniopomorskiego Szczecińskie Stowarzyszenie „Złoty Wiek” w 2023 r. pozyskało kwotę 50.000 zł na świadczenie usług całodobowej opieki wytchnieniowej w ww. mieszkaniu wytchnieniowym w okresie od listopada do grudnia 2023 r. i zapewnienie doraźnego, czasowego wsparcia **zamieszkującym w województwie zachodniopomorskim** członkom rodzin lub opiekunom sprawującym bezpośrednią opiekę nad swoimi podopiecznymi.

Oferta zakładała, że czas całodobowego pobytu w mieszkaniu wytchnieniowym wyniesie nie więcej niż 14 dni dla 1 osoby potrzebującej wsparcia w codziennym funkcjonowaniu.

Świadczenie opieki wytchnieniowej następowało w odpowiedzi na zgłoszenie się osoby potrzebującej wsparcia do Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Stargardzie, który prowadził nabór uczestników oraz dokonywał z członkami rodzin lub opiekunami osób potrzebujących wsparcia uzgodnień w sprawie przyznania opieki wytchnieniowej.

Ze wsparcia skorzystało **5 opiekunów osób niepełnosprawnych**, w tym 1 opiekun z terenu Miasta Szczecin i 4 opiekunów z terenu Stargardu. Średni czas pobytu 1 uczestnika w okresie od listopada do grudnia 2023 r. wynosił 10,6 dni (ogółem 53 osobodób).

3.4. Dobre wsparcie dla seniorów.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Stargardzie w dniu 19.03.2021 r. przystąpił do projektu „Region Dobrego Wsparcia” dofinansowanego ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego 2014-2020 w ramach, którego przewidziano innowacyjne formy wsparcia, których celem było m.in.: wykorzystanie nowoczesnych technologii informacyjno-komunikacyjnych dla rozwoju usług społecznych świadczonych w interesie ogólnym na terenie naszego miasta. Udział w projekcie był bezpłatny.

W ramach projektu Ośrodek otrzymał do bezpłatnego testowania ogółem **20 mobilnych opasek** z funkcją zegarka oraz przyciskiem SOS do wezwania pomocy w okresie do 31.03.2023 r. Od 1 stycznia do 31 marca 2023 r. ogółem z tego systemu wsparcia skorzystało **21 osób starszych i niepełnosprawnych** - podopieczni Ośrodka objęci usługami opiekuńczymi i członkowie Oddziału Rejonowego Polskiego Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów w Stargardzie (21 osób w roku 2022, 23 osoby w roku 2021).

Dodatkowym elementem działań był moduł „Dobra opieka” dedykowany w szczególności jednostkom zarządzającym usługami opiekuńczymi w miejscu zamieszkania oraz innymi usługami i wsparciem prowadzonym w miejscu zamieszkania odbiorcy. Narzędzie to wspomagało i ułatwiało pracę opiekunów i koordynatorów m.in. poprzez: planowanie pracy opiekunów na podstawie wydanych decyzji dla podopiecznych, ustalanie godzin wizyt z uwzględnieniem określonego dla nich decyzją wymiaru czasu oraz okresem trwania decyzji, informowanie o wykonanych zadaniach przez opiekuna w czasie rzeczywistym, podgląd zadań bieżących, przyszłych oraz historii zadań z podziałem na wykonane, niewykonane i trwające. Wszystko przy pomocy intuicyjnego panelu oraz aplikacji na urządzenia mobilne.

3.5. Program „Korpus Wsparcia Seniorów” na 2023 rok.

Program „Korpus Wsparcia Seniorów w Stargardzie w 2023 roku” był programem osłonowym w rozumieniu art. 17 ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 r. poz. 901 z późn. zm.) Program przyjęty został Uchwałą Nr XLIX/504/2023 Rady Miejskiej w Stargardzie z dnia 8 marca 2023 r.

Program miał na celu poprawę bezpieczeństwa i możliwości samodzielnego funkcjonowania w miejscu zamieszkania seniorów poprzez używanie „opasek bezpieczeństwa” zakupionych w 2022 r. i wyposażonych w następujące funkcje: przycisk bezpieczeństwa - sygnał SOS, detektor upadku, czujnik zdjęcia opaski, lokalizator GPS, funkcje umożliwiające komunikowanie się z centrum obsługi i opiekunami, funkcje monitorujące podstawowe

czynności życiowe. W przypadku trudnej sytuacji lub nagłego zagrożenia życia wciśnięcie guzika alarmowego, znajdującego się na opasce, umożliwiło połączenie się z dyspozytorem (ratownik medyczny, opiekun medyczny, pielęgniarka), który podejmował decyzję o sposobie udzielenia pomocy seniorowi.

W ramach tego programu **100 opasek zakupionych w 2022 r.** nadal było użytkowanych przez seniorów i w roku 2023 sfinansowano tylko comiesięczne **usługi abonamentowe całodobowego monitoringu** świadczonego przez wybranego operatora.

Na realizację ww. programu w 2023 r. zabezpieczono kwotę 52.958,00 zł, z czego wydatkowano łącznie kwotę 52.865,70 zł (tj. 99,83%), w tym dotację w kwocie **33.100,50 zł** i środki własne w kwocie **19.765,20 zł**.

Tabela nr 52. Teleopieka dla seniorów przy użyciu opasek bezpieczeństwa w latach 2023-2022.

Wyszczególnienie	2023	2022
Liczba użyczonych seniorom opasek bezpieczeństwa	100	100
Liczba usług miesięcznych abonamentowych całodobowego monitoringu	1200	610*
Liczba seniorów korzystających z całodobowego monitoringu przy użyciu opasek bezpieczeństwa	136	161
Liczba seniorów, którzy użyli przycisku SOS	67	59
Liczba seniorów, do których wezwano karetkę	23	0
Liczba usług telefonicznego wsparcia technicznego	370	123
Wydatki na realizację programu (w zł)	52.865,70	73.222,96**

* Realizacja od czerwca 2022 r.

** Wraz z kosztem zakupu 100 opasek bezpieczeństwa.

V. REALIZACJA INNYCH PROGRAMÓW, PROJEKTÓW I PRZEDSIĘWZIĘĆ.

1. Projekt „Ekonomiczna samodzielność kluczem do sukcesu”.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Stargardzie we współpracy z Fundacją Samodzielni Robinsonowie w Warszawie od października 2022 r. do marca 2023 r. realizował projekt „Ekonomiczna samodzielność kluczem do sukcesu”. Realizacja projektu możliwa była dzięki dofinansowaniu pozyskanemu ze środków Fundacji BGK (projekt dofinansowany przez Fundację Empiria i Wiedza w programie „Kierunek Sukces”- I Edycja) w ramach wygranego konkursu grantowego przez UM Stargard. Dofinansowanie projektu wynosiło 25.000 tys. zł, koszty własne 1500 zł.

W ramach projektu odbyły się 3 spotkania warsztatowe po 7 godzin każde. Podczas warsztatów przeprowadzone zostały indywidualne diagnozy samodzielności młodzieży, gry: „Samodzielny Robinson”, „Robinsonowie na plusie”, „Gołębie”. W ramach otrzymanych „Grantów Robinsona” uczestnicy zrealizowali 2 wolontariackie projekty społeczne, podczas których w praktyce wykorzystane zostały nabyte podczas projektu umiejętności.

W projekcie uczestniczyło **19 uczniów szkół ponadpodstawowych** Miasta Stargard pochodzących z rodzin objętych wsparciem MOPS, zagrożonych wykluczeniem społecznym lub umieszczonych w różnych formach pieczy zastępczej oraz w procesie usamodzielnienia. Głównym celem Projektu było budowanie świadomości i samodzielności ekonomicznej

młodzieży zagrożonej wykluczeniem. W ramach projektu młodzież zdobyła wiedzę w jaki sposób zarządzać środkami finansowymi, planować swój budżet domowy, budować swoją świadomość, samodzielność finansową oraz wiarę we własne możliwości. Podczas gier i spotkań warsztatowych młodzież nabyła umiejętności współdziałania z innymi osobami oraz nawiązała nowe znajomości i przyjaźnie.

2. Zajęcia edukacyjne w ramach Programu „Szkoła dla Rodziców”.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w okresie od stycznia do grudnia 2023 r. przeprowadził dwie edycje warsztatów „Szkoły dla Rodziców” (tak samo w 2022 r.). Każda z edycji obejmowała po dziesięć trzygodzinnych spotkań z trenerem. W zajęciach uczestniczyli rodzice, których dzieci odbywają edukację w szkołach podstawowych. Rekrutację przeprowadzili pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej i pedagodzy szkolni wśród osób, które ich zdaniem mają problemy natury wychowawczej z dziećmi, posiadają niskie kompetencje wychowawcze lub chciały pogłębić swoją wiedzę i umiejętności wychowawcze. Zajęcia obejmowały zagadnienia dotyczące budowania dobrych relacji z dzieckiem, prawidłowego procesu komunikacji w rodzinie, rozpoznawania i wyrażania własnych emocji oraz rozpoznawania i opisywania różnych stanów emocjonalnych, konstruktywnego rozwiązywania konfliktów i radzenia sobie ze złością.

Szkoła dla Rodziców to cykl warsztatów dla osób szukających sposobu na nawiązanie głębszych i cieplejszych relacji z dziećmi, konstruktywne rozwiązywanie konfliktów, radzenie sobie z trudnościami wychowawczymi. To zbiór komunikacyjnych narzędzi, które znacząco poprawiają jakość kontaktu rodzica z dzieckiem. Głównym celem jest wspieranie rodziców w radzeniu sobie w codziennych kontaktach z dziećmi. Nauka umiejętności lepszego porozumiewania się, refleksja nad własną postawą wychowawczą, wymiana doświadczeń, a także nauka dialogu i kształtowanie więzi opartych na wzajemnym szacunku.

Aby ukończyć warsztaty i uzyskać zaświadczenie ukończenia „Szkoły dla Rodziców” należy uczestniczyć w 80% zajęć – wymaga to zmobilizowania się przez uczestników do systematycznego uczestniczenia w warsztatach. Nie wszyscy zgłoszeni uczestnicy gotowi są na zdobywanie umiejętności lepszego porozumiewania się z dzieckiem, nie są gotowi na refleksję nad własną postawą wychowawczą, wymianę doświadczeń z innymi uczestnikami - dlatego też rezygnują z uczestnictwa po zapoznaniu się na pierwszych zajęciach z programem warsztatów. Stąd występuje znacząca różnica pomiędzy zgłoszonymi, a tymi którzy ukończyli warsztaty i otrzymali zaświadczenia.

Do dwóch edycji „Szkoły dla rodziców” zgłoszonych było **łącznie 36 osób** (32 osoby w 2022 r. oraz 12 osób do edycji rozpoczętej w roku 2021) z czego do udziału przystąpiły 24 osoby, a zajęcia ukończyło **17 osób** (w roku 2022 łącznie 12 osób, w tym 8 osób z edycji zajęć rozpoczętych w 2022 r. oraz 4 osoby z edycji rozpoczętej w roku 2021). Z oceny prowadzącej oraz samych uczestników wynika, że rodzice zdobyli dużą wiedzę na temat funkcjonowania rodziny, co z kolei może zaowocować zmianą ich funkcjonowania w środowisku rodzinnym, wzrostem samoświadomości i poczucia sprawstwa oraz zmianą postaw wobec dziecka.

3. Program Edukacyjny dla Osób Doznających Przemocy.

Psycholodzy wraz z konsultantem prawnym i pracownikami socjalnymi Zespołu ds. Przemocy i Pomocy Psychologicznej od września do października 2023 roku zrealizowali jedną edycję Programu Edukacyjnego dla Osób Doznających Przemocy (2 edycje w 2022 r., 1 edycja w 2021 r.). W ramach programu odbyło się 6 spotkań ze specjalistami, w których wzięły udział łącznie **4 osoby** (w 2022 i 2021 roku po 2 osoby).

Do udziału w programie zaproszono łącznie **15 osób** doznających przemocy, które były objęte procedurą „Niebieskie Karty” (35 osób w 2022 r., 33 osoby w 2021 r.). Ponadto zaproszenie do udziału w programie umieszczono na stronie internetowej MOPS, wysłano informacje o prowadzonym programie do wszystkich instytucji działających w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie (przedszkola, szkoły podstawowe, licea, technika, przychodnie działające na terenie miasta Stargard, Sąd Rejonowy II Wydział Karny i III Wydział Rodziny i Nieletnich, Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Prokuratura Rejonowa w Stargardzie).

Program obejmował działania profilaktyczne związane z edukacją i poradnictwem (socjalnym, prawnym i psychologicznym) dla osób doświadczających przemocy w rodzinie, które miały na celu zwiększenie świadomości i wiedzy na temat przeciwdziałania przemocy w rodzinie, możliwości kompleksowej pomocy instytucjonalnej oraz wzmocnienia poczucia wartości osób doznających przemocy w rodzinie.

4. Program Terapeutyczny dla Osób Uwikłanych w Przemoc.

Psycholodzy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w okresie od 25 września 2023 r. do 27 listopada 2023 roku zrealizowali „Program dla Osób Uwikłanych w Przemoc”, którego celem było przerwanie cyklu przemocy w rodzinie. Program skierowany był do ofiar przemocy w celu poprawy samooceny i uporania się z rolą ofiary oraz do sprawców przemocy w celu powstrzymania osób stosujących przemoc przed dalszymi atakami agresji. Dodatkowym elementem powyższego programu była możliwość uczestnictwa par w terapii w celu przepracowania obszarów wspólnego funkcjonowania, które były dla nich niesatysfakcjonujące.

Grupa została wytypowana przez pracowników socjalnych Zespołu ds. Przemocy i Pomocy psychologicznej w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Stargardzie.

Do grupy terapeutycznej dla ofiar przemocy zgłoszono 13 kobiet, z których 7 zdecydowało się uczestniczyć w 10 spotkaniach grupy terapeutycznej i pozytywnie zakończyły uczestnictwo (w 2022 r. zakończyły się 2 edycje programu, w tym jedna rozpoczęta w 2021 r., łącznie zgłoszono 22 kobiety, 6 kobiet uczestniczyło w spotkaniach i zakończyło uczestnictwo).

W ramach programu odbyło się dziesięć spotkań dwugodzinnych. Grupa miała charakter zamknięty, co dało możliwość stworzenia warunków do aktywnej pracy terapeutycznej. Uczestnicy zwiększyli wiedzę i samoświadomość na zjawisko przemocy, nabyli umiejętności rozpoznawania mechanizmów przemocy, wyrównali napięcie emocjonalne, uświadomili własne zasoby oraz wzmocnili w procesie grupowym. Po zakończonych zajęciach uczestnicy deklarowali chęć podtrzymywania ze sobą kontaktu i wzajemnego wsparcia.

Nie zebrano natomiast grupy terapeutycznej dla osób stosujących przemoc (tak samo w roku 2022). Mimo, iż pracownicy socjalni motywowali osoby stosujące przemoc w rodzinie do udziału w programie, ostatecznie nie uzyskano od nich zgody na uczestnictwo w grupie terapeutycznej w MOPS.

5. Zajęcia profilaktyczne z przeciwdziałania przemocy domowej.

W dniach 8 i 15 listopada 2023 roku przedstawiciele Zespołu Interdyscyplinarnego wraz z psychologiem z MOPS w Stargardzie w siedzibie Ośrodka przeprowadzili zajęcia profilaktyczne na temat przeciwdziałania przemocy domowej. Spotkania zorganizowane były dla 2 grup młodzieży z Młodzieżowego Ośrodka Socjoterapeutycznego w Stargardzie - grupę chłopców i dziewcząt. Grupa chłopców liczyła 20 osób, natomiast grupa dziewcząt liczyła 18 osób.

Działania psychoedukacyjne obejmowały zjawisko szeroko rozumianej przemocy, zarówno w aspekcie agresji między rówieśniczej jak i przemocy domowej. Celem spotkań było zwiększenie wiedzy na temat przemocy, zachowań ryzykownych i zwiększenie wiedzy na temat zapobiegania postawom agresywnym wśród młodzieży. Młodzież uzyskała informację na temat instancjonalnej pomocy w obszarze przemocy. Nabyła wiedzę na temat radzenia sobie z emocjami, frustracją, stresem i zagrożeniem.

6. Współdziałanie z Zachodniopomorską Wojewódzką Komendą OHP.

W ramach zawartego w dniu 14 czerwca 2021 r. porozumienia o współpracy pomiędzy MOPS w Stargardzie, a Zachodniopomorską Wojewódzką Komendą OHP, młodzież z OHP w Stargardzie kontynuowała w 2023 r. działania pomocowe dla stargardzkich seniorów. Młodzież wraz z wychowawcami odwiedzała osoby starsze w miejscu ich zamieszkania świadcząc pomoc w sprzątaniu mieszkania (np. mycie okien) oraz towarzyszeniu seniorowi w jego czasie wolnym.

Koło wolontariackie OHP wsparło w 2023 roku **10 osób starszych** (9 osób w 2022 r., 12 osób w 2021 r.).

VI. INNE DZIAŁANIA ZWIĄZANE Z POMOCĄ SPOŁECZNĄ.

1. Prace społecznie użyteczne.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Stargardzie również w 2023 r. był organizatorem prac społecznie użytecznych na terenie miasta Stargard.

Prace społecznie użyteczne organizowane były na zasadach określonych w:

- ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy,
- rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 lipca 2011 r. w sprawie organizowania prac społecznie użytecznych,
- porozumieniu Nr 8/2023 w sprawie sposobu organizowania i finansowania prac społecznie użytecznych z dnia 15.02.2023r. pomiędzy Powiatem Stargardzkim – Powiatowym Urzędem Pracy w Stargardzie a Gminą-Miasto Stargard.

Do prac społecznie użytecznych wytypowane były osoby bezrobotne, zarejestrowane w Powiatowym Urzędzie Pracy w Stargardzie (bez prawa do zasiłku), korzystające ze świadczeń pomocy społecznej.

Wskazanych było **15 Podmiotów** zainteresowanych zatrudnieniem pracownika w ramach prac społecznie użytecznych, do których skierowano osoby do wykonywania prac społecznie użytecznych (również do 15 podmiotów w 2022 r., do 21 podmiotów w 2021 r.). Dla każdego Podmiotu było przewidziane 1 miejsce.

Wyznaczone przez MOPS osoby bezrobotne kierowane były przez Powiatowy Urząd Pracy do **15 Podmiotów**, na rzecz których wykonywano następujące rodzaje prac, tj.:

- prace porządkowe,
- prace konserwatorskie,
- prace remontowe,
- prace gospodarcze,
- pomoc przy opiece nad dziećmi,

Prace społecznie użyteczne wykonywane były w następujących Podmiotach:

- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej,
- Żłobek Miejski Leśna Polana,
- Przedszkole Miejskie Nr 3,
- Przedszkole Miejskie Nr 4,
- Przedszkole Miejskie Nr 6,

- Zespół Szkolno-Przedszkolny Nr 1,
- Szkoła Podstawowa Nr 2 z Oddziałami Integracyjnymi,
- Szkoła Podstawowa Nr 3 z Oddziałami Mistrzostwa Sportowego,
- Szkoła Podstawowa Nr 5,
- Szkoła Podstawowa Nr 8,
- Zespół Szkół,
- Szkoła Podstawowa nr 10,
- Szkoła Podstawowa Nr 11 z Oddziałami Mistrzostwa Sportowego,
- SCK,
- MDK.

Tabela nr 53. Prace społecznie użyteczne w latach 2023-2021.

Wyszczególnienie	2023	2022	2021
Liczba osób objętych uprawnionych do wykonywania prac społecznie użytecznych, w tym:	25	25	24
- liczba osób skierowanych do prac (uwzględniając rotację)	25	20	28
- liczba osób, które przerwały realizację prac ogółem, z tego:	14	11	12
• bez usprawiedliwienia	9	7	12
• ze względów zdrowotnych	2	1	2
• z powodu podjęcia zatrudnienia	2	2	1
• z powodu nabycia prawa do emerytury	1	1	0
• z innych powodów (np. odmowa ze strony podmiotu lub osoby bezrobotnej, nieodebranie skierowania z PUP, wyrejestrowanie z PUP)	0	0	9
Liczba przepracowanych godzin	4.031,5	3.900,5	5.317,5
Wydatki (w zł)	41.592,20	37.700,50	43.072,70
Wysokość otrzymanej z PUP refundacji świadczeń (w zł)	25.009,32	22.587,90	26.067,42

Osoby skierowane do prac społecznie użytecznych wykonywały pracę w wymiarze nieprzekraczającym 10 godzin tygodniowo i 40 godzin miesięcznie. Wynagrodzenie za godzinę pracy wynosiło **9,50 zł** do maja 2023 r. (9,00 zł do maja 2022 r.) oraz **10,90 zł** od czerwca 2023 r. (9,50 zł od czerwca 2022 r.) wypłacane było przez MOPS wszystkim osobom wykonującym prace na terenie miasta.

Wydatki w 2023 r. wyniosły **41.592,20 zł** i wzrosły o **10,32%** w stosunku do 2022 r. (37.700,50 zł w 2022 r.), a spadły o 3,44% w stosunku do 2021 r. (43.072,70 zł w 2021 r.).

Wartość otrzymanej z Powiatowego Urzędu Pracy refundacji świadczeń w 2023 r. wyniosła **25.009,32 zł** (w 2022 r. 22.587,90 zł, w 2021 r. 26.067,42 zł). Wystąpił **wzrost o 10,72%** w stosunku do roku 2022 r. i spadek o 4,06% w stosunku do roku 2021.

2. Potwierdzanie prawa do świadczeń opieki zdrowotnej.

MOPS wydaje decyzje na podstawie przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 146) oraz w oparciu o zarządzenie Nr 294/2017 Prezydenta Miasta Stargard

z dnia 2 sierpnia 2017 r. w sprawie upoważnienia Dyrektora i Zastępców Dyrektora MOPS w Stargardzie do prowadzenia postępowania i wydawania decyzji w sprawach potwierdzania prawa do świadczeń opieki zdrowotnej zmienionego Zarządzeniem Nr 224/2020 Prezydenta Miasta Stargard z dnia 2 września 2020 r. Z potwierdzenia prawa do świadczeń opieki zdrowotnej na podstawie ww. ustawy na okres 90 dni mogą korzystać osoby:

- nieubezpieczone,
- posiadające obywatelstwo polskie lub status uchodźcy, lub objęte ochroną uzupełniającą, lub posiadające zezwolenie na pobyt czasowy udzielone w związku z okolicznością, o której mowa w art. 159 ust. 1 pkt 1 lit. c lub d ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach,
- posiadające miejsce zamieszkania na terytorium RP,
- spełniające kryterium dochodowe, o którym mowa w art. 8 ustawy o pomocy społecznej,
- co do których nie stwierdzono dysproporcji pomiędzy dochodem a rzeczywistą sytuacją majątkową.

Tabela nr 54. Decyzje w sprawie potwierdzenia prawa do świadczeń opieki zdrowotnej w latach 2023-2021.

Liczba wydanych decyzji	2023	2022	2021
Ogółem, w tym:	526	447	483
- potwierdzające prawo do ubezpieczenia	247	219	248
- odmawiające potwierdzenia prawa	109	92	95
- wygaszające potwierdzenie prawa	57	38	42
- umarzające postępowanie,	113	95	90
w tym anulowanych przez szpital	73	75	67
- uchylające prawo do ubezpieczenia	0	3	8

Nastąpił **wzrost** liczby wydanych decyzji administracyjnych w powyższym zakresie ogółem o **79 decyzji** w stosunku do roku 2022 (o 43 w stosunku do roku 2021), przy czym o 28 wzrosła liczba decyzji potwierdzających prawo do ubezpieczenia, a w stosunku do 2021 r. pozostała na podobnym poziomie (niższa o 1).

3. Pomoc osobom opuszczającym zakłady karne.

Zgodnie z Porozumieniem z dnia 13 czerwca 2000 r. zawartym pomiędzy Ministerstwem Pracy i Polityki Społecznej a Centralnym Zarządem Służby Więziennej w sprawie organizacji pomocy dla osób zwalnianych z zakładów karnych i ich rodzin, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w 2023 r. udzielił pomocy **31 osobom** po opuszczeniu zakładu karnego (w 2022 r. 29 osobom, w 2021 r. 21 osobom).

W celu poprawy sytuacji materialnej i życiowej osadzonych i ich rodzin, osobom, które opuściły zakład karny udzielano różnorodnej pomocy, której obraz w porównaniu do roku 2022 i 2021 przedstawia poniższa tabela.

Tabela nr 55. Pomoc udzielana osobom po opuszczeniu zakładu karnego w latach 2023-2021.

Liczba osób, którym udzielono pomocy w formie:	2023	2022	2021
- zasiłków celowych	9	6	8
- zasiłków okresowych	18	20	13
- zasiłków stałych	4	7	5
- potwierdzenia prawa do świadczeń zdrowotnych	3	6	5
- tymczasowego schronienia w schronisku	2	3	2
- wyżywienia w Centrum Socjalnym Caritas	2	4	2
- zasiłku na zakup posiłku lub żywności	19	23	15
- zawarcia kontraktu socjalnego	7	3	3
- pracy socjalnej	31	18	12
OGÓŁEM , z tego liczba osób, które:	31	29	21
- powróciły do własnych rodzin posiadających lokale mieszkalne	19	16	12
- przebywały w schronisku dla osób bezdomnych	2	3	2
- przebywały u znajomych lub w wynajętych lokalach	3	10	7
- przebywały na ulicach miasta Stargard nie wskazując adresu pobytu	7	0	0

4. Współdziałanie z Centrum Integracji Społecznej.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej współpracuje z Centrum Integracji Społecznej przy ul. Krasieńskiego 19 w Stargardzie w zakresie kierowania osób do zajęć w CIS wydając w tej sprawie decyzje, po przeprowadzeniu wywiadu środowiskowego.

W zajęciach Centrum mogą brać udział osoby zagrożone wykluczeniem lub wykluczone społecznie, które własnym staraniem, wykorzystując posiadane możliwości i zasoby, nie są w stanie prawidłowo funkcjonować w społeczeństwie.

Działalność CIS uregulowana jest w ustawie z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (t.j. Dz.U. 2022 poz. 2241).

W 2023 r. do programu reintegracji zawodowej i społecznej realizowanego przez CIS skierowano 34 osoby (49 osób w 2022 r. i 43 osoby w 2021 r.). CIS prowadził **2 grupy warsztatowe** (remontowo-porządkową i opiekunek osób zależnych), w których szkoliło się i pracowało **69 osób**, w tym 34 osoby przyjęte w roku 2023, 23 osoby z roku 2022 i 12 osób z roku 2021 (w roku 2022 łącznie były 74 osoby a w roku 2021 było 69 osób).

Osoby uczestniczące w szkoleniu zarówno w okresie próbnym, a także po zakwalifikowaniu do dalszego uczestnictwa otrzymywały świadczenie integracyjne w wysokości 120% zasiłku dla bezrobotnych.

Ubezpieczeniem zdrowotnym zostało objętych **57 osób** (67 osób w 2022 r., 51 osób w 2021 r.). Koszt przekazanych przez MOPS składek na ubezpieczenie zdrowotne wyniósł **25.107,48 zł** (25.236,90 zł w 2022 r., 17.473 zł w 2021 r.).

Ponadto w 2023 r. do programu reintegracji zawodowej i społecznej realizowanego przez CIS skierowano **6 kobiet** narodowości ukraińskiej (tyle samo kobiet w 2022 r.). Wszystkie uczestniczki zostały objęte ubezpieczeniem zdrowotnym. Koszt przekazanych przez MOPS składek na ubezpieczenie zdrowotne wyniósł dodatkowo **2.006,01 zł** (1.811,88 zł w 2022 r.).

5. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie/domowej.

5.1. Obsługa techniczno-organizacyjna Zespołu Interdyscyplinarnego.

Zasady postępowania w związku z przemocą w rodzinie reguluje ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U z 2021 r. poz. 1249 z późn. zm.)

i przepisy wykonawcze do tej ustawy. Tytuł ustawy został zmieniony przez art. 1 pkt 1 ustawy z dnia 9 marca 2023 r. (Dz.U. z 2023 r., poz. 535) zmieniającej nin. ustawę z dniem 22 czerwca 2023 r. (do tego momentu była to ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie).

Zarządzeniem Nr 77/2012 z dnia 29 lutego 2012 r. (z późniejszymi zmianami) Prezydent Miasta Stargard powołał Zespół Interdyscyplinarny, za którego obsługę techniczno-organizacyjną odpowiedzialny jest MOPS. Od 20 września 2023 roku w związku ze zmianą przepisów obowiązuje nowe Zarządzenie nr 282/23 Prezydenta Miasta Stargard z dnia 20 września 2023 roku w sprawie powołania Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Stargardzie.

Przedstawiciele instytucji odpowiedzialnych za wszczęcie procedury „Niebieskich Kart” (pomoc społeczna w tym asystent rodziny, pracownik socjalny specjalistycznego ośrodka wsparcia dla osób doznających przemocy domowej, oświata, policja, żandarmeria wojskowa, służba zdrowia, psycholog, terapeuta, przedstawiciel MKRPA) po wypełnieniu formularza, przekazują go do Zespołu Interdyscyplinarnego, którego siedziba znajduje się w MOPS.

Tabela nr 56. Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego w latach 2023-2021.

Wyszczególnienie	2023	2022	2021	W stosunku do 2022 r.		W stosunku do 2021 r.	
				Różnica	%	Różnica	%
Liczba posiedzeń Zespołu podczas których realizował zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie/domowej	18	21	19	-3	-14,29	-1	-5,26
Liczba formularzy Niebieska Karta A, które wpłynęły do Zespołu, w tym:	301	270	261	29	10,74	38	14,56
- dotyczących kolejnego zdarzenia przemocy w rodzinie/domowej	69	67	54	2	2,99	15	27,78
Liczba powołanych grup roboczych/diagnostyczno-pomocowych	233	203	206	30	14,78	27	13,11
Łączna liczba prowadzonych procedur Niebieskie Karty	442	393	376	49	12,47	66	17,55
Liczba zakończonych procedur Niebieskie Karty, w tym z powodu:	192	164	182	28	17,07	10	5,49
- ustania przemocy w rodzinie/domowej	165	143	153	22	15,38	12	7,84
- braku zasadności podejmowania dalszych działań w rodzinie	27	21	29	6	28,57	-2	-6,90

Ponadto:

- z uwagi na zmianę miejsca zamieszkania osób doznających przemocy poza miasto Stargard 20 Niebieskich Kart A zostało przesłanych do właściwych Zespołów Interdyscyplinarnych (tak samo w roku 2022),

- za dzień 31 grudnia 2023 r. Zespół ds. Przemocy prowadził 230 procedur NK (209 procedur na dzień 31 grudnia 2022 r.).

Na obsługę Zespołu Interdyscyplinarnego nie poniesiono wydatków (tak samo w roku 2022).

5.2. Działania pracowników socjalnych w sprawach dotyczących przemocy w rodzinie/domowej.

Tabela nr 57. Działania pracowników socjalnych sprawach dotyczących przemocy w rodzinie/domowej w latach 2023-2021.

Wyszczególnienie	2023	2022	2021	W stosunku do 2022 r.		W stosunku do 2021 r.	
				Różnica	%	Różnica	%
Liczba wypełnionych i przekazanych do Zespołu formularzy „Niebieska Karta” część A	47	45	36	2	4,44	11	30,56
Liczba wniosków skierowanych do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Stargardzie o zastosowanie leczenia odwykowego	1	3	23	-2	-66,67	-22	-95,65
Liczba rodzin w sprawie których złożone zostały do sądu wnioski o umieszczenie dzieci w pieczy zastępczej ze względu na zagrożenie przemocą	5*	8*	9	-3	-37,50	-4	-44,44
Liczba przeprowadzonych interwencji domowych we współpracy z funkcjonariuszami policji, kuratorami sądowymi i pedagogami szkolnymi	2	4	16	-2	-50,00	-14	-87,50

* 4 dzieci z dwóch rodzin zostało umieszczonych w pieczy zastępczej (tyle samo w roku 2022).

Ponadto z pomocy finansowej i w naturze korzystało 27 rodzin dotkniętych przemocą (tyle samo w roku 2022, 36 w 2021 r.).

6. Obsługa Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Stargardzie działa w oparciu o przepisy ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 2151), w składzie zatwierdzonym Zarządzeniem Nr 135/2022 Prezydenta Miasta Stargard z dnia 18 maja 2022 roku w sprawie powołania Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Stargardzie, zmienionym Zarządzeniem Nr 22/2023 Prezydenta Miasta Stargard z dnia 25.01.2023 r. oraz Zarządzeniem Nr 137/2023 Prezydenta Miasta Stargard z dnia 31 maja 2023 r.

W skład Komisji wchodzi osoby posiadające przeszkolenie z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych. Na dzień 31 grudnia 2023 roku Komisja liczyła 16 członków obradujących w dwóch zespołach, które spotykały się na zmianę raz w tygodniu, w środy.

Do zadań Komisji należało:

- 1) motywowanie osób nadużywających alkohol do podjęcia leczenia odwykowego, a w przypadku odmowy podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego w trybie określonym przez ustawę z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- 2) kierowanie osób nadużywających alkohol na badania do biegłych w przedmiocie uzależnienia od alkoholu,
- 3) w uzasadnionych przypadkach przeprowadzanie wywiadów w celu rozpoznania sytuacji osób zgłoszonych,
- 4) informowanie członków rodzin osób, o których mowa w pkt 1, o możliwości uzyskania pomocy psychologicznej i prawnej świadczonej przez działające na terenie Miasta instytucje

i organizacje, a w przypadku zaistnienia w danej rodzinie przemocy, podejmowanie odpowiednich działań zgodnie z przepisami prawa, w tym ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie/domowej, wszczynanie postępowań w oparciu o procedurę „Niebieskie Karty” wobec osób dotkniętych przemocą,

5) udział w postępowaniach sądowych w sprawach o zastosowanie wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego,

6) prowadzenie kontroli przestrzegania warunków sprzedaży, podawania i spożywania napojów alkoholowych w sklepach i lokalach gastronomicznych na terenie Miasta zgodnie z zarządzeniem Prezydenta Miasta Stargard w sprawie ustalenia procedury przeprowadzenia kontroli przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie Gminy-Miasto Stargard,

7) wydawanie opinii o zgodności lokalizacji punktu sprzedaży zgodnie z zasadami usytuowania na terenie Miasta Stargard miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych oraz limitem tych punktów określonych w uchwale Rady Miejskiej w Stargardzie,

8) udział w szkoleniach z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych,

9) udział w przedsięwzięciach z zakresu problematyki alkoholowej,

10) współdziałanie z instytucjami i organizacjami zajmującymi się rozwiązywaniem problemów alkoholowych w Mieście Stargard, w tym w szczególności uczestniczenie w grupach diagnostyczno-pomocowych powoływanych przez Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie/Domowej w Stargardzie,

11) opiniowanie projektu Miejskiego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii i przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

Obsługę administracyjno-techniczną i finansową Komisji zapewniał Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Stargardzie.

Wydatki związane z przeciwdziałaniem alkoholizmowi obejmują działalność Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Stargardzie.

Tabela nr 58. Koszty poniesione w związku z funkcjonowaniem MKRPA w latach 2023-2021.

Finansowane zadania:	Koszt		
	2023	2022	2021
1. Wynagrodzenia osobowe wraz z pochodnymi	78.929,06	71.280,11	108.758,16
2. Wynagrodzenia biegłych psychiatrów i psychologów	11.652,00	13.416,00	720,00
3. Zaliczki sądowe dla biegłych, koszty postępowania sądowego, prokuratorskie	3.112,00	8.303,94	2.858,20
4. Wynagrodzenia członków Komisji	154.914,15	118.154,62	86.061,00
5. Inne (ZFŚS, szkolenia, itd.)	4.668,66	13.346,95	3.562,96
6. Ogółem	253.275,87	224.501,62	201.960,32

Na działalność Komisji w 2023 r. wydatkowano kwotę **253.275,87 zł (wzrost o 28.774,25 zł, tj. o 12,82% w stosunku do 2022 r. i o 51.315,55 zł, tj. o 25,41% w stosunku do roku 2021).**

Wzrost kosztów poniesionych na realizację zadania w 2023 r. w stosunku do 2022 r. wynika ze wzrostu kosztów dot. wynagrodzenia członków Komisji w 2023 r. – zależnym od wysokości obowiązującego minimalnego wynagrodzenia, które od 1 stycznia 2023 r. wyniosło 3.490 zł brutto, a od 1 lipca 2023 r. 3.600 zł brutto. Wynagrodzenia członków Komisji, określone w Miejskim programie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii i przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie

na lata 2022-2025 - naliczane są w wysokości procentowej od wysokości minimalnego wynagrodzenia.

VII. POMOC OBYWATELOM UKRAINY.

1. Działania wspierające i aktywizujące.

W 2023 r. pracownicy socjalni w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium Ukrainy, kontynuowali udzielanie szeroko pojętego wsparcia obywatelom tego kraju, którzy przybyli na teren Miasta Stargard. Udzielano wsparcia psychologicznego, prawnego, socjalnego jak i finansowego (realizacja od marca 2022 r.).

W ramach udzielenia niezbędnej pomocy obywatelom Ukrainy zatrudnionych było 3 pracowników z biegłą znajomością języka ukraińskiego: 1 osoba w ramach umowy zlecenia na stanowisku psychologa (pochodząca z Ukrainy, przybyła na teren RP z uwagi na działania wojenne w jej kraju), 2 osoby w ramach umowy o pracę na stanowiskach pomoc administracyjna (w tym jedna narodowości ukraińskiej).

Obywatele Ukrainy pozostający bez miejsca zamieszkania byli kwaterowani w tzw. punktach zbiorowego pobytu udostępnionych w 2022 r. przy ul. Bogusława IV 25, ul. Limanowskiego 24, ul. Tańskiego 10B w Stargardzie. Jedna osoba zatrudniona na stanowisku pomocy administracyjnej ściśle współpracowała z Wydziałem Zarządzania Kryzysowego i Spraw Obronnych w Urzędzie Miasta oraz z pracownikami socjalnymi MOPS. Do jej zadań należało w szczególności: kwaterowanie przybyłych obywateli Ukrainy w punktach zbiorowego pobytu, bezpośrednie rozwiązywanie problemów związanych z funkcjonowaniem rodzin w powyższych punktach, pomoc w załatwianiu spraw urzędowych, udzielanie pomocy w poszukiwaniu pracy, udzielanie wsparcia poprzez rozmowy o najpilniejszych potrzebach mieszkańców punktu i zaspokajanie w miarę możliwości tych potrzeb.

Z uwagi na zmniejszające się zapotrzebowanie wśród obywateli Ukrainy na zakwaterowanie w ww. punktach (m.in. z uwagi na podejmowanie zatrudnienia i wynajmem lokali na wolnym rynku) od grudnia 2023 r. funkcjonuje 1 punkt zbiorowego pobytu przy ul. Bogusława IV 25. Ogółem w trzech punktach zbiorowego pobytu od stycznia do grudnia 2023 r. przebywały **82 osoby pochodzenia ukraińskiego w tym: 47 osób dorosłych i 35 dzieci** (od maja do grudnia 2022 r. przebywały 163 osoby, w tym: 86 osób dorosłych i 77 dzieci).

Obywatele Ukrainy zakwaterowani w punktach zbiorowych nadal objęci byli pomocą pracownika MOPS (osoby narodowości ukraińskiej) w codziennym funkcjonowaniu, w razie potrzeby działania podejmowane były również przez pracowników socjalnych.

2. Jednorazowe świadczenie 300 zł dla obywateli Ukrainy.

Zgodnie z ustawą z dnia 12 marca 2022 roku o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa - obywatelowi Ukrainy, którego pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy i który został wpisany do rejestru PESEL, przysługuje pomoc w postaci jednorazowego świadczenia pieniężnego w wysokości 300 zł na osobę, przeznaczonego na utrzymanie, w szczególności na pokrycie wydatków na żywność, odzież, obuwie, środki higieny osobistej oraz opłaty mieszkaniowe.

Na podstawie powyższej ustawy oraz zarządzeń nr 71/2022 i nr 72/2022 Prezydenta Miasta Stargard z dnia 16 marca 2022 roku w sprawie upoważnienia pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Stargardzie do prowadzenia postępowań w sprawach dotyczących jednorazowego świadczenia pieniężnego, a także do wydawania w tych sprawach decyzji tut. Ośrodek przyznawał jednorazowe świadczenie w wysokości 300 zł na osobę, dla obywateli Ukrainy.

Tabela nr 59. Jednorazowe świadczenie 300 zł dla obywateli Ukrainy w roku 2023 i 2022.

Wyszczególnienie	2023	2022
Ilość rodzin, które otrzymały świadczenie	129	1.019
Łączna ilość osób, którym wypłacono świadczenie	168	1.709
Ilość dzieci, dla których wypłacono świadczenie	39	741
Ilość wydanych rozstrzygnięć	171	1.087
Kwota wypłaconych świadczeń (w zł)	50.400,00	512.700,00
Wydatki na obsługę zleconego zadania (w zł)	1.008,00	10.097,66
Wydatki ogółem z Funduszu Pomocy Ukrainie (w zł)	51.408,00	522.797,66

Zadanie zostało zrealizowane w ramach możliwości organizacyjnych Ośrodka – przez dotychczasowych pracowników Działu Realizacji Pomocy Społecznej.

3. Opieka tymczasowa dla dzieci obywateli Ukrainy.

W 2023 r. pracownicy socjalni Działu ds. Rodziny i Pomocy Środowiskowej nadal realizowali działanie polegające na udzieleniu wsparcia i pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa.

MOPS realizował zadanie wynikające z art 25 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym tego państwa polegające na nadzorze/kontroli realizacji praw i obowiązków opiekuna tymczasowego.

W 2023 r. do MOPS Stargard wpłynęło 11 postanowień Sądu w zakresie sprawowania nadzoru nad realizacją praw i obowiązków (31 postanowień w 2022 r.), ustanowiono 12 opiekunów tymczasowych (29 opiekunów w 2022 r.), w tym w 3 przypadkach Sąd wskazał konieczność sporządzania sprawozdań z realizacji powyższego zadania co 2 miesiące (w 7 przypadkach w 2022 r.). Łącznie opieką tymczasową zostało objętych 12 dzieci (36 dzieci w 2022 r.).

Nadzór nad należytym wykonywaniem obowiązków przez opiekunów tymczasowych sprawowało 3 pracowników socjalnych (tak samo w roku 2022).

Pracownicy socjalni w 6 przypadkach informowali pisemnie Sąd o:

- wyjeździe opiekuna tymczasowego i przekazaniu opieki nad dzieckiem matce biologicznej (1 przypadek),
- przekazaniu przez opiekuna tymczasowego opieki nad dzieckiem rodzicowi biologicznemu (1 przypadek),
- wyprowadzeniu się do innego miasta opiekuna tymczasowego wraz z dzieckiem (1 przypadek),
- uzyskaniu pełnoletności przez dziecko, nad którym opiekę sprawował opiekun tymczasowy (2 przypadki),
- umieszczeniu dziecka w pieczy zastępczej (1 przypadek).

W 2023 r. pracownicy socjalni kontynuowali kontrolę/nadzór nad realizacją praw i obowiązków opiekuna tymczasowego w stosunku do 10 opiekunów łącznie 12 dzieci.

4. Wypłata świadczeń pieniężnych na podstawie art. 13 ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa sfinansowanych Funduszu Pomocy.

Na podstawie art. 13 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz.U. z 2022 r. poz. 583 z późn. zm.) oraz Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 04 maja 2022 r. w sprawie

maksymalnej wysokości świadczenia pieniężnego przysługującego z tytułu zapewnienia zakwaterowania i wyżywienia obywatelom Ukrainy oraz warunków przyznawania tego świadczenia i przedłużania jego wypłaty (Dz.U. z 2022 poz. 1020) każdemu podmiotowi, w szczególności osobie fizycznej prowadzącej gospodarstwo domowe, który **zapewni na własny koszt zakwaterowanie i wyżywienie:** obywatelom Ukrainy, którzy przybyli na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej z terytorium Ukrainy w związku z działaniami wojennymi prowadzonymi na terytorium tego państwa oraz obywateli Ukrainy posiadających Kartę Polaka, którzy wraz z najbliższą rodziną z powodu tych działań wojennych przybyli na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, przyznawano na jego wniosek świadczenie pieniężne z tego tytułu.

Świadczenie przyznawane było na podstawie złożonego wniosku, za okres faktycznego zapewniania zakwaterowania i wyżywienia obywatelom Ukrainy, nie dłużej niż za okres 120 dni od dnia przybycia obywatela Ukrainy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Okres wypłaty świadczenia mógł być przedłużony w szczególnie uzasadnionych przypadkach. Wysokość świadczenia ustalona została na kwotę **40 zł za osobę dziennie**.

Od 15 maja 2023 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej przejął zadanie dotychczas realizowane przez Miasto Stargard w sprawie wypłat świadczeń pieniężnych na podstawie art. 13 ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa sfinansowanych z Funduszu Pomocy.

Przyjęto 465 wniosków dotyczących przyznania świadczenia (do 120 dni) oraz przedłużenia świadczenia (powyżej 120 dni).

Rozpatrzono **pozytywnie 425 wniosków dla 818 obywateli Ukrainy na łączną kwotę 1.218.280 zł.**

VIII. REALIZACJA ZADAŃ Z ZAKRESU WSPIERANIA RODZINY.

1. Realizacja zadań.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje zadania należące do właściwości gminy z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej w oparciu o ustawę z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2023 r., poz. 1426 z późn. zm.).

W oparciu o art. 176 pkt 1 ww. ustawy Rada Miejska w Stargardzie dnia 21 grudnia 2022 r. podjęła Uchwałę Nr XLVII/474/2022 w sprawie przyjęcia Miejskiego Programu Wspierania Rodziny dla Miasta Stargard na lata 2023 – 2025.

Powyższy Program realizowany był przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Stargardzie oraz przedstawicieli lokalnych instytucji i organizacji pozarządowych działających na rzecz dziecka i rodziny. Program uwzględnia kierunki działań w trzyletniej perspektywie i jest spójny w szczególności ze Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta Stargard na lata 2021-2027. Nadrzędnym celem Programu jest przede wszystkim rozwijanie systemu wsparcia sprzyjającego prawidłowemu funkcjonowaniu rodzin, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb rodzin przejawiających trudności w realizacji funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Cele szczegółowe Programu:

1. Prowadzenie działalności profilaktycznej sprzyjającej umacnianiu rodziny i wypełnianiu przez nią roli opiekuńczo-wychowawczej.
2. Zapewnienie rodzinom zagrożonym umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej pomocy w przezwyciężeniu problemów opiekuńczo-wychowawczych.
3. Podejmowanie działań na rzecz powrotu dziecka do rodziny naturalnej.

1.1. Działalność profilaktyczna.

Tabela nr 60. Cel szczegółowy 1. Prowadzenie działalności profilaktycznej sprzyjającej umacnianiu rodziny i wypełnianiu przez nią roli opiekuńczo-wychowawczej w roku 2023 i 2022.

Lp.	Zadanie	Podmiot realizujący	Wskaźnik/Miernik 2023	Wskaźnik/Miernik 2022
1.	Realizacja programów mających na celu podnoszenie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych rodziców.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej (Szkoła dla Rodziców)	Dwie edycje zajęć w ramach Szkoły dla Rodziców. Pierwsza edycja w okresie od III.2023 r. do V.2023 r. - do udziału przystąpiło 15 osób, a ukończyło 11. Druga edycja w okresie od X.2023r. do XII.2023 r. - do udziału przystąpiło 9 osób, a ukończyło 6.	Dwie edycje zajęć w ramach Szkoły dla Rodziców. Pierwsza edycja w okresie od V.2022 r. do VII.2022 r. - do udziału przystąpiło 16 osób, a ukończyło 6. Druga edycja w okresie od X.2022 r. do XII.2022 r. - do udziału przystąpiło 16 osób, a ukończyły 2. W pierwszej połowie I.2022 r. zakończyła się również rozpoczęta w X.2021 r. edycja „Szkoły dla Rodziców”, do udziału w której przystąpiło 12 osób, a ukończyły 4.
2.	Wspieranie rodziców w wychowaniu i edukacji dzieci oraz zagospodarowaniu czasu wolnego dzieci i młodzieży.	Placówki opiekuńcze i wychowawcze (żłobki i kluby dziecięce, przedszkola)	Liczba dzieci – łącznie 2.951 dzieci tj.: żłobek miejski – 200 (w tym 7 miejsc dla dzieci obywateli Ukrainy) żłobki prywatne – 264 (w tym 3 miejsca dla dzieci obywateli Ukrainy) klub dziecięcy - 38 przedszkola miejskie – 1.549 przedszkola niepubliczne - 900	Liczba dzieci – łącznie 2.914 dzieci tj.: żłobek miejski - 193 żłobki prywatne – 252 klub dziecięcy - 38 przedszkola miejskie – 1.535 przedszkola niepubliczne - 934
		Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej (zajęcia prowadzone w ramach projektów)	MOPS w Stargardzie we współpracy z Fundacją Samodzielni Robinsonowie w Warszawie od października 2022 r. do marca 2023 r. realizował projekt „Ekonomiczna samodzielność kluczem do sukcesu” Realizacja projektu możliwa była dzięki dofinansowaniu ze środków Fundacji BGK (Projekt dofinansowany przez Fundację Empiria i Wiedza w programie „Kierunek Sukces”- I Edycja) w ramach wygranego konkursu grantowego przez Gminę-Miasto Stargard. Celem głównym projektu było budowanie świadomości i samodzielności ekonomicznej młodzieży zagrożonej pozbawieniem opieki i wychowania w rodzinie, przebywającej w pieczy zastępczej i usamodzielnianej z rodzinnych i instytucjonalnych form pieczy zastępczej. Do projektu przystąpiło i ukończyło 19 osób.	MOPS w czerwcu 2022 r. w ramach projektu: „Przygoda z ceramiką” zorganizował warsztaty ceramiczne dla 10 dzieci z 9 rodzin korzystających ze wsparcia asystenta rodziny w przedziale wiekowym od 6 lat do 12 lat. Warsztaty odbyły się wspólnie z niepełnosprawnymi uczestnikami Warsztatu Terapii Zajęciowej w Stargardzie. MOPS w Stargardzie we współpracy z Fundacją Samodzielni Robinsonowie w Warszawie w październiku 2022 r. rozpoczął realizację projektu „Ekonomiczna samodzielność kluczem do sukcesu” trwającego do marca 2023 r. Realizacja projektu możliwa jest dzięki dofinansowaniu ze środków Fundacji BGK (Projekt dofinansowany przez Fundację Empiria i Wiedza w programie „Kierunek Sukces”- I Edycja) w ramach wygranego konkursu

				grantowego przez Gminę-Miasto Stargard. Celem głównym projektu jest budowanie świadomości i samodzielności ekonomicznej młodzieży zagrożonej pozbawieniem opieki i wychowania w rodzinie, przebywającej w pieczy zastępczej i usamodzielnianej z rodzinnymi i instytucjonalnymi formami pieczy zastępczej. Projekt dedykowany był dla 20 uczestników.
	Placówki kulturalno-oświatowo-sportowe (Młodzieżowy Dom Kultury, Stargardzkie Centrum Kultury, OSiR, kluby sportowe)	<p>Liczba dzieci i młodzieży uczestniczących w zajęciach pozalekcyjnych – 932, w tym: MDK – 873, SCK – 59.</p> <p>Ogółem 1.291 dzieci i młodzieży objętych zajęciami prowadzonymi w klubach sportowych, w tym: KP Błękitni – 399 LKS „FENIKS Pesta” – 164 Klub sportowy ATS – 24 Stargardzkie Towarzystwo Cyklistów - 20 WMLKS „POMORZE” – 15 KS „SPÓJNIA” – 270 ZKS „KLUCZEWIA” – 104 SPÓJNIA S.A. – 200 LLKS „POMORZE” – 35 Akademia Siatkówki - 60</p>	<p>Liczba dzieci i młodzieży uczestniczących w zajęciach pozalekcyjnych – 813, w tym: MDK – 732, SCK – 81.</p> <p>Ogółem 1.409 dzieci i młodzieży objętych zajęciami prowadzonymi w klubach sportowych, w tym: KP Błękitni – 406 LKS „FENIKS Pesta” – 133 Klub sportowy ATS – 33 Szkółka Kolarska STC – 20</p> <p>WMLKS „POMORZE” – 15 KS „SPÓJNIA” – 238 ZKS „KLUCZEWIA” – 81 SPÓJNIA S.A. – 300 LLKS „POMORZE” – 35 Akademia Siatkówki - 70KS MOTOBOYZPL – 12 VALIANT GOLD TEAM – 26 MUKS BSS – 40</p>	
	Szkoły (zajęcia prowadzone w ramach Programu „Szkoła, Rodzina, Środowisko”)	Na terenie 4 szkół odbyło się 31 zajęć psychoedukacyjnych	Na terenie 6 szkół odbyło się 38 zajęć psychoedukacyjnych	
	Organizacje pozarządowe	<p>Liczba rodzin/dzieci korzystających z oferty łącznie – 663 tj.: Związek Harcerstwa Polskiego - 130, Towarzystwo Przyjaciół Dzieci – 48, Stowarzyszenie Potrzebny Dom – 175. SSKA „ALA” – 385.</p>	<p>Liczba rodzin/dzieci korzystających z oferty łącznie – 663 tj.: Związek Harcerstwa Polskiego - 135, Towarzystwo Przyjaciół Dzieci – 75, Stowarzyszenie Potrzebny Dom – 127. SSKA „ALA” – 326.</p>	
3.	Rozwijanie systemu ulg skierowanych do rodzin wielodzietnych i promocja modelu rodziny wielodzietnej.	Urząd Miejski, miejskie spółki oraz jednostki organizacyjne, podmioty niepubliczne	<p>Liczba podmiotów publicznych i prywatnych udzielających ulgi – 40, w tym: publicznych - 10 prywatnych - 30</p>	<p>Liczba podmiotów publicznych i prywatnych udzielających ulgi – 39, w tym: publicznych - 10 prywatnych - 29</p>

4.	Wspieranie finansowe rodzin w wychowywaniu dzieci zgodnie z ustawą z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	Liczba rodzin - 14 Liczba dzieci - 17 Od stycznia 2022 r. obsługę programu prowadzi Zakład Ubezpieczeń Społecznych .	Liczba rodzin -7126 Liczba dzieci -10.970 Od stycznia 2022 r. obsługę programu prowadzi Zakład Ubezpieczeń Społecznych. Tut. Ośrodek wypłacał świadczenia w ramach wniosków złożonych przed styczniem 2022 r. i obowiązujących na okres od 1 czerwca 2021r. do 31 maja 2022 r.
5.	Wspieranie finansowe kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” zgodnie z ustawą z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	Liczba rodzin - 2 Liczba dzieci - 2	Liczba rodzin - 6 Liczba dzieci - 6
6.	Wspieranie finansowe zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie realizacji szczegółowych warunków realizacji Rządowego Programu „Dobry start”	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	Liczba rodzi - 0 Liczba dzieci - 0 Od dnia 1 lipca 2021 r. zakończyła się realizacja powyższego zadania przez MOPS, gdyż realizatorem Programu „Dobry Start” (300+) jest Zakład Ubezpieczeń Społecznych.	Liczba rodzin – 0 Liczba dzieci – 0 Od dnia 1 lipca 2021 r. zakończyła się realizacja powyższego zadania przez MOPS, gdyż realizatorem Programu „Dobry Start” (300+) jest Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

W celu umocnienia rodziny i wypełniania przez nią prawidłowo funkcji opiekuńczo-wychowawczej realizowanych jest w mieście wiele działań, które ujęto w powyższej tabeli. Działania te skierowane są do wszystkich rodzin, a w szczególności do rodzin wielodzietnych i wykazujących problemy opiekuńczo-wychowawcze.

Osiągnięcie efektów powyższego Programu uzależnione jest od zaangażowania w jego realizację nie tylko instytucji i organizacji działających na terenie miasta Stargard, ale przede wszystkim od samych beneficjentów, do których ten Program jest kierowany.

Program „Szkoła dla Rodziców” prowadzona była przez realizatora szkoły dla rodziców zatrudnionego w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w ramach Miejskiego Programu „Szkoła-Rodzina-Środowisko”.

W roku 2023 r. odbyły się **dwie edycje** „Szkoły dla Rodziców”. Do realizacji przystąpiły ogółem 24 osoby, a ostatecznie ukończyło cykl dziesięciu spotkań 17 rodziców.

Kolejnym zadaniem w ramach działań profilaktycznych było wspieranie rodziców w wychowaniu i edukacji dzieci oraz zagospodarowaniu czasu wolnego dzieci i młodzieży. Działania obejmowały wsparcie w procesie opieki i wychowania od najmłodszych lat dziecka. Realizatorami zadań były żłobki miejskie, przedszkola, szkoły, placówki kulturalno-oświatowe, organizacje pozarządowe, MOPS. Instytucje i organizacje w ramach swych działań zapewniały opiekę, proces edukacyjny oraz wspierały proces wychowawczy dziecka. Ich działania obejmowały też organizację czasu wolnego – jako alternatywę dla tzw. ulicy.

W ramach realizacji Programu „Szkoła, Rodzina, Środowisko” na terenie 4 szkół podstawowych odbyło się **31 zajęć psychoedukacyjnych** (38 w roku 2022) w zakresie akceptacji, tolerancji, agresji, wykluczenia, przemocy i cyberprzemocy, przemocy rówieśniczej, empatii, dystansu interpersonalnego, granic, konfliktów w klasie, trudności i potrzeb, prawidłowej komunikacji, znaczenia słów.

Ze wsparcia w wychowaniu dzieci w formach przedszkolnych i żłobkowych skorzystało w roku 2023 - **2.951** dzieci, czyli o 37 dzieci więcej niż w roku 2022 (2.914), tj. o 1,27% i o 54 dzieci więcej w stosunku do 2021 r. (2.897), tj. o 1,86%.

Realizatorem zadania z zakresu rozwijania systemu ulg skierowanych do rodziny wielodzietnej był Urząd Miejski w Stargardzie, miejskie spółki, jednostki organizacyjne oraz podmioty niepubliczne. W 2023 r. nowy podmiot prywatny dołączył do programu i ulgi udzielało łącznie 40 podmiotów (w 2022 roku 39 podmiotów, w 2021 roku 38 podmiotów).

Stargardzka Karta Dużej Rodziny, Zachodniopomorska Karta Rodziny i Ogólnopolska Karta Dużej Rodziny wydawane są w Biurze Obsługi Klienta Urzędu Miejskiego w Stargardzie przy ul. Czarnieckiego 17. Karty wydawane są bezpłatnie.

Wskaźnikiem dla osiągnięcia celu była liczba rodzaju ulg skierowanych do rodzin wielodzietnych. Od 2020 roku następuje wzrost liczby podmiotów i rodzajów ulg.

Do korzystania ze wsparcia w postaci ulg i zniżek uprawnieni są członkowie rodzin zamieszkujący na terenie Stargardu i składających się z rodziców/jednego rodzica mających na utrzymaniu troje i więcej dzieci w wieku do ukończenia 24 roku życia w przypadku, gdy dziecko uczy się lub studiuje. Aby skorzystać z SKM „Duża Rodzina” osoba chcąca skorzystać z ulg musi wykazać, że rozliczyła podatek dochodowy wskazując miejsce zamieszkania Stargard.

Do tych rodzin zalicza się także rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka w rozumieniu ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Z uprawnień do Ogólnopolskiej Karty Dużej Rodziny mogą korzystać rodzice, jeżeli sąd nie odebrał im władzy rodzicielskiej lub jej nie ograniczył poprzez umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej w stosunku do co najmniej trojga dzieci. Od 1 stycznia 2019 r. upoważniająca do wielu zniżek karta przysługuje tym rodzicom, którzy mają lub w przeszłości mieli na utrzymaniu co najmniej troje dzieci – bez względu na ich wiek w chwili składania wniosku.

Kolejnym wsparciem dla rodzin i ich dzieci było świadczenie wychowawcze, czyli „Program Rodzina 500 plus” realizowany na podstawie ustawy z dnia 11 lutego 2016 roku o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci. Ze wsparcia w postaci świadczenia wychowawczego w 2023 roku skorzystało 14 rodzin a w nich 17 dzieci (jest to realizacja świadczeń na podstawie rozstrzygnięć wydanych przez Wojewodę oraz wniosków złożonych przed styczniem 2022 roku). Od stycznia 2022 roku obsługę programu prowadzi Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

Następnym wsparciem skierowanym do rodzin zgodnie z ustawą z dnia 4 listopada 2016 roku o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” jest świadczenie wypłacane z tytułu urodzenia się żywego dziecka z ciężkim i nieodwracalnym upośledzeniem albo nieuleczalną chorobą zagrażającą życiu przysługuje prawo do jednorazowego świadczenia w wysokości 4.000 zł. W roku 2023 świadczenia zostały wypłacone 2 osobom (w roku 2022 świadczenie wypłacono 6 osobom, w roku 2021 - 3 osobom).

W ramach realizacji zadania 5 z powyższej tabeli MOPS zapewnia mieszkańcom dostęp do informacji w zakresie zadań wynikających z ustawy i programu kompleksowego wsparcia kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”, m. in. poprzez udostępnienie ww. informacji na stronie internetowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Stargardzie, ponadto na stronie internetowej opublikowany jest lokalny informator w tym zakresie, jak również poradnik dla rodziców, których dziecko zmarło przed urodzeniem.

Szczegółowe informacje w tym zakresie zawarte zostały w rozdziale X. Świadczenia rodzinne i alimentacyjne, w punkcie 2. Pozostałe świadczenia.

1.2. Wsparcie dla rodzin zagrożonych umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej podejmował działania skierowane do rodzin mających trudności opiekuńczo-wychowawcze, w szczególności w zakresie:

- rozpoznawanie i ocena sytuacji rodzin i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie,
- rozmowy interwencyjno-edukacyjne motywujące rodziców do działań na rzecz zmiany funkcjonowania rodziny,
- monitorowanie funkcjonowania rodziny, monitorowanie sytuacji dzieci z rodzin zagrożonych kryzysem lub przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze, systematyczny kontakt z rodziną i pomoc w rozwiązywaniu problemów,
- motywowanie członków rodziny do podejmowania działań aktywizujących i poprawiających sytuację rodziny, motywowanie do zmiany postaw rodziców,
- informowanie i proponowanie rodzinie objęcia pomocą asystenta rodziny, wnioskowanie o przydzielenie rodzinie asystenta,
- objęcie świadczeniami pieniężnymi i niepieniężnymi z pomocy społecznej, w tym w formie opłacania posiłków w szkołach, przedszkolach,
- informowanie oraz pomoc w uzyskaniu świadczeń rodzinnych i świadczeń z funduszu alimentacyjnego,
- wydawanie opinii do stowarzyszeń i fundacji w celu uzyskania wsparcia przez osobę/rodzinę,
- informowanie o przysługujących uprawnieniach i motywowanie do korzystania z tych uprawnień,
- wskazywanie, zachęcanie i motywowanie rodziców/opiekunów do uzyskania pomocy specjalistycznej dziecku/dzieciom mającym problemy w sferze psychicznej i emocjonalnej (poradnie psychologiczno-pedagogiczne, poradnia zdrowia psychicznego dla dzieci i młodzieży),
- wskazywanie możliwości, kierowanie i motywowanie do zgłaszania się i korzystania z konsultacji oraz poradnictwa specjalistycznego,
- udział w posiedzeniach zespołów ds. okresowej oceny sytuacji dziecka i rodziny,
- kierowanie na warsztaty zwiększające umiejętności opiekuńczo-wychowawcze,
- kierowanie dzieci do placówek wsparcia dziennego,
- wszczęcie procedury „Niebieskie Karty” w przypadku wystąpienia przemocy domowej, występowanie z pismem zawiadamiającym o podejrzeniu popełnienia przestępstwa,
- kierowanie do sądów wniosków o wgląd w sytuację dzieci i rodzin, sprawdzanie prawidłowości wykonywania władzy rodzicielskiej,
- informowanie o możliwości złożenia wniosku o lokal socjalny,
- podejmowanie interdyscyplinarnej współpracy z podmiotami zajmującymi się wsparciem rodzin i dzieci,
- pozostawianie pracowników socjalnych w kontakcie m.in. z asystentami, pedagogami szkolnymi, wychowawcami dzieci, pracownikami placówek wsparcia dziennego (światlic), kuratorami sądowymi, funkcjonariuszami Policji, pracownikami ochrony zdrowia, organizacjami pozarządowymi.

Tabela nr 61. Cel szczegółowy 2. Zapewnienie rodzinom zagrożonym umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej pomocy w przezwyciężeniu problemów opiekuńczo-wychowawczych w roku 2023 i 2022.

Lp.	Zadanie	Podmiot realizujący	Wskaźnik/Miernik 2023	Wskaźnik/Miernik 2022
-----	---------	---------------------	--------------------------	--------------------------

1.	Zabezpieczenie rodzinom pomocy socjalnej (świadczenia pieniężne i niepieniężne) oraz zatrudnienia wspomaganego (prace społecznie użyteczne, Centrum Integracji Społecznej).	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej – 1.815 (w tym 51 z Ukrainy) Liczba rodzin z dziećmi – 249 (w tym 27 z Ukrainy) Liczba rodzin z dziećmi, w których zdefiniowano problemy w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych – 72 świadczeń rodzinnych – 2.854 świadczeń rodzinnych przyznanych obywatelom Ukrainy - 69 świadczeń alimentacyjnych – 284 świadczeń wychowawczych – 14 (zadanie realizuje ZUS) dodatków mieszkaniowych – 912 stypendium szkolnego – 119, Liczba rodzin korzystających z zatrudnienia wspomaganego: PSU – 23 (ponadto 2 skierowane osoby nie podjęły zatrudnienia) , CIS – 34 (plus 35 osób kontynuujących uczestnictwo z poprzednich lat) Liczba monitorowanych rodzin dysfunkcyjnych – 72	Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej – 1.673 (w tym 75 z Ukrainy) Liczba rodzin z dziećmi – 262 (w tym 59 z Ukrainy) Liczba rodzin z dziećmi, w których zdefiniowano problemy w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych – 67 świadczeń rodzinnych – 2.962 świadczeń rodzinnych przyznanych obywatelom Ukrainy - 130 świadczeń alimentacyjnych – 332 świadczeń wychowawczych – 7.126 dodatków mieszkaniowych – 919 stypendium szkolnego – 148, Liczba rodzin korzystających z zatrudnienia wspomaganego: PSU – 20, CIS – 49 Liczba monitorowanych rodzin dysfunkcyjnych – 67
		Organizacje pozarządowe	Liczba świadczeniobiorców: Stowarzyszenie Misja Dobra Nowina - 987 (w tym 160 obywateli Ukrainy) Centrum Integracji Społecznej - 69	Liczba świadczeniobiorców: Stowarzyszenie Misja Dobra Nowina - 550 (w tym 71 obywateli Ukrainy) Centrum Integracji Społecznej - 74
2.	Zabezpieczenie pomocy specjalistycznej w różnych obszarach (uzależnienia, przemoc w rodzinie, niepełnosprawność)	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej (Zespół ds. przemocy i pomocy psychologiczno-terapeutycznej)	Liczb dorosłych objętych terapią - 132 Liczba dzieci objętych terapią – 44 Liczba porad: - psychologicznych – 2159 - prawnych – 298 - socjalnych/rodzinnych – 1.515	Liczba dorosłych objętych terapią - 102 Liczba dzieci objętych terapią – 31 Liczba porad: - psychologicznych – 2291 - prawnych – 740 - socjalnych/rodzinnych – 1.094
		Przychodnia Terapii w Stargardzie (od maja 2023 r., wcześniej: Przychodnia Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia)	Liczba osób objętych terapią – 142 (finansowane przez Miasto)	Liczba osób objętych terapią – 41 (finansowane przez Miasto)
		Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Liczba osób objętych postępowaniem – 247, w tym 121 zgłoszone w 2023 (w tym 1 rodzina pochodzenia Ukraińskiego), w tym 35 rodzin z dziećmi (w tym jedna rodzina pochodzenia Ukraińskiego).	Liczba osób objętych postępowaniem – 287, w tym 123 zgłoszone w 2022, w tym 41 rodzin z dziećmi.

		Organizacje pozarządowe	Liczba osób korzystających z proponowanej oferty pomocy – 738 Stowarzyszenie MONAR – 251, Gminny Ośrodek Wsparcia – 47, Klub Abstynenta ALA – 385, Stow. Nauczycieli i Rodziców Dzieci ze Specjalnymi Potrzebami Edukacyjnymi-40, Oddział Krajowego Towarzystwa Autyzmu w Stargardzie -15.	Liczba osób korzystających z proponowanej oferty pomocy – 709 Stowarzyszenie MONAR – 286, Gminny Ośrodek Wsparcia – 54, Klub Abstynenta ALA – 263, Stow. Nauczycieli i Rodziców Dzieci ze Specjalnymi Potrzebami Edukacyjnymi-59, Ośrodek Rehabilitacyjno-Edukacyjno-Wychowawczy-47.
3.	Zapewnienie możliwości szybszego dostępu do lokali komunalnych niezbędnych dla rodzin zagrożonych umieszczeniem dziecka w pieczy zastępczej.	Stargardzkie Towarzystwo Budownictwa Społecznego	Liczba rodzin, które otrzymały lub zamieniły lokal komunalny w związku z zagrożeniem umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej – 0	Liczba rodzin, które otrzymały lub zamieniły lokal komunalny w związku z zagrożeniem umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej – 0
4.	Zapewnienie pomocy rodzinom w formie pracy z asystentem rodziny i obejmowanie pomocą rodziny wspierającej.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	Liczba rodzin objętych pomocą asystenta rodziny – 44 (w tym jedna rodzina pochodzenia ukraińskiego) Liczba rodzin wspierających - 0 Liczba rodzin objętych wsparciem rodziny wspierającej – 0 Liczba zespołów dotyczących zasadności udzielenia rodzinie wsparcia asystenta rodziny - 8 Liczba zespołów multispecjalistów - 1	Liczba rodzin objętych pomocą asystenta rodziny - 43 Liczba rodzin wspierających - 0 Liczba rodzin objętych wsparciem rodziny wspierającej – 0 Liczba zespołów dotyczących zasadności udzielenia rodzinie wsparcia asystenta rodziny - 3 Liczba zespołów multispecjalistów - 1
5.	Prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny dysfunkcyjnej po zakończeniu współpracy z asystentem rodziny.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	Liczba rodzin objętych monitoringiem – 3	Liczba rodzin objętych monitoringiem – 4
6.	Rozwijanie interdyscyplinarnego podejścia do rozwiązywania problemów rodzin.	Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej (wcześniej ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie)	Liczba formularzy NK, które wpłynęły do Zespołu Interdyscyplinarnego: 301 (w tym kolejne zdarzenie w rodzinie 69) Liczba prowadzonych procedur NK: 442 Liczba rodzin objętych procedurą Niebieskie Karta – 416 w tym rodzin z dziećmi – 231	Liczba formularzy NK, które wpłynęły do Zespołu Interdyscyplinarnego: 270 (w tym kolejne zdarzenie w rodzinie 67) Liczba prowadzonych procedur NK: 393 Liczba rodzin objętych procedurą Niebieskie Karta – 355 w tym rodzin z dziećmi – 198
		Szkolne Grupy Konsultacyjne działające w ramach Programu „Szkoła Rodzina, Środowisko”	24 spotkania	1 spotkanie

7.	Prowadzenie projektów/programów dotyczących aktywizacji społecznej dla rodziców.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	Liczba rodziców biorących udział w programach – 0 W 2023 r. nie odbyły się programy/projekty w przedmiotowym obszarze	Liczba rodziców biorących udział w programach – 0 W 2022 r. nie odbyły się programy/projekty w przedmiotowym obszarze
8.	Prowadzenie programów/projektów dla dzieci z udziałem rodziców m.in. z okazji Dnia Dziecka, Mikołajek itp.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	Liczba dzieci biorących udział w programach - 0 W 2023 r. nie odbyły się programy/projekty w przedmiotowym obszarze	Liczba dzieci biorących udział w programach - 0 W 2022 r. nie odbyły się programy/projekty w przedmiotowym obszarze
9.	Organizacja obozów socjoterapeutycznych, w tym w szczególności dla dzieci i młodzieży z rodzin z problemem przemocy oraz obozów terapeutycznych dla osób dorosłych.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	W 2023 r. zadania nie realizowano	W 2022 r. zadania nie realizowano

Dodatkowo w ramach realizacji zadania 4: „Zapewnienie pomocy rodzinom w formie pracy z asystentem rodziny i obejmowanie pomocą rodziny wspierającej”, w celu zwiększenia skuteczności udzielania pomocy rodzinom borykającym się z trudnościami opiekuńczo-wychowawczymi Zespół ds. Wspierania Rodziny, Pieczy Zastępczej i Pracy Socjalnej w 2023 roku zorganizował **8 spotkań zespołów** dotyczących zasadności udzielenia rodzinie wsparcia asystenta rodziny (3 spotkania w 2022 r.).

Ponadto w 2023 r. w ramach zespołu multispecjalistów mającego na celu zwiększenie skuteczności działań na rzecz rodzin borykających się z trudnościami opiekuńczo-wychowawczymi, poszukiwania rozwiązań trudnej sytuacji rodziny, zaspakajania potrzeb i zapewnienia bezpiecznych warunków do wychowywania i rozwoju dzieci, odbyło się **1 spotkanie grupy multispecjalistów** (tak samo w roku 2022).

Do Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie/Domowej w 2023 roku **wpłynęło 301 procedur NK część A, z tego 69 formularzy jako kolejne zdarzenia** w rodzinie (w 2022 r. – 270, z tego 67 jako kolejne zdarzenie w rodzinie; w roku 2021 – 261, z tego 54 jako kolejne zdarzenie w rodzinie).

Łącznie w 2023 r. procedury NK objęły **416 rodzin**, w tym **231 rodzin z dziećmi** (w 2022 r. 355 rodzin, w tym 198 z dziećmi; w 2021 r. 376 rodzin, w tym 196 z dziećmi).

Weryfikacja podejrzenia stosowania przemocy w rodzinie/domowej prowadzona jest podczas pracy powołanych przez zespół grup roboczych/diagnostyczno-pomocowych. Liczba nowych wszczętych procedur w roku 2023 r. w stosunku do 2022 i 2021 roku wzrasta tak samo jak ilość NK zarejestrowanych jako kolejne zdarzenia.

W 2023 r. (podobnie jak w latach poprzednich) pracownicy socjalni oraz asystenci rodziny prowadzący rozeznanie w środowisku nie wyłonili osób/rodzin z bezpośredniego otoczenia dziecka, które mogłyby zostać rodziną wspierającą.

Na stronie internetowej MOPS Stargard oraz stronach internetowych UM Stargard ponawiane były informacje o naborze kandydatów na rodziny wspierające. Ponadto zostały wydrukowane ulotki informacyjne o naborze kandydatów na rodziny wspierające i umieszczone w miejscach ogólnodostępnych w siedzibie MOPS, UM, Szkołach .

Do prawidłowego wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych niezbędne jest w pierwszym rzędzie zabezpieczenie podstawowych potrzeb rodziny, tzn. świadczeń

pieniężnych i niepieniężnych oraz możliwości podjęcia pracy w ramach zatrudnienia wspomagane.

Liczba rodzin objętych pomocą społeczną w 2023 r. (bez obywateli z Ukrainy) wynosiła **1764, w tym 222 rodzin z dziećmi** (w 2022 r. liczba rodzin wynosiła 1.598, w tym 203 rodzin z dziećmi, w 2021 r. liczba rodzin wynosiła 1.830, w tym 343 rodzin z dziećmi). Z powyższego wynika, że w stosunku do roku 2022 wzrosła liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej o 166, tj. o 10,39%, natomiast w porównaniu do roku 2021 zmalała o 66 rodzin, tj. o 3,61%.

Liczba rodzin przejawiających problemy opiekuńczo-wychowawcze w 2023 r. wynosiła **72** (w 2022 r. – 67, w 2021 r. – 57). Obserwuje się wzrost liczby rodzin z dziećmi korzystających z pomocy społecznej oraz wzrost rodzin dotkniętych problemami opiekuńczo – wychowawczymi w ogólnej liczbie rodzin objętych wsparciem MOPS. W 2023 r. z ogólnej liczby rodzin z dziećmi (222 rodziny) 32,43% rodzin borykało się z problemami opiekuńczo wychowawczymi (w 2022 r. 262 rodziny-25,57%, w 2021 r. 343 rodziny – 16.61%).

Efektem pracy socjalnej prowadzonej przez pracowników socjalnych w rejonach opiekuńczych jest szybkie identyfikowanie problemów w rodzinie, podejmowanie adekwatnych działań przez pracownika socjalnego lub odpowiedniego specjalistę. Do rodzin ze stwierdzonymi dysfunkcjami w wypełnianiu funkcji opiekuńczo–wychowawczych kierowane są zintensyfikowane działania mające na celu wyrównanie deficytów bądź ich kompensowanie.

Udzieloną pomoc rozgraniczyć można na: monitoring, poradnictwo psychologiczne, prawne, socjalne, terapię i asystenturę. Jest to kompleksowe wsparcie dla rodzin obejmujące wszystkie występujące problemy.

Z analizy przedstawionych danych wynika, że część rodzin przeżywających trudności opiekuńczo–wychowawcze korzysta z oferowanego wsparcia chcąc dokonać zmiany w swym życiu. Można zatem wnosić, że nadal powinna być kontynuowana praca nad motywacją klientów, co w rezultacie skłoni ich do skorzystania ze wskazanej oferty, czego konsekwencją będą pożądane zmiany w rodzinie.

Pomoc specjalistyczną w różnych obszarach udzielały m.in.: Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Przychodnia Terapii Stargard (funkcjonująca od maja 2023 r.) oraz organizacje pozarządowe.

Z proponowanej oferty organizacji pozarządowych w 2023 r. skorzystało **738 osób** (w 2022 r. 709 osoby, w 2021 r. 592 osoby). Wsparcia udzielały w szczególności:

- Stowarzyszenie MONAR – 251 osób (286 osób w 2022 r., 236 osób w 2021 r.),
- Klub Abstynenta „ALA”- 385 osób (286 osób w 2022 r.),
- Stowarzyszenie Nauczycieli i Rodziców Dzieci ze Specjalnymi Potrzebami Edukacyjnymi – 40 osób (59 osób w 2022 r., 23 osoby w 2021 r.),
- Gminny Ośrodek Wsparcia – 47 osób (54 osoby w 2022 r., 35 osób w 2021 r.),
- Oddział Krajowego Towarzystwa autyzmu w Stargardzie -15 osób.

W stosunku do 2022 r. nastąpił **wzrost o 29 osób** korzystających z oferty ww. organizacji.

W ramach działalności w 2023 r. postępowaniem MKRPA objętych były **242 rodziny**, w tym **35 rodzin z dziećmi** – w stosunku do roku 2022 mniej o 45 rodzin i o 6 rodzin z dziećmi (w 2022 r. takim postępowaniem objętych było 287 rodzin, w tym 41 rodziny z dziećmi),

a w stosunku do roku 2021 więcej o 21 rodzin ale mniej o 18 rodzin z dziećmi (w 2021 r. takim postępowaniem objętych było 221 rodzin, w tym 53 rodziny z dziećmi).

Przychodnia Terapii Stargard, która rozpoczęła swoją działalność od maja 2023 r. objęła terapią **142 osoby** (wcześniej Przychodnia Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia: w 2022 r. - 41 osób w 2021 r. - 55 osób), których wsparcie było finansowane przez Miasto. W porównaniu z 2022 r. liczba osób wzrosła o 101.

W celu wspierania rodzin niewydolnych wychowawczo Uchwałą Nr VIII/68/2015 Rady Miejskiej w Stargardzie Szczecińskim z dnia 26 maja 2015 r. stworzono możliwość przydziału lokalu komunalnego rodzinom zagrożonym odebraniem dzieci i umieszczeniem ich w pieczy zastępczej z powodu złych warunków mieszkaniowych lub rodzinom, których dzieci z tego powodu zostały umieszczone w pieczy zastępczej.

W 2023 r., tak jak i w roku ubiegłym oraz w roku 2021 nie było rodzin spełniających kryteria do uzyskania tego rodzaju pomocy.

Jednym z głównych kryteriów przyznania lokalu komunalnego było zrealizowanie planu pracy zawartego z asystentem rodziny i pracownikiem socjalnym. Przeszkodą wytypowania rodzin do uzyskania tego rodzaju lokalu okazały się zadłużenia czynszowe lokali obecnie zajmowanych przez rodzinę. W ramach pracy socjalnej pracownicy socjalni i asystenci rodziny motywowali rodziny do podjęcia działań w zakresie spłaty zadłużeń czynszowych. Część rodzin podjęła współpracę z TBS w tym zakresie.

1.2.1. Asystentura rodzinna, piecza zastępcza i działania na rzecz powrotu dzieci do rodzin naturalnych.

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej pracownik socjalny, za zgodą rodziny kieruje wniosek do Dyrektora MOPS, który przydziela rodzinie asystenta rodziny lub występuje do podmiotu, któremu gmina zleciła realizację pracy z rodziną, o przydzielenie rodzinie asystenta rodziny. Ponadto zgodnie z art. 109 § 2 pkt 1 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego, sąd opiekuńczy może zobowiązać rodziców małoletniego do określonego postępowania, w szczególności do pracy z asystentem rodziny.

Zadaniem asystenta rodziny jest pomoc rodzinie przeżywającej trudności w opiekowaniu się i wychowywaniu dzieci, wsparcie w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej oraz praca z rodzicami biologicznymi, których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej w celu przywrócenia pełnej władzy rodzicielskiej.

W 2023 r. w Zespole ds. Wspierania Rodziny, Pieczy Zastępczej i Pracy Socjalnej MOPS Stargard zatrudnionych było **4 asystentów** rodziny, w tym 3 asystentów rodziny w wymiarze 3 etatów oraz jeden asystent rodziny zatrudniony na umowę zlecenie w celu pracy z rodziną pochodzenia Ukraińskiego (w 2022 r. zatrudnionych było 3 asystentów rodziny w wymiarze 3 etatów).

Koszty zatrudnienia asystentów finansowane były z budżetu Gminy-Miasto Stargard oraz z dotacji budżetu państwa w ramach Resortowego programu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej.

Wydatki związane z realizacją ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w zakresie wspierania rodziny wyniosły ogółem **262.118,94 zł**, w tym **35.958,52 zł** z dotacji z budżetu państwa na częściowe sfinansowanie kosztów wynagrodzeń asystentów rodziny. Wydatki związane były z wypłatą wynagrodzeń i pochodnych, zakupem materiałów biurowych, itp. dla asystentów rodziny (w 2022 r. 201.155,18 zł, w tym 8.999,97 zł z dotacji). Asystenci MOPS zatrudnieni na umowę o pracę wykonywali swoje obowiązki w systemie zadaniowego czasu pracy. Liczba rodzin, z którymi pracował asystent w tym samym czasie, nie przekraczała 15 (przy czym asystent zatrudniony na umowę zlecenie pracował

z pochodzącą z Ukrainy matką wychowującą 1 dziecko w związku z wydanym postanowieniem sądu w tym zakresie). Asystenci spotykali się z rodzinami w miejscu zamieszkania rodziny lub w miejscu przez nią wskazanym.

Tabela nr 62. Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny w latach 2023-2022.

Lp.	Wsparcie asystenta rodziny	2023	2022
1.	Liczba rodzin objęta pracą asystenta rodziny (ogółem), w tym:	44	43
1.1	do 3 m-cy	7 *	3
1.2.	powyżej 3 m-cy do 12 m-cy	13	8
1.3.	powyżej 1 roku	24	32
2.	Liczba rodzin, z którymi asystent zakończył współpracę, w tym ze względu na:	20 *	16
2.1	osiągnięte cele	2	5
2.2	zaprzestanie współpracy przez rodzinę (zmiana adresu rodziny, rezygnacja ze współpracy)	8 *	5
2.3	brak efektów podjętej współpracy	5	2
2.4	zmianę postanowienia sądu	5	4
3.	Liczba rodzin monitorowanych po zakończeniu współpracy	3	4

*w tym jedna rodzina pochodzenia Ukraińskiego.

W roku 2023 r. pracą asystenta rodziny objęte były **44 rodziny** i w porównaniu do roku poprzedniego liczba ta uległa zwiększeniu o 1 rodzinę. Intensywność pracy z rodziną charakteryzuje się dużym zróżnicowaniem w zależności od analizowanego przedziału czasowego. Pierwszym i najbardziej istotnym w pracy asystenta jest rozeznanie potrzeb rodzin i ocena sytuacji rodziny z perspektywy jej członków oraz obiektywna diagnoza potrzeb i potencjalnych możliwości rodziny. Działania te skutkują stworzeniem planu pracy z rodziną. Stopniowa realizacja zadań wynikających z planu pracy z rodziną prowadzi z czasem do usamodzielnienia i minimalizowania roli asystenta.

Przeciętny czas pracy asystenta z rodziną wynosił **30 miesięcy** (35 miesięcy w 2022 r., 34 miesiące w 2021 r.).

Czas pracy asystentów w rodzinach w 2023 r. w stosunku do 2022 r. zmalał o 5 miesięcy, a w stosunku do roku 2021 o 6 miesięcy. Powyższe podyktowane jest tym, że w stosunku do części rodzin Sąd wydał postanowienia uchylające zobowiązanie do współpracy, gdyż z uwagi na kilkuletni okres wsparcia rodziny te nie podejmowały współpracy, co uniemożliwiało objęcie innych rodzin wymagających wsparcia działaniami asystenta. Pomimo zmniejszenia czasu pracy asystenta w rodzinach czas ten nadal jest długotrwały. Wynika to z faktu, że w rodzinach tych występują problemy sprzężone. Członkowie rodzin odznaczają się znacznym deficytem umiejętności społecznych, na co nakładają się często zaburzenia psychiczne lub upośledzenie umysłowe czy przemoc domowa. W wielu przypadkach praca asystentów polegała na treningu umiejętności.

Ponadto 84,09 % rodzin, tj. **37 rodzin**, objętych pomocą asystenta rodziny w 2023 r. do współpracy zostało zobowiązanych postanowieniem Sądu (32 rodzin w 2022 r., 25 rodzin w 2021 r.).

W 2023 r. wsparciem asystenta rodziny objęto **17 nowych rodzin** (10 w 2022 r., 16 w 2021 r.), pozostałe 27 rodzin współpracują z asystentem rodziny długofalowo. Część rodzin objętych pomocą asystenta na postanowienie Sądu zrealizowało działania zawarte

w planach pracy. Ponadto w przypadku kilku rodzin pomimo postanowienia Sądu współpraca z asystentem rodziny nie jest realizowana z uwagi na wyjazd za granicę bądź niechęć rodziny do podejmowania działań. Pomimo kierowanych pism z MOPS do Sądu o zmianę postanowień w zakresie uchylenia zobowiązania do współpracy z asystentem rodziny w 2023 r. (6 wniosków), Sąd tylko w przypadku 3 rodzin wydał stosowne postanowienia (w 2022 r. na 13 wniosków Sąd wydał stosowne postanowienia w przypadku 4 rodzin). Powyższe skutkuje znacznym wydłużaniem czasu pracy z rodziną pomimo braku przesłanek.

Asystent rodziny, w sytuacji gdy zakończył pracę z rodziną w związku ze zrealizowanym planem pracy, prowadził w tej rodzinie monitoring sytuacji rodziny we współpracy z pracownikiem socjalnym. W 2023 roku **3 rodziny** były objęte monitoringiem asystentów rodziny (4 rodziny w 2022 r., 11 rodzin w 2021 r.).

Zgodnie z art. 176 pkt 3 ppkt b ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań własnych Gminy należy organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających oraz powoływanie rodzin wspierających. Zgodnie z obowiązującymi przepisami rodzina wspierająca, przy współpracy asystenta rodziny, pomaga rodzinie przeżywającej trudności w:

- opiece i wychowaniu dziecka,
- prowadzeniu gospodarstwa domowego,
- kształtowaniu i wypełnianiu podstawowych ról społecznych.

Pełnienie funkcji rodziny wspierającej może być powierzone osobom z bezpośredniego otoczenia dziecka, które nie były skazane prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo. Uzyskanie statusu rodziny wspierającej możliwe jest w przypadku posiadania pozytywnej opinii po przeprowadzeniu wywiadu środowiskowego.

Z rodziną wspierającą upoważniony przez Prezydenta Gminy-Miasto Stargard Dyrektor MOPS zawiera umowę, która określa zasady zwrotu kosztów związanych z udzielaniem pomocy.

Pracownicy socjalni i asystenci rodzin dla zwiększenia pomocy w przezwyciężeniu trudnych sytuacji w rodzinach wychowujących dzieci, prowadzą rozeznania w środowisku poszukując osób i rodzin wykazujących chęć oraz posiadających możliwości, odpowiednie predyspozycje i umiejętności wychowawcze, by pełnić funkcję rodzin wspierających.

W 2023 r., podobnie jak w roku ubiegłym, pracownicy socjalni oraz asystenci rodziny prowadzący rozeznania w środowisku nie wyłonili osób/rodzin z bezpośredniego otoczenia dziecka, które mogłyby zostać rodziną wspierającą.

Na stronie internetowej MOPS, UM ukazywały się ogłoszenia o prowadzonym poszukiwaniu i naborze rodzin wspierających, ponadto zostały wydrukowane ulotki informacyjne o naborze kandydatów na rodziny wspierające i umieszczone w miejscach ogólnodostępnych w siedzibie MOPS, UM, Szkołach.

Zgodnie z art.15 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej asystenci rodziny realizowali następujące zadania:

- 1) we współpracy z pracownikami socjalnymi opracowywali plany pracy z rodziną, w tym w przypadku umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej - z udziałem koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej. W ramach realizacji tych planów podejmowano działania mające na celu przywrócenie rodzinie zdolności do samodzielnego, prawidłowego wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych, które w szczególności polegały na: pedagogizacji rodziców dotyczącej prawidłowego wychowania i opieki nad dziećmi, poradnictwie i treningu w zakresie prowadzenia

gospodarstwa domowego, dysponowania budżetem domowym i realizacji spraw urzędowych, doradztwie w zakresie dbania o sytuację zdrowotną oraz doradztwie zawodowym;

- 2) sporządzali na wniosek sądu opinie o rodzinie i jej członkach;
- 3) współpracowali z grupami roboczymi w zakresie pomocy rodzinom z problemem przemocy - w 2023 roku asystenci pracowali z **17 rodzinami** objętymi procedurą „Niebieskie Karty” (w 2022 roku z 10 takimi rodzinami, a w 2021 roku z 16 takimi rodzinami);
- 4) brali udział w **9 spotkaniach zespołów** ds. okresowej oceny sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej (w 12 spotkaniach w 2022 r., w 14 spotkaniach w 2021 r.).

Ponadto w celu zwiększenia skuteczności działań na rzecz rodzin borykających się z trudnościami opiekuńczo-wychowawczymi, poszukiwania rozwiązań trudnej sytuacji rodziny, zaspokajania potrzeb i zapewnienia bezpiecznych warunków do wychowywania i rozwoju dzieci w MOPS powołano 1 zespół multispecjalistów (1 zespół w 2022 r., 2 zespoły w 2021 r.). Podczas zespołu omówiono sytuację rodziny, podjęto wspólne ustalenia w zakresie działań zmierzających do poprawy jej funkcjonowania.

Dziecku pozbawionemu całkowicie lub częściowo opieki rodzicielskiej zapewnia się opiekę i wychowanie w pieczy zastępczej. Piecza zastępcza zapewnia pracę z rodziną umożliwiającą powrót dziecka do rodziny lub, gdy jest to niemożliwe, dążenie do przysposobienia dziecka, a także zaspokojenie potrzeb emocjonalnych dzieci, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb bytowych, zdrowotnych, edukacyjnych i kulturalno-edukacyjnych.

W celu wymiany informacji i podejmowania działań mających na celu ocenę sytuacji dziecka przebywającego w pieczy zastępczej, zarówno pracownicy socjalni jak i asystenci rodzin, uczestniczyli w okresowych ocenach sytuacji dziecka odbywających się w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie.

W przypadku dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej bądź w rodzinnym domu dziecka oceny dokonuje organizator rodzinnej pieczy zastępczej. Natomiast w przypadku dziecka umieszczonego w placówce opiekuńczo-terapeutycznej i interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym, oceny dokonuje zespół do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka.

Asystenci zobligowani są również do wspierania i pomocy rodzicom biologicznym, których dzieci są umieszczone w pieczy zastępczej na rzecz ich powrotu do środowiska rodzinnego. Efektem pracy rodzin, instytucji i osób prowadzących rodzinne formy pieczy zastępczej jest powrót **11 dzieci** do domów rodzinnych, adopcja 1 dziecka oraz zezwolenie przez Sąd na okres styczości z kandydatami na rodziców adopcyjnych dla 1 dziecka w efekcie czego może nastąpić jego adopcja (w 2022 roku 25 dzieci wróciło do domów rodzinnych), a w 2021 roku 25 dzieci wróciło do domów rodzinnych i 1 dziecko zostało adoptowane).

Tabela nr 63. Cel szczegółowy 3. Podejmowanie działań na rzecz powrotu dziecka do rodziny naturalnej w roku 2023 i 2022.

Lp.	Zadanie	Podmiot realizujący	Wskaźnik/Miernik 2023	Wskaźnik/Miernik 2022
1.	Współpraca z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	Liczba wspólnie sporządzonych planów pracy z rodziną – 7	Liczba wspólnie sporządzonych planów pracy z rodziną – 14

2.	Udział w Zespołach ds. okresowej oceny sytuacji dziecka.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej Centrum Obsługi Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	Liczba spotkań zespołów - 228	Liczba spotkań zespołów - 192
	Interdyscyplinarne działania uwzględniające przyczyny umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej, w tym pomoc socjalna, specjalistyczne poradnictwo, dostęp do mieszkań komunalnych.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej Instytucje i organizacje działające na rzecz rodziny	Liczba dzieci, które powróciły do rodziny – 11 Liczba dzieci adoptowanych – 1 Liczba dzieci przebywających za zgodą Sądu w okresie styczeńności z kandydatami na rodziców adopcyjnych - 1	Liczba dzieci, które powróciły do rodziny – 25* Liczba dzieci adoptowanych – 0

* w tym: 1 dziecko pochodzenia ukraińskiego.

Pracownicy socjalni przeprowadzali rozeznania w zakresie sytuacji rodzin biologicznych w celu zapobiegania pogłębiania się występujących dysfunkcji opiekuńczo-wychowawczych i umieszczeniu dzieci w pieczy zastępczej lub powrotu dzieci przebywających w różnych formach w pieczy zastępczej do rodziny. Z prowadzonych działań wynikało, że z wieloma rodzicami nie jest możliwe podjęcie współpracy. Poniższa tabela przedstawia główne powody takiego stanu.

Tabela nr 64. Powody nie podejmowania współpracy asystenta rodziny z rodzicami biologicznymi dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w roku 2023 i 2022.

Lp.	Wyszczególnienie	2023	2022
1.	Wyjazd rodziców z kraju	10	11
2.	Odmowa rodziców w zakresie współpracy z asystentem rodziny	37	46
3.	Nieudane próby nawiązania kontaktu z rodzicami	41	30
4.	Brak informacji o aktualnym adresie zamieszkania/adres nieznany/nieznane dane rodzica	45	32
5.	Pobyt rodziców w zakładzie karnym	11	10
6.	Zmiana miejsca zamieszkania rodziców	0	15
7.	Dotyczące rodziców: niepełnosprawność intelektualna, zaburzenia psychiczne, uzależnienia od środków psychoaktywnych, alkoholu, przemoc - skutkujące brakiem możliwości współpracy	26	22
8.	Śmierć rodziców biologicznych	13	20
9.	Nieletnie matki umieszczone w placówkach opiekuńczo-wychowawczych	1	1
10.	Pobyt w DPS rodzica dziecka	1	0

Z analizy powyższej tabeli wynika, iż najczęstszym powodem nie podejmowania współpracy asystenta rodziny z rodzicami biologicznymi dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w 2023 r. był brak informacji o aktualnych adresach zamieszkania rodziców biologicznych lub brak danych rodziców biologicznych (w 2022 r. najczęstszym powodem nie podejmowania współpracy asystenta rodziny z rodzicami biologicznymi dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej była odmowa rodziców biologicznych do podjęcia

powyższej współpracy). Podobnie jak w 2022 r. kolejną przyczyną niepodejmowania współpracy przez rodziców biologicznych były nieudane próby nawiązania kontaktu z rodzicami biologicznymi.

Na przestrzeni ostatnich lat obserwuje się wzrost uzależnień od alkoholu, środków psychoaktywnych, przemocy czy zaburzeń psychicznych uniemożliwiających podjęcie współpracy z asystentem rodziny.

W 2023 r. MOPS odmówił 4 rodzinom przydzielenia asystenta rodziny z uwagi na brak możliwości określenia obszarów do pracy z rodziną i wystarczające wsparcie w postaci pracy socjalnej realizowanej przez pracownika socjalnego, brak wskazań do objęcia rodziny wsparciem asystenta rodziny z uwagi na zaostrzoną chorobę psychiczną czy prawomocny wyrok w zakresie zakazu kontaktu z dziećmi biologicznymi (w 2022 żadnej rodzinie nie odmówiono udzielenia wsparcia asystenta rodziny, a w 2021 r. 2 rodzinom, z uwagi na występującą nieadekwatną do sytuacji dzieci motywację rodziców w zakresie korzystania z usług asystenta i braku możliwości określenia obszarów do pracy z rodziną).

W 2023 r. pracownicy socjalni podjęli współpracę z nowymi **37 rodzicami biologicznymi**, których **42 dzieci** umieszczonych było w różnych formach pieczy zastępczej (w 2022 r. podjęli współpracę z nowymi 29 rodzicami biologicznymi posiadającymi 30 dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej; w 2021 r. z 20 nowymi rodzicami biologicznymi, których 25 dzieci umieszczonych było w pieczy zastępczej).

Tabela nr 65. Liczba dzieci w pieczy zastępczej i rodzin, z których dzieci przebywały w pieczy zastępczej w latach 2023-2021.

Wyszczególnienie	2023		2022		2021	
	Dzieci	Rodziny	Dzieci	Rodziny	Dzieci	Rodziny
Liczba dzieci w pieczy zastępczej i rodzin, z których dzieci przebywały w pieczy zastępczej ogółem,	233	179	221	178	220	179
w tym w pieczy:						
instytucjonalnej	51*	38*	50*	41*	65	48
rodzinnej,	182	141	171	137	155	131
w tym w:						
- rodzinach spokrewnionych	106	88	97	85	87	80
- rodzinach zastępczych niezawodowych	31	28	34	30	34	30
- rodzinach zastępczych zawodowych	29	19	25	17	21	15
- rodzinnych domach dziecka	16	6	15	5	13	6

* w tym 1 dziecko z 1 rodziny pochodzenia ukraińskiego.

Z powyższych danych wynika, że liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej w 2023 r. wzrasta w stosunku do roku 2022 r. o 12 dzieci i o 13 dzieci w stosunku do 2021 r. Jednakże widoczna jest utrzymująca się na podobnym poziomie liczba dzieci przebywających w instytucjonalnej pieczy zastępczej na przestrzeni lat 2023-2021 i wzrost liczby dzieci przebywających w rodzinnych formach pieczy zastępczej.

Tabela nr 66. Pobyt dzieci w pieczy zastępczej i odpłatność za pobyt w latach 2023-2021.

Wyszczególnienie	Liczba dzieci w pieczy			Liczba dzieci, za które Miasto ponosi odpłatność			Liczba dzieci, za które Miasto nie ponosi odpłatności		
	2023	2022	2021	2023	2022	2021	2023	2022	2021
OGÓŁEM	233	221	220	207	192	189	26	29	31
w tym:									
- dzieci umieszczone przed 2012 r.	22	23	18	-	-	-	22	23	18
- dzieci umieszczonych interwencyjnie i dzieci powróciły do rodziców biologicznych	1	5	12	-	-	-	1	5	12
- dzieci, na które rodzice zastępczy nie pobierają świadczeń (rezygnacja ze świadczeń)	1	1	1	-	-	-	1	1	1
PIECZA INSTYTUCJONALNA	51*	50	65	45*	41	45	6	9	20
w tym:									
- dzieci umieszczone przed 2012 r.	3	4	8	-	-	-	3	4	8
- kontynuujące naukę po osiągnięciu pełnoletności	1	-	4	-	-	-	-	-	4
- dzieci umieszczone interwencyjnie	1	5*	12	-	-	-	1	5*	12
PIECZA RODZINNA OGÓŁEM	182	171	155	162	152	144	20	20	11
w tym:									
- dzieci umieszczone przed 2012 r.	19	19	-	-	-	-	19	19	11
- kontynuujące naukę po osiągnięciu pełnoletności	7	11	-	-	-	-	7	11	4
- dzieci, na które rodzice zastępczy nie pobierają świadczeń (rezygnacja ze świadczeń)	1	1	1	-	-	-	1	1	1
Rodziny zastępcze spokrewnione	106	97	87	91	82	77	15	15	10
w tym:									
- dzieci umieszczone przed 2012 r.	15	15	-	-	-	-	15	15	9
- kontynuujące naukę po osiągnięciu pełnoletności	7	16	16	7	8	8	-	8	8
- dzieci, na które rodzice zastępczy nie pobierają świadczeń (rezygnacja ze świadczeń)	-	-	1	-	-	-	-	-	1
Rodziny zastępcze niezawodowe	31	34	34	27	30	33	4	4	1
w tym:									
- dzieci umieszczone przed 2012 r.	4	4	-	-	-	-	4	4	1
- kontynuujące naukę po osiągnięciu pełnoletności	1	4	-	1	1	-	-	3	-
Rodziny zastępcze zawodowe	29	25	21	29	25	21	0	0	0
Rodzinne Domy Dziecka ogółem	16	15	13	16	15	13	0	0	0
w tym:									
- kontynuujące naukę po osiągnięciu pełnoletności	-	-	2	-	-	2	-	-	-

* w tym 1 dziecko pochodzenia ukraińskiego.

W 2023 r. jedno dziecko pochodzenia ukraińskiego zostało umieszczone w pieczy instytucjonalnej (w 2022 r. jedno dziecko pochodzenia ukraińskiego zostało umieszczone interwencyjnie w pieczy instytucjonalnej i ostatecznie powróciło pod opiekę matki).

Wysokość środków finansowych na utrzymanie dziecka w placówkach opiekuńczo-wychowawczych, jak i wysokość świadczeń na pokrycie kosztów utrzymania dziecka w pieczy zastępczej rodzinnej reguluje ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Zmianie uległy kwoty świadczeń na utrzymanie dziecka w rodzinach zastępczych w związku z waloryzacją świadczeń pieniężnych od 1 czerwca 2023 r., zgodnie z Obwieszczeniem Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 18.04.2023 r. w sprawie zmieniającej obwieszczenie w sprawie wysokości kwot świadczeń przysługujących rodzinie zastępczej i prowadzącemu rodzinny dom dziecka oraz wysokości pomocy dla osoby usamodzielnianej (M.P. z 2023 r. poz. 422). Ponadto wzrosły średnie koszty utrzymania i wychowania dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych, w których przebywają dzieci z terenu miasta Stargard. W związku z nowelizacją ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nastąpiło rozszerzenie katalogu kosztów jakie ponosi powiat, gdy pochodzące z terenu dziecko jest umieszczone w rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka o koszty objęcia ich opieką koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej.

Wydatki związane z realizacją ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej poniesione na pieczę zastępczą wyniosły **2.077.199,07 zł** ogółem (wzrost w stosunku do roku 2022 o 386.895,84 tj. o 22,89%, a w stosunku do roku 2021 wzrost o 649.122,58 zł tj. o 45,45%), w tym:

- **2.040.076,51 zł** na współfinansowanie pobytu dzieci w pieczy zastępczej (w 2022 r. 1.658.530,91 zł – wzrost o 381.545,60 zł tj. o 23,01% w stosunku do roku 2022; w 2021 r. 1.398.283,13 zł – wzrost o 641.793,38 zł tj. o 45,90% w stosunku do roku 2021)
- **37.122,56 zł** na współfinansowanie pobytu dzieci w zakładach opiekuńczo-leczniczych zgodnie z ustawą z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanej ze środków publicznych (w 2022 r. 31.772,32 zł – wzrost o 5.350,24 zł tj. o 16,84% w stosunku do roku 2022; w 2021 r. 29.793,36 zł – wzrost o 7.329,20 zł tj. o 24,60% w stosunku do roku 2021).

Zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej odpłatność gminy za pobyt dzieci w pieczy zastępczej wynosi:

- w pierwszym roku pobytu – 10%,
- w drugim roku pobytu – 30%,
- w trzecim roku pobytu – 50% kosztów utrzymania dziecka.

Tabela nr 67. Kategorie wydatków poniesionych w związku z umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej w latach 2023-2021.

Kategoria wydatków	Liczba dzieci			Kwota wydatków		
	2023	2022	2021	2023	2022	2021
Współfinansowanie pobytu dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej w tym:	49	41	45	924.415,84	813.396,08	656.452,18
• w pierwszym roku pobytu - 10%,	19	15	13	x	x	x
• w drugim roku pobytu - 30%,	5	7	7	x	x	x
• w trzecim roku pobytu - 50%	25	19	25	x	x	x
Współfinansowanie pobytu dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej w tym:	172	155	144	1.115.660,67	845.134,83	741.830,95
• w pierwszym roku pobytu - 10%,	37	31	12	x	x	x
• w drugim roku pobytu - 30%,	20	13	25	x	x	x
• w trzecim roku pobytu - 50%	114	111	107	x	x	x
Współfinansowanie pobytu dzieci w Zakładzie Opiekuńczo-Lecznicznym	2	2	2	37.122,56	31.772,32	29.793,36
Ogółem	223	191	193	2.077.199,07	1.690.303,23	1.428.076,49

W 2023 r. usamodzielnionych zostało **10 wychowanków**, z tego **4** z rodzinnych form pieczy zastępczej i **6** z instytucjonalnej pieczy zastępczej i 1 dziecko z uwagi na wady wrodzone przebywające w rodzinnej pieczy zastępczej zmarło (w 2022 r. usamodzielnionych zostało 11 wychowanków, z tego 6 z rodzinnych form pieczy zastępczej i 5 z instytucjonalnej pieczy zastępczej, a w roku 2021 usamodzielnionych zostało 11 wychowanków, z tego 5 z rodzinnych form pieczy zastępczej i 6 z instytucjonalnej pieczy zastępczej i 1 dziecko z placówki opiekuńczo-wychowawczej ze względu na sprzężone niepełnosprawności na mocy postanowienia Sądu zostało umieszczone w Domu Pomocy Społecznej).

1.3. Placówki wsparcia dziennego.

Zgodnie z art. 176 pkt 3 lit. c ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań własnych gminy należy prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci.

Na terenie Miasta Stargard w 2023 r. placówki wsparcia dziennego prowadzone były przez Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Zachodniopomorski Oddział Regionalny w Szczecinie oraz Choraławki Zachodniopomorską ZHP Hufiec Stargard. Ogółem ze wsparcia udzielanego przez te placówki skorzystało **178 dzieci** (210 dzieci w 2022 r., 172 dzieci w 2021 r.).

Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Zachodniopomorski Oddział Regionalny w Szczecinie prowadziło na zlecenie Miasta jedną placówkę wsparcia dziennego w formie podwórkowej, znajdującą się przy ul. R. Traugutta 16/1 oraz dwie placówki wsparcia dziennego w formie opiekuńczej, znajdujące się przy ul. 11 Listopada 22 i ul. M. Konopnickiej 1.

Placówki działały we wszystkie dni robocze, co najmniej 4 godziny dziennie, w godzinach dostosowanych do potrzeb uczestników oraz rodziców/opiekunów. Placówki prowadziły zajęcia opiekuńczo-wychowawcze oraz animacyjne. Adresatami zadania były w szczególności dzieci i młodzież z rodzin z problemami alkoholowymi, narkomanią, zagrożonych przemocą i wykluczeniem społecznym, pochodzące z rodzin z problemami uzależnień i przemocy w rodzinie, zagrożone umieszczeniem w pieczy zastępczej. Dzieci uczęszczające do placówek najczęściej charakteryzują takie zachowania jak łamanie norm i zasad, agresja słowna i fizyczna, niepowodzenia szkolne oraz wycofywanie się z kontaktów społecznych, co skutkować może samoizolacją.

Z powyższego wsparcia w roku 2023, korzystało **48 dzieci** z terenu miasta (75 dzieci w 2022 r., 85 dzieci w roku 2021).

Liczba dzieci uczęszczających do poszczególnych placówek w okresie od stycznia do grudnia 2023 r.:

- ul. Traugutta **18 dzieci**: 6 dziewcząt i 12 chłopców (po 30 dzieci w 2022 r. i 2021 r.),
- ul. 11 Listopada **15 dzieci**: 11 dziewcząt i 4 chłopców (30 dzieci w 2022 r., 25 dzieci w 2021 r.),
- ul. Konopnickiej **15 dzieci**: 7 dziewcząt i 8 chłopców (15 dzieci w 2022 r., 30 dzieci w 2021 r.).

W ramach pracy powyższych placówek wsparcia dziennego podejmowane były działania mające na celu monitorowanie efektów edukacyjnych dzieci, wyrównywanie braków i nadrobienie zaległości dydaktycznych u dzieci. Dzieci chętnie korzystały z organizowanych zajęć kulinarnych, plastycznych, technicznych, profilaktycznych, rajdów pieszych, cyklu warsztatów z udzielania pierwszej pomocy, gier oraz zabaw ruchowych na świeżym powietrzu pobudzających pasję i zainteresowania. Organizowano szereg wycieczek w mieście do takich miejsc jak: Muzeum Archeologiczno – Historycznego, w którym prowadzono zajęcia z gliną, Basteja, której dzieci zapoznały się z historią miasta, Stargardzkie Centrum Nauki FILARY, w którym dzieci miały możliwość wykonywania zdjęć 3D, jak również do pizzerii, w której dzieci uczyły się samodzielnego przygotowywania pizzy.

Chorągiew Zachodniopomorska ZHP Hufiec Stargard prowadziła jedną placówkę wsparcia dziennego w formie podwórkowej na zlecenie Miasta, ponadto osiem placówek wsparcia dziennego, korzystających z pomieszczeń przy Rynku Staromiejskim 1 oraz z pomieszczeń przy Mieszka I 1. Adresatami zadania były w szczególności dzieci i młodzież z rodzin z problemami alkoholowymi, narkomanią, zagrożonych przemocą i wykluczeniem społecznym, pochodzące z rodzin z problemami uzależnień i przemocy w rodzinie.

Liczba dzieci uczęszczających do placówki w okresie od stycznia do grudnia 2023 r. wynosiła **130 dzieci** (135 dzieci w 2022 r., 87 dzieci w roku 2021).

Zajęcia w świetlicy socjoterapeutycznej „TRZEPAK” prowadzone były poprzez zabawy edukacyjne i terapeutyczne. Dzieci poznawały swoje słabe i mocne strony, doskonaliły umiejętność komunikowania się między sobą gestem i mimiką. Ponadto podczas zajęć wspierano rozwój społeczno-emocjonalny dzieci, wskazywano na zasady zdrowego stylu życia oraz niwelowano zachowania niepożądane.

Placówki zapewniały uczestnikom opiekę i wychowanie, pomoc w nauce, edukację w zakresie profilaktyki uzależnień dla dzieci i młodzieży oraz ich rodzin, organizację czasu wolnego, zabawę, zajęcia sportowe oraz umożliwiały rozwój zainteresowań poprzez prowadzenie zajęć plastyczno-technicznych, artystycznych, kulinarnych oraz ruchowych. Prowadzone były również zajęcia animacyjne, socjoterapeutyczne, zajęcia z udzielania pierwszej pomocy oraz edukacji w zakresie profilaktyki uzależnień dla dzieci, młodzieży oraz ich rodzin.

Dzięki uczestnictwu w powyższych zajęciach dzieci odkrywały swoje mocne i słabe strony, rozwijały umiejętności dostrzegania perspektywy drugiego człowieka, przyczyniły się do budowania adekwatnego obrazu własnej osoby. Wzmacniały poczucie własnej wartości, bezpieczeństwa, zaufania i akceptacji. Proponowane aktywności służyły rozpoznawaniu i nazywaniu własnych i cudzych stanów emocjonalnych. Uczyły przyjmowania perspektywy drugiej osoby, kontrolowania emocji oraz konstruktywnego ich rozładowywania. Pozwalały ćwiczyć i poznawać nowe strategie radzenia sobie w sytuacjach stresogennych, takich jak konflikty, porażki. Dzieci brały udział w wielu charytatywnych inicjatywach, tj. Szlachetna Paczka czy zbiórki żywności dla schroniska. Upamiętniano ważne wydarzenia z historii Polski poprzez obchody Święta Niepodległości.

IX. POMOC MATERIALNA O CHARAKTERZE SOCJALNYM DLA UCZNIÓW.

Na podstawie uchwały nr XXIX/345/2013 r. Rady Miejskiej w Stargardzie Szczecińskim z dnia 28 maja 2013 r. w sprawie przyjęcia „Regulaminu udzielania pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów zamieszkałych na terenie Gminy-Miasto Stargard Szczeciński” z późniejszymi zmianami Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje zadanie w zakresie przyjmowania wniosków i wydawania decyzji w sprawie stypendiów i zasiłków szkolnych.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami wnioski w sprawie stypendiów szkolnych dla uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych przyjmowane były od dnia 1 września 2023 r. do dnia 15 września 2023 r. oraz dla uczniów kolegiów do dnia 15 października 2023 r. W szczególnych przypadkach wnioski są przyjmowane po upływie ustawowych terminów.

Stypendium szkolne przysługuje uczniowi, w którego rodzinie dochód na osobę nie przekracza kryterium dochodowego uprawniającego do świadczeń z pomocy społecznej, tj. 600 zł (528 zł - kryterium obowiązujące w roku 2021). Wysokość stypendium szkolnego nie mogła być niższa miesięcznie niż 80 % i nie wyższa niż 200% kwoty zasiłku rodzinnego, o której mowa w art. 6 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych tj. 248,00 zł (124 zł x 200%).

Stypendium szkolne wynosi odpowiednio:

- 165% kwoty zasiłku rodzinnego, tj. **204,60 zł**, jeżeli dochód nie przekracza 50% kryterium dochodowego,

- 150% kwoty zasiłku rodzinnego, tj. **186,00 zł**, jeżeli dochód przekracza 50% i nie przekraczał 70 % kryterium dochodowego,
- 135% kwoty zasiłku rodzinnego, tj. **167,40 zł**, jeżeli dochód przekracza 70% kryterium dochodowego.

Dodatkowo za każdą okoliczność: bezrobocie, niepełnosprawność, ciężką lub długotrwałą chorobę, wielodzietność, brak umiejętności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, alkoholizm, rodzina niepełna lub zdarzenie losowe doliczane jest po 5% kwoty zasiłku rodzinnego - **6,20 zł** (124 zł x 5%).

Tabela nr 68. Stypendia szkolne dla uczniów w latach 2023-2021.

Wyszczególnienie	2023	2022	2021
Liczba uczniów otrzymujących stypendia w okresie styczeń-czerwiec	80	109	123
w tym ze szkół:			
- podstawowych	52	81	87
- ponadpodstawowych	28	28	36
Liczba uczniów otrzymujących stypendia w okresie wrzesień – grudzień	63	80	105
w tym ze szkół:			
- podstawowych	44	52	75
- ponadpodstawowych	19	28	30
Liczba uczniów uprawnionych do pobierania stypendium na dzień 31 grudnia	63	74	95
Rzeczywista liczba uczniów otrzymujących stypendia	119	148	169
Liczba wydanych w sprawie stypendium decyzji administracyjnych	48	60	64
w tym:			
- przyznających	35	52	54
- odmownych	8	5	5
- wstrzymujących	2	3	5
Wydatki ogółem (w zł)	77.442,94	94.511,86	99.042,57
w tym:			
- z dotacji z budżetu państwa	61.954,35	75.609,49	79.234,06
- ze środków własnych	15.488,59	18.902,37	19.808,51

Na dzień 31 grudnia 2023 r. liczba uprawnionych do pobierania stypendium w roku szkolnym 2023/2024 nie **zmniejszyła się** (w roku 2022 zmniejszyła się z powodu utraty uprawnień do 74 uczniów – o 6 osób, a w roku 2021 do 95 uczniów - o 10 osób).

W roku 2023 w stosunku do lat ubiegłych znacząco zmniejszyła się rzeczywista liczba uczniów otrzymujących stypendia szkolne – o 29 uczniów tj. o 19,59% w stosunku do roku 2022 i o 50 uczniów tj. o 29,59% w porównaniu do roku 2021. Spowodowane jest to w szczególności niskim kryterium dochodowym (pomimo jego wzrostu o 72,00 zł w 2022 r.).

Na dofinansowanie świadczeń pomocy materialnej o charakterze socjalnym gmina na podstawie art. 70 ustawy z dnia 27 października 2017 r. o finansowaniu zadań oświatowych (t.j. Dz. U. z 2023 poz. 1400 z późn. zm.) oraz rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 marca 2019 r. w sprawie terminów przekazywania gminom dotacji celowej na dofinansowanie świadczeń pomocy materialnej o charakterze socjalnym oraz sposobu ustalania wysokości tej dotacji (Dz. U z 2019 r. poz. 554) otrzymuje dotację celową z budżetu Państwa, przy czym wkład własny gminy stanowi 20% kosztów realizacji zadania.

W związku ze zmniejszeniem liczby uczniów uprawnionych do otrzymania stypendium wydatki na stypendia **zmniejszyły się** w stosunku do roku 2022 o **17.068,92 zł, tj. o 18,06%**, a w stosunku do roku 2021 o 21.599,63 zł, tj. o 21,81%.

Na podstawie art. 53 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego Państwa – obywatelowi Ukrainy przebywającemu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, którego pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny na podstawie art. 2 ust. 1, mogą być przyznawane świadczenia pomocy materialnej o charakterze socjalnym na zasadach określonych w rozdziale 8a ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty.

Stypendia i zasiłki szkolne dla uczniów z Ukrainy były w 2023 r. finansowane w całości z Funduszu Pomocy Ukrainie.

Tabela nr 69. Stypendia szkolne dla uczniów z Ukrainy w roku 2023 i 2022.

Wyszczególnienie	2023	2022
Liczba uczniów otrzymujących stypendia w okresie styczeń-czerwiec w tym ze szkół:	7	0
- podstawowych	6	0
- ponadpodstawowych	1	0
Liczba uczniów otrzymujących stypendia w okresie wrzesień–grudzień w tym ze szkół:	7	7
- podstawowych	5	6
- ponadpodstawowych	2	1
Liczba wydanych w sprawie stypendium decyzji administracyjnych w tym:	3	6
- przyznających	3	4
- odmownych	0	2
Wydatki z Funduszu Pomocy Ukrainie (w zł)	3.819,33	1.736,00

Zasiłek szkolny może być przyznany uczniowi znajdującemu się przejściowo w trudnej sytuacji materialnej z powodu zdarzenia losowego (np. śmierci rodzica, klęski żywiołowej, pożaru lub wypadku).

W 2023 r. nie przyznano żadnego zasiłku szkolnego. W 2022 r. wydano jedną decyzję odmowną z powodu braku spełnienia przesłanek. W 2021 r. również nie przyznano żadnego zasiłku szkolnego.

X. ŚWIADCZENIA RODZINNE I ALIMENTACYJNE.

1. Świadczenia rodzinne.

Ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 390 z późn. zm.) określa warunki nabywania prawa oraz zasady ustalania, przyznawania i wypłacania świadczeń rodzinnych.

W związku z konfliktem zbrojnym na terytorium Ukrainy uciekającym obywatelom Ukrainy przysługują m.in. świadczenia rodzinne - pod warunkiem, że obywatel Ukrainy zamieszkuje z dzieckiem w Polsce (art. 26 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz.U. poz. 583z późn. zm.) Świadczenia przyznawane są na zasadach określonych w ustawach regulujących te świadczenia, z tym, że nie trzeba mieć karty pobytu z adnotacją „dostęp do rynku pracy”. Świadczenia lub dofinansowania przysługują także opiekunowi tymczasowemu dziecka. W takiej sytuacji wniosek o świadczenie składa właśnie opiekun

tymczasowy i przy ustaleniu dochodu uwzględnia się tylko dochód dziecka. Świadczenia są ustalane począwszy od miesiąca, w którym wpłynął wniosek, ale nie wcześniej niż od miesiąca, w którym dane cudzoziemca zostały umieszczone w rejestrze obywateli Ukrainy, którzy przybyli na terytorium Polski bezpośrednio z terytorium Ukrainy w związku z działaniami wojennymi prowadzonymi w tym kraju.

Świadczenia rodzinne obejmują:

- zasiłek rodzinny wraz z dodatkami do zasiłku rodzinnego z tytułu: urodzenia dziecka, opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego, samotnego wychowywania dziecka, wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej, kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego, rozpoczęcia roku szkolnego, podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania (na dojazd do szkoły lub zamieszkanie w miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły),
- świadczenia opiekuńcze: zasiłek pielęgnacyjny, świadczenie pielęgnacyjne oraz specjalny zasiłek opiekuńczy,
- jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia się dziecka,
- świadczenie rodzicielskie.

Zasiłek rodzinny w okresie od 01.01.2023 r. do 31.12.2023 r. przysługiwał, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę albo dochód osoby uczącej się nie przekraczał kwoty **674 zł** na osobę w rodzinie lub odpowiednio **764 zł** gdy członkiem rodziny było dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub umiarkowanym albo znacznym stopniem niepełnosprawności (takie same kryteria dochodowe w latach 2022-2021).

Zasiłek rodzinny przysługuje do ukończenia przez dziecko 18. roku życia lub nauki w szkole, jednak nie dłużej niż do ukończenia 21. roku życia albo 24. roku życia, jeżeli kontynuuje naukę w szkole lub w szkole wyższej i legitymuje się orzeczeniem o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności. Dodatki do zasiłku rodzinnego przysługują, gdy przysługuje prawo do zasiłku rodzinnego. Świadczenia rodzinne przyznawane są na okres od 1 listopada do 31 października następnego roku.

W 2023 r. ze świadczeń rodzinnych korzystało **2.854** rodzin, w tym **69** rodzin obywateli Ukrainy, łącznie z rodzinami otrzymującymi zasiłek dla opiekuna (**11**). Zauważalny jest spadek liczby rodzin pobierających świadczenia rodzinne:

- w 2022 r. – 3.110 rodzin (mniej 256 rodzin, tj. o 8,23% w stosunku do roku 2022), w tym 130 rodzin obywateli Ukrainy, łącznie z rodzinami otrzymującymi zasiłek dla opiekuna (18),
- w 2021 r. – 3.243 rodzin (mniej o 389 rodziny, tj. o 12 % w stosunku do roku 2021).

Zasiłek rodzinny wraz z dodatkami wypłacany był dla **692 rodzin**. Nastąpił spadek liczby rodzin pobierających zasiłki rodzinne:

- w 2022 r. – 941 rodzin (mniej o 249 rodziny, tj. o 26,46% w stosunku do roku 2022),
- w 2021 r. – 1.007 rodzin (mniej o 315 rodziny, tj. o 31,28 % w stosunku do roku 2021).

Spadek liczby osób pobierających świadczenia rodzinne, w tym zasiłki rodzinne, wynika m.in. ze wzrostu przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia oraz spadku liczby urodzeń.

Tabela nr 70. Kwoty zasiłków rodzinnych w 2023 r. (obowiązujące od 01.11.2018 r.).

ZASIŁEK RODZINNY		
Okres obowiązywania	Wyszczególnienie	Kwota
od 01.01.2023 r. do 31.12.2023 r.	na dziecko do ukończenia 5. roku życia	95 zł
	na dziecko powyżej 5. roku życia do ukończenia 18. roku życia	124 zł
	na dziecko powyżej 18. roku życia do ukończenia 24. roku życia	135 zł

Tabela nr 71. Ilość dzieci uprawnionych do zasiłku rodzinnego w latach 2023-2021.

Wyszczególnienie	2023	2022	2021
Ogółem ilość dzieci, z tego:	1544	2023	2182
• do 5. roku życia	380	525	626
• od 5. do 18. roku życia	1082	1358	1412
• od 18. do 24. roku życia	82	140	144

W 2023 r. nastąpił **spadek** liczby dzieci uprawnionych do zasiłku rodzinnego:

- o 23,68% (o 479 dzieci) w stosunku do roku 2022,
- o 29,24% (o 638 dzieci) w stosunku do roku 2021

Spadek ilości dzieci uprawnionych do zasiłku rodzinnego, wynika m.in. ze wzrostu przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia i spadku liczby urodzeń.

Tabela nr 72. Kwoty dodatków do zasiłku rodzinnego i wysokość pozostałych świadczeń rodzinnych w 2023 r.

1.Dodatki do zasiłku rodzinnego z tytułu :	Kwota	Okres pobierania
urodzenia dziecka	1.000 zł	jednorazowo
opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	400 zł	miesięcznie
samotnego wychowywania dziecka	193 zł	- na dziecko, nie więcej niż 386 zł na wszystkie dzieci
	273 zł	- na dziecko niepełnosprawne, nie więcej niż 546 zł na wszystkie dzieci
wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	95 zł	na trzecie i następne dziecko
kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	100 zł	- miesięcznie na dziecko do 5 lat
	110 zł	- miesięcznie na dziecko od 5 do 24 lat
rozpoczęcia roku szkolnego	100 zł	jednorazowo (wypłacany w miesiącu wrześniu)
podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania:		
- zamieszkanie	113 zł	miesięcznie; pobierany przez 10 miesięcy (wrzesień-czerwiec)
- dojazd	69 zł	
2.Zasiłek pielęgnacyjny	215,84 zł	miesięcznie
3.Świadczenie pielęgnacyjne	2.458 zł*	miesięcznie
4.Specjalny zasiłek opiekuńczy	620 zł	miesięcznie
5.Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	1.000 zł	jednorazowo
6. Świadczenie rodzicielskie	1.000 zł	miesięcznie

* 2.119 zł – wysokość świadczenia pielęgnacyjnego w roku 2022. Pozostałe kwoty bez zmian.

Zasiłek pielęgnacyjny przyznaje się w celu częściowego pokrycia wydatków wynikających z konieczności zapewnienia osobie niepełnosprawnej opieki i pomocy innej osoby w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji.

Zasiłek pielęgnacyjny przysługuje: niepełnosprawnemu dziecku, osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16. roku życia, jeżeli legitymuje się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, jeżeli niepełnosprawność powstała w wieku do ukończenia 21. roku życia.

Zasiłek pielęgnacyjny w roku 2023, podobnie jak w roku 2022 i 2021, przysługiwał w wysokości **215,84 zł** miesięcznie i nie był zależny od kryterium dochodowego. Prawo do zasiłku pielęgnacyjnego przysługuje na czas nieokreślony, chyba że orzeczenie zostało

wydane na czas określony; wówczas przysługuje do ostatniego dnia miesiąca, w którym upływa termin ważności orzeczenia.

Zasiłek pielęgnacyjny nie przysługuje osobie uprawnionej do dodatku pielęgnacyjnego, jak również osobie umieszczonej w instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie.

W roku 2023 zasiłki pielęgnacyjne wypłacane były dla **2064** osób. Nastąpił **wzrost** liczby osób pobierających zasiłki pielęgnacyjne w stosunku do lat ubiegłych:

- w roku 2022 – 2.011 osób (więcej o 53 osoby, tj. o 2,64% w stosunku do roku 2022),
- w roku 2021 – 2.061 osób (więcej o 3 osoby, tj. o 0,15% w stosunku do roku 2021).

Świadczenie pielęgnacyjne z tytułu rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej przysługuje: matce albo ojcu, opiekunowi faktycznemu dziecka, innym osobom, na których zgodnie z przepisami ustawy Kodeks rodzinny i opiekuńczy ciąży obowiązek alimentacyjny, jeżeli nie podejmują lub rezygnują z podjęcia pracy zarobkowej w celu sprawowania opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji, albo osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności. Świadczenie pielęgnacyjne przysługuje również osobie innej niż spokrewniona w pierwszym stopniu, na której ciąży obowiązek alimentacyjny, w przypadku, gdy łącznie spełnione są następujące warunki :

- a) rodzice osoby wymagającej opieki nie żyją, zostali pozbawieni praw rodzicielskich, są małoletnimi lub legitymują się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności,
- b) nie ma innych osób spokrewnionych w pierwszym stopniu, są małoletnie lub legitymują się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności,
- c) nie ma osób wymienionych wyżej lub legitymują się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności.

Świadczenie pielęgnacyjne nie jest zależne od kryterium dochodowego.

W roku 2023 świadczenie pielęgnacyjne przysługiwało w wysokości **2.458 zł** miesięcznie (w roku 2022 świadczenie pielęgnacyjne w wysokości 2119 zł miesięcznie, 1.971 zł miesięcznie w 2021 r.).

W roku 2023 świadczenie pielęgnacyjne wypłacane było dla **462** osób uprawnionych. Nastąpił **wzrost** liczby osób uprawnionych w stosunku do poprzednich lat:

- w roku 2022 - 444 osób (więcej o 18 osób, tj. o 4,05% w stosunku do roku 2022),
- w roku 2021 - 399 osób (więcej o 63 osoby, tj. o 15,79% w stosunku do roku 2021).

Wzrost osób uprawnionych do świadczeń pielęgnacyjnych spowodowany jest tym, że Samorządowe Kolegium Odwoławcze w Szczecinie przyjmując utrwaloną linię orzecznictwa sądowego w sprawie Wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 21 października 2014 r. uznającego zapis w zakresie daty powstania niepełnosprawności osoby, nad którą sprawowana jest opieka, za niezgodny z Konstytucją, uchyla decyzje odmawiające przyznania prawa do świadczenia pielęgnacyjnego organu I instancji i przyznaje prawo do tego świadczenia. Poprawienie stanu prawnego w tym zakresie należy wyłącznie do ustawodawcy, a organ realizujący ustawę o świadczeniach rodzinnych zgodnie z art. 6 Kodeksu postępowania administracyjnego, zobowiązany jest do dosłownego realizowania art. 17 ust. 1b ustawy o świadczeniach rodzinnych jako nadal obowiązującego i aktualnego przepisu prawa. Ponadto Trybunał Konstytucyjny w wyroku z 26 czerwca 2019 r. uznał, że art. 17 ust. 5 pkt 1 lit. a ustawy z 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych - w zakresie, w jakim stanowi, że świadczenie pielęgnacyjne nie przysługuje, jeżeli osoba sprawująca opiekę ma ustalone prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy –

jest niezgodny z art. 71 ust. 1 zdanie drugie w związku z art. 32 ust. 1 Konstytucji. Przepis ten utracił moc 9 stycznia 2020 r.

Specjalny zasiłek opiekuńczy przysługuje osobom, na których zgodnie z Kodeksem rodzinnym i opiekuńczym ciąży obowiązek alimentacyjny, a także małżonkom, jeżeli: nie podejmują zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej lub rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu sprawowania stałej opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji. Specjalny zasiłek opiekuńczy przysługuje, jeżeli dochód rodziny osoby sprawującej opiekę oraz rodziny osoby wymagającej opieki nie przekracza kwoty **764 zł** na osobę. Specjalny zasiłek opiekuńczy przysługuje w wysokości **620 zł** miesięcznie (tak samo w roku 2022 i 2021).

W roku 2023 specjalny zasiłek opiekuńczy pobierało **13** uprawnionych osób. **Zmalała** liczba osób uprawnionych w stosunku do poprzednich lat:

- w roku 2022 – 24 osoby (mniej o 11 osób, tj. o 45,83 % w stosunku do roku 2022),
- w roku 2021 – 43 osoby (mniej o 30 osób, tj. o 69,77 % w stosunku do roku 2021).

Przyczyną spadku osób uprawnionych do specjalnego zasiłku opiekuńczego jest fakt występowania przez opiekunów osób niepełnosprawnych z wnioskiem o ustalenie uprawnień do świadczenia pielęgnacyjnego, które jest ustalane przez organ II Instancji w drodze indywidualnego orzecznictwa Samorządowego Kolegium Odwoławczego.

Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka

Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka przysługiwała w 2023 r. matce, ojcu, opiekunowi prawnemu lub opiekunowi faktycznemu dziecka, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie przekraczał kwoty 1.922 zł. Wniosek o wypłatę zapomogi składa się w terminie 12 miesięcy od dnia narodzin dziecka. Jednorazowa zapomoga przysługiwała, jeżeli kobieta pozostawała pod opieką medyczną nie później niż od 10. tygodnia ciąży i co najmniej jeden raz w każdym trymestrze ciąży. Pozostawanie pod opieką medyczną potwierdza się zaświadczeniem lekarskim lub zaświadczeniem wystawionym przez położną. Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka przysługiwała w wysokości **1.000 zł** (tak samo w roku 2022 i 2021).

W roku 2023 jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka wypłacona była dla **169 rodzin/173 dzieci**. W tym przypadku również nastąpił spadek liczby rodzin uprawnionych i dzieci, na które była wypłacona zapomoga w stosunku do lat poprzednich, co przedstawia poniższa tabela.

Tabela nr 73. Liczba rodzin uprawnionych do jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka w latach 2023-2021.

Wyszczególnienie	2023	2022	Spadek w stosunku do roku 2022	% spadku do roku 2022	2021	Spadek w stosunku do roku 2021	% spadku do roku 2021
Liczba rodzin uprawnionych	169	216	47	21,76	288	119	41,32
Liczba dzieci	173	219	46	21,00	291	118	40,55

Przyczyny spadku można upatrywać w związku z malejącą liczbą urodzeń oraz wzrostem przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia.

Świadczenie rodzicielskie

Wysokość świadczenia rodzicielskiego wynosi **1.000 zł** miesięcznie. Świadczenie rodzicielskie przysługuje osobom sprawującym opiekę nad dzieckiem, które z powodu swojej sytuacji zawodowej nie mogą skorzystać z zasiłku macierzyńskiego lub uposażenia macierzyńskiego. Ze wsparcia tego mogą skorzystać na przykład osoby bezrobotne, studenci czy pracujący na umowę o dzieło. Przysługuje ono matce albo ojcu dziecka; opiekunowi faktycznemu dziecka (tj. osobie faktycznie opiekującej się dzieckiem, jeżeli wystąpiła z wnioskiem do sądu rodzinnego o przysposobienie dziecka) w przypadku objęcia opieką dziecka w wieku do ukończenia 14. roku życia; rodzinie zastępczej, z wyjątkiem rodziny zastępczej zawodowej, w przypadku objęcia opieką dziecka w wieku do ukończenia 7. roku życia, a w przypadku dziecka, wobec którego podjęto decyzję o odroczeniu obowiązku szkolnego - do ukończenia 10. roku życia; osobie, która przysposobiła dziecko, w przypadku objęcia opieką dziecka w wieku do ukończenia 14 roku życia.

Świadczenie rodzicielskie przysługuje ojcu dziecka w przypadku: skrócenia okresu pobierania świadczenia rodzicielskiego na wniosek matki dziecka po wykorzystaniu przez nią tego świadczenia za okres co najmniej 14 tygodni od dnia urodzenia dziecka; śmierci matki dziecka; porzucenia dziecka przez matkę.

Świadczenie rodzicielskie przysługuje przez okres: 52 tygodni - w przypadku urodzenia jednego dziecka przy jednym porodzie, przysposobienia jednego dziecka lub objęcia opieką jednego dziecka; 65 tygodni - w przypadku urodzenia dwojga dzieci przy jednym porodzie, przysposobienia dwojga dzieci lub objęcia opieką dwojga dzieci; 67 tygodni - w przypadku urodzenia trojga dzieci przy jednym porodzie, przysposobienia trojga dzieci lub objęcia opieką trojga dzieci; 69 tygodni - w przypadku urodzenia czworga dzieci przy jednym porodzie, przysposobienia czworga dzieci lub objęcia opieką czworga dzieci; 71 tygodni - w przypadku urodzenia pięciorga i więcej dzieci przy jednym porodzie, przysposobienia pięciorga i więcej dzieci lub objęcia opieką pięciorga i więcej dzieci.

W roku 2023 świadczenie rodzicielskie otrzymywały 190 rodziny (w roku 2022 - 227 rodzin w roku 2021 - 243 rodziny). Z powyższego wynika, że nastąpił spadek liczby rodzin korzystających ze świadczenia w stosunku do lat 2022-2021.

Wydatki na składki na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne

Składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe oraz zdrowotne przyznane są osobom, którym decyzją przyznano prawo do świadczenia pielęgnacyjnego, specjalnego zasiłku opiekuńczego lub zasiłku dla opiekuna. Składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe nie są opłacane za osoby, które w dniu złożenia wniosku o przyznanie prawa do świadczenia pielęgnacyjnego, specjalnego zasiłku opiekuńczego lub zasiłku dla opiekuna posiadają okres ubezpieczenia niezbędny do nabycia uprawnień emerytalnych odpowiednio 20 lat dla kobiety i 25 lat dla mężczyzny. Składka zdrowotna nie przysługiwała, jeśli osoba objęta była ubezpieczeniem z innego tytułu, np. z tytułu pracy zarobkowej małżonka.

Tabela nr 74. Składki na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne w latach 2023-2021.

Składki	2023 (w zł)	2022 (w zł)	Różnica w stosunku do roku 2022 (w zł)	% różnicy do roku 2022	2021 (w zł)	Różnica w stosunku do roku 2021 (w zł)	% różnicy do roku 2021
Składki na ubezpieczenia społeczne	2.063.105	1.859.958	203.147	10,92	1.569.475	493.630	31,45
- w tym składki KRUS	1.611	2.508	-897	-35,76%	1.200	411	34,25
Składki na ubezpieczenia zdrowotne	516.240	429.737	86.503	20,13	357.708	158.532	44,32

Za osobę pobierającą świadczenie pielęgnacyjne opłacana jest składka na ubezpieczenie emerytalne i rentowe oraz ubezpieczenie zdrowotne, a ich wysokość uzależniona jest od podstawy pobieranego świadczenia, w związku z tym utrzymuje się tendencja zwykła ze względu na coroczną waloryzację świadczenia oraz ilość wypłacanych świadczeń.

Wydatki na zasiłki rodzinne i pozostałe świadczenia

Poniższa tabela przedstawia wydatki poniesione w latach 2023-2021 na świadczenia rodzinne wraz z dodatkami, zasiłki i świadczenia pielęgnacyjne, specjalne zasiłki opiekuńcze, jednorazowe zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka, świadczenia rodzicielskie, składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe oraz na ubezpieczenia zdrowotne.

Tabela nr 75. Wydatki na zasiłki rodzinne wraz z dodatkami i pozostałe świadczenia w latach 2023-2021.

Wyszczególnienie	2023		2022		2021	
	Kwota (w zł)	Liczba świadczeń	Kwota (w zł)	Liczba świadczeń	Kwota (w zł)	Liczba świadczeń
Zasiłki rodzinne	1.574.769	13.345	1.942.260	16.553	2.334.072	19.957
Dodatki do zasiłków rodzinnych ogółem, w tym z tytułu:	844.518	6.449	1.023.031	7.604	1.175.774	8.559
- urodzenia dziecka	43.000	43	58.000	58	80.000	80
- opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	54.115	137	106.581	272	121.971	311
- samotnego wychowywania dziecka	243.684	1.190	268.299	1.323	307.520	1.526
- kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	145.980	1.346	171.790	1.595	179.120	1.664
- rozpoczęcia roku szkolnego	76.810	772	90.900	909	114.800	1.148
- podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	8.686	94	11.586	122	15.477	72
- wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	272.243	2.867	315.875	3.325	356.886	3.758

Zasiłki rodzinne i dodatki do zasiłku wypłacane w ramach „złotówka za złotówkę” *	88.750	1.592	87.007	1.849	96.564	2.398
OGÓŁEM zasiłki rodzinne wraz z dodatkami	2.508.037	21.386	3.052.298	26.006	3.606.410	30.914
Zasiłki pielęgnacyjne	4.783.013	22.160	4.820.356	22.333	4.825.347	22.357
Świadczenia pielęgnacyjne	12.136.613	4.986	10.297.695	4.906	8.399.431	4.327
Specjalne zasiłki opiekuńcze	71.300	115	139.280	225	216.183	350
Jednorazowe zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka	165.000	165	213.000	213	291.000	291
Świadczenia rodzicielskie	1.081.004	1.165	1.244.155	1.371	1.473.017	1.622
Składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe	2.060.591	3.154	1.843.237	3348	1.569.475	3.283
Składki na ubezpieczenie zdrowotne	513.114	2.413	423.599	2.373	357.708	2.361
RAZEM	20.810.635	34.158	18.981.322	34.769	17.132.161	34.591
OGÓŁEM świadczenia	23.318.672	55.544	22.033.620	60.775	20.738.571	65.505

* Gdy dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie przekracza kwotę 674 zł lub 764 zł w przypadku rodzin gdzie wychowywane jest dziecko niepełnosprawne, pomnożoną przez liczbę członków danej rodziny o kwotę nie wyższą niż łączna kwota zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami przysługujących danej rodzinie w okresie zasiłkowym, na który jest ustalane prawo do tych świadczeń, zasiłek rodzinny wraz z dodatkami przysługuje w kwocie ustalonej w wysokości różnicy między łączną kwotą zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami, a kwotą, o którą został przekroczony dochód rodziny.

Z analizy powyższych tabel wynika, że w stosunku do 2022 r. nastąpił **wzrost wypłaconych kwot świadczeń o 1.285.052,00 zł, tj. o 5,83 %** (w stosunku do 2021 r. o 2.580.101,00 zł tj. o 12,44%) **przy jednoczesnym spadku ilości wypłaconych świadczeń o 5.231 tj. o 8,60%** (w stosunku do 2021 r. o 9.961 tj. o 15,21%).

Kwota wzrostu wypłacanych świadczeń wynika w szczególności ze zwiększenia w stosunku do poprzednich lat zarówno ilości jak i kwoty wypłacanego świadczenia pielęgnacyjnego. Wypłacona **wyższa o 1.838.918,00 zł tj. o 17,86%** w stosunku do roku 2022 (w stosunku do 2021 r. o 3.737.182,00 zł tj. o 44,49%) kwota świadczenia pielęgnacyjnego wynika ze wzrostu kwoty świadczenia pielęgnacyjnego do 2458 zł w roku 2023 (z 2.119 zł w roku 2022 i z 1.971 zł w roku 2021).

Łączna wartość wydatków na świadczenia rodzinne w 2023 r. (łącznie z zasiłkami dla opiekuna oraz świadczeniem „Za życiem”) wynosi **20.708.982,47 zł** - po uwzględnieniu zwrotów bieżących nienależnie pobranych świadczeń w wysokości **119.006,17 zł** (w 2022 r. 19.795.912,36 zł - po uwzględnieniu zwrotów bieżących nienależnie pobranych świadczeń w wysokości 81.409,28 zł, a w 2021 r. 18.893.254,61 zł - po uwzględnieniu zwrotów bieżących nienależnie pobranych świadczeń w wysokości 110.756,09 zł).

Tabela nr 76. Wydatki na świadczenia rodzinne oraz liczba świadczeń, do których prawo przysługuje na podstawie art. 26 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 2 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (w latach 2023-20

L.p.	Wyszczególnienie	2023		2022		2023		2022	
		Kwota (w zł)	w tym dla opiekuna tymczasowego	Kwota (w zł)	w tym dla opiekuna tymczasowego	Liczba świadczeń	w tym dla opiekuna tymczasowego	Liczba świadczeń	w tym dla opiekuna tymczasowego
1.	Zasilek rodzinny	84.627	5.704	120.054	4.712	759	46	1.033	38
2.	Dodatki do zasiłku rodzinnego ogółem, z tego z tytułu:	31.245	0	28.505	200	268	0	200	2
2.1.	urodzenia dziecka	0	0	6.000	0	0	0	6	0
2.2.	opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	0	0	0	0	0	0	0	0
2.3.	samotnego wychowywania dziecka	11.575	0	6.849	0	55	0	33	0
2.4.	kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego, z tego w wieku:	4.774	0	1.640	0	47	0	16	0
2.5.	rozpoczęcia roku szkolnego	800	0	4.100	200	8	0	41	2
2.6.	podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	678	0	226	0	6	0	2	0
2.7.	wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	13.418	0	9.690	0	152	0	102	0
3.	Zasilek rodzinny i dodatki do zasiłku rodzinnego (wiersz 1 + wiersz 2)	115.872	5.704	148.559	4.912	1.027	46	1.233	40
4.	Zasilek pielęgnacyjny	21.800	0	5.827	0	101	0	27	0
5.	Świadczenie pielęgnacyjne	109.509	0	29.101	0	47	0	14	0
6.	Specjalny zasiłek opiekuńczy	0	0	0	0	0	0	0	0
7.	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	8.000	0	6.000	0	8	0	6	0
8.	Świadczenie rodzicielskie	139.416	X	41.708	X	154	X	43	X
9.	Składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe opłacane za osoby pobierające świadczenia opiekuńcze	17.806	0	8.009	0	27	0	14	0
10.	Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające świadczenia opiekuńcze	5.973	0	2.479	0	27	0	13	0
11.	RAZEM	418.375	5.704	241.683	4.912	1.391	46	1.350	40

W sprawach świadczeń rodzinnych w roku 2023 wydano **3.151** decyzji administracyjnych (w roku 2022 wydano 3.152 decyzje, w roku 2021 wydano 3.694 decyzji).

2. Pozostałe świadczenia.

Zasilek dla opiekuna przysługuje osobom, które utraciły prawo do świadczenia pielęgnacyjnego z dniem 1 lipca 2013 r. w związku z wygaśnięciem z mocy prawa decyzji administracyjnej ustalającej prawo do świadczenia pielęgnacyjnego na podstawie ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekuna (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1297 z późn. zm.). Zasiłek dla opiekuna nie jest zależny od kryterium dochodowego. Przesłanką uzasadniającą przyznanie zasiłku dla opiekuna jest spełnienie warunków jakie uprawniały do przyznania świadczenia pielęgnacyjnego na podstawie przepisów ustawy o świadczeniach rodzinnych, w brzmieniu obowiązującym w dniu 31 grudnia 2012 r.

Do przesłanek tych zalicza się między innymi:

- rezygnację lub niepodjęcie zatrudnienia z uwagi na sprawowaną opieką nad osobą niepełnosprawną;
- legitymowanie się osoby niepełnosprawnej orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności lub orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji;
- brak uprawnień osoby sprawującej opiekę, między innymi do świadczeń emerytalno-rentowych.

Zasiłek dla opiekuna w roku 2022 przysługiwał w wysokości **620 zł** miesięcznie (tak samo jak w roku 2021). Po 15.09.2014 r. prawo do zasiłku dla opiekuna może być ustalone na wniosek tylko tym osobom, które utraciły prawo do tego zasiłku (po 15.09.2014 r.) w związku z upływem daty ważności orzeczenia, a nowe orzeczenie o niepełnosprawności uprawnia do dalszego pobierania zasiłku dla opiekuna.

Tabela nr 77. Zasiłki dla opiekuna w latach 2023-2021.

Wyszczególnienie	2023	2022	Spadek w stosunku do roku 2022	% spadku do roku 2022	2021	Spadek w stosunku do roku 2021	% spadku do roku 2021
Liczba osób uprawnionych	11	18	7	38,89	31	20	64,52
Liczba świadczeń	121	179	58	32,40	293	172	58,70
Kwota wydatków	75.020	110.540	35.520	32,13	180.624	105.604	58,47

Mniejsza ilość wypłacanych zasiłków dla opiekuna wynika z faktu, iż świadczenie to dotyczy tylko osób, które nabyły do tego zasiłku prawo na podstawie wniosków złożonych do 14.09.2014 r. Wobec powyższego nie ma możliwości przyznania prawa do tego zasiłku nowym osobom. Osoby uprawnione z różnych powodów tracą prawo do tego świadczenia (śmierć osoby, nad którą sprawowana jest opieka, rezygnacja z pobierania tego świadczenia, podjęcie pracy, nabycie prawa do emerytury).

W sprawach zasiłku dla opiekuna wydano **3** decyzje administracyjne w sprawie uchylecia uprawnień do zasiłku oraz uznania o nienależnie wypłaconym świadczeniu i ich zwrocie (10 decyzji w 2022 r.).

Świadczenie „Za życiem”

Od 01.01.2017 r. z tytułu urodzenia się żywego dziecka z ciężkim i nieodwracalnym upośledzeniem albo nieuleczalną chorobą zagrażającą życiu przysługuje prawo do jednorazowego świadczenia w wysokości 4.000 zł. Jednorazowe świadczenie przysługuje matce lub ojcu dziecka, opiekunowi prawnemu albo opiekunowi faktycznemu dziecka bez względu na dochód, na podstawie ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1329).

Wniosek składa się w terminie 12 miesięcy od dnia narodzin dziecka. Do wniosku musi być załączone zaświadczenie lekarskie lub wystawione przez położną potwierdzające, że matka dziecka pozostawała pod opieką lekarską nie później niż od 10 tygodnia ciąży do dnia porodu oraz zaświadczenie potwierdzające ciężkie i nieodwracalne upośledzenia albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu. Zaświadczenie potwierdzające chorobę dziecka powinno być wystawione przez lekarza, z którym Narodowy Fundusz Zdrowia zawarł umowę o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej, albo lekarza, który jest zatrudniony lub wykonuje zawód w przychodni, z którą Narodowy Fundusz Zdrowia zawarł umowę o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej, posiadającego specjalizację II stopnia lub tytuł specjalisty w dziedzinie: położnictwa i ginekologii, perinatologii, neonatologii, neurologii dziecięcej, kardiologii dziecięcej lub chirurgii dziecięcej.

W roku 2023 zostały wypłacone 2 świadczenia na kwotę 8.000 zł (w roku 2022 wypłacono 6 świadczeń na kwotę 24.000 zł, w roku 2021 wypłacono 3 świadczenia na kwotę 12.000 zł).

W sprawach tego świadczenia wydano 2 decyzje administracyjne.

Świadczenie wychowawcze

Od 1 stycznia 2022 r., zgodnie z wprowadzonymi zmianami do rządowego programu „Rodzina 500+” zmieniły się zasady naboru wniosków o przyznanie świadczenia wychowawczego. Według nowych zasad, obsługę przyjmowania i rozpatrywania wniosków oraz przyznawania świadczenia wychowawczego przejął Zakład Ubezpieczeń Społecznych w miejsce dotychczasowych realizatorów programu.

Sprawy dotyczące prawa do świadczenia wychowawczego za okresy sprzed 1 stycznia 2022 r. nadal będą realizowane, do zakończenia postępowania, przez dotychczasowe organy. Organy te będą również kontynuować wypłacanie świadczeń wychowawczych przyznanych przed 1 stycznia 2022 r. do końca okresu, na jaki zostały przyznane, tj. do 31 maja 2022 r. w okresie styczeń – maj 2022 r.,

Do 31 maja 2022 r. obsługą świadczeń wychowawczych podlegających koordynacji będzie zajmować się wojewoda, a organy samorządowe będą te świadczenia nadal wypłacać, do zakończenia okresu, na jaki zostały przyznane.

Tabela nr 78. Świadczenia wychowawcze w latach 2023-2021.

Wyszczególnienie	2023	2022	2021
Ilość rodzin pobierających świadczenie	14	7.126	7.657
Ilość dzieci uprawnionych do świadczenia	17	10.970	11.840
Ilość wypłaconych świadczeń wychowawczych, w tym:	299	57.962	131.796
w ramach koordynacji	246	2.956	6.296
Ilość wydanych decyzji	35	139	795
Ilość wydanych rozstrzygnięć o przyznaniu świadczenia	4	33	7586

Kwota wypłaconych świadczeń (w zł), w tym:	149.248	27.187.517	65.410.830,98
w ramach koordynacji	122.748	1.383.805	2.937.629,00
Wielkość zwrotów bieżących (w zł)	0	2.000	12.300,00
Koszty obsługi zadania (w zł)	4.477,44	90.009,24	551.509,55

3. Koordynacja systemów zabezpieczenia społecznego.

Każde państwo członkowskie Unii Europejskiej przewiduje w swoim ustawodawstwie odpowiednią pomoc dla rodziny. Dzięki zasadom koordynacji rodzina otrzymuje pomoc bez względu na to, w jakim kraju UE przebywa, a w jakim pozostali członkowie rodziny. Należy jednak spełnić wymagania, jakie nakładają przepisy kraju, w którym osoba przebywająca jest zatrudniona.

Osoby, które mieszkają i wykonują pracę w danym państwie korzystają z ochrony w zakresie zabezpieczenia społecznego na podstawie wewnętrznych przepisów tego państwa.

Przepisy te regulują ich prawa i obowiązki w ramach systemu zabezpieczenia społecznego państwa, w którym mieszkają.

Kiedy osoby te wyjeżdżają za granicę, w celu wykonywania pracy zarobkowej lub zamieszkania, przepisy wewnętrzne nie wystarczają dla zapewnienia im takiej ochrony. Gwarancję ochrony można wówczas uzyskać dopiero dzięki aktom prawa międzynarodowego w zakresie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.

Koordynacja systemów zabezpieczenia społecznego to regulacje prawne, które uzupełniają prawo wewnętrzne danego państwa, chroniąc osoby wykonujące pracę za granicą przed utratą ochrony w zakresie zabezpieczenia społecznego. Regulacje te - poprzez zapewnienie harmonijnego współistnienia systemów zabezpieczenia społecznego poszczególnych państw - służą ochronie interesów osób przemieszczających się w celu podejmowania zatrudnienia i posiadających okresy zatrudnienia na terytorium różnych państw.

Przepisy o koordynacji są nadrzędne nad przepisami krajowymi. W Unii Europejskiej regulacje dotyczące koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego zawarte zostały w rozporządzeniach Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) i stosowane są bezpośrednio we wszystkich państwach członkowskich Unii Europejskiej oraz Europejskiego Obszaru Gospodarczego (Islandii, Lichtensteinie i Norwegii) oraz w Szwajcarii.

Powyższe przepisy przewidują, iż w przypadku świadczeń wypłacanych przez więcej niż jedno państwo członkowskie w tym samym okresie i dla tych samych członków rodziny w pierwszej kolejności udzielane są prawa z tytułu zatrudnienia, a w następnej kolejności prawa uzyskane na podstawie emerytury i renty i dalej miejsca zamieszkania. Z koordynacji wyłączone są świadczenia z funduszu alimentacyjnego, świadczenie „dobry start” oraz jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka.

Jedynym organem właściwym do wydawania decyzji w sprawie świadczeń rodzinnych i świadczeń wychowawczych realizowanych w związku z koordynacją systemów zabezpieczenia społecznego jest wojewoda.

W ramach koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, na podstawie decyzji wydanych przez Wojewodę Zachodniopomorskiego w roku 2023, z kwoty ogółem wypłaconych świadczeń, wypłacono łącznie **775.775 zł**. Dane porównawcze za lata 2023-2021 przedstawia poniższa tabela.

Tabela nr 79. Kwoty świadczeń wypłaconych w ramach koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego w latach 2023-2021.

Wyszczególnienie	2023	2022	2021
Kwota ogółem (w zł) z tego:	775.775	1.930.289	3.080.145
zasiłek rodzinny	14.071	25.108	24.469
dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu urodzenia dziecka	0	0	1.000
dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	2.420	1.540	990
dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego	505	1.100	1.300
dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu podjęcia nauki poza miejscem zamieszkania	0	0	113
dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	4.275	5.415	290
zasiłek pielęgnacyjny	77.270	73.817	50.966
świadczenie pielęgnacyjne	526.185	408.404	25.540
świadczenie rodzicielskie	28.301	31.100	37.848
świadczenie wychowawcze	122.748	1.383.805	2.937.629

W roku 2023 w ramach koordynacji systemu zabezpieczenia społecznego nastąpił **spadek** wypłaconych świadczeń rodzinnych i wychowawczych:

- o 1.154.514 zł tj. o 59,81% w stosunku do roku 2022.
- o 2.304.370 zł tj. o 74,81% w stosunku do roku 2021.

4. Fundusz alimentacyjny i postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych.

Ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1993) łączy elementy funduszu alimentacyjnego sprzed 2004 roku oraz obowiązującego do września 2008 r. systemu zaliczek alimentacyjnych.

Fundusz alimentacyjny stanowi system wspierania osób uprawnionych do alimentów na podstawie tytułu wykonawczego środkami finansowymi z budżetu państwa.

Warunki i tryb otrzymania świadczeń:

- bezskuteczna egzekucja alimentów przez co najmniej dwa miesiące;
- osoba uprawniona nie ma ukończonych 18 lat lub 25 lat, jeżeli uczy się w szkole lub szkole wyższej albo w przypadku posiadania orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności – bezterminowo;
- dochody rodziny nieprzekraczające 900 zł miesięcznie na osobę w rodzinie (do 30.09.2023r.) i 1209 zł miesięcznie na osobę w rodzinie od 01.10.2023 r.;
- świadczenia wypłacane są w kwocie zasądzonych alimentów, nie wyższej jednak niż 500 zł na osobę uprawnioną (dziecko). W przypadku gdy dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie przekracza kwotę 900 zł (do 30.09.2023r.) i 1209 zł o kwotę nie wyższą niż kwota świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługującego danej osobie uprawnionej w okresie świadczeniowym, na który jest ustalane prawo do tego świadczenia, świadczenie z funduszu alimentacyjnego przysługuje w wysokości różnicy między kwotą świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługującego danej osobie

uprawnionej a kwotą, o którą został przekroczony dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie. W przypadku gdy ustalona w ten sposób wysokość świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługującego danej osobie uprawnionej, jest niższa niż 100 zł, świadczenie nie przysługuje;

- świadczenia przyznawane są na okres od 1 października do 30 września następnego roku.

Prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego ustala się na okres świadczeniowy począwszy od miesiąca, w którym wpłynął wniosek do organu właściwego wierzyciela.

Prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego mają zarówno dzieci wychowywane przez samotnych rodziców, jak i dzieci z rodzin pełnych.

Za bezskuteczną uważa się egzekucję, w wyniku której w okresie ostatnich dwóch miesięcy nie wyegzekwowano pełnej należności z tytułu zaległych i bieżących zobowiązań alimentacyjnych, albo postępowanie upadłościowe, w toku którego w okresie ostatnich dwóch miesięcy nie otrzymano pełnej należności z tytułu zaległych i bieżących zobowiązań alimentacyjnych; za bezskuteczną egzekucję uważa się również niemożność wszczęcia lub prowadzenia egzekucji alimentów przeciwko dłużnikowi alimentacyjnemu przebywającemu poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, w szczególności z powodu:

- braku podstawy prawnej do podjęcia czynności zmierzających do wykonania tytułu wykonawczego w miejscu zamieszkania dłużnika, np. w przypadku braku umowy międzynarodowej pomiędzy Polską i państwem, w którym dłużnik zamieszkuje
- braku możliwości wskazania przez osobę uprawnioną miejsca zamieszkania dłużnika alimentacyjnego za granicą.

Z poniższych danych wynika zmniejszenie w 2023 r. ilości wydawanych decyzji, liczby osób i rodzin uprawnionych do świadczeń, liczby świadczeń alimentacyjnych i wydatków na te świadczenia oraz spadek uzyskanych zwrotów nienależnie pobranych świadczeń. Spadek liczby rodzin uprawnionych do świadczeń z funduszu alimentacyjnego wynika ze wzrostu przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia.

Tabela nr 80. Świadczenia alimentacyjne z funduszu w latach 2023-2021.

Wyszczególnienie	2023	2022	Różnica do roku 2022		2021	Różnica do roku 2021	
			(w zł)	(w %)		(w zł)	(w %)
Liczba wydanych decyzji administracyjnych	389	400	-11	-2,75	491	-102	-20,77
Liczba osób uprawnionych	419	481	-62	-12,89	540	-121	-22,41
Liczba rodzin, którym wypłacono świadczenia	284	332	-48	-14,46	373	-89	-23,86
Liczba świadczeń alimentacyjnych	4269	4.946	-670	-14,00	5.466	-1.197	-22,00
Kwota świadczeń wypłaconych (w zł)	1.819.715,37	2.062.481,48	-242.766,11	-11,77	2.247.238,16	-427.522,79	-19,02

Kwota zwrotów nienależnie pobranych świadczeń (w zł)	7.662,28	7.808,43	146,15	1,87	7.789,18	126,90	1,63
Faktyczne wydatki (w zł)	1.812.053,09	2.054.673,05	-242.619,96	-11,81	2.239.448,98	-427.395,89	-19,08

Zasady postępowania wobec dłużników alimentacyjnych określa ustawa o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

W przypadku gdy dłużnik alimentacyjny nie może wywiązać się ze swoich zobowiązań z powodu braku zatrudnienia, organ właściwy dłużnika:

- 1) zobowiązuje dłużnika alimentacyjnego do zarejestrowania się jako bezrobotny albo jako poszukujący pracy w przypadku braku możliwości zarejestrowania się jako bezrobotny;
- 2) informuje właściwy powiatowy urząd pracy o potrzebie aktywizacji zawodowej dłużnika alimentacyjnego.

W przypadku gdy dłużnik alimentacyjny uniemożliwia przeprowadzenie wywiadu alimentacyjnego lub odmówił: 1) złożenia oświadczenia majątkowego, 2) zarejestrowania się w powiatowym urzędzie pracy jako bezrobotny albo poszukujący pracy, 3) bez uzasadnionej przyczyny, w rozumieniu przepisów o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, odmówił przyjęcia propozycji odpowiedniego zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, wykonywania prac społecznie użytecznych, prac interwencyjnych, robót publicznych, prac na zasadach robót publicznych albo udziału w szkoleniu, stażu lub przygotowaniu zawodowym dorosłych - organ właściwy dłużnika wszczyna postępowanie dotyczące uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych.

Decyzji o uznaniu dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych nie wydaje się wobec dłużnika alimentacyjnego, który przez okres ostatnich 6 miesięcy wywiązywał się w każdym miesiącu ze zobowiązań alimentacyjnych w kwocie nie niższej niż 50% kwoty bieżąco ustalonych alimentów.

Jeżeli decyzja o uznaniu dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych stanie się ostateczna, organ właściwy dłużnika składa wniosek do prokuratury o ściganie za przestępstwo określone w art. 209 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny (tj. Dz. U. z 2022 r. poz. 1138 z późn. zm.) oraz po uzyskaniu z centralnej ewidencji kierowców informacji, że dłużnik alimentacyjny posiada uprawnienie do kierowania pojazdami, kieruje wniosek do starosty o zatrzymanie prawa jazdy dłużnika alimentacyjnego wraz z odpisem tej decyzji.

Po otrzymaniu kolejnego wniosku o podjęcie działań dotyczących tego samego dłużnika alimentacyjnego organ właściwy dłużnika przeprowadza z dłużnikiem alimentacyjnym wywiad alimentacyjny oraz odbiera od niego oświadczenie majątkowe.

W przypadku gdy organ właściwy dłużnika ustali na podstawie wywiadu alimentacyjnego lub oświadczenia majątkowego, że sytuacja dłużnika nie uległa zmianie, lub w przypadku gdy dłużnik alimentacyjny uniemożliwi przeprowadzenie tego wywiadu lub odmówi złożenia oświadczenia majątkowego, organ właściwy dłużnika nie informuje właściwego powiatowego urzędu pracy o potrzebie aktywizacji zawodowej dłużnika alimentacyjnego ani nie wszczyna postępowania dotyczącego uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się

od zobowiązań alimentacyjnych, jeżeli poprzednio wydana decyzja o uznaniu dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych pozostaje w mocy.

Od 01.01.2023 r. do 31.12.2023 r. w dokumentacji MOPS figurowało **834** dłużników alimentacyjnych, dla których Prezydent Miasta Stargard był organem właściwym ze względu na miejsce ich zamieszkania (840 dłużników w roku 2022).

Tabela nr 81. Liczba dłużników i działania wobec dłużników alimentacyjnych w latach 2023-2021.

Wyszczególnienie	Liczba osób		Różnica do roku 2022	Liczba osób 2021	Różnica do roku 2021
	2023	2022			
Ogółem liczba dłużników alimentacyjnych, dla których Prezydent Miasta Stargard był organem właściwym ze względu na miejsce ich zamieszkania	834	840	-6	845	-11
Przeprowadzenie wywiadu alimentacyjnego	66	51	15	52	14
Liczba dłużników, którzy uniemożliwili przeprowadzenie wywiadu alimentacyjnego (w mocy pozostaje poprzednio wydana decyzja o uznaniu dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych)	173	155	18	191	-18
Zobowiązanie dłużnika alimentacyjnego do zarejestrowania się jako bezrobotny albo jako poszukujący pracy	29	20	9	29	0
Poinformowanie powiatowego urzędu pracy o potrzebie aktywizacji zawodowej dłużnika alimentacyjnego	27	16	11	15	12
Wszczęcie postępowania dotyczącego uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych	46	38	8	31	15
Wydanie decyzji o uznaniu dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych (decyzje prawomocne)	22	17	5	23	-1
Wydanie decyzji o umorzeniu postępowania dotyczącego uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych	21	20	1	19	2
Złożenie wniosku o ściganie za przestępstwo określone w art. 209 § 1 KK	20	24	-4	28	-8
Złożenie wniosku do starosty o zatrzymanie prawa jazdy dłużnika alimentacyjnego	7	10	-3	11	-4

Tabela nr 82. Sposób załatwienia spraw przez prokuraturę na koniec roku w latach 2023-2021.

Wyszczególnienie	Liczba przypadków		
	2023	2022	2021
Odmowa wszczęcia dochodzenia	6	4	9
Umorzenie dochodzenia	2	2	1
Zawieszenie postępowania	1	0	3
Wszczęcie postępowania	2	1	0
Akt oskarżenia	0	1	0
Brak informacji o sposobie załatwienia sprawy	9	12	15

Na dzień 31.12.2023 r. zadłużenie z tytułu świadczeń z funduszu alimentacyjnego wypłaconych na osoby uprawnione posiadało **999** dłużników alimentacyjnych zamieszkujących na terenie miasta Stargard i poza miastem Stargard. Nastąpił **spadek** liczby dłużników **o 28 osób**, tj. **2,73%** w stosunku do roku 2022 i o 44 osoby, tj. o 4,22% w stosunku do roku 2021.

Stan należności z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego wynosił **34.081.889,93 zł**. Wystąpił **wzrost** należności **o 810.323,13 zł**, tj. **o 2,44%** w stosunku do roku 2022 i o 1.697.494,89 zł, tj. o 5,24% w stosunku do roku 2021.

W 2023 r. dłużnicy alimentacyjni dokonali zwrotu świadczeń z funduszu alimentacyjnego na kwotę ogółem **516.247,19 zł**, z czego 40%, tj. **206.498,99 zł**, stanowi dochód własny gminy, a 60 %, tj. **309.748,20 zł** dochód budżetu państwa oraz dokonali zwrotu odsetek ustawowych (stanowiących dochód budżetu państwa) na kwotę **780.663,41 zł**.

Łączna kwota zwrotu wynosi – 1.296.910,60 zł.

W stosunku do roku 2022 nastąpił **wzrost** zwróconych kwot **o 35.090,92 zł**, tj. **o 2,78%**, a w stosunku do roku 2021 o 7.118,09 zł, tj. o 0,55%.

Ponadto dokonano zwrotu zadłużenia z tytułu wypłaconej zaliczki alimentacyjnej na łączną kwotę **58.326,59 zł** z czego 50% czyli **29.163,29 zł** stanowi dochód gminy.

W stosunku do roku 2022 nastąpił **spadek** zwróconej kwoty **o 10.340,42 zł**, tj. **o 15,06%**, a w stosunku do roku 2021 o 28.035,30 zł, tj. o 32,46%.

Ogółem w 2023 r. dochód wyniósł **1.355.237,19 zł**, w tym **235.662,28 zł** dochód własny Gminy Miasto Stargard i **1.119.574,91 zł** dochód budżetu państwa.

W stosunku do roku 2022 nastąpił **wzrost ogółem o 24.750,50 zł**, tj. **o 1,86%** (spadek dochodów własnych gminy o 35.028,34 zł, tj. o 12,94% ale wzrost dochodów budżetu państwa o 59.778,84 zł, tj. o 5,64%). Natomiast w stosunku do roku 2021 nastąpił spadek ogółem o 20.917,21 zł, tj. o 1,52% (spadek dochodów własnych gminy o 90.965,43 zł, tj. o 27,85% ale wzrost dochodów budżetu państwa o 70.048,22 zł, tj. o 6,67%).

Tabela nr 83. Należności i dochody z tytułu świadczeń z funduszu alimentacyjnego i zaliczki alimentacyjnej w latach 2023-2021.

Wyszczególnienie	2023	2022	Różnica do roku 2022		2021	Różnica do roku 2021	
			(liczba /w zł)	(w %)		(liczba /w zł)	(w %)
Liczba dłużników alimentacyjnych posiadających zadłużenie z tytułu świadczeń z funduszu alimentacyjnego wypłaconych na osoby uprawnione – na dzień 31 grudnia	999	1027	-28	-2,73	1043	-44	-4,22
Stan należności z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego (w zł)	34.081.889,93	33.271.566,80	810.323,13	2,44	32.384.395,04	1.697.494,89	5,24

Dokonany przez dłużników zwrot świadczeń z funduszu alimentacyjnego (w zł), w tym:	516.247,19	590.892,70	-74.645,51	-12,63	708.616,71	-192.369,52	-27,15
- dochód własny gminy (40%)	206.498,99	236.357,12	-29.858,13	-12,63	283.446,77	-76.947,78	-27,15
- dochód budżetu państwa (60%)	309.748,20	354.535,58	-44.787,38	-12,63	425.169,94	-115.421,74	-27,15
Dokonany przez dłużników zwrot odsetek ustawowych (dochód budżetu państwa (w zł))	780.663,41	670.926,98	109.736,43	16,36	581.175,80	199.487,61	34,32
Łączna kwota zwrotu z funduszu alimentacyjnego (w zł)	1.296.910,60	1.261.819,68	35.090,92	2,78	1.289.792,51	7.118,09	0,55
Zwrot zadłużenia z tytułu wypłaconej zaliczki alimentacyjnej (w zł), w tym:	58.326,59	68.667,01	-10.340,42	-15,06	86.361,89	-28.035,30	-32,46
- dochód własny gminy (50%)	29.163,29	34.333,50	-5.170,21	-15,06	43.180,94	-14.017,65	-32,46
- dochód budżetu państwa (50%)	29.163,30	34.333,51	-5.170,21	-15,06	43.180,95	-14.017,65	-32,46
DOCHÓD OGÓŁEM (w zł), w tym:	1.355.237,19	1.330.486,69	24.750,50	1,86	1.376.154,40	-20.917,21	-1,52
- dochód własny gminy	235.662,28	270.690,62	-35.028,34	-12,94	326.627,71	-90.965,43	-27,85
- dochód budżetu państwa	1.119.574,91	1.059.796,07	59.778,84	5,64	1.049.526,69	70.048,22	6,67

Kwoty otrzymane z tytułu zwrotu należności przypadających od dłużnika alimentacyjnego zaliczane są w pierwszej kolejności na spłatę odsetek, a następnie na spłatę należności głównej. W związku z powyższym odzyskane kwoty w większości stanowią dochód Skarbu Państwa.

Ponadto istnieje obowiązek zgłaszania dłużników alimentacyjnych (posiadających zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy) do biur informacji gospodarczych. Na dzień 31.12.2023 r. funkcjonowały 4 biura informacji gospodarczych tj.: Biuro Informacji Gospodarczej InfoMonitor S.A. w Warszawie, Krajowe Biuro Informacji Gospodarczej S.A. w Krakowie, Krajowy Rejestr Długów Biuro Informacji Gospodarczej S.A. we Wrocławiu, ERIF Biuro Informacji Gospodarczej S.A. w Warszawie.

Z dniem 01.02.2023 r. działalność zawiesiła Krajowa Informacja Długów Telekomunikacyjnych Biuro Informacji Gospodarczej S.A. w Kielcach.

Na dzień 31.12.2023 r. zgłoszonych zostało **936** dłużników alimentacyjnych (na dzień 31.12.2022 r. 968 dłużników, a na dzień 31.12.2021 r. 980 dłużników).

Egzekucję należności z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego prowadzi komornik sądowy w oparciu o złożone przez organ właściwy wierzyciela wnioski

o przyłączenie się do prowadzonego postępowania egzekucyjnego lub w oparciu o wnioski w sprawie wszczęcia postępowania egzekucyjnego.

W okresie od 01.01.2023 r. do 31.12.2023 r. złożono **300** takich wniosków (w roku 2022 złożono 314 wnioski, a w roku 2021 złożono 384 wniosków).

Zgodnie z art. 209 § 1 Kodeksu karnego, kto uchyla się od wykonania obowiązku alimentacyjnego, określonego co do wysokości orzeczeniem sądowym, ugodą zawartą przed sądem albo innym organem lub inną umową, jeżeli łączna wysokość powstałych wskutek tego zaległości stanowi równowartość co najmniej 3 świadczeń okresowych albo jeżeli opóźnienie zaległego świadczenia innego niż okresowe wynosi co najmniej 3 miesiące, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku. W związku z powyższym zapisem, na podstawie art. 209 § 3 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (tj. Dz. U. z 2022 r., poz. 1138 z późn. zm.), w związku z art. 304 § 2 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (tj. Dz.U z 2022 r. poz. 1375 z późn.zm.), po przyznaniu świadczenia z funduszu alimentacyjnego na osobę uprawnioną, w przypadku, gdy powstałe wskutek niepłacenia alimentów zaległości stanowią równowartość co najmniej 3 świadczeń, do prokuratury składane jest zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa.

Tabela nr 84. Liczba zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa i sposób załatwienia spraw przez prokuraturę na koniec roku w latach 2023-2021.

Wyszczególnienie	Liczba przypadków		
	2023	2022	2021
Zawiadomienia złożone do prokuratury o podejrzeniu popełnienia przestępstwa	322	328	405
• wszczęcie dochodzenia	46	20	5
• odmowa wszczęcia dochodzenia	175	231	270
• umorzenie dochodzenia	22	17	37
• zawieszenie dochodzenia	5	1	1
• przesłanie aktu oskarżenia do sądu	9	1	6
• brak informacji o sposobie załatwienia sprawy	65	58	86

W roku 2023 wpłynęło 26 informacji o sposobie załatwienia zawiadomień złożonych w 2022 r. z 58 pozostałych do załatwienia.

W roku 2023 wydatki na obsługę świadczeń rodzinnych, zasiłku dla opiekuna, funduszu alimentacyjnego, świadczenia wychowawczego, świadczenia „Za życiem” wyniosły **1.420.492,99 zł**.

Tabela nr 85. Wydatki na obsługę w latach 2023-2021

Wyszczególnienie	2023	2022	Różnica do roku 2022		2021	Różnica do roku 2021	
			(w zł)	(w %)		(w zł)	(w %)
Poniesione wydatki (w zł)	1.420.492,99	1.223.387,93	197105,06	16,11	1.326.813,88	93679,11	7,06

Tabela nr 86. Kwoty odzyskanych nienależnie pobranych świadczeń wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w latach 2023-2021.

Wyszczególnienie	2023	2022	Różnica do roku 2022		2021	Różnica do roku 2021	
			(w zł)	(w %)		(w zł)	(w %)
Ogółem kwota odzyskanych nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych, zasiłku dla opiekuna, funduszu alimentacyjnego, świadczenia wychowawczego, świadczenia „Za życiem” wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie (w zł)	465.954,41	256.347,34	209.607,07	81,77	307.169,93	158.784,48	51,69

Kwota odzyskanych nienależnie pobranych świadczeń wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie wyniosła ogółem **465.954,41 zł**, w tym odsetki 40.774,62 zł. W porównaniu do roku 2021 wzrosła o **209.607,07 zł**, tj. o **81,77%**, a w stosunku do roku 2021 wzrosła o 158.784,48 zł, tj. o 51,69 %.

XI. DODATKI MIESZKANIOWE I DOPLATY DO CZYNSZU.

1. Dodatki mieszkaniowe.

Przyznawanie i wypłatę dodatków mieszkaniowych reguluje ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (t.j. Dz. U. z 2023 r., poz. 1335).

Dodatki mieszkaniowe wypłacane są ze środków budżetu gminy. Stanowią formę pomocy dla osób, które nie są w stanie pokryć wydatków związanych z utrzymaniem mieszkania. Pomoc ta ma charakter częściowy, co oznacza, że osoba, której przyznano dodatek, musi ponosić we własnym zakresie (z własnego budżetu) pozostałą, poza dodatkiem mieszkaniowym, część opłat związanych z utrzymaniem lokalu. W przypadku niewnoszenia opłat przez okres 2 miesiące, dodatek jest wstrzymywany, a po uregulowaniu tych zaległości, wypłata dodatku jest wznowiana.

Dodatek mieszkaniowy przysługuje osobom mającym tytuł prawny do lokalu, a także osobom zajmującym lokal mieszkalny bez tytułu prawnego pod warunkiem, że oczekują one na przysługujący im lokal zamienny albo najem socjalny lokalu.

Od 2010 roku osoby, które utraciły tytuł prawny do lokalu, lecz uczestniczą w Programie i zasadach udzielania pomocy osobom zagrożonym eksmisją, podpisując kontrakt socjalny bądź ugodę z Zarządcą, również mogą korzystać z dodatku mieszkaniowego, gdy dotrzymują zobowiązań wynikających z zawartego kontraktu lub ugody.

W 2023 r. w ramach realizacji ww. Programu nie było rodzin, które otrzymały dodatek mieszkaniowy (w 2022 r. dodatek mieszkaniowy otrzymały 3 rodziny, w 2021 r. - 7 rodzin).

Obok tytułu prawnego wymagane jest także faktyczne zamieszkiwanie w lokalu, przez co rozumie się sytuację, gdy dana osoba przebywa w konkretnym mieszkaniu z zamiarem stałego pobytu, tj. chodzi o miejsce, gdzie koncentrują się wszystkie jej sprawy osobiste i majątkowe.

Dodatek mieszkaniowy przysługuje osobom, których średni miesięczny dochód w okresie 3 miesięcy poprzedzających datę złożenia wniosku o jego przyznanie, przypadający na jednego członka gospodarstwa domowego wnioskodawcy nie przekroczył w gospodarstwie jednoosobowym – 40%, a w gospodarstwie wieloosobowym – 30% przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej, obowiązującego w dniu złożenia wniosku.

Kwota przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej ogłaszana jest przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego na podstawie art. 20 pkt 1 lit. a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Kwota ta za 2022 rok wyniosła 6.346,15 zł (5.662,53 zł za rok 2021).

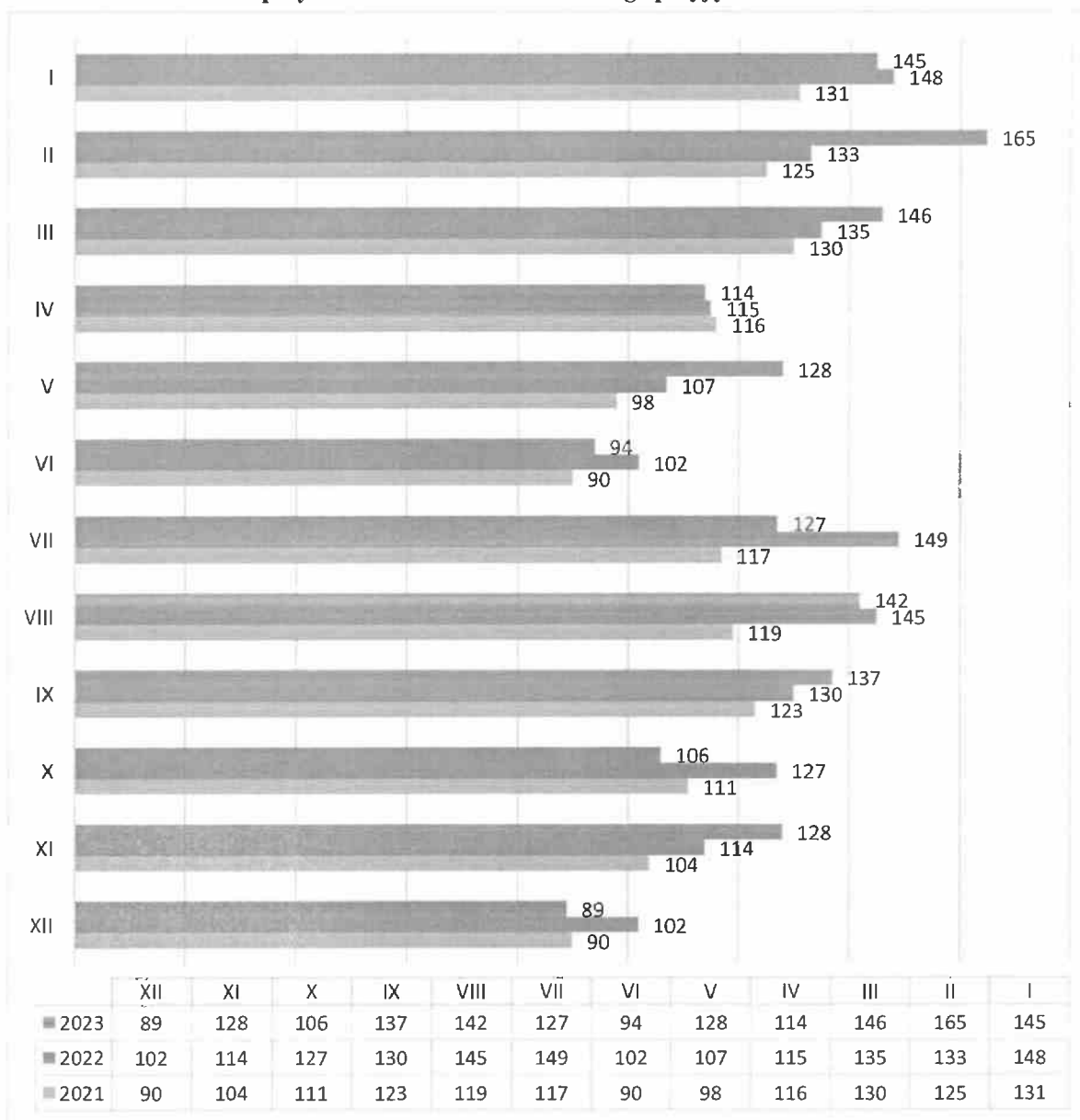
Przyznanie dodatku mieszkaniowego uzależnione jest również od powierzchni zajmowanego lokalu oraz od wysokości miesięcznych wydatków na lokal.

Jeżeli wnioskodawcy przysługuje dodatek mieszkaniowy, a w jego mieszkaniu nie ma centralnego ogrzewania, ciepłej wody lub instalacji gazu przewodowego, to wówczas naliczany jest ryczałt na zakup opału, stanowiący część dodatku mieszkaniowego, który wypłaca się wnioskodawcy.

Decyzje przyznające dodatek mieszkaniowy wydawane są na okres 6 miesięcy. Ewentualne zmiany danych zawartych we wniosku lub deklaracji złożonej przez wnioskodawcę, które nastąpiły w okresie 6 miesięcy od dnia przyznania dodatku mieszkaniowego nie mają wpływu na wysokość wypłacanego dodatku mieszkaniowego.

Tabela nr 87. Dodatki mieszkaniowe – liczba przyjętych wniosków i liczba wnioskujących rodzin w latach 2023-2021.

Liczba:	2023	2022	2021	W stosunku do 2022 r.		W stosunku do 2021 r.	
				Różnica	%	Różnica	%
- złożonych wniosków	1521	1507	1354	14	0,93	167	12,33
- rodzin składających wnioski	912	919	833	-7	-0,76	79	9,48

Schemat nr 2. Wnioski o przyznanie dodatku mieszkaniowego przyjęte w latach 2023-2021

Poniesione wydatki na wypłatę dodatków mieszkaniowych z uwzględnieniem zwrotów nienależnie pobranych świadczeń, liczbę dodatków oraz średnie kwoty dodatków w poszczególnych latach obrazuje poniższa tabela.

Tabela nr 88. Struktura wypłaconych dodatków mieszkaniowych w latach 2023-2021.

Kategorie zasobów lokalowych	2023			2022			2021		
	Liczba	Kwota (w zł)	Średnia kwota (w zł)	Liczba	Kwota (w zł)	Średnia kwota (w zł)	Liczba	Kwota (w zł)	Średnia kwota (w zł)
komunalne	1 195	338 029,00	282,87	1 138	210 234,35	184,74	1.568	327 232,42	208,69
podnajem kat. „E”, Ea”	1 664	915 105,69	549,94	1 623	826 125,91	509,01	1.238	613 248,18	495,35
spółdzielcze	2 104	613 251,20	291,47	1 726	399 766,65	231,61	1.461	293 911,02	201,17
wspólnoty mieszkaniowe	1 835	618 787,12	337,21	1 888	536 697,26	284,27	1.463	335 755,54	229,50
prywatne	33	12 651,02	383,36	66	22 093,09	334,74	70	22 355,48	319,36
STBS	208	95 779,40	460,48	206	95 494,32	463,56	368	146 295,73	397,54

inne: prywatno- czynszowe, zakładowe, domy jednorodzinne	1 712	929 802,85	543,11	1 656	832 712,23	502,85	1.474	650 975,12	441,64
Ogółem	8 751	3 523 406,28	402,63	8 303	2 923 123,81	352,06	7.642	2.389.773,49	312,72

Jak wynika z powyższej tabeli w ogólnej strukturze kwoty wypłaconych dodatków mieszkaniowych w 2023 r. najwyższy udział **26,39%** stanowiły dodatki mieszkaniowe na lokale znajdujące się w kategorii „inne” (podobnie jak w 2022 r. - 28,49% i w 2021 r. – 27,24%), natomiast najniższy udział, oscylujący na poziomie **0,36%** stanowiły dodatki mieszkaniowe na lokale prywatne (również w 2022 r. - 0,76% i w 2021 r. - 0,94%).

Ogółem ilość wypłaconych dodatków mieszkaniowych w 2023 roku w stosunku do 2022 roku zwiększyła się o 448, tj. o **5,40%** (o 1109, tj. o 14,51% w porównaniu do roku 2021), a kwota wypłat była **wyższa o 600.282,47 zł, tj. o 20,54%** (wyższa o 1.133 632,79 zł, tj. o 47,44% od roku 2021).

Na podstawie danych ujętych w tabeli należy stwierdzić, że w 2023 roku w stosunku do 2022 roku, inaczej niż w roku poprzednim, **największy wzrost zarówno ilości, jak też kwoty wypłaconych dodatków mieszkaniowych** wystąpił w odniesieniu do mieszkań znajdujących się w kategorii zasobów lokalowych:

- spółdzielcze - liczba dodatków mieszkaniowych zwiększyła się o 378, tj. o **21,90%** (o 643, tj. o 44,01% w stosunku do roku 2021), a kwota wypłat o **213.484,55 zł, tj. o 53,40%** (o 319 340,18 zł, tj. o 108,65% w stosunku do roku 2021).

Natomiast w 2022 roku w stosunku do 2021 roku największy wzrost zarówno ilości, jak też kwoty wypłaconych dodatków mieszkaniowych wystąpił w odniesieniu do mieszkań:

- podnajem kat. „E” i „Ea”,
- wspólnoty mieszkaniowe.

Spadek ilości, jak też kwoty wypłaconych dodatków mieszkaniowych w roku 2023 w stosunku do roku 2022 zauważa się w przypadku lokali znajdujących się kategorii zasobów lokalowych:

- wspólnoty mieszkaniowe - liczba dodatków **zmniejszyła się o 53, tj. o 2,89%** (o 372 tj. o 25,43% w stosunku do roku 2021), a kwota wypłat o **82.089,86 zł, tj. o 15,42%** (o 283.031,58 zł, tj. 84,30% w stosunku do roku 2021),
- prywatne - liczba dodatków **zmniejszyła się o 33, tj. o 100%** (o 37 tj. o 112,12% w stosunku do roku 2021), a kwota wypłat o **9.442,07 zł, tj. o 74,63%** (o 9.704,46 zł, tj. o 76,71% w stosunku do roku 2021),

Natomiast w 2022 r. w porównaniu do roku 2021 spadek ilości, jak też kwoty wypłaconych dodatków mieszkaniowych wystąpił w przypadku lokali komunalnych.

Zasadniczą przyczyną, mającą wpływ na zwiększenie ilości dodatków mieszkaniowych i wydatków z tym związanych było wyższe kryterium dochodowe uprawniające do przyznania dodatku mieszkaniowego. Zmiana definicji dochodu uprawniającego do otrzymania dodatków mieszkaniowych obowiązująca od 1 lipca 2021 roku pozwoliła większej liczbie osób skorzystać z dofinansowania do wydatków poniesionych przez osoby ubiegające się o dodatek mieszkaniowy w związku z zajmowaniem lokalu mieszkalnego. Dochód ustalany jest rozumieniu art. 3 pkt 1 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 390 z późn.zm.), do którego nie uwzględnia się m.in. takich świadczeń jak: pomoc społeczna, świadczenia opiekuńcze, zasiłek rodzinny oraz dodatki do zasiłku

rodzinnego, wynagrodzenie za pracę dorywczą.

Ponadto istotną przyczyną, mającą wpływ na wzrost ilości oraz kwoty wypłat dodatków mieszkaniowych w roku 2023 w stosunku do roku 2022 był wzrost wydatków na lokal mieszkalny, wzrost stawki opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi, wzrost stawki dot. opłat czynszu za 1 m², wzrost wydatków dot. opłat za wodę, wzrost wydatków za odprowadzane ścieki. Znaczący wpływ na wzrost kwoty wypłaconych dodatków mieszkaniowych miał wzrost wydatków dotyczących opłat za dostarczane do lokalu ciepło oraz podgrzanie wody.

Z dniem 01 stycznia 2023 r. zaczęła obowiązywać stawka podatku VAT w wysokości 23%, gdyż przestała obowiązywać Rządowa Tarcza Solidarnościowa wprowadzająca w okresie od 1 lutego 2022 r. do 31 grudnia 2022 r. obniżoną do wysokości 5% stawkę podatku VAT na sprzedaż energii cieplnej jako rozwiązanie przed wzrostami cen za energię elektryczną. Miało to wpływ na wysokość wypłacanego ryczału na zakup opału w przypadku, gdy lokal mieszkalny nie jest wyposażony w instalację doprowadzającą energię ciepłą do celów ogrzewania, w instalację ciepłej wody lub gazu przewodowego z zewnętrznego źródła znajdującego się poza lokalem mieszkalnym. Ryczałt na zakup opału stanowi część dodatku mieszkaniowego.

Przyczyną spadku ilości, jak też kwoty wypłaconych dodatków mieszkaniowych w przypadku lokali znajdujących się kategorii zasobów lokalowych „wspólnoty mieszkaniowe” oraz „prywatne” była mniejsza liczba osób korzystających z lokali znajdujących się w tych kategoriach.

Średnia kwota przyznanego dodatku mieszkaniowego wyniosła **402,63 zł** (352,06 zł w 2022 r., 312,72 zł w 2021 r.).

Ogółem wydano **1.637** decyzji administracyjnych (1.619 w 2022 r., 1528 w 2021 r.), w tym:

- przyznające – **1.459**,
- odmowne - **32**,
- umarzające postępowanie - **70**,
- weryfikacyjne – **76** (wstrzymujące, wznowiające, wygaszające).

Pracownicy socjalni MOPS przeprowadzili **52 wywiady środowiskowe** u wnioskodawców ubiegających się o dodatek mieszkaniowy (w 2022 r. 23 wywiady, w 2021 r. 5 wywiadów).

Dodatki mieszkaniowe przekazywane były na konta **80** administratorów mieszkań (75 w 2022 r., 65 w 2021 r.). Większość wypłacanych ryczałów na zakup opału stanowiących część dodatku mieszkaniowego na wniosek wnioskodawców została przekazana na konta zarządców, co miało znaczący wpływ na zmniejszenie zaległości wnioskodawców w opłatach za zajmowany lokal.

Ustawą z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1327, z późn. zm.) wprowadzono zmianę dotyczącą przyznania dodatku mieszkaniowego z mocą wsteczną (przyznany na wniosek nie później niż po upływie 30 dni od dnia zakończenia obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii, ogłoszonych z powodu COVID-19). Z powyższego prawa w 2023 roku skorzystały **2 osoby** (po tyle samo osób w 2022 i w 2021 roku).

2. Dopłaty do czynszu.

Na podstawie ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. o pomocy państwa w ponoszeniu wydatków mieszkaniowych w pierwszych latach najmu mieszkania, realizowany był program bezzwrotnego finansowego wsparcia osób fizycznych w ponoszeniu wydatków z tytułu najmu mieszkania „Mieszkanie na Start” – na podstawie zawartej pomiędzy BGK i Gminą Miasto Stargard umowy Nr 52/MnS/2021 z dnia 19.07.2021 r. w sprawie stosowania dopłat.

W Gminie-Miasto Stargard zadanie prowadzenia postępowań dotyczących dopłat do czynszu powierzono Miejskiemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Stargardzie.

Dopłaty do czynszu przysługiwały najemcy będącemu stroną umowy najmu mieszkania. To bezzwrotne wsparcie dla osób, których dochody były zbyt wysokie, żeby ubiegać się o mieszkania gminne i jednocześnie zbyt niskie, aby zaciągnąć kredyt na zakup własnego mieszkania.

Dopłaty mogły zostać udzielone, jeżeli średni miesięczny dochód gospodarstwa domowego nie przekraczał w przypadku gospodarstw domowych jednoosobowych – 100% przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej ostatnio ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego, a w przypadku pozostałych gospodarstw domowych – 100% powiększonego o dodatkowe 40 punktów procentowych na każdą kolejną osobę w gospodarstwie domowym.

Miesięczna wysokość dopłaty była równa $1/12$ kwoty iloczynu średniego wskaźnika przeliczeniowego kosztu odtworzenia 1 m^2 powierzchni użytkowej budynków mieszkalnych obowiązującego w dniu złożenia wniosku o dopłaty w gminie, na terenie której położone jest mieszkanie, powierzchni normatywnej mieszkania oraz współczynnika dopłaty wynoszącego 1,8%. Powierzchnia normatywna mieszkania, wynosiła 20 m^2 w przypadku gospodarstw domowych jednoosobowych i ulegała zwiększeniu o 15 m^2 dla każdej dodatkowej osoby w gospodarstwie domowym, z zastrzeżeniem, że powierzchnia normatywna mieszkania nie mogła być większa od powierzchni użytkowej mieszkania.

Dopłaty do czynszu stosuje się przez okres 15 lat, licząc od miesiąca dokonania pierwszej wpłaty dopłaty na rachunek inwestora, z zastrzeżeniem dokonywania przez organ corocznej weryfikacji spełniania przez gospodarstwo domowe warunku kryterium dochodowego.

W 2023 roku dopłaty były wypłacane, w imieniu najemcy, na rachunek inwestora Stargardzkiego Towarzystwa Budownictwa Społecznego Sp. z o.o. - od dnia otrzymania środków przez Gminę Miasto Stargard z Banku Gospodarstwa Krajowego.

Pozyskaniem środków na realizację Programu, prowadzeniem ewidencji prowadzonej przez BGK zajmuje się Gmina Miasto Stargard. Natomiast przyjęciem, rozpatrzeniem wniosków o dopłaty, a następnie wydaniem decyzji oraz dokonywaniem corocznej weryfikacji spełniania przez gospodarstwo domowe warunku kryterium dochodowego zajmuje się Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.

Dopłaty mogą zostać udzielone, jeżeli mieszkanie służy zaspokojeniu własnych potrzeb mieszkaniowych najemcy i pozostałych osób wchodzących w skład gospodarstwa domowego, jest przedmiotem pierwszego zasiedlenia w okresie 24 miesięcy od dnia zakończenia inwestycji mieszkaniowej, jest położone na terenie Rzeczypospolitej Polskiej oraz nie jest lokalem wchodzącym w skład mieszkaniowego zasobu gminy, z wyjątkiem lokalu

mieszkalnego utworzonego przy wykorzystaniu finansowania zwrotnego, o którym mowa w ustawie z dnia 26 października 1995 r. o społecznych formach rozwoju mieszkalnictwa.

Mieszkania objęte zawartą umową zostały oddane do używania najemcom w dniu 14.04.2022 r., a zatem wnioski o dopłaty do czynszu mogą być składane do dnia 14.04.2024 r.

W roku 2023 nie zostały złożone nowe wnioski o dopłaty do czynszu. Natomiast po raz pierwszy była dokonana weryfikacja spełniania przez gospodarstwa domowe warunku kryterium dochodowego. Weryfikacji dokonano nie wcześniej niż w terminie 2 miesięcy, jednak nie później niż w terminie miesiąca przed rozpoczęciem każdego kolejnych 12 miesięcy, w jakich dopłaty były stosowane.

Weryfikacji podlegały oświadczenia składane przez Najemców uzyskujących dopłaty o liczbie osób wchodzących w skład gospodarstwa domowego oraz oświadczenia o wysokości dochodów tego gospodarstwa, z wyodrębnieniem dochodów poszczególnych osób wchodzących w skład gospodarstwa oraz informacją o wysokości dochodów utraconych lub uzyskanych przez te osoby i miesiącu ich utraty lub uzyskania, za rok kalendarzowy:

- poprzedzający rok, po upływie którego najemca składa oświadczenie - w przypadku oświadczeń składanych w okresie od 1 stycznia do 31 lipca danego roku,
- po upływie którego najemca składa oświadczenie - w przypadku oświadczeń składanych w okresie od 1 sierpnia do 31 grudnia danego roku.

W 2022 r. w ramach realizacji programu przyjęto 5 wniosków o dopłatę do czynszu od 5 rodzin, na podstawie których w 2023 r. w ramach realizacji Programu, dokonano **3 weryfikacji u 3 rodzin** dotyczących spełnienia przez gospodarstwo domowe warunków kryterium dochodowego uprawniającego do dalszej wypłaty dopłaty do czynszu.

W przypadku **2 wniosków o dopłaty** i złożonych w okresie od 01.01.2023 r. do 31.07.2023 r. oświadczeń dotyczących liczby osób wchodzących w skład gospodarstwa domowego oraz oświadczeń o wysokości dochodów tego gospodarstwa uwzględniano dochód osiągnięty w roku 2021, natomiast w przypadku **1 wniosku** o dopłatę i złożonego w okresie od 01.08.2023 r. do 31.12.2023 r. oświadczenia dotyczącego liczby osób wchodzących w skład gospodarstwa domowego oraz oświadczenia o wysokości dochodów tego gospodarstwa uwzględniano dochód osiągnięty w roku 2022.

Przeciętne wynagrodzenie w gospodarce narodowej za 2022 rok wyniosło 6346,15 zł (kwota przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej w roku 2021 wynosiła 5.662,53 zł).

Weryfikacja dochodu ustalana była w oparciu o ustawę z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych.

Na podstawie powyższych danych **wydano 3 informacje** wskazujące na spełnienie warunków uprawniających do dalszej wypłaty dopłaty do czynszu.

Określona w decyzjach administracyjnych wysokość miesięcznej kwoty dopłaty wyniosła:

- 117,63 zł dla 1 rodziny tworzącej jednoosobowe gospodarstwo domowe,
- po 205,85 zł dla 2 rodzin składających się z dwóch osób.

W przypadku **1 wniosku u 1 rodziny** nie dokonano weryfikacji dochodów uprawniających do dalszej wypłaty dopłaty do czynszu z uwagi na zgon najemcy.

W 2023 r. w **przypadku 1 wniosku u 1 rodziny** wydano **1 decyzję wygaszającą** w związku z rozwiązaniem umowy najmu mieszkania z najemcą będącym stroną umowy najmu lokalu mieszkalnego, na podstawie której najemca nabył prawo do uzyskiwania dopłat.

XII. RZĄDOWA TARCZA ENERGETYCZNA I ANTYINFLACYJNA.

1. Dodatki węglowe.

Ustawa z dnia 5 sierpnia 2022 r. o dodatku węglowym (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 141) regulowała realizację nowego dla MOPS zadania dotyczącego przyznawania i wypłaty dodatków węglowych. Dodatek węglowy to nowe wsparcie dla budżetów domowych - element rządowej tarczy energetycznej. Dodatek węglowy to jednorazowe świadczenie w wysokości 3.000,00 zł.

Przysługiwał gospodarstwu domowemu, w którym głównym źródłem ogrzewania był kocioł na paliwo stałe, koza, kominek, ogrzewacz powietrza, trzon kuchenny, piecokuchnia, kuchnia węglowa lub piec kaflowy, zasilane paliwami stałymi. Warunkiem koniecznym do otrzymania dodatku węglowego było wpisanie lub zgłoszenie głównego źródła ogrzewania do centralnej ewidencji emisyjności budynków (CEEb).

Wnioski o wypłatę dodatku węglowego można było składać od 17 sierpnia do 30 listopada 2022 roku. Do Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej wpłynęło **2.761** wniosków o dodatek węglowy.

Dodatek węglowy przysługiwał gospodarstwom domowym, które spełniały jednocześnie następujące warunki:

- a) głównym źródłem ogrzewania gospodarstwa domowego wnioskodawcy musiał być kocioł na paliwo stałe, kominek, koza, ogrzewacz powietrza, trzon kuchenny, piecokuchnia, kuchnia węglowa lub piec kaflowy na paliwo stałe,
- b) wskazane przez wnioskodawcę źródło ogrzewania zasilane było węglem kamiennym, brykietem lub peletem zawierającymi co najmniej 85% węgla kamiennego,
- c) wskazane przez wnioskodawcę źródło ogrzewania musiało być wpisane lub zgłoszone do Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków (CEEb), o której mowa w art. 27a ust. 1 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz o centralnej ewidencji emisyjności budynków.

Nowelizacje ustawy o dodatku węglowym wprowadziły możliwość uzyskania dodatku węglowego przez kilka gospodarstw domowych zamieszkujących pod jednym adresem (wyjątek od zasady „jeden adres, jeden dodatek”) oraz możliwość uzyskania dodatku węglowego przez gospodarstwa domowe, które dokonały zgłoszenia źródła ogrzewania do CEEb po 11 sierpnia 2022 r. lub w ogóle nie dokonały zgłoszenia do CEEb.

W wybranych przypadkach, zachodziła konieczność przeprowadzenia przez organy gminy wywiadu środowiskowego. Skierowano **265** w 2022 wniosków o przeprowadzenie wywiadu środowiskowego, natomiast w 2023 skierowano **24** wnioski o przeprowadzenie wywiadu środowiskowego.

Tabela nr 89. Wnioski o dodatki węglowe w roku 2023 i 2022.

Liczba wniosków o wypłatę dodatku węglowego	2023		2022	
	złożone	rozpatrzone	złożone	rozpatrzone
	0	42	2761	2157

W roku 2023 objęto wsparciem 42 gospodarstw domowych na podstawie wniosków z 2022 r., w których głównym źródłem ogrzewania był kocioł na paliwo stałe, koza, kominek, ogrzewacz powietrza, trzon kuchenny, piecokuchnia, kuchnia węglowa lub piec kaflowy, zasilane paliwami stałymi

2. Dodatki dla gospodarstw domowych z tytułu wykorzystywania niektórych źródeł ciepła.

Ustawa z 15 września 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach w zakresie niektórych źródeł ciepła w związku z sytuacją na rynku paliw (Dz.U. poz. 1697 ze zm.) regulowała realizację kolejnego nowego dla MOPS zadania dotyczącego przyznawania i wypłaty dodatku dla gospodarstw domowych z tytułu wykorzystywania niektórych źródeł ciepła.

Dodatek był wsparciem finansowym w postaci jednorazowego świadczenia pieniężnego wypłacanego dla gospodarstw domowych, dla których główne źródło ciepła zasilane jest: peletem drzewnym, drewnem kawałkowym lub innym rodzajem biomasy albo skroplonym gazem LPG albo olejem opałowym.

Dodatek przysługiwał osobie w gospodarstwie domowym, niezależnie od dochodu, w przypadku, gdy były spełnione łącznie dwa warunki:

a) głównym źródłem ogrzewania gospodarstwa domowego był:

- kocioł na paliwo stałe, kominek, koza, ogrzewacz powietrza, trzon kuchenny, piecokuchnia, kuchnia albo piec kaflowy na paliwo stałe, zasilane peletem drzewnym, drewnem kawałkowym lub innym rodzajem biomasy;
- kocioł gazowy zasilany gazem LPG; (za gaz skroplony LPG rozumie się mieszaninę gazów: propanu i butanu. Możliwość uzyskania dodatku dla gazu skroplonego obejmuje wyłącznie gaz ze zbiornika gazu skroplonego LPG używanego dla celów grzewczych w kotle gazowym zasilanym tym gazem (dodatkiem nie były objęte w szczególności: gaz ziemny dystrybuowany siecią gazową - tzw. gaz sieciowy oraz gaz LPG z tzw. butli gazowej);
- kocioł olejowy.

b) główne źródło ogrzewania zostało wpisane lub zgłoszone do centralnej ewidencji emisyjności budynków, o której mowa w art. 27a ust. 1 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz o centralnej ewidencji emisyjności budynków do dnia 11 sierpnia 2022 r. albo po tym dniu – w przypadku głównych źródeł ogrzewania zgłoszonych lub wpisanych po raz pierwszy do centralnej ewidencji emisyjności budynków.

Wniosek o dodatek dla gospodarstw domowych z tytułu wykorzystywania niektórych źródeł ciepła można było składać od 21 września 2022 do 30 listopada 2022 r.

Do Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w 2022 r. wpłynęło **830** wniosków o dodatek dla gospodarstw domowych z tytułu wykorzystywania niektórych źródeł ciepła.

Dodatek przyznawany był w kwocie:

- **3 000 zł** – w przypadku gdy głównym źródłem ciepła jest kocioł na paliwo stałe zasilany peletem drzewnym lub innym rodzajem biomasy, z wyłączeniem drewna kawałkowego,
- **1 000 zł** – w przypadku gdy głównym źródłem ciepła jest kocioł na paliwo stałe, kominek, koza, ogrzewacz powietrza, trzon kuchenny, piecokuchnia albo piec kaflowy, zasilane drewnem kawałkowym,
- **500 zł** – w przypadku gdy głównym źródłem ciepła jest kocioł gazowy zasilany skroplonym gazem LPG,
- **2 000 zł** – w przypadku gdy głównym źródłem ciepła jest kocioł olejowy.

Nowelizacja ustawy z dnia 15 września 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach w zakresie niektórych źródeł ciepła w związku z sytuacją na rynku paliw w ustawie z dnia 27 października 2022r. (Dz U. z 2022 r. poz. 2236) o zakupie preferencyjnym paliwa stałego dla gospodarstw domowych nakładającej na organ obowiązek przeprowadzenia wywiadu środowiskowego, którego ustalenia były niezbędne do rozpatrzenia wniosku o wypłatę dodatku dla gospodarstw domowych z tytułu wykorzystywania niektórych źródeł ciepła, dała możliwość uzyskania dodatku dla gospodarstw domowych przez kilka gospodarstw domowych zamieszkujących pod jednym adresem (wyjątek od zasady „jeden adres, jeden dodatek”) oraz możliwość uzyskania dodatku dla gospodarstw domowych z tytułu wykorzystywania niektórych źródeł ciepła przez gospodarstwa domowe, które dokonały zgłoszenia źródła ogrzewania do CEEB po 11 sierpnia 2022 r. lub w ogóle nie dokonały zgłoszenia do CEEB.

W wybranych przypadkach, zachodziła konieczność przeprowadzenia przez organy gminy wywiadu środowiskowego. W roku 2022 skierowano 120 wniosków o przeprowadzenie wywiadu środowiskowego, natomiast w **2023 r.** skierowano **6** wniosków o przeprowadzenie wywiadu środowiskowego.

Do końca roku 2022 r. objęto wsparciem 686 gospodarstw domowych, w których głównym źródłem ogrzewania kocioł na paliwo stałe, kominek, koza, ogrzewacz powietrza, trzon kuchenny, piecokuchnia, kuchnia albo piec kaflowy na paliwo stałe, zasilane peletem drzewnym, drewnem kawałkowym lub innym rodzajem biomasy, kocioł gazowy zasilany gazem LPG, kocioł olejowy. Natomiast w **2023** objęto wsparciem **14 gospodarstw domowych**.

Tabela nr 90. Złożone i zrealizowane wnioski o dodatki dla gospodarstw domowych w roku 2023 i 2022.

Rodzaj stosowanego paliwa	Liczba wniosków złożonych w 2023 r.	Liczba wniosków złożonych w 2022 r.	Liczba dodatków wypłaconych w 2023	Liczba dodatków wypłaconych w 2022
pelet drzewny lub inna biomasa	0	172	8	143
drewno kawałkowe	0	568	6	518
gaz LPG	0	66	0	5
olej	0	24	0	20
Razem	0	830	14	686

3. Dodatki elektryczne.

Ustawa z 7 października 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach służących ochronie odbiorców energii elektrycznej w 2023 r. w związku z sytuacją na rynku energii elektrycznej (Dz.U. poz. 2127) wprowadziła kolejne nowe zadanie realizowane przez MOPS w 2022 i w 2023 roku.

Gospodarstwa domowe wykorzystujące do ogrzewania energię elektryczną mogły składać wnioski o dodatek elektryczny w okresie od 1 grudnia 2022 r. do 1 lutego 2023 r. Wypłata dodatków elektrycznych nastąpiła do dnia 31.03.2023 r.

Do Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej 2023 wpłynęło **40** wniosków, natomiast w roku 2022 wpłynęło **37** wniosków o dodatek elektryczny.

Wysokość dodatku elektrycznego została zróżnicowana w zależności od rocznego zużycia energii elektrycznej uprawnionego gospodarstwa domowego.

W przypadku, gdy zużycie w 2021 r. nie przekraczało 5 MWh, kwota dodatku wynosiła **1000 zł**.

Jeżeli zużycie energii elektrycznej w gospodarstwie domowym w 2021 r. przekroczyło 5 MWh, wówczas kwota dodatku wynosiła **1500 zł**, przy czym aby uzyskać dodatek elektryczny w podwyższonej kwocie, do wniosku należało dołączyć rozliczenie z przedsiębiorstwem energetycznym, potwierdzające zużycie energii elektrycznej w 2021 r. przekraczające 5 MWh.

Kolejnym warunkiem koniecznym do otrzymania dodatku elektrycznego było uzyskanie wpisu lub zgłoszenie źródła ogrzewania do centralnej ewidencji emisyjności budynków (CEEB).

Dodatek elektryczny nie przysługiwał gospodarstwom domowym, które posiadają mikroinstalację OZE, której produkcja jest rozliczana zgodnie z ustawą o OZE.

Tabela nr 91. Wyплаты dodatków elektrycznych w roku 2023.

Ilość wypłaconych dodatków elektrycznych w kwocie 1 000 zł	29
Kwota podstawowa wypłaconych dodatków (w kwocie 1000 zł)	29 000,00 zł
Koszty obsługi (2% od wypłaconych dodatków elektrycznych w kwocie podstawowej)	580,00 zł
Ogółem wysokość dodatków wypłaconych w kwocie podstawowej + Koszty obsługi	29 580,00 zł
Ilość wypłaconych dodatków elektrycznych w kwocie 1 500 zł	23
Kwota podwyższona wypłaconych dodatków (w kwocie 1500 zł)	34 500,00 zł
Koszty obsługi (2% od wypłaconych dodatków elektrycznych w kwocie podwyższonej)	690,00 zł
Ogółem wysokość dodatków wypłaconych w kwocie podwyższonej + Koszty obsługi	35 190,00 zł
Ogółem ilość wypłaconych dodatków elektrycznych	52
Wysokość środków wykorzystanych przez gminę na wypłatę dodatków elektrycznych wraz z 2% kosztów obsługi (w wysokości 1270 zł)	64 770,00 zł

4. Refundacja podatku VAT dla gospodarstw ogrzewanych gazem.

Na podstawie ustawy z dnia 15 grudnia 2022 r. o szczególnej ochronie odbiorców paliw gazowych w 2023 r. w związku z sytuacją na rynku gazu (Dz.U. 2022 poz. 2687) odbiorcy w gospodarstwach domowych, którzy ogrzewali się gazem, mogli ubiegać się o refundację podatku VAT opłaconego od zużytego paliwa gazowego za okres od 1 stycznia 2023 r. do 31 grudnia 2023 r. - po otrzymaniu i opłaceniu pierwszej faktury za paliwo gazowe.

Refundacji podlegał VAT od paliw gazowych tj. gazu ziemnego wysokometanowego lub zaazotowanego, w tym skroplonego gazu ziemnego oraz propan-butanu lub innych rodzajów gazu palnego, dostarczanych za pomocą sieci gazowej, a także biogazu rolniczego.

Prawo do refundacji przysługiwało pod warunkiem spełnienia przez gospodarstwo domowe kryterium dochodowego wynoszącego:

- 2100 zł dla jednoosobowego gospodarstwa domowego,
- 1500 zł na osobę w przypadku gospodarstwa wieloosobowego.

Gospodarstwo domowe jednoosobowe stanowiła osoba fizyczna samotnie zamieszkująca i gospodarująca. Gospodarstwo wieloosobowe to osoba fizyczna oraz osoby z nią spokrewnione lub niespokrewnione pozostające w faktycznym związku, wspólnie z nią zamieszkujące i gospodarujące.

Dochód weryfikowany był jednorazowo przy złożeniu pierwszego wniosku.

Korzystanie z gazu do ogrzewania domu czy mieszkania musiał potwierdzić wpis do Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków. Wpis powinien być dokonany do 21 grudnia 2022 r. lub po tym dniu w przypadku głównego źródła ogrzewania wpisanego lub zgłoszonego po raz pierwszy do CEEB.

Do Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w roku 2023 wpłynęło **229 wniosków o refundację podatku.**

Tabela nr 92. Refundacja podatku Vat dla gospodarstw ogrzewanych gazem w roku 2023.

Liczba wypłaconych refundacji (szt)	Kwota wypłaconych refundacji (zł)	Koszty obsługi - 2 % (zł)	Suma wydatków ogółem (zł)
185	25 623,19	512,46	26 135,65

5. Dodatki osłonowe.

Przyznawanie dodatków osłonowych to rządowy element Tarczy Antyinflacyjnej wprowadzony ustawą o dodatku osłonowym z dnia 17 grudnia 2021 r. (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 169), która reguluje zasady i tryb przyznawania, ustalania wysokości i wypłacania dodatku osłonowego. Dzięki temu rozwiązaniu w 2022 r. udzielane było wsparcie gospodarstwom domowym, które miało na celu zniwelowanie rosnących cen energii, gazu i żywności.

W 2022 r. przyjęto **6.546 wniosków.**

W 2022 r. wydano **5917 informacji** przyznających dodatek osłonowy, **420 decyzji** odmownych, **205 wniosków** odrzucono, **natomiast w roku 2023 rozpatrzono pozostałe 4 sprawy z tego 2 informacje** przyznające dodatek osłonowy, **2 decyzje** odmowne.

Poniższa tabela przedstawia informację w zakresie liczby gospodarstw domowych, które otrzymały dodatek osłonowy i kwot wypłaconych dodatków osłonowych – ogółem i dla gospodarstw domowych jednoosobowych i wieloosobowych.

Tabela nr 93. Dodatki osłonowe w roku 2023 i 2022.

L.p.	Wyszczególnienie	2023		2022	
		Liczba gospodarstw domowych, które otrzymały dodatek osłonowy (szt.)	Kwota wypłaconych dodatków osłonowych (zł)	Liczba gospodarstw domowych, które otrzymały dodatek osłonowy (szt.)	Kwota wypłaconych dodatków osłonowych (zł)
1	Dodatek określony w art. 2 ust. 5 ustawy ¹⁾ razem, z tego dla gospodarstwa domowego:	2	1.173,92	4.922	2.535.420,40
	- jednoosobowego	0	0	2.370	925.975,29
	- składające się z 2 do 3 osób	2	1.173,92	1.650	869.095,71
	- składające się z 4 do 5 osób	0	0	834	663.351,95
	- składające się z co najmniej 6 osób	0	0	68	76.997,45
2	Dodatek określony w art. 2 ust. 6 ustawy ²⁾ razem, z tego dla gospodarstwa domowego:	0	0	980	663.881,36
	- jednoosobowego	0	0	435	210 949,27
	- składające się z 2 do 3 osób	0	0	360	252 183,16
	- składające się z 4 do 5 osób	0	0	157	161 640,94
	- składające się z co najmniej 6 osób	0	0	28	39 107,99
3	Ogółem (1+2) ³⁾	2	1.173,92	5.902	3.199 301,76

¹⁾ Wysokość dodatku osłonowego wynosiła rocznie:

- 1) 400 zł dla gospodarstwa domowego jednoosobowego;
- 2) 600 zł dla gospodarstwa domowego składającego się z 2 do 3 osób;
- 3) 850 zł dla gospodarstwa domowego składającego się z 4 do 5 osób;
- 4) 1150 zł dla gospodarstwa domowego składającego się z co najmniej 6 osób.

²⁾ W przypadku gdy głównym źródłem ogrzewania gospodarstwa domowego był kocioł na paliwo stałe, kominek, koza, ogrzewacz powietrza, trzon kuchenny, piecokuchnia, kuchnia węglowa lub piec kaflowy na paliwo stałe, zasilane węglem lub paliwami węglopodobnymi, zgłoszone do centralnej ewidencji emisyjności budynków, o której mowa w art. 27a ust. 1 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz o centralnej ewidencji emisyjności budynków (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz 438 z późn. zm.), dodatek osłonowy wynosił rocznie:

- 1) 500 zł dla gospodarstwa domowego jednoosobowego;
- 2) 750 zł dla gospodarstwa domowego składającego się z 2 do 3 osób;
- 3) 1062,50 zł dla gospodarstwa domowego składającego się z 4 do 5 osób;
- 4) 1437,50 zł dla gospodarstwa domowego składającego się z co najmniej 6 osób.

³⁾ W przypadku gdy wysokość przeciętnego miesięcznego dochodu na osobę przekroczyła kwotę 2100,00 zł w gospodarstwie jednoosobowym oraz kwotę 1500,00 zł w gospodarstwie wieloosobowym, dodatek osłonowy przysługiwał w wysokości różnicy między kwotą dodatku osłonowego a kwotą, o którą został przekroczony przeciętny miesięczny dochód na osobę.

XIII. REMONTY I MODERNIZACJE.

1. Remont schodów zewnętrznych.

W listopadzie 2023 r. zakończył się remont schodów zewnętrznych na terenie Ośrodka. Schody stanowią połączenie parkingu z wejściem do Ośrodka prowadzącym w szczególności do Działu Świadczeń Rodzinnych i Alimentacyjnych, z którego usług korzystają klienci w celu załatwienia spraw dotyczących świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych oraz innych dodatkowych świadczeń (np. dodatków osłonowych, węglowych, energetycznych). Od czasu

wybudowania i przekazania terenu dla działalności Ośrodka schody podlegały tylko bieżącej konserwacji oraz drobnym naprawom. Długi okres użytkowania i narażenie na zmienne warunki atmosferyczne sprawiły, że nastąpił znaczący proces degradacji ich stanu i aby zachować bezpieczeństwo zarówno dla klientów Ośrodka jak i dla jego pracowników, konieczne było podjęcie gruntownego remontu schodów.

Koszt remontu wyniósł **21 167,94 zł**.

XIV. POTRZEBY.

Potrzeby w zakresie szeroko rozumianej pomocy społecznej zdeterminowane są czynnikami zewnętrznymi i mogą ulegać zmianom zarówno w danym roku, jak i na przestrzeni kolejnych lat.

W przypadku wsparcia finansowego i usług, potrzeby są uzależnione najczęściej od: wzrostu lub spadku bezrobocia, ilości osób niepełnosprawnych lub długotrwale i ciężko chorych, wzrostu kosztów utrzymania (zakup żywności, wysokość opłat mieszkaniowych, itp.), postępującego rozpadu więzi rodzinnych (brak opieki nad osobami starszymi i opieki obojga rodziców nad dziećmi), bezdomności, ilości osób uzależnionych od alkoholu, narkotyków i hazardu, przemocy w rodzinie, posiadania przez osoby wykształcenia nieodpowiadającego potrzebom rynku pracy lub braku wykształcenia, ilości przestępstw i osób osadzonych w zakładach karnych, itd.

1. Potrzeby w zakresie świadczeń pomocy społecznej.

Jak co roku w budżecie Ośrodka zapewniono środki finansowe na realizację różnych świadczeń w zakresie pomocy społecznej.

Nadal najpoważniejszym wyzwaniem finansowym Ośrodka jest realizacja opłat za domy pomocy społecznej. Plan na rok 2024 zakłada wydatki rzędu 7.836.356,00 zł. W związku ze znacznym wzrostem kosztów utrzymania tych osób w placówkach (od 17% do nawet 37% w poszczególnych domach pomocy), kwota ta może okazać się niewystarczająca.

Kolejne duże wydatki dotyczą zasiłków stałych (plan 2.923.990,00 zł) i okresowych (plan 694.574,00 zł) oraz składek na ubezpieczenie zdrowotne (plan 333.447,00 zł) – środki na te zadania zabezpieczane są z dotacji z budżetu państwa.

Wydatki na zasiłki celowe (plan 307.640,00 zł), schronienie (plan 240.000,00 zł), pogrzeby (plan 43.000,00 zł) oraz ewentualne inne świadczenia powinny zabezpieczyć potrzeby w tym względzie.

Kolejny rok z pomocy społecznej korzystają obywatele Ukrainy przebywający w Polsce w związku z konfliktem zbrojnym na terenie Ukrainy – potrzeby te, aktualizowane na bieżąco, finansowane są z Funduszu Pomocy Ukrainie.

2. Potrzeby w zakresie rozwoju usług na rzecz świadczeniobiorców pomocy społecznej.

Z analizy danych zawartych w sprawozdaniu wynika, że usługi świadczone na rzecz mieszkańców powinny być w szczególności ukierunkowane na osoby chore, niepełnosprawne, zależne, starsze. Zachodzi zatem konieczność zapewnienia bądź zwiększenia ilości usług w zakresie opieki, asystentury i wsparcia w codziennych czynnościach dla tej grupy mieszkańców. Z uwagi na to, że wiele osób sprawując opiekę nad osobą zależną (dziecko lub rodzic) nie może liczyć na pomoc rodziny, konieczne jest zapewnienie ze strony władzy samorządowej pomocy w formie opieki wytchnieniowej i asystentury. Dotychczasowe doświadczenie w zakresie prowadzonych programów pokazuje, że cieszą się one ogromnym zainteresowaniem i zasadnym jest kontynuowanie tego wsparcia w latach kolejnych.

Ośrodek od 2021 roku realizuje te zadania w ramach Programów Ministra Rodziny i Polityki Społecznej. „Opieka wytchnieniowa” oraz „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej”. Programy zostały pozytywnie przyjęte przez środowisko. Przewiduje się,

że w roku 2024 oraz w latach następnych z tej formy pomocy będzie korzystać coraz więcej osób.

Program „Opieka wytchnieniowa” adresowany jest do członków rodzin lub opiekunów osób niepełnosprawnych, którzy wymagają wsparcia w postaci doraźnej, czasowej przerwy w sprawowaniu bezpośredniej opieki nad dzieckiem z orzeczeniem o niepełnosprawności, a także nad osobami ze znacznym stopniem niepełnosprawności.

Natomiast Program „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” kierowany jest do osób niepełnosprawnych i ma na celu wsparcie w wykonywaniu codziennych czynności oraz w funkcjonowaniu w życiu społecznym.

Pod koniec 2023 roku MOPS kolejny raz przygotował wnioski w ramach konkursów dotyczących realizacji Programów Ministra Rodziny i Polityki Społecznej, tj. „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością” – edycja 2024 oraz „Opieka wytchnieniowa” – edycja 2023 w formie dziennej i całodobowej.

Dzienna opieka wytchnieniowa będzie realizowana w miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej, a całodobowa opieka wytchnieniowa będzie realizowana w wydzielonym z zasobów mieszkaniowego Gminy Miasto Stargard lokalu mieszkalnym spełniającym kryteria dostępności dla osób niepełnosprawnych i posiadającym pozytywną opinię Gminy – w tzw. mieszkaniu wytchnieniowym.

MOPS w Stargardzie kontynuuje w roku 2024 dofinansowanie kosztów użytkowania „opasek bezpieczeństwa” zakupionych w ramach programu „Korpus Wsparcia Seniorów” na rok 2022. Przystąpił do realizacji Programu „Korpus Wsparcia Seniorów” na rok 2024 skierowanego do osób w wieku 60 lat i więcej mających problemy z samodzielnym funkcjonowaniem ze względu na stan zdrowia, prowadzących samodzielne gospodarstwa domowe lub mieszkających z osobami bliskimi, które nie są w stanie zapewnić im wystarczającego wsparcia, w ramach którego oprócz powyższego dofinansowania planuje zakup kolejnych „opasek bezpieczeństwa”, które zostaną przekazane do użytkowania seniorom.

Ośrodek od lat realizuje wsparcie w formie usług opiekuńczych świadczonych w miejscu zamieszkania, które na przestrzeni 3 lat ulegają systematycznemu wzrostowi. Wzrost potrzeb w tym zakresie może skutkować koniecznością zwiększenia liczby etatów dla osób świadczących tego typu usługi i wysokości środków finansowych przeznaczonych na ich realizację.

Ze względu na zauważalny i przewidywany wzrost liczby osób wymagających schronienia wraz z usługami opiekuńczymi oraz ograniczoną ofertą miejsc w istniejących schroniskach na terenie kraju zasadnym wydaje się utworzenie na terenie miasta schroniska dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi, które przeznaczone byłoby dla osób wymagających częściowej opieki innych osób w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych z uwagi na wiek, chorobę lub niepełnosprawność. Dzięki powyższemu osoby bezdomne wymagające częściowej opieki mogłyby nadal przebywać na terenie miasta, nie występowałaby konieczność poszukiwania wolnych miejsc dla takich osób na terenie kraju, a gmina nie musiałaby z tego tytułu ponosić kosztów wobec podmiotów prowadzących tego typu schroniska na terenie innych miejscowości w oparciu o zawierane w przypadku występowania takiej potrzeby umowy na dany rok. Stworzenie schroniska z usługami opiekuńczymi będzie również służyć wyeliminowaniu luki w zbudowanym w Stargardzie systemie pomocy osobom bezdomnym w zakresie możliwości uzyskania pomocy przez osoby, które z powodu bezdomności nie mają możliwości otrzymania świadczenia w postaci usług opiekuńczych świadczonych przez MOPS.

3. Potrzeby związane z realizacją zadań dotyczących wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej.

Potrzeby na 2024 r. związane z realizacją ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz lokalnego programu wspierania rodziny oszacowano na wartość 2.918.608,00 zł.

W przypadku umieszczenia w 2024 r. kolejnych dzieci w pieczy zastępczej oraz znaczących wzrostów kosztów rodzinnej pieczy zastępczej w związku ze zmianą przepisów może wystąpić brak środków finansowych na pokrycie kosztów utrzymania dzieci w pieczy zastępczej.

4. Potrzeby szkoleniowe i kadrowe.

Z uwagi na interdyscyplinarność zagadnień, którymi zajmują się pracownicy pomocy społecznej oraz częstą zmianę przepisów prawnych, zachodzi konieczność ciągłego samokształcenia i brania udziału w szkoleniach. Ustawa o pomocy społecznej zobligowała pracowników socjalnych do uczestnictwa w superwizjach oraz szkoleniach podnoszących poziom bezpieczeństwa osobistego.

W budżecie MOPS na szkolenia zaplanowane są środki w kwocie 64.800,00 zł. W przypadku pojawienia się na rynku szkoleń bezpłatnych lub dotowanych, pracownicy MOPS korzystać będą również z tej oferty.

Od kilku lat występują trudności w zabezpieczeniu stałej i wykwalifikowanej kadry realizującej zadania z zakresu pomocy społecznej, w szczególności na stanowisku pracownika socjalnego. Powyższe wynika z rygorystycznych ustawowych wymogów kwalifikacyjnych i braku osób chętnych do wykonywania tego trudnego zawodu. Na bieżąco prowadzone są procesy rekrutacyjne na wolne stanowiska pracy. W ramach posiadanych środków finansowych może wystąpić konieczność udzielania dofinansowań dla pracowników Ośrodka w celu zdobycia kwalifikacji do wykonywania zawodu pracownika socjalnego w ramach studiów licencjackich lub podyplomowych – w przypadku wyłonienia spośród pracowników Ośrodka osób posiadających predyspozycje i chęci do wykonywania takiej pracy. Spowodować to może znaczne uszczuplenie środków finansowych na pozostałe zadania w tym zakresie.

5. Potrzeby związane z zabezpieczeniem środków finansowych na dodatki mieszkaniowe.

W planie na rok 2024 zabezpieczone zostały środki finansowe w wysokości 3.876.000,00 zł. Ze względu na zauważalny znaczny wzrost liczby osób ubiegających się o przyznanie dodatku mieszkaniowego spowodowany w dużej mierze wzrostem wydatków ponoszonych w związku z zajmowaniem lokalu mieszkalnego oraz wzrostem kryterium dochodowego uprawniającym do uzyskania świadczenia, kwota ta może okazać się niewystarczająca.

6. Potrzeby związane z zabezpieczeniem funkcjonowania Ośrodka.

Potrzeby związane z utrzymaniem Ośrodka, z wyłączeniem wynagrodzeń i pochodnych oszacowano na 1.711.258,00 zł. Przewidziana w budżecie MOPS kwota powinna zapewnić regulowanie opłat, zakup usług i materiałów biurowych, wykonywanie drobnych remontów i napraw w stopniu niezbędnym oraz konieczną wymianę sprzętu elektronicznego czy wyposażenia w związku z ich zużyciem. W zabezpieczonych środkach finansowych nie są uwzględnione koszty dostosowania stanowisk pracy do nowych wymogów określonych w rozporządzeniu Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 18 października 2023 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy na stanowiskach wyposażonych w monitory ekranowe (Dz. U. z 2023 r. poz. 2367). Podlegać to będzie analizie w roku 2024.

7. Rozbudowa Ośrodka.

Ze względu na coraz bardziej powiększającą się ilość realizowanych zadań występuje konieczność rozbudowy Ośrodka. Potrzeba ta uzasadniona jest w szczególności postępującym rozwojem działalności Ośrodka i planowanym aktywnym pozyskiwaniem środków zewnętrznych, w tym pochodzących z Unii Europejskiej na realizację projektów w obszarze wspierania rodziny oraz deinstytucjonalizacji różnorodnych świadczeń i usług skierowanych do seniorów i osób z niepełnosprawnościami. Rozbudowa Ośrodka pozwoli także na poprawę warunków pracy zatrudnionych pracowników wykonujących swoje zadania w przepełnionych pomieszczeniach, co przyczyni się również do poprawy efektywności i jakości świadczonych usług.

DYREKTOR
Małgorzata Olejnik

Spis tabel

Tabela nr 1. Realizowane ustawy i wynikające z nich programy krajowe i lokalne.	5
Tabela nr 2. Liczba decyzji i rozstrzygnięć wydanych przez MOPS w latach 2023-2021.....	9
Tabela nr 3. Poziom dochodów Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w latach 2023-2022.	14
Tabela nr 4. Struktura wydatków MOPS w roku 2023.....	16
Tabela nr 5. Poziom wydatków Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w latach 2023-2022.	18
Tabela nr 6. Typy rodzin objętych pomocą społeczną w latach 2023-2021.....	22
Tabela nr 7. Powody przyznania pomocy finansowej i w naturze w latach 2023-2021.....	23
Tabela nr 8. Struktura wydatków – zadania własne i zlecone w latach 2023-2021.....	24
Tabela nr 9. Zasiłki stałe w latach 2023-2021.	27
Tabela nr 10. Zasiłki okresowe w latach 2023-2021.	28
Tabela nr 11. Zasiłki celowe i specjalne zasiłki celowe w latach 2023-2021.....	29
Tabela nr 12. Pomoc finansowa na zakup ubrania w latach 2023-2021.	31
Tabela nr 13. Liczba osób bezdomnych objętych pomocą MOPS w latach 2023-2021.....	32
Tabela nr 14. Wydatki na schronienie w schroniskach w latach 2023-2021	33
Tabela nr 15. Liczba osób bezdomnych objętych pomocą finansową MOPS, wydatki i dochody MOPS związane z pobytem osób bezdomnych w schroniskach na terenie innych gmin w latach 2023-2021. 33	
Tabela nr 16. Przeprowadzane wywiady środowiskowe i zawierane kontrakty socjalne z osobami bezdomnymi w latach 2023-2021	33
Tabela nr 17. Realizacja kontraktów socjalnych zawieranych z osobami bezdomnymi w 2023 r.	34
Tabela nr 18. Składki zdrowotne za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej w latach 2023-2021.....	35
Tabela nr 19. Liczba osób i wydatki poniesione na opłacenie składek zdrowotnych w latach 2023-2021.....	35
Tabela nr 20. Pogrzeby indywidualne w latach 2023-2021.....	36
Tabela nr 21. Konsultacje udzielane przez psychologów/terapeutów w latach 2023-2021	37
Tabela nr 22. Liczba osób/rodzin korzystających z porad udzielanych przez psychologów/terapeutów w latach 2023-2021.....	37
Tabela nr 23. Powody zgłoszeń dzieci do konsultacji z psychologiem w szkole w latach 2023-2022..	38
Tabela nr 24. Efekty udzielonej pomocy psychologicznej w szkole w latach 2023-2022.....	39
Tabela nr 25. Liczba zgłoszeń do Zespołu ds. Przemocy i Pomocy Psychologicznej w MOPS w latach 2023-2021.	40
Tabela nr 26. Liczba rodzin i osób objętych pomocą psychologiczno-terapeutyczną w latach 2023-2021.....	40
Tabela nr 27. Powody zgłoszeń dorosłych i dzieci do konsultacji z psychologiem na terenie MOPS w latach 2023-2021.....	41
Tabela nr 28. Efekty pracy terapeutycznej – liczba osób w latach 2022-2021.....	42
Tabela nr 29. Powody zgłoszeń dorosłych i dzieci narodowości ukraińskiej do konsultacji z psychologiem na terenie MOPS w latach 2023-2022.....	43
Tabela nr 30. Efekty pracy psychologa narodowości ukraińskiej w latach 2023-2022.	43
Tabela nr 31. Poradnictwo prawne w latach 2023-2021.....	44
Tabela nr 32. Liczba rodzin korzystających z pomocy w formie pracy socjalnej w latach 2023-2021. 45	
Tabela nr 33. Liczba kontraktów socjalnych sporządzonych przez pracowników socjalnych i liczba osób, z którymi zawarte zostały kontrakty socjalne w latach 2023-2021.....	46
Tabela nr 34. Wywiady środowiskowe przeprowadzane przez pracowników socjalnych w latach 2023-2021.....	46
Tabela nr 35. Usługi opiekuńcze świadczone przez opiekunki MOPS i CIS w latach 2023-2021.....	49
Tabela nr 36. Sytuacja rodzinna osób korzystających z usług opiekuńczych w latach 2023-2021.....	49
Tabela nr 37. Powody zaprzestania realizacji usług opiekuńczych w latach 2023-2021.....	49
Tabela nr 38. Wydatki i dochody z tytułu świadczenia usług opiekuńczych w latach 2023-2021.....	49
Tabela nr 39. Odpłatność za usługi opiekuńcze w latach 2023-2021.	50
Tabela nr 40. Specjalistyczne usługi opiekuńcze świadczone przez opiekunki zatrudnione w MOPS w latach 2023-2021.....	51
Tabela nr 41. Pobyt osób w domach pomocy społecznej w 2023 r.	52
Tabela nr 42. Koszt utrzymania mieszkańca w DPS w latach 2023-2022.....	54
Tabela nr 43. Umieszczenia i odpłatność za pobyt w DPS w latach 2023-2021.....	54

Tabela nr 44. Wydatki i dochody z tytułu pobytu osób w DPS w latach 2023-2021.	55
Tabela nr 45. Liczba osób korzystających z usług ŚDŚ typu B w latach 2023-2021.	55
Tabela nr 46. Liczba osób korzystających z usług ŚDŚ typu AC w latach 2023-2021.	56
Tabela nr 47. Liczba osób korzystających z usług Dziennego Domu „Senior +” i odpłatność za pobyt w latach 2023-2021.	56
Tabela nr 48. Dochody z tytułu opłat za pobyt w GOW w latach 2023-2021.	57
Tabela nr 49. Pomoc rzeczowa i finansowa w ramach Programu „Posiłek w szkole i w domu” w latach 2023-2021.	58
Tabela nr 50. Asystencja osobista osób niepełnosprawnych dla mieszkańców Miasta Stargard w latach 2023-2021.	60
Tabela nr 51. Opieka wytechnieniowa w miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej na terenie Miasta Stargard w latach 2023-2021.	61
Tabela nr 52. Teleopieka dla seniorów przy użyciu opasek bezpieczeństwa w latach 2023-2022.	64
Tabela nr 53. Prace społecznie użyteczne w latach 2023-2021.	68
Tabela nr 54. Decyzje w sprawie potwierdzenia prawa do świadczeń opieki zdrowotnej w latach 2023-2021.	69
Tabela nr 55. Pomoc udzielana osobom po opuszczeniu zakładu karnego w latach 2023-2021.	70
Tabela nr 56. Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego w latach 2023-2021.	71
Tabela nr 57. Działania pracowników socjalnych sprawach dotyczących przemocy w rodzinie/domowej w latach 2023-2021.	72
Tabela nr 58. Koszty poniesione w związku z funkcjonowaniem MKRPA w latach 2023-2021.	73
Tabela nr 59. Jednorazowe świadczenie 300 zł dla obywateli Ukrainy w roku 2023 i 2022.	75
Tabela nr 60. Cel szczegółowy 1. Prowadzenie działalności profilaktycznej sprzyjającej umacnianiu rodziny i wypełnianiu przez nią roli opiekuńczo-wychowawczej w roku 2023 i 2022.	77
Tabela nr 61. Cel szczegółowy 2. Zapewnienie rodzinom zagrożonym umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej pomocy w przezwyciężeniu problemów opiekuńczo-wychowawczych w roku 2023 i 2022.	81
Tabela nr 62. Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny w latach 2023-2022.	87
Tabela nr 63. Cel szczegółowy 3. Podejmowanie działań na rzecz powrotu dziecka do rodziny naturalnej w roku 2023 i 2022.	89
Tabela nr 64. Powody nie podejmowania współpracy asystenta rodziny z rodzicami biologicznymi dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w roku 2023 i 2022.	90
Tabela nr 65. Liczba dzieci w pieczy zastępczej i rodzin, z których dzieci przebywały w pieczy zastępczej w latach 2023-2021.	91
Tabela nr 66. Pobyt dzieci w pieczy zastępczej i odpłatność za pobyt w latach 2023-2021.	92
Tabela nr 67. Kategorie wydatków poniesionych w związku z umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej w latach 2023-2021.	94
Tabela nr 68. Stypendia szkolne dla uczniów w latach 2023-2021.	97
Tabela nr 69. Stypendia szkolne dla uczniów z Ukrainy w roku 2023 i 2022.	98
Tabela nr 70. Kwoty zasiłków rodzinnych w 2023 r. (obowiązujące od 01.11.2018 r.).	99
Tabela nr 71. Ilość dzieci uprawnionych do zasiłku rodzinnego w latach 2023-2021.	100
Tabela nr 72. Kwoty dodatków do zasiłku rodzinnego i wysokość pozostałych świadczeń rodzinnych w 2023 r.	100
Tabela nr 73. Liczba rodzin uprawnionych do jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka w latach 2023-2021.	102
Tabela nr 74. Składki na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne w latach 2023-2021.	104
Tabela nr 75. Wydatki na zasiłki rodzinne wraz z dodatkami i pozostałe świadczenia w latach 2023-2021.	104
Tabela nr 76. Wydatki na świadczenia rodzinne oraz liczba świadczeń, do których prawo przysługuje na podstawie art. 26 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 2 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (w latach 2023-2021.	106
Tabela nr 77. Zasiłki dla opiekuna w latach 2023-2021.	107
Tabela nr 78. Świadczenia wychowawcze w latach 2023-2021.	108
Tabela nr 79. Kwoty świadczeń wypłaconych w ramach koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego w latach 2023-2021.	110
Tabela nr 80. Świadczenia alimentacyjne z funduszu w latach 2023-2021.	111
Tabela nr 81. Liczba dłużników i działania wobec dłużników alimentacyjnych w latach 2023-2021.	113

Tabela nr 82. Sposób załatwienia spraw przez prokuraturę na koniec roku w latach 2023-2021.	113
Tabela nr 83. Należności i dochody z tytułu świadczeń z funduszu alimentacyjnego i zaliczki alimentacyjnej w latach 2023-2021.	114
Tabela nr 84. Liczba zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa i sposób załatwienia spraw przez prokuraturę na koniec roku w latach 2023-2021.	116
Tabela nr 85. Wydatki na obsługę w latach 2023-2021.	116
Tabela nr 86. Kwoty odzyskanych nienależnie pobranych świadczeń wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w latach 2023-2021.	117
Tabela nr 87. Dodatki mieszkaniowe – liczba przyjętych wniosków i liczba wnioskujących rodzin w latach 2023-2021.	118
Tabela nr 88. Struktura wypłaconych dodatków mieszkaniowych w latach 2023-2021.	119
Tabela nr 89. Wnioski o dodatki węglowe w roku 2023 i 2022.	124
Tabela nr 90. Złożone i zrealizowane wnioski o dodatki dla gospodarstw domowych w roku 2023 i 2022.	126
Tabela nr 91. Wypłaty dodatków elektrycznych w roku 2023.	127
Tabela nr 92. Refundacja podatku Vat dla gospodarstw ogrzewanych gazem w roku 2023.	128
Tabela nr 93. Dodatki osłonowe w roku 2023 i 2022.	129

Spis schematów

Schemat nr 1. Wydatki MOPS.	18
Schemat nr 2. Wnioski o przyznanie dodatku mieszkaniowego przyjęte w latach 2023-2021.	119